

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2566

National Conference in Applied Research

NCAR NBU

มิติใหม่ของโลกภายหลังการแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : ความท้าทายและโอกาส

New Global Perspectives in the post- pandemic: Challenges and Opportunities

วันศุกร์ที่ 24 มีนาคม 2566 ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ด้านศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 1/4

การประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี 2565

“มติใหม่ของโลกภายหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: ความท้าทายและโอกาส”

จัดทำโดย สำนักวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.สิทธิพร ประวิติรุ่งเรือง

อธิการบดี

ผศ.ดร.ปัทมา รูปสุวรรณกุล

รองอธิการบดีอาวุโส

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง

ผศ.ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต

ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

ศ.ดร.มนต์ชัย เทียนทอง

ผศ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร

รศ.ดร.มารุต พัฒนผล

ผศ.ดร.เพชรพลอย ธีระวงษ์พงศ์

รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร

ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต

ผศ.ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล

อ.นิษรา พรสุริวงษ์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

รศ.ดร.ทวีศักดิ์ รูปสิงห์

ผศ.ดร.ผดุง วรรณทอง

รศ.ดร.ธัชพงศ์ เศรษฐบุตร

ผศ.ดร.ไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์

รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

ผศ.ดร.วรัญญา แก้วเชือกหนัง

รศ.ดร.วันชัย ปานจันทร์

ผศ.ดร.สรวงชัย อนันตวิจิตร

รศ.ดร.อภิวรรณ ศิรินันทนา

ผศ.ดร.สิทธิชัย ธรรมเสนห์

ผศ.ดร.เชษฐา คุศลไธยานนท์

ผศ.ดร.สุจิตรา สามัคคีธรรม

ผศ.ดร.จก พิริยะพรสิริ

ผศ.ดร.โอปอ กลัปลกุล

ผศ.ดร.ณัฐนันท์ ทองทรัพย์

ผศ.รศดา เวชฎาพันธ์

ผศ.ดร.เถกิง วงศ์ศิริโชติ

พ.ต.อ.ดร.วัชรพงษ์ พินิตราวง

ผศ.ดร.ธิดา หนัมนี่

ดร.จิรายุ อัครวิบูลย์กิจ

ผศ.ดร.ธีทัต ตริศิริโชติ

ดร.ชเนตตี พุ่มพฤษ

ผศ.ดร.นันทิวรรณ อุดมศิลป์

ดร.ปริยานุช วุฒิ ชูประดิษฐ์

ผศ.ดร.นิธเดช คุณาทองสัมฤทธิ์

ดร.พัทธวิภา สติยภาคกุล

ดร.ภวิณัทนา เจริญบุญ

ผลงานที่ปรากฏในรายงานการประชุมวิชาการฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์เฉพาะส่วนบุคคลของผู้เขียน

ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อผลทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นได้

และไม่มีผลต่อบรรณาธิการและกองบรรณาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.พิพัฒน์ มณีโชติ

รศ.ดร.ธัญญา ปลื้มสำราญ

รศ.ดร.มนสิข สิริสัมพันธ์

รศ.ดร.วิภาส ทองสุทธิ

รศ.ดร.สิริวรรณ นันทจันทุล

รศ.ดร.สุปรานี ขวัญบุญจันทร์

รศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์

ผศ.ดร.ธนนันท์ ธนารัตตะภูมิ

ผศ.ดร.ธปิตย์ ไสตถิวรรณ

ผศ.ดร.ภาคภูมิ บำรุงสุข

ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริบุษย์

ผศ.ดร.ภูมิภควัธน์ ภูมิพงศ์คชศร

ผศ.ดร.ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์

ผศ.ดร.สินธะวา คามดิษฐ์

ผศ.ดร.สุภัทร ชูประดิษฐ์

ผศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์

ดร.บุปผา ปลื้มสำราญ

ดร.สรียา โชติธรรม

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผศ.ดร.อุษณีย์ ภัคดีตระกูลวงศ์

ผศ.ดร.เอกรัฐ รัชฎาญจน์

ดร. เกียรติศักดิ์ จันทร์แก้ว

ดร.เดช ธรรมศิริ

ดร.ปรีพัทธ์ ศรีสมบุญ

ดร.สุรเชษฐ์ จันทร์งาม

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์

รศ.ดร.ภัทริศา ผลงาม

รศ.ดร.วรรณวิภา ไตลังคะ

ผศ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนาก

ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิต

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ผศ.ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล

ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ผศ.พรณรงค์ สิงห์สำราญ

ดร.จรัมจิต เกิดบ้านชั้น

ดร.ณัฐภัสสร ธนาบวรพาณิชย์

ดร.ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ

ดร.พินิจ แก้วเกษตรกรณ์

ดร.วิยะดา วรนนทวิช

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวิ

รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต

รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง

ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคว

ผศ.ดร.เบญจรัตน์ ราชขวาง

ผศ.ดร.เพชรวัลย์ ธีระวณัฐพงศ์

ผศ.ดร.ฐนิษฐา จิริยะสิน

ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

ผศ.ดร.วิโรจน์ หมั่นเทพ

ผศ.ดร.สายวรุณ จำปาวัลย์

ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม

ผศ.ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ

ดร.ณภัช วชิรกลิ่นขจร

ดร.ดวงกมล แก้วแดง

ดร.นพรัตน์ น้อยเจริญ

ดร.สมนึก การีเวท

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผศ.สุรเดช บุญลือ

สารอธิการบดี

ในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 ที่ผ่านมา เศรษฐกิจและสังคมต่างได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อันส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษารวมถึงมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ต่างตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง สร้างและส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีความรู้และทักษะ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2574) โดยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีปรัชญาการศึกษาที่จะมุ่งเน้นการสร้างคนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะใหม่ที่สร้างได้ด้วยตนเอง มีภาวะผู้นำและมีคุณธรรม ซึ่งการศึกษานี้เองจะก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันและพลังในการสร้างความเข้มแข็งทางปัญญา ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและยุคสังคม 5.0 ขึ้นได้

การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2566 ในหัวข้อ “มิติใหม่ของโลกภายหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: ความท้าทายและโอกาส” เป็นเวทีสำหรับเผยแพร่องค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งในสถาบันการศึกษาเดียวกัน ระหว่างสถาบัน และระหว่างนักวิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกิจกรรมทางวิชาการที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ และการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ สู่การพัฒนา และการแก้ไขปัญหาทางสังคมและประเทศชาติ

ขอขอบคุณคณะกรรมการพิจารณาบทความ (Peer Review) และผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้องทุกท่าน รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่นักวิจัยในการทำงานวิจัยและการนำกระบวนการวิจัยมาสู่องค์ความรู้ที่เรียบเรียงเป็นบทความเผยแพร่แก่ผู้อ่าน ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการฉบับนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2566

“มติใหม่ของโลกภายหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: ความท้าทายและโอกาส”

วันศุกร์ที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2566

ณ ห้องสัตตบงกช อาคาร 1 ชั้น 3 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

08.00-08.45 น.	ลงทะเบียน
08.45-09.00 น.	เข้าร่วมพิธีเปิด และชมวิดีโอทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
09.00-09.15 น.	พิธีเปิด โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ กล่าวรายงาน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
09.15-10.15 น.	ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “มติใหม่ของโลกภายหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: ความท้าทายและโอกาส” โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์
10.45-12.00 น.	การนำเสนอผลงานวิชาการ ภาคบรรยาย (ช่วงที่ 1) การนำเสนอผลงานวิชาการ ภาคโปสเตอร์ (อาคาร 1 ชั้น 3)
12.00- 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.30 น.	การนำเสนอผลงานวิชาการ ภาคบรรยาย (ช่วงที่ 2)
14.30- 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45-16.00 น.	การนำเสนอผลงานวิชาการ ภาคบรรยาย (ช่วงที่ 3)

หมายเหตุ: เวลา 08.30-10.15 น. ชมการถ่ายทอดสดผ่าน Facebook Live

สารบัญ

		หน้า
E0000P	แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการ คำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2	1
E0003L	กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียน วัดดำรงบุญ	15
E0004L	การพัฒนาชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	26
E0006L	การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลีซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	38
E0007L	ความท้าทายและโอกาสในการปรับการเรียนการสอน ของครูภายหลังวิกฤตโควิด 19 สู่ภาวะปกติ: กรณีศึกษาโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง	50
E0008L	การพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงาน ธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	69
E0009L	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการ ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	83

สารบัญ

		หน้า
E0010L	การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ ปลาสลิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	99
E0010S	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม	112
E0011S	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	129
E0012S	การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อ ในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	141
E0013S	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	153
E0014S	การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี	169
E0015S	ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนสตึก 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	185
E0017S	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2	199
E0018S	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	208

สารบัญ

		หน้า
E0019S	การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	223
	ณัฐธิดา จันทฤทธิ์ พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง ภาวดี อนันต์นาวิ	
E0020S	การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	239
	พรสวรรค์ เพ็งประโคน สมศักดิ์ คงเที่ยง กุลจิรา รักษนคร	
E0021S	ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	255
	นิรมล พิมวันนา สมศักดิ์ คงเที่ยง กุลจิรา รักษนคร	
E0022S	การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1	272
	อักษร คงทรัพย์ เบญจรัตน์ ราชฉวาง ปราศรัย ประวัติรุ่งเรือง	
E0023S	การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด	287
	สุพรรณษา แก้วเยื้อง สมศักดิ์ คงเที่ยง	
E0024S	การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	302
	จตุรงค์ กางทอง ทองยศ แก้วมงคล	
E0025S	การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	317
	จุติพร เมฆบุตร กุลจิรา รักษนคร	
E0026S	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	334
	จารุพงศ์ กวางสี อุทัยวรรณ สายพัฒนะ	
E0027S	การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	350
	เฉลิมสิริ หนูดี กุลจิรา รักษนคร	

สารบัญ

		หน้า
E0028S	การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด	ปาไลดา ทศวิล สมศักดิ์ คงเที่ยง 368
E0029S	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศในสหวิทยา เขตรัษฎา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	กนกวรรณ ทองดี กุลจิรา รักษนคร 380
E0030S	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	กมลชนก สีนวล สมศักดิ์ คงเที่ยง 396
E0031S	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด	ปาริชาติ ตรีลาภี วิโรจน์ หมั่นเทพ นิษรา พรสุริวงษ์ 411
E0032S	การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับ ประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ภาคกลาง สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	กุลวดี บุตรศรี ทรงยศ แก้วมงคล 424

E0000P: แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ADMINISTRATIVE GUIDELINES FOR PROMOTING LEARNING MANAGEMENT IN CODING AT THE JUNIOR HIGH SCHOOL LEVEL OF SCHOOLS UNDER THE SUKHOTHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วัชรินทร์ ระเบียบศรี

นักศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิทยาการคำนวณในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ ด้านการพัฒนาครู และด้านการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ ปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ พบว่า สถานศึกษายังขาดการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาด้านการสอนวิทยาการคำนวณค่อนข้างน้อย และเป็นเรื่องใหม่ การจัดทำหลักสูตรวิทยาการคำนวณ ไม่ได้คำนึงถึงความต่อเนื่องในการเรียนรู้

แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ พบว่า 1) ด้านการบริหารหลักสูตร ควรคัดเลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนาครู ควรส่งเสริมให้ผู้สอนได้มีการพัฒนานวัตกรรมประกอบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย 3) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ควรสนับสนุนให้มีการจัดอบรมผู้สอนโดยเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้สอนสามารถส่งเสริมกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน 4) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษาเรื่องความหลากหลายของสื่อ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เว็บไซต์ และ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล คือ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเอง

คำสำคัญ: แนวทางการบริหาร, การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้, วิทยาการคำนวณ

Abstract

The purposes of the independent study were to investigate the conditions and problems of the administration to promote learning management of Coding, and explore the administrative approaches to the promotion of learning management of Coding in a junior high school of the schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The population used to study was 70 school administrators and teachers teaching Coding in a junior high school, and the informants comprised 9 experts who had an understanding of Coding. The research instruments were questionnaires and semi-structured interviews. The statistics used in data analysis were, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings of the research indicated that; the conditions of the administration to promote learning management of Coding in a junior high school of the schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2, as a whole and each aspect were at the high level. When each aspect was considered based on the mean arranged in descending order, it was found that the aspect with the highest level was promoting learning management of Coding. The aspects with the second, third, fourth and fifth highest levels were media and learning resources, Coding curriculum administration, teacher development, and measurement and evaluation respectively.

In terms of the problems of the administration to promote learning management of Coding, it was found that the schools lacked an infrastructure to facilitate Coding learning. Coding teaching for the teachers was rarely developed, and it was new to them. In addition, the schools designed and developed Coding curriculum that did not focus on learning continuity.

In terms of the administrative approaches to the promotion of learning management of Coding; it can be said that 1) for Coding curriculum administration, the schools should select the content based on learners' interests and concentrate on giving the opportunity to teachers, parents, community, and students. 2) For teacher development, the schools should encourage the teachers to develop innovation for learning management of Coding in various ways. 3) In terms of promoting learning management of Coding, the schools should support and provide training to develop the teachers that emphasized active learning. The teacher can also promote thinking process in students. 4) For media and learning resources, the teachers should emphasize a variety of media and learning resources to increase an understanding of objectives and indicators and can apply technology to learning activities such as website. In terms of measurement and evaluation, the teachers should give the learners the opportunity to track their progress and evaluate it to compare with their learning objectives.

Keywords: Administrative Approaches, Promotion of Learning Management, Coding

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน ก่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบพลิกผัน (Disruptive Technology) ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเดินทาง การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารจัดการการทำงาน เทคโนโลยีดิจิทัลจึงเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน คนทุกช่วงวัยจำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสามารถรู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2564: 3)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564: 68) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิทยาการคำนวณ (Coding) ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า จากการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สามารถสรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิทยาการคำนวณ (Coding) ของสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการ และสถานะของวิชาวิทยาการคำนวณ (Coding) ทำให้ยากต่อการปฏิรูปวิธีการสร้างกระบวนการคิดให้ผู้เรียน ขาดความรู้ และความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียนการสอนในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ไม่สามารถบูรณาการวิชาวิทยาการคำนวณ (Coding) เข้ากับวิชาอื่น ๆ รวมทั้งไม่สามารถบริหารจัดการอัตราากำลังครูในการจัดตารางสอน มีผลทำให้ชั่วโมงสอนของครูและนักเรียน ไม่เหมาะสม 2) ครูผู้สอน ขาดแคลนครูที่มีศักยภาพและมีความรู้ด้านวิทยาการคำนวณ (Coding) ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการ บทบาท และสถานะของวิชาวิทยาการคำนวณ (Coding) และยังมีกังวลเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนไม่สามารถปรับประยุกต์ปัญหาในชีวิตจริงมาเป็นลำดับขั้นตอนเชิงวิคิดได้

ผู้วิจัยในฐานะที่มีบทบาทเป็นครูผู้สอนวิทยาการคำนวณ (Coding) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เล็งเห็นว่าการศึกษาวิทยาการคำนวณ ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ความก้าวหน้าและการพัฒนาที่ก้าวกระโดด จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิทยาการคำนวณในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ การวางแผน ออกแบบ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรวิทยาการคำนวณ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ และสมรรถนะที่เหมาะสมสอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง พัฒนาไปสู่ทักษะแห่งอนาคตสำหรับการดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็น และคุณลักษณะที่สังคมต้องการ (Soft skill)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้ทราบข้อมูลสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัด ในภาพรวมว่าอยู่ในระดับใด และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการนำผลการวิจัยไปใช้พิจารณาดำเนินการสนับสนุน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณของโรงเรียนให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ครูผู้สอนได้แนวทาง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณต่อไปในอนาคต

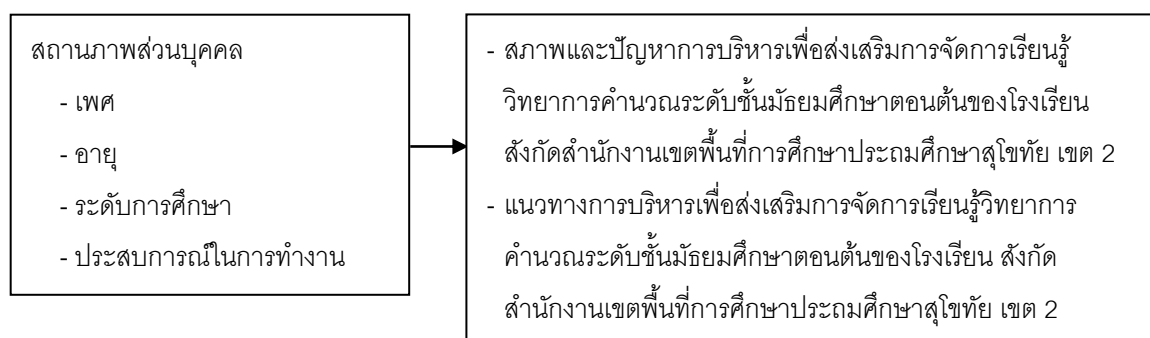
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2” ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของ เฮอริชเบอร์ก (Herzberg, 1959) กำหนดขอบเขตของการศึกษาเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ
2. ด้านการพัฒนาครู
3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ
4. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ 2) ด้านการพัฒนาครู 3) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ 4) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิทยาการคำนวณในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาส ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 รวมทั้งสิ้น จำนวน 70 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครูผู้สอนวิทยาการคำนวณ จำนวน 35 คน ในปีการศึกษา 2564

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 ระดับการปฏิบัติสภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ

สภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ	ระดับการปฏิบัติ		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ	4.30	0.66	มาก
2. ด้านการพัฒนาครู	4.29	0.76	มาก
3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ	4.32	0.71	มาก
4. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.30	0.73	มาก
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.28	0.68	มาก
โดยรวม	4.30	0.68	มาก

จากตาราง พบว่า สภาพการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ตามความเห็นของระดับปฏิบัติการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.71$) รองลงมา ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.73$) ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.66$) ด้านการพัฒนาครู อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.76$) และสภาพที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.68$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบรายละเอียดดังนี้

จากการนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ จัดลำดับแล้วนำเสนอแบบความเรียงจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ

2.1.1 สถานศึกษานำผลการดำเนินงานหลักสูตรวิทยาการคำนวณมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรค่อนข้างน้อย

2.1.2 การจัดทำหลักสูตรวิทยาการคำนวณ ไม่ได้คำนึงถึงความต่อเนื่องในการเรียนรู้

2.2 ด้านการพัฒนาครู

2.2.1 โอกาสที่จะนำผลงานที่เกี่ยวข้องกับวิทยาการคำนวณ ไปประกวดแข่งขันหรือนำเสนอแก่สาธารณะ ค่อนข้างน้อย

2.2.2 ผู้บริหารยังไม่ได้กำหนดให้มีการทำวิจัยและติดตามผลการจัดการเรียนรู้ และการใช้หลักสูตรวิทยาการคำนวณ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของครู

2.3 ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ

2.3.1 ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถออกแบบและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันค่อนข้างน้อย

2.3.2 ครูผู้สอนยังไม่ได้จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ออกแบบอัลกอริทึมที่ใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาหรือการทำงานที่พบในชีวิตจริง

2.3.3 ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการค้นหาข้อมูลหรือสารสนเทศ ประเมิน จัดการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอสารสนเทศไปใช้ในการแก้ปัญหาค่อนข้างน้อย

2.4 ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้

2.4.1 ครูผู้สอนยังไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้งานซอฟต์แวร์ที่หลากหลาย

2.4.2 สถานศึกษายังไม่มีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ

2.4.3 ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้นับสนับสนุนการจัดการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย

2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

2.5.1 สถานศึกษายังไม่มีกำหนดการวัดและประเมินผล โดยมีเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และมีความชัดเจน

2.5.2 ครูผู้สอนยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบความก้าวหน้า ของตนเองและประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ที่กำหนด ในลักษณะของการสะท้อนตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ของตนเอง

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสภาพทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบความสอดคล้องตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 รองลงมาคือ สถานศึกษามีการนำสาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) มาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรวิทยาการคำนวณให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนซึ่งเป็นผู้รับผลโดยตรงจากการใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตรวิทยาการคำนวณ และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา

2. ด้านการพัฒนาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูผู้สอนมีโอกาสได้เข้าร่วมอบรมหรือประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับวิทยาการคำนวณ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ในมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และวิธีการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการพัฒนาด้านวิทยาการคำนวณ รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้นำกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยชุมชนทางวิชาชีพ หรือ PLC มาใช้ เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิทยาการคำนวณ

ของครูให้มีคุณภาพ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและติดตามผลการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ และการใช้หลักสูตรวิทยาการคำนวณอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและเหมาะสมมากขึ้น

3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้คำนวณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างปลอดภัย รู้เท่าทัน มีความรับผิดชอบมีจริยธรรม รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้เห็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างปลอดภัย เพื่อการใช้งานอย่างรู้เท่าทัน รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เขียนแสดงลำดับขั้นตอนการทำงานหรือการแก้ปัญหาอย่างง่าย โดยใช้ภาพ สัญลักษณ์ หรือข้อความ ผูกให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาการคำนวณที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการค้นหาข้อมูลหรือสารสนเทศ ประเมิน จัดการ วิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอสารสนเทศไปใช้ในการแก้ปัญหา

4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูผู้สอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ รองลงมาคือ ด้านผู้สอนมีคำแนะนำแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาการคำนวณ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการรู้ดิจิทัลให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและสืบค้นเพิ่มเติมได้ รวมถึงแนะนำแนวทางในการเลือกใช้ให้เหมาะสมตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านครูผู้สอนสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เว็บไซต์ กระดานปฏิสัมพันธ์ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือน เป็นต้น

5. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน รองลงมา คือ ครูผู้สอนประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ที่สอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตร คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ที่กำหนด รองลงมาคือ ครูผู้สอนนำข้อมูลจากการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเองและประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดในลักษณะของการสะท้อนตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ของตนเอง

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ ได้แก่ 1) สถานศึกษานำผลการดำเนินงานหลักสูตรวิทยาการคำนวณมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรค่อนข้างน้อย 2) การจัดทำหลักสูตรวิทยาการคำนวณ ไม่ได้คำนึงถึงความต่อเนื่องในการเรียนรู้ ตลอดระยะเวลาที่ผู้เรียนอยู่ในหลักสูตรของสถานศึกษา รวมถึงรอยต่อระหว่างการเรียนรู้ระดับการศึกษา และ 3) การเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตรวิทยาการคำนวณ และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย

2. ด้านการพัฒนาครู ได้แก่ 1) ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสนำผลงานที่เกี่ยวข้องกับวิทยาการคำนวณ ไปประกวดแข่งขันหรือนำเสนอแก่สาธารณะ ค่อนข้างน้อย 2) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้นเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิทยาการคำนวณ ควรให้ครูทุกกลุ่มสาระเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นการเพิ่มทักษะให้ครูสามารถบูรณาการเนื้อหาวิชาที่สอน เข้ากับวิทยาการคำนวณได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) ผู้บริหารยังไม่ได้กำหนดให้มีการทำวิจัยและติดตามผลการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ และการใช้หลักสูตรวิทยาการคำนวณ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและเหมาะสมมากขึ้น

3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถออกแบบและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ค่อนข้างน้อย และยังไม่มีการพัฒนาแอปพลิเคชันที่มีการบูรณาการกับวิชาอื่นอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน 2) ครูผู้สอนยังไม่ได้จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ออกแบบอัลกอริทึมที่ใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาหรือการทำงานที่พบในชีวิตจริง และ 3) ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาการคำนวณที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการค้นหาข้อมูลหรือสารสนเทศ ประเมิน จัดการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอสารสนเทศ ไปใช้ในการแก้ปัญหาค่อนข้างน้อย

4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนยังไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้งานซอฟต์แวร์ที่หลากหลาย 2) สถานศึกษายังไม่มีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ และ 3) ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย เช่น เว็บไซต์ กระดานปฏิสัมพันธ์ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือน เป็นต้น

5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ 1) สถานศึกษายังไม่มีกำหนดการวัดและประเมินผล โดยมีเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และมีความชัดเจน 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนยังไม่ได้นำข้อมูลจากการประเมินมาวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 3) ครูผู้สอนยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเองและประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด ในลักษณะของการสะท้อนตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ของตนเอง

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ 1) สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนซึ่งเป็นผู้รับผลโดยตรงจากการใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรวิทยาการคำนวณ และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา 2) สถานศึกษาควรคัดเลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนตามยุคสมัย ยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ได้และควรเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนให้ความสนใจ 3) สถานศึกษาควรนำผลการดำเนินงานหลักสูตรวิทยาการคำนวณมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรวิทยาการคำนวณให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2. ด้านการพัฒนาครู ได้แก่ 1) สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้สอนได้มีการพัฒนานวัตกรรมประกอบการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณในรูปแบบที่หลากหลาย 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและ

ติดตามผลการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ และการใช้หลักสูตรวิทยาการคำนวณเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้สอนนำมาใช้เป็นข้อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนให้ผู้สอนในทุกกลุ่มสาระวิชาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิทยาการคำนวณเพิ่มขึ้น และ 4) ครูผู้สอนควรมีการศึกษาแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาการคำนวณ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการรู้ดิจิทัลและมีการแนะนำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและสืบค้นเพิ่มเติมได้ รวมถึงแนะนำแนวทางในการเลือกใช้ให้เหมาะสม

3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) สถานศึกษาควรสนับสนุนสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการจัดอบรมผู้สอนโดยเป็นรูปแบบ Active learning เพื่อให้ผู้สอนสามารถส่งเสริมกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน 2) ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถออกแบบและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มีการพัฒนาแอปพลิเคชันที่มีการบูรณาการกับวิชาอื่นอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน 3) ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาการคำนวณที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการค้นหาข้อมูลหรือสารสนเทศ ประเมิน จัดการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอสารสนเทศไปใช้ในการแก้ปัญหา และ 4) ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างปลอดภัย ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล วิเคราะห์สื่อ และผลกระทบจากการให้ข่าวสารที่ผิด เพื่อการใช้งานอย่างรู้เท่าทัน

4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนควรศึกษาเรื่องความหลากหลายของสื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้นับสนับสนุนการจัดกิจกรรมเรียนรู้ และมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ 2) ครูผู้สอนควรมีการปรับพื้นฐานเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน เช่น ส่งเสริมการนำ Smart Phone มาใช้ในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตประจำวัน มีข้อมูลเรียนรู้จากหลายแหล่งและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง 3) สถานศึกษาควรมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ และ 4) สถานศึกษาควรจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้งานการเขียนโปรแกรมขั้นพื้นฐาน และมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพื่อค้นคว้าข้อมูล ติดต่อสื่อสารและทำงานร่วมกัน

5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ 1) ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเอง และประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายผลการเรียนรู้ของตนเองเพิ่มขึ้น 2) สถานศึกษาควรมีกำหนดการวัดและประเมินผล โดยมีเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และมีความชัดเจน 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรนำข้อมูลจากการประเมินมาวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 4) ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาผลงานจากความคิดเห็นของผู้อื่น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

สภาพทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้มีการเตรียมความพร้อมและดำเนินงานการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีแนวทางในการบริหารจัดการที่เป็นระบบและตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ สารเดือนแก้ว และ สติพร เซวณชัย (2564) ซึ่งพบว่า การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีความแตกต่างกับงานวิจัยของ ปิยะนันท์ ธิโสภ (2563) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารหลักสูตรสาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ และมีการตรวจสอบความสอดคล้องตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่พบว่า จากการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ทำให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และบรรลุเป้าหมายตามหลักการของวิชาวิทยาการคำนวณ (Coding)

2. ด้านการพัฒนาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนาตนเองในด้านวิทยาการคำนวณ จึงทำให้ผู้สอนมีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและการใช้หลักสูตรวิทยาการคำนวณอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักษิต สุทธิพงษ์ (2560) ที่พบว่า การจัดการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิดรูปแบบความคิด ทฤษฎี และวิธีการมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครู ดังนั้น การผลิตและพัฒนาครูยุคใหม่จะต้องปฏิรูปแนวคิดหรือกระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาการคำนวณที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ออกแบบอัลกอริทึมที่ใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาหรือการทำงาน ที่พบในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วชิรพัฒน์ ศรีคำเวียง (2561: 1) ที่กล่าวว่า วิทยาการคำนวณ (Coding) เป็นวิชาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถคิดเชิงคำนวณ (Computational thinking) มีพื้นฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) และมีพื้นฐานการรู้เท่าทันสื่อและข่าวสาร (Media and information literacy)

4. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนสามารถใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมมิกา วชิระวินท์ และ สินชัย จันทรเสม (2563) ที่พบว่า สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและนักเรียนสามารถช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้มากขึ้น เพราะมีสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่

ประกอบด้วยสื่อที่หลากหลายจึงทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และฝึกทำตามตัวอย่างรวมไปถึงฝึกปฏิบัติ และทดสอบใช้งานโปรแกรมได้

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนมีการประเมินผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง และเลือกใช้เครื่องมือวัดที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร วัตตุลิษฐ์ และคณะ (2561) ที่พบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กให้ความสนใจในการทำกิจกรรมและมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมจึงสามารถทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้ดีขึ้น

ปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สถานศึกษายังไม่มีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564: 68) ที่พบว่า สถานศึกษาขาดโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยังไม่สมบูรณ์และครอบคลุมทุกสถานศึกษา ทั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบไฟฟ้าพื้นฐานรวมถึงการขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หรือ อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงทำให้ไม่สามารถขยายผลการส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาการคำนวณ (Coding) ให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมทั่วประเทศ

2. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้นเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิทยาการคำนวณ ควรให้ครูทุกกลุ่มสาระเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ หวังสะละห์ และ วิชัย เสวกงาม (2564) ที่พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาระวิทยาการคำนวณ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบปัญหาในการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดเชิงคำนวณเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเกียรติ ยะสะกะ และ สุรัช สุขสกุลชัย (2563) ที่พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาคือผู้สอนยังไม่ได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิทยาการคำนวณอย่างเพียงพอ และผู้สอนมีความต้องการอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอนที่ดี

3. การจัดทำหลักสูตรวิทยาการคำนวณ ไม่ได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วม รวมถึงการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตรวิทยาการคำนวณ และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพัชร์ บุญเกตุ (2564) ที่พบว่า ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เป็นด้านที่มีค่าน้อยที่สุด โดยควรมีระบบโครงสร้างหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน โดยมีการนำผลที่ได้จากการประเมินไปสู่การต่อยอดความรู้ของผู้เรียน

แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรวิทยาการคำนวณ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรวิทยาการคำนวณ และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559: 98)

2. การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนให้ผู้สอนในทุกกลุ่มสาระวิชาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิทยาการคำนวณเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564: 68) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายใน 5 ปี ครูต้องได้รับการพัฒนาและสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอน (Coding) ที่เหมาะสมได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สภาพและปัญหาการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ควรเตรียมความพร้อมและดำเนินงานการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีแนวทางในการบริหารจัดการที่เป็นระบบและตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนซึ่งเป็นผู้รับผลโดยตรงจากการใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรวิทยาการคำนวณ และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้สอนได้มีการพัฒนานวัตกรรมประกอบการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณในรูปแบบที่หลากหลาย สนับสนุนสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการจัดอบรมผู้สอนโดยเป็นรูปแบบ Active learning เพื่อให้ผู้สอนสามารถส่งเสริมกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน ควรมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ

เอกสารอ้างอิง

ศิริรัตน์ หวังสะและฮ์ และ วิชัย เสวกงาม. (2564). แนวทางการจัดการเรียนการสอนสาระวิทยาการคำนวณระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 26(1): 125-136.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (ม.ป.ป.). *คู่มือการใช้หลักสูตรกลุ่มและสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565, จาก <https://www.scimath.org/ebook-mathematics/download/1526/8378/88>.

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในศตวรรษที่ 21. *ครูสภาวิทยากร*. 2(1): 1-14.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. 2561-2565*. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2565, จาก <https://www.depa.or.th/storage/app/media/file/depa-Promotion-Plan-Book61-65.pdf>.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนรองรับโลกศตวรรษที่ 21 (ฉบับสรุป)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

- สุรเกียรติ์ ยะสะกะ และ สุรัชย์ สุขสกุลชัย. (ม.ป.ป.). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2564, จาก <https://publication.npru.ac.th/jspui/handle/123456789/1221>.
- อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว และ สติพร เชาวน์ชัย. (2564). การจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37. *วารสารมหาจุฬานาครทรรณ*. 8(3): 275-285.
- อรรถพร วัตถุนิษฐ์ และคณะ. (2561). ผลของการใช้การจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/5 โรงเรียนพญาไท. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(6): 292-301.
- เอมมิกา วชิระวินท์ และ สินชัย จันทร์โสม. (2563). ผลการใช้สื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณของนักเรียนระดับประถมศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*. 15(1): 70-83.

E0003L: กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดตำรังบุ

THE STRATEGIES FOR THE IMPLEMENTATION OF THE STUDENT SUPPORT SYSTEM DURING THE EPIDEMIC OF COVID-19 AT WAT DAMRONGBUL SCHOOL

สมปอง ใจเบิกบาน¹

¹ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตำรังบุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดตำรังบุ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดตำรังบุ และเพื่อศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดตำรังบุ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (research and development, R&D) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ปีการศึกษา 2563-2564

สรุปผลการวิจัย 1. กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดตำรังบุ ได้แก่ 1.1. วิสัยทัศน์ ภายในปีการศึกษา 2564 นักเรียนทุกคนมีความปลอดภัย ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง อยู่อย่างมีความสุข 1.1.2 พันธกิจที่ 1 ได้แก่ รักษาความปลอดภัยให้นักเรียน 1) เป้าประสงค์ ได้แก่ นักเรียนทุกคนอยู่อย่างปลอดภัย 2) กลยุทธ์ที่ 1 ดูแลนักเรียนทุกคนให้อยู่อย่างปลอดภัย 1.1.3 พันธกิจที่ 2 ได้แก่ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 1) เป้าประสงค์ ได้แก่ นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพ 2) กลยุทธ์ที่ 2 คนเก่งคนดีมีผู้ช่วยพัฒนาศักยภาพ 1.1.4 พันธกิจที่ 3 ได้แก่ ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 1) เป้าประสงค์ ได้แก่ 1.1) โรงเรียนช่วยป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน 1.2) โรงเรียนช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน 2) กลยุทธ์ที่ 3 นักเรียนทุกคนคือลูกของเรา 1.1.5 พันธกิจที่ 4 ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยโอกาส 1) เป้าประสงค์ ได้แก่ นักเรียนด้วยโอกาสทุกคน ได้รับการช่วยเหลือให้ศึกษาเล่าเรียนได้ทัดเทียมเพื่อน 2) กลยุทธ์ที่ 4 ช่วยเขาได้ คือความภูมิใจของเรา 1.1.6 พันธกิจที่ 5 ได้แก่ ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง 1) เป้าประสงค์ ได้แก่ นักเรียนที่มีปัญหาทุกคนได้รับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง 2) กลยุทธ์ที่ 5 ร่วมด้วยช่วยกันดูแลนักเรียน 1.1.7 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) บริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) 2) กระจายอำนาจทุกชั้นตอน 3) เปิดโอกาสการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ 4) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 1.2 ผลการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดตำรังบุ 1.2.1 ประเมินผลงานของสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาดีเด่นด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประเมินสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาดีเด่น ด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมโรงเรียนวัดตำรังบุได้รับคะแนนจากการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 91 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91 1.2.2 ผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน ครู และโรงเรียน

อันเนื่องจากการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ 1) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน อันเนื่องจากการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ พบว่า มีนักเรียน จำนวน 27 คน ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ระดับต่าง ๆ 2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู อันเนื่องจากการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ พบว่ามีครู จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ระดับต่าง ๆ จำนวน 87 รางวัล 3) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน อันเนื่องจากการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัล จำนวน 25 รางวัล

คำสำคัญ: กลยุทธ์ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรคโควิด-19 โรงเรียนวัดดำรงบุญ

Abstract

The objectives of this study were to create strategies for the implementation of the student support system during the COVID-19 epidemic at Wat Damrongbul School and to study the results of the strategy's implementation of the student support system during the COVID-19 epidemic at Wat Damrongbul School. This research used a research and development (R&D) methodology. The duration of the research was the 2020-2021 academic year.

Conclusions of the research 1. The strategies for the implementation of the student support system during the epidemic of COVID-19 at Wat Damrongbul School were as follows: 1.1 The vision for the academic year 2021 was that all students were safe, developed to their full potential and being good, smart and happy people. 1.1.2 The first mission: Student safety. 1) Objective is that all students are living safely. 2) The first Strategy: Take care of all students for safe living. 1.1.3 The second mission: supporting and developing student 1) The goal is that all students are supported and developed according to their potential. 2) The second strategy: Talented and good people with an assistant to develop their potential. 1.1.4 The third mission: Prevent and solves student problems 1) Goals: 1.1) The school prevents problems that may occur to all students. 1.2) The school helps and solves the problems that occur with all students. 2) The third strategy: Every student is our child. 1.1.5 The fourth mission: help underprivileged students 1) Goals include all underprivileged students. Getting help for study as well as peers. 2) The fourth strategy was that we are proud of if we can help them. 1.1.6 The fifth mission: transfer specialists 1) Goal: All problematic students receive help from specialists. 2) The fifth strategy: taking care of students together. 1.1.7 Success conditions: 1) Quality Cycle Management (PDCA) 2) Decentralization in every step 3) The opportunity to think together, act together, and take responsibility 4) Executive becomes a transformational leader 1.2 The results of the implementation strategy of the student care system during the COVID-19 epidemic at Wat Damrongbul School 1.2.1 Evaluate the academic performance according to the criteria

for the outstanding educational institution assessment; organize a support system for students Under the Office of the Basic Education Commission. The results of the evaluation of the performance of the educational institutions according to the criteria for the evaluation of outstanding educational institutions in organizing a support system for students Under the Office of the Basic Education Commission found that Overall, Wat Damrongbul School received 91 points out of 100 from the evaluation of the student support system, representing 91%. 1.2.2 The impact of the student support system implementation strategy on students, teachers, and schools during the COVID-19 epidemic at Wat Damrongbul School. 1) The outcome for the students due to the implementation of the student support system operation strategy during the COVID-19 epidemic at Wat Damrongbul School was found that 27 students received prizes from competitions at various levels. 2) The outcome for the teachers due to the implementation of the student support system operation strategy during the COVID-19 epidemic at Wat Damrongbul School was found that 11 teachers, representing 100 per cent, received 87 prizes from various levels of competitions. 3) The outcome for the school due to the implementation of the student support system operation strategy during the COVID-19 epidemic at Wat Damrongbul School. As a result, the school received 25 awards.

Keywords: Strategies, Student support system, COVID-19 disease, Wat Damrongbul School

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน เมื่อประเทศไทย เข้าสู่ยุคทุนนิยม และเทคโนโลยี สภาพสังคม และวิถีชีวิตประชาชนก็เปลี่ยนไป จากเดิม พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงไปสภาพของสังคม สุขภาวะเสื่อมถอย จากหลายสาเหตุ หลายประการที่เป็นปัจจัยให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสถานการณ์อันตราย

กบปรบตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 ได้มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยิ่งทำให้ ประชาชนชาวไทยและประชากรโลกได้รับผลกระทบอย่างหนัก ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม โรงเรียนต้องปิดเรียนเพื่อ ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คุณครูต้องปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน นักเรียนที่ได้รับผลกระทบ โดยตรงต้องปรับตัวทั้งด้านการเรียน ชีวิตความเป็นอยู่ เพื่อให้อยู่ในสถานการณ์ได้ตามอัธยาศัย

ฉะนั้น โรงเรียนวัดดำรงบุญ จึงดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยการบริหารจัดการตาม “กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดดำรงบุญ ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

2. เพื่อศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. โรงเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา
3. โรงเรียนใช้ปัจจัยงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามแผนการใช้งบประมาณ ประเมินผลโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
4. โรงเรียนน้อมนำแนวพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธาน และพระบรมราโชบายมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน
5. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (research and development: R&D)

ขอบเขตการศึกษา

1. โรงเรียนวัดดำรงบุญ เลขที่ 247 หมู่ที่ 5 ตำบลช่องสาริกา อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ปีการศึกษา 2563-2564
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย
 - 3.1 การสร้างกลยุทธ์
 - 3.2 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย
 - 4.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการยกร่างกลยุทธ์ ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ จำนวน 5 คน
 - 4.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการตรวจสอบกลยุทธ์ ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ จำนวน 11 คน
 - 4.3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผลการประเมินของสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาดีเด่นด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน คณะครู และโรงเรียน อันเนื่องจากการใช้กลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกลยุทธ์ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการบริหาร

ขั้นตอนที่ 2 ร่างกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวางแผน จำนวน 3 คน

ผลการศึกษา

1. ผลการรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการบริหารในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

2. ผลการร่างกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

3. ผลการตรวจสอบกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

4. ผลการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

1. ผลการรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการบริหารในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

การบริหาร หมายถึง การจัดการศึกษาอย่างมีระเบียบแบบแผนทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป รวมไปถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กลยุทธ์ หมายถึง กรอบแนวทางหรือวิธีการ ที่ใช้กำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการขององค์กร

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีวิธีการ และเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ

2. ผลการร่างกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

(ร่าง) กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ “นักเรียนปลอดภัย ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง อยู่อย่างมีความสุข” พันธกิจ 5 ข้อ ได้แก่ 1) รักษาความปลอดภัยให้นักเรียน 2) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 4) ให้ความช่วยเหลือนักเรียน ด้อยโอกาส และ 5) ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง กลยุทธ์ 5 ข้อ ได้แก่ 1) อยู่อย่างปลอดภัย 2) คนเก่งคนดี มีผู้ช่วยพัฒนาศักยภาพ 3) นักเรียนทุกคนคือลูกของเรา 4) ช่วยเขาได้ คือความภูมิใจของเรา และ 5) ร่วมด้วยช่วยกัน

3. ผลการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

3.1 ผลการตรวจสอบกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

ด้านความถูกต้องมีความถูกต้อง ทุกประเด็น แต่ควรนำกลยุทธ์ไปวางต่อจากวิสัยทัศน์ แล้วจึงตามด้วยพันธกิจ ด้านความเหมาะสมมีความเหมาะสมทุกประเด็น แต่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นวิสัยทัศน์ ควรเพิ่มกำหนดระยะเวลาด้วย กลยุทธ์ควรระบุคำพูดให้ชัดว่าใครทำอะไร โครงการ ควรปรับคำพูดให้สื่อได้ชัดเจน และควรเพิ่มเติมโครงการอีก ให้ครอบคลุมกลยุทธ์ และเป้าประสงค์ ด้านความเป็นไปได้ มีความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ได้ ทุกประเด็น ด้านความเป็นประโยชน์ มีความประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดดำรงบุญ ทุกประเด็น ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เห็นว่าควรปรับแก้ไข เพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะทั้งวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และโครงการ และเพิ่มเติมในเรื่องเงื่อนไขความสำเร็จ ด้วย

3.2 ผลการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

พบว่าวิสัยทัศน์ภายในปีการศึกษา 2564 นักเรียนทุกคนมีความปลอดภัย ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง อยู่อย่างมีความสุข กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ดูแลนักเรียนทุกคนให้อยู่อย่างปลอดภัย 2) คนเก่งคนดีมีผู้ช่วยพัฒนาศักยภาพ 3) นักเรียนทุกคนคือลูกของเรา 4) ช่วยเขาได้ คือความภูมิใจของเรา 5) ร่วมด้วยช่วยกันดูแลนักเรียน พันธกิจ ประกอบด้วย 1) รักษาความปลอดภัยให้นักเรียน 2) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 4) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยโอกาส 5) ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เป้าประสงค์ ประกอบด้วย 1) นักเรียนทุกคนอยู่อย่างปลอดภัย 2) นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพ 3) โรงเรียนช่วยป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน 4) โรงเรียนช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน 5) นักเรียนด้วยโอกาสทุกคน ได้รับการช่วยเหลือให้ศึกษาเล่าเรียนได้ทัดเทียมเพื่อน 6) นักเรียนที่มีปัญหาทุกคน ได้รับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) บริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) 2) กระจายอำนาจทุกชั้นตอน 3) เปิดโอกาสการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ 4) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 5) นิเทศ กำกับ และติดตาม

4. ผลการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

4.1 ประเมินผลงานของสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาดีเด่น ด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนวัดดำรงบุญได้รับคะแนนจากการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 91 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91 โดยประเด็นที่ได้คะแนนมากที่สุด ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สะท้อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 3 ปีการศึกษา ให้เห็นถึงแนวคิดและวิธีการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน/สถานศึกษา ได้คะแนน 15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ประเด็นที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในโรงเรียน/สถานศึกษา ได้ 18 คะแนน

จากคะแนนเต็ม 20 คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนประเด็นที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ประเด็นที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และส่งเสริมความปลอดภัยของโรงเรียน/สถานศึกษา ได้ 13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.66

4.2 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครู และโรงเรียน อันเนื่องจากการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีนักเรียน จำนวน 27 คน ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ระดับต่าง ๆ จำแนกตามปีการศึกษา พบว่าปีการศึกษา 2563 นักเรียนได้รางวัล จำนวน 1 คน ปีการศึกษา 2564 นักเรียนได้รางวัล จำนวน 2 คน และปีการศึกษา 2565 นักเรียนได้รับรางวัล จำนวน 24 คน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู มีครู จำนวน 11 คน ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ระดับต่าง ๆ จำแนกตามปีการศึกษา พบว่าปีการศึกษา 2563 ครูได้รางวัล จำนวน 2 รางวัล ปีการศึกษา 2564 ครูได้รางวัล จำนวน 21 รางวัล ปีการศึกษา 2565 มีครูได้รางวัล จำนวน 64 รางวัล

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัล จำนวน 25 รางวัล จำแนกตามปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2564 ได้รับ 12 รางวัล และปีการศึกษา 2565 ได้รับ 13 รางวัล

อภิปรายผล

กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ภายในปีการศึกษา 2564 นักเรียนทุกคน มีความปลอดภัย ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง อยู่อย่างมีความสุข กลยุทธ์ 5 ข้อ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ดูแลนักเรียนทุกคนให้อยู่อย่างปลอดภัย พันธกิจ ได้แก่ รักษาความปลอดภัยให้นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 คนเก่งคนดีมีผู้ช่วยพัฒนาศักยภาพ พันธกิจ ได้แก่ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน กลยุทธ์ที่ 3 นักเรียนทุกคนคือลูกของเรา พันธกิจ ได้แก่ ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน กลยุทธ์ที่ 4 ช่วยเขาได้ คือความภูมิใจของเรา พันธกิจ ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยโอกาส กลยุทธ์ที่ 5 ร่วมด้วยช่วยกันดูแลนักเรียน พันธกิจ ได้แก่ ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยกลยุทธ์นี้ สร้างขึ้นมาตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) วิโรจน์ สารรัตน์ (2548) พิมพา จันทาแล้ว (2561) และ ต่อศักดิ์ บุญเสือ (2561) สามารถใช้ในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดี เพราะระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น วนิดา ชนินทุทวงศ์ (2551) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) และ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2558) กล่าวว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีวิธีการ และเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะการดำรงชีวิต มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง และปลอดภัยจากวิกฤติทั้งปวง ซึ่งหากนำกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ นี้ ไปใช้อย่างเป็นระบบคาดว่าจะส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข บรรลุตามเจตนารมณ์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ นี้ ยังเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน

มีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ เจริญชัย (2557) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ โรงเรียนบ้านเขาขวาง (2561) ที่วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านเขาขวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างที่ดีได้นั้น ต้องใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ทั้งด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของคณะครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน จึงเชื่อมั่นได้ว่ากลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ นี้เป็นกลยุทธ์ที่ดี มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

2.2 ผลการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุญ

จากการประเมินผลงานของสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาดีเด่น ด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมโรงเรียนวัดดำรงบุญได้รับคะแนนจากการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 91 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91 โดยประเด็นที่ได้คะแนนมากที่สุด ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สะท้อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 3 ปีการศึกษา ได้คะแนน 15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ประเด็นที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในโรงเรียน/สถานศึกษา ได้ 18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนประเด็นที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ประเด็นที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และส่งเสริมความปลอดภัยของโรงเรียน/สถานศึกษาได้ 13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.66 เหตุที่โรงเรียนวัดดำรงบุญได้รับผลการประเมินค่อนข้างสูงนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนวัดดำรงบุญมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน เป็นระบบ บริหารจัดการตามวงจรคุณภาพ (PDCA) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรงเรียนบ้านเขาขวาง (2561) ที่วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านเขาขวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างที่ดีได้นั้น ต้องใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ ตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) โดยการมีส่วนร่วมของคณะครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน กอปรกับผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ในการนำองค์กรให้บรรลุเป้าหมายผู้บริหาร มีคุณธรรมจริยธรรมและใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน สอดคล้องกับ วรัญญา ไชยตาจักร (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้งนี้ยังมีปัจจัยสำคัญอีกประการ คือ การที่โรงเรียนวัดดำรงบุญ ได้รับความร่วมมือที่ดีจากทุกภาคส่วน การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงได้ผลดีมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ณรงค์

เจริญชัย (2557) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน อันเนื่องจากการใช้กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุล พบว่ามีนักเรียน จำนวน 27 คน พบว่า ปีการศึกษา 2563 นักเรียนได้รางวัล จำนวน 1 คน ปีการศึกษา 2564 นักเรียนได้รางวัล จำนวน 2 คน และปีการศึกษา 2565 นักเรียนได้รับรางวัล จำนวน 24 คน ส่วนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู พบว่ามีครู จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ระดับต่าง ๆ จำนวน 87 รางวัล เมื่อจำแนกตามปีการศึกษา พบว่าปีการศึกษา 2563 ครูได้รางวัล จำนวน 2 รางวัล ปีการศึกษา 2564 ครูได้รางวัล จำนวน 21 รางวัล ปีการศึกษา 2565 มีครูได้รางวัล จำนวน 64 รางวัล และเมื่อจำแนกตามปีการศึกษา พบว่าปีการศึกษา 2564 ได้รับ 12 รางวัล และปีการศึกษา 2565 ได้รับ 13 รางวัล ซึ่งรางวัลทั้งหมดนี้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ ป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาอย่างเป็นระบบตามโครงการต่าง ๆ จากกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุล ส่วนครูที่ได้รับรางวัลอาจเป็นเพราะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ จึงได้ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องไว้ให้ปฏิบัติ

จากผลการประกวดแข่งขันนี้ จะเห็นว่าปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 จะได้รับรางวัลจำนวนน้อยกว่าปีการศึกษา 2565 เป็นเพราะว่าปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564 มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างรุนแรง สถานศึกษาไม่สามารถเปิดเรียนได้ตามปกติ การประกวดแข่งขันจึงมีจำนวนน้อย พอถึงปีการศึกษา 2565 ได้เปิดเรียนตามปกติ จึงมีการแข่งขันมากขึ้น นักเรียนโรงเรียนวัดดำรงบุลได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง ตามกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของโรงเรียนวัดดำรงบุล จึงได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันจำนวนมาก

สำหรับผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน โรงเรียนวัดดำรงบุลได้อนุญาตให้ประชาชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนวัดดำรงบุลเข้ามาใช้อาคารเรียนเป็นสถานที่ พักพิง สำหรับกลุ่มที่มีอาการปกติ ก่อนเข้าทำงานในสถานประกอบการ จึงมีความปลอดภัยไม่ติดโรคโควิด-19 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัด อบต.ช่องสาธิตา ซึ่งเป็นศูนย์ที่โรงเรียนวัดดำรงบุลช่วยกำกับดูแล ได้รับรางวัล 1 อำเภอ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการบริหารจัดการที่ดี และนายพัลลภ ภัทรบดี นายอ.อบต.ช่องสาธิตา ได้รับรางวัลพระภักดิ์ สาขาผู้สืบสาน ตามรอยพระราชปณิธาน ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม และรางวัลผู้นำแห่งความสำเร็จ สู่อสาถ (Asean Leading Achievement Award 2022) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนายพัลลภ ภัทรบดี นายอ.อบต.ช่องสาธิตา ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้แก่โรงเรียนวัดดำรงบุล มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ จึงได้รับรางวัลดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนวัดดำรงบุญ
 - 1.1 การนำกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ต้องมีการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน
 - 1.2 การนำกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ ผู้ประสาน จัดให้มีการกำกับติดตาม และประเมินผลตามวงจรคุณภาพ (PDCA) อย่างเคร่งครัด
 - 1.3 การนำกลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพ ต้องมีความยืดหยุ่น คำนึงถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับเป็นสำคัญ
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างได้
 - 2.2 ควรศึกษากลยุทธ์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ชะเลิศการประกวดโรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่นในแต่ละภูมิภาค เพื่อนำเสนอเป็นแบบอย่างต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- _____. (2546). **คู่มือครู ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์.
- _____. (2551). **ภาวะสุขภาพจิต**. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม: เส้นทางสู่คู่มืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- _____. (2552). **ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ณรงค์ เจริญชัย. (2557). **การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏนนทบุรี.
- ต่อศักดิ์ บุญเสือ. (2558). **แนวคิดทฤษฎีการบริหารที่สำคัญ**. นนทบุรี: เอกสารประกอบการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2.
- _____. (2561). **กลยุทธ์การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**. รายงานการวิจัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. นนทบุรี: เอกสารอัดสำเนา.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2558). **การแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ประชุม ปิ่นสกุล. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พิมพ์า จันทาแล้ว. (2561). แผนบริหารและพัฒนาบุคลากร ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง.
- โรงเรียนบ้านเขาขวาง. (2562). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนบ้านเขาขวาง
ลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- โรงเรียนวัดดำรงbul. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2563-2565. ลพบุรี: โรงเรียนวัดดำรงbul.
- วนิดา ชนินทุยทวงศ์. (2551). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1-6). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วรัญญา ไชยตาจักร. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเชียงแสน
วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต.
เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2554). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ร.ส.พ.
_____. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: หจก.ทิพย์วิสุทธิ.
- สันติสุข สันติศาสนสุข. (2552). องค์ความรู้เรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วารสารวิชาการ. 12(1): 86.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). ลพบุรี: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). เอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- _____. (2558). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- _____. (2560). คู่มือคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบ การดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). การพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลักสูตรครู
ที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2559). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยไซโรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Good, Carter V. (1973). Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book.

E0004L: การพัฒนาชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

THE DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL PACKAGES ACCORDING TO CO - OPERATIVE LEARNING (STAD TECHNIQUES) IN TYPES OF SENTENCES FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

กมลทิพย์ มะโน¹ อลิสา คุ่มเคี่ยม² วิวัฒน์ ชัดติยะมาน³

¹ นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 25 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76 และแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของประโยค จำนวน 4 แผน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สถิติทดสอบที (t-Test one sample)

ผลการวิจัย พบว่า ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.27/85.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค หลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ชุดการสอน เทคนิค STAD ชนิดของประโยค

Abstract

The objectives of this research were to: construct and find the efficiency of the instructional packaged using Co-operative Learning (STAD Techniques) on Types of Sentences for Prathomsuksa 6 (Grade 6) students based on the 80/80 criterion, and compare students' learning achievements on types of sentences before and after using instructional packaged using Co-operative Learning (STAD Techniques).

The sample group consisted of 25 Prathomsuksa 6 students studying at Thetsaban 1 School (Ban Khao Kaew), Songkhla in Semester 1, Academic Year 2022. The sample group was selected via cluster random sampling technique where classrooms were treated as clusters. The instruments used in this research consisted of 4 instructional packages on types of sentences for Prathomsuksa 6 students based on Co-operative Learning (STAD Techniques), a 30-item achievement test with the reliability of 0.76, and 4 lesson plans on types of sentences. Data were analyzed for their efficiency values E_1/E_2 , and learning achievement results were compared using t-test one sample.

The study results revealed that the instructional packaged using Co-operative Learning (STAD Techniques) on Types of Sentences for Prathomsuksa 6 students had the efficiency values of 82.27/85.33 which were higher than the set criterion, and students' learning achievements on types of sentences after learning via instructional packaged using Co-operative Learning (STAD Techniques) on Types of Sentences for Prathomsuksa 6 (Grade 6) students were higher at the .01 level of statistic significance.

Keywords: Instructional packages, STAD Techniques, types of sentence

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติตน ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพจะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ (ปรัชญา เวสารัชช. 2547) ซึ่งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้สอนควรมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยการเรียนรู้ของผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หากผู้สอนเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสม ย่อมมีผลดีต่อผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมที่เรียนรู้ เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. 2557)

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้ทดสอบนักเรียนและรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั่นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า ผลการทดสอบรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2560-2562 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ มีคะแนนเฉลี่ยลดลง โดยปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 46.67 ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 43.94 และปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 41.46 และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ทำข้อสอบถูกในแต่ละข้อ พบว่าการทำข้อสอบ เรื่อง การวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคสามัญ ประโยค

รวม และประโยคซ้อน ในปีการศึกษา 2560 นักเรียนทำข้อสอบได้ ร้อยละ 37.5 ปีการศึกษา 2561 นักเรียนทำข้อสอบได้ ร้อยละ 20.44 และในปีการศึกษา 2562 นักเรียนทำข้อสอบได้ ร้อยละ 30.98 เมื่อเฉลี่ยปีการศึกษา 2560-2562 พบว่า นักเรียนสามารถทำข้อสอบได้เพียง ร้อยละ 26.97

ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียน หลักการใช้ภาษาไทย เรื่องประโยคว่า ผู้เรียนจะต้องรู้และเข้าใจชนิดของประโยค ซึ่งสอดคล้องกับสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ตัวชี้วัดที่ 4 ระบุลักษณะของประโยค และกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประโยคตามโครงสร้าง 3 ชนิด คือ 1) ประโยคสามัญ เป็นประโยคโครงสร้างพื้นฐานที่สุด ไม่มีประโยคย่อยหรือประโยคเล็ก ๆ หลายประโยคประกอบกัน หรือใช้ประโยคย่อยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของประโยค ส่วนประกอบที่มีคำกริยาเป็นหลักของประโยคสามัญอาจมีคำกริยาเพียงคำเดียวหรือหลายคำก็ได้ 2) ประโยคซ้อน เป็นประโยคที่มีอนุประโยคประกอบอยู่ด้วย อนุประโยคอาจใช้เป็นส่วนหนึ่งของประโยคซ้อนก็ได้ และ 3) ประโยครวม เป็นประโยคที่รวมหลายประโยคเข้าด้วยกันโดยมีคำสันธานเป็นคำเชื่อมประโยค (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552)

จากปัญหาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เรื่อง การวิเคราะห์ส่วนประกอบของ ประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการพัฒนาชุด การสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ซึ่งชุดการสอน เป็นนวัตกรรมการศึกษาชนิดหนึ่งของไทยที่ได้รับความนิยมจากนักศึกษาและผู้สอนทั่วไปอย่างมาก โดยชุดการสอนเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อ ประสมที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ และเนื้อหาของแต่ละหน่วย จัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง หรือกระเป๋าแล้วแต่ผู้สร้างจะทำขึ้น การสร้างชุดการสอนจะใช้วิธีระบบเป็นหลักสำคัญ จึงทำให้มั่นใจได้ว่าชุดการสอน สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ พร้อมสอนอีกด้วย (บุญเกื้อ ครอบหาเวช. 2542) จากการศึกษางานวิจัยพบว่าได้มีการนำชุดการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของประโยค ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังสารนิพนธ์ของ พัทธวิภา ไทรารอด (2551) เรื่องการพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเอง สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่า ชุดการเรียนด้วยตนเองมี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งชุดการเรียนด้วยตนเอง เป็นหนึ่งในประเภทของชุดการสอน จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียกอีกชื่อว่าชุดการสอนสำหรับนักเรียน หรือชุดการสอนตามเอกัตภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการสอนวิชาภาษาไทย โดยเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีการแบ่งผู้เรียนออกเป็น กลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน เน้นให้มีการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือกันร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย ในกลุ่มหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกัน ในขณะที่เรียนสมาชิกในกลุ่มสามารถช่วยเหลือกันในการทำงาน แต่เมื่อจบบทเรียนจะทดสอบเป็นรายบุคคลแล้วนำคะแนนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยถึง เกณฑ์ที่กำหนดไว้จะได้รับรางวัล (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2555) สอดคล้องกับ Slavin (1995) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้แบบ

ร่วมมือ เป็นการแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อช่วยเหลือกัน สมาชิกในกลุ่มจะมี 4 คน มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน มีการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มเป็นเวลานาน ทุกคนจะเรียนรู้ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง และทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และได้อธิบายว่า Student Teams Achievement Divisions (STAD) มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสอน 2) ขั้นทบทวนความเป็นกลุ่ม 3) ขั้นทดสอบย่อย 4) ขั้นหาคะแนนพัฒนาการ 5) ขั้นให้รางวัลกลุ่ม การศึกษางานวิจัยพบว่าการนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ดังวิทยานิพนธ์ของ วิทยา นุสีหา (2560) เรื่องการพัฒนาการร้อยเรียงประโยคภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ผลการศึกษา พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความพึงพอใจต่อการเรียนระดับมากที่สุด จากการศึกษา พบว่า ความโดดเด่นของเทคนิค STAD คือ การทดสอบรายบุคคลแล้วนำคะแนนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม โดยการที่ผู้เรียนต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอนของเรื่องที่เรียนเป็นรายบุคคล และทำแบบทดสอบครั้งสุดท้ายเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการทดสอบรวบยอดเรื่องที่เรียนทั้งหมด จากนั้นผู้สอนนำคะแนนจากแบบทดสอบไปหาคะแนนพัฒนาการซึ่งหาได้จากการนำคะแนนทดสอบในแต่ละตอนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นคะแนนพื้นฐาน จากนั้นนำคะแนนแบบทดสอบรวบยอดครั้งสุดท้ายมาลบคะแนนพื้นฐาน ผลลัพธ์ที่ได้นำไปเทียบกับเกณฑ์ของคะแนนพัฒนาการที่ตั้งเกณฑ์ไว้ จากนั้นนำคะแนนพัฒนาการรายบุคคลมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุดเป็นกลุ่มที่ได้รับรางวัล (ทศนา แหม่มถี. 2545) โดยเทคนิค STAD จะทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันช่วยเหลือกันในกลุ่ม หากสมาชิกทุกคนในกลุ่มสามารถทำคะแนนทดสอบรายบุคคลได้คะแนนสูง จะส่งผลให้คะแนนของกลุ่มสูงขึ้น

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของประโยค โดยรวบรวมเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาจัดทำเป็นชุดการสอนให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ จัดเนื้อหาของชุดการสอนให้เหมาะสมกับระดับชั้น ระดับความสามารถของผู้เรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นและเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค

สมมติฐานในการวิจัย

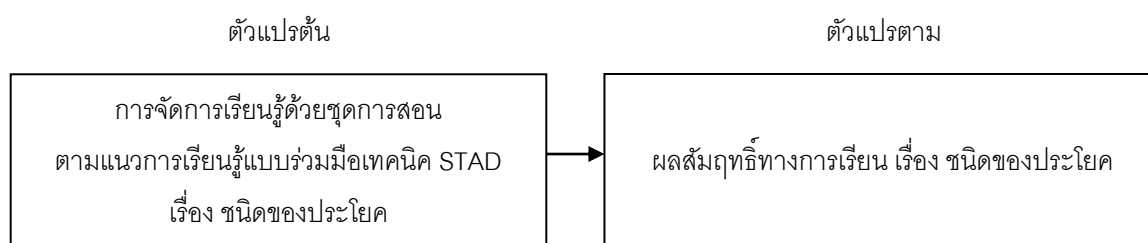
1. ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้ในการสร้างชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของผู้เรียน
2. ครูผู้สอนได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. ครูผู้สอนได้แนวทางในการสอน เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 52 คน
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 วันละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 10 วัน รวม 10 ชั่วโมง
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา มีดังนี้
 - 3.1 ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 4 ชุด ได้แก่

ชุดการสอนที่ 1 ประโยคและส่วนประกอบของประโยค ชุดการสอนที่ 2 ประโยคสามัญ ชุดการสอนที่ 3 ประโยคซ้อน และชุดการสอนที่ 4 ประโยครวม

3.2 ประสิทธิภาพของชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 52 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ชุด ได้แก่ ชุดการสอนที่ 1 ประโยคและส่วนประกอบของประโยค ชุดการสอนที่ 2 ประโยคสามัญ ชุดการสอนที่ 3 ประโยคซ้อนและชุดการสอนที่ 4 ประโยครวม

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.39-0.72 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.22-0.78 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76

3. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของประโยค จำนวน 4 แผน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Microsoft Excel โดยการหาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สถิติทดสอบที (t-Test one sample)

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการวิจัยดังนี้

1. การสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 4 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ได้สร้างตามกระบวนการสร้างชุดการสอนโดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนและประโยค จากนั้นได้กำหนดหัวข้อเนื้อหาของชุดการสอน ได้แก่ ชุดการสอนที่ 1 ประโยคและส่วนประกอบของประโยค ชุดการสอนที่ 2 ประโยคสามัญ ชุดการสอนที่ 3 ประโยคซ้อน และชุดการสอนที่ 4 ประโยครวม โดยคำที่ใช้สร้างประโยคเป็นคำจากบัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และคำศัพท์จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งชุดการสอนทั้ง 4 ชุด ประกอบด้วย ส่วนประกอบของชุดการสอน คำชี้แจงสำหรับครู สิ่งที่ต้องเตรียม กระบวนการจัดการเรียนรู้ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน ใบความรู้ โหมดกรรพิก แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบท้ายชุดการสอน แบบทดสอบ เรื่อง ชนิดของประโยค เฉลยแบบฝึกทักษะ เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดการสอน และเฉลยแบบทดสอบ เรื่อง ชนิดของประโยค เมื่อได้ชุดการสอนที่มีความสมบูรณ์จึงนำเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องของเนื้อหา รูปแบบการใช้ภาษา เมื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วจึงนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพโดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า จากนั้นได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 3 ครั้ง เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ เมื่อได้ค่าประสิทธิภาพเป็นที่น่าพอใจแล้วจึงนำชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายชุดการสอนและคะแนนจากการทำแบบทดสอบ เรื่อง ชนิดของประโยค มาใช้ในการหาค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบ	N	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
แบบทดสอบท้ายชุดการสอน	25	2,468	98.72	82.27
แบบทดสอบ เรื่อง ชนิดของประโยค	25	640	25.60	85.33

จากตาราง 1 แสดงว่า ผลการทดสอบทำแบบทดสอบท้ายชุดการสอนมีคะแนนร้อยละ 82.27 ($E_1 = 82.27$) และแบบทดสอบ เรื่อง ชนิดของประโยค มีคะแนนร้อยละ 85.33 ($E_2 = 85.33$) แสดงว่าชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.27/85.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยใช้การทดสอบแบบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-Test Dependent Samples) ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	T	df	Sig. (one-tail)
ก่อนเรียน	25	17.32	3.39	17.51	24.00	0.00
หลังเรียน	25	25.00	6.17			

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตร t-Test: Paired Two Sample for Means ในโปรแกรม Microsoft Excel สรุปผลได้ว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 17.32 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.39 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.00 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.17 ซึ่งคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่ามากกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 7.68 มีค่าการทดสอบที (t-Test) เท่ากับ 17.51 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลได้ดังนี้

1. ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.27/85.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.27/85.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับขั้นตอนและมีเทคนิคในการสร้างชุดการสอน คือ กำหนดเนื้อหา กำหนดหน่วยการสอนโดยการแบ่งเนื้อหาเป็นหน่วยการสอน กำหนดเรื่องของแต่ละหน่วย กำหนดความคิดรวบยอดเพื่อจัดเตรียมเนื้อหาที่ใช้สอน กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดวิธีการประเมินผล ผลิตและหาประสิทธิภาพชุดการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555) ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดการสอนว่า ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอนมี ดังนี้ 1) การกำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาที่ใช้ และประสบการณ์ โดยกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือ บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามความเหมาะสม 2) การกำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน 3) การกำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องกำหนดว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง 4) การกำหนดมโนทัศน์และหลักการ โดยมโนทัศน์หรือหลักการที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง 5) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง 6) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางเลือกและการผลิตสื่อการเรียนการสอน 7) การกำหนดแบบวัดและประเมินผล โดยจะต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ และ 8) การเลือกและการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยจะถือว่าวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนแล้วก็จัดสื่อการเรียนการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องหรือซองที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองและหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ สัตบุตร์ (2556) ที่ได้สร้างชุดการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสอน SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ภาษาพม่าเป็นภาษาแรก: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านน้ำตก อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง พบว่าประสิทธิภาพของชุดการสอนอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ภาษาพม่าเป็นภาษาแรก มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.63/82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและความสามารถในการอ่านจับใจความหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากชุดการสอนที่สร้างขึ้นผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ

อีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลให้ชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.27/85.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพและผู้วิจัยจะนำข้อบกพร่องของชุดการสอนที่พบการจากทดลองหาประสิทธิภาพมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ ก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ที่ได้อธิบายว่า ผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการหาประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้เป็นอย่างดี ในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่

มุ่งหวัง บางครั้งชุดการสอนต้องช่วยครูสอน บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้น ก่อนนำสื่อหรือชุดการสอนไปใช้ครูควรมั่นใจว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้ได้สื่อหรือชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรวดี จันทร์แสง (2556) ที่ได้สร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.68 และมีประสิทธิภาพ 80.25/80.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค หลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 17.32 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.39 และหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 25.00 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.17 ซึ่งคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่ามากกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 7.68 มีค่าการทดสอบที (t-Test) เท่ากับ 17.51 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องมาจากชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีการยกตัวอย่างประโยคให้สอดคล้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวันของนักเรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนอย่างเข้าใจง่าย มีใบความรู้ โมชันกราฟิก แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบ ดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน โดยครูเป็นผู้ควบคุมดูแลให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นยังมีรูปแบบที่น่าสนใจ มีภาพประกอบและสีสันสวยงาม เพื่อเป็นการสร้างความสนใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์ฉัตร พละพล (2562) ที่ได้พัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ว่า ชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย เพิ่มความสนใจให้แก่ผู้เรียน จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น นอกจากนี้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ร่วมกับชุดการสอน มีความโดดเด่น คือ การนำผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันมาเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม เมื่อจบบทเรียนจะมีการทดสอบรายบุคคลแล้วนำคะแนนเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่มด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันช่วยเหลือกันในกลุ่ม หากสมาชิกทุกคนในกลุ่มสามารถทำคะแนนทดสอบรายบุคคลได้คะแนนสูง จะส่งผลให้คะแนนของกลุ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับ Kagan (1994) ที่ได้อธิบายว่า การเรียนแบบร่วมมือฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีและถูกต้องเกี่ยวกับการทำงานว่าการทำงานกลุ่มจะช่วยให้ประสบความสำเร็จมากกว่าการทำงานเพียงคนเดียว และทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งความภาคภูมิใจจะเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ

วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้สอน เรื่อง ชนิดของประโยค ดังที่ ธีระพัฒน์ ฤทธิ์ทอง (2543) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เป็นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับการสอนเนื้อหาความรู้ความเข้าใจ อาจใช้หนังสือเรียนหรือใบความรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหา เรื่อง ชนิดของประโยค ที่เน้นการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจลักษณะและส่วนประกอบของประโยคแต่ละชนิดในภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยา นุสือหา (2560) ที่ได้พัฒนาร้อยเรียงประโยคภาษาไทย ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การร้อยเรียงประโยคภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.62/83.85 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6461 ซึ่งนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.6461 คิดเป็นร้อยละ 64.61 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้จัดการเรียนการสอนดำเนินไปตามขั้นตอนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากที่สุด
2. ครูผู้สอนควรจัดเตรียมสื่อการสอนให้พร้อม โดยเฉพาะสื่อการสอนที่ต้องใช้อินเทอร์เน็ต
3. ครูผู้สอนควรแจ้งสิ่งที่นักเรียนต้องทำให้ชัดเจน เพื่อป้องกันความสับสนในการทำกิจกรรม
4. ครูผู้สอนควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าคะแนนรายบุคคลมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดคะแนนกลุ่ม ดังนั้นนักเรียนทุกคนต้องพยายามเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรวิจัยการสร้างชุดการสอนหรือนวัตกรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องอื่นและระดับชั้นอื่น
2. ควรพัฒนาชุดการสอนโดยใช้สื่อการสอนอื่น ๆ เช่น เกม
3. ควรนำวิจัยชุดการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ไปใช้ร่วมกับวิธีการสอนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรวดี จันทรเส่ง. (2556). การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียน **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. **ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 5(1): 7-20.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ทิพย์ฉัตร พละพล. (2562). การพัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา **ปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทศนา แคมมณี. (2545). **กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: นิชนเอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- ธีระพัฒน์ ฤทธิ์ทอง. (2543). 30 รูปแบบการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้า พรินติ้ง.

- ปรัชญา เวสารัชช์. (2547). **หลักการจัดการศึกษา (ชุดอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- พัทรวรรณ ไทรวรรณ. (2551). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสว่างพรวน จังหวัดนครปฐม**. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2557). **คู่มือการจัดระบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์การเรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- วรารณ สัตบุตร์. (2556). **การสร้างชุดการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสอน SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ภาษาพม่าเป็นภาษาแรก: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านน้ำตก อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิทยา นุสีหา. (2560). **การพัฒนาการร้อยเรียงประโยคภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2563). **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2563, จาก <http://www.niets.or.th>.
- Kagan, S. (1994). *Cooperative Learning*. San Juan Capistrano: Resources for Teach.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative Learning: Theory Research and Practice*. 2nd ed., Massachusetts: A Simon & Schuster Company.

E0006L: การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีทร่วมกับแบบฝึกทักษะ

THE DEVELOPMENT OF THAI SPELLING SKILL FOR STUDENTS IN PRATHOMSUKSA 5 BY EXPLICIT TEACHING MODEL AND EXERCISES

กตัญญูตา สุขแก้ว¹ อลิสา คุ่มเคี่ยม² วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน^{1*}

¹ นิสิตปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

² อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

³ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพวิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีทร่วมกับแบบฝึกทักษะพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนก่อนและหลังการใช้วิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีทร่วมกับแบบฝึกทักษะ และประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีทและแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดแม่เปิบะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสำรวจคำศัพท์จากบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 ชุด แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.93 และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีทร่วมกับแบบฝึกทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) และเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดย One Sample T-Test

ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีทร่วมกับแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.69/81.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีทร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.84

คำสำคัญ: การเขียนสะกดคำ, วิธีสอนแบบเอ็กซพลิตีฟลิชชีท, แบบฝึกทักษะ

Abstract

This research study aimed to create and examine the effectiveness of explicit teaching model and skill exercises in developing Thai spelling writing skills of Prathomsuksa 5 students based on the

criteria of 80/80, compare pre-and post-Thai spelling writing skills developed by the explicit teaching model and exercises, and investigate satisfaction of students towards using the explicit teaching model and exercises to develop Thai spelling writing skills of the Prathomsuksa 5 students. Research samples were 30 Primary-5 students in Class 5/1, academic year of 2021 at Wat Maepia under Songkhla Primary Educational Service Area Office 1, Namom District, Songkhla Province, who were selected by cluster random sampling using classroom units. The research instruments were vocabulary survey form of basic Thai vocabulary in Prathomsuksa 5, 5 Thai spelling writing skill lesson plans, 5 sets of Thai spelling writing skill exercises, a 30-item reliability 0.93 Thai spelling writing skill test, and a questionnaire on satisfaction of students towards using the explicit teaching model and exercises to develop Thai spelling writing skills of the Prathomsuksa 5 students. The collected data were analyzed by the effectiveness value (E1/E2) and t-test was used to compare the differences of learning achievement.

The research findings revealed that the effectiveness of Primary-5 students' Thai spelling writing skill development using the explicit teaching model and exercises was 82.69/81.51, which was higher than the criteria of 80/80 as fixed. The post-scores of Primary-5 students' learning achievement were higher than what gained from the pre-test at the significance level of .01, and the students' satisfaction was holistically at the highest level with the mean scores ($\bar{X}$) of 4.84 and standard deviation (S.D.) value of 0.36.

Keywords: Thai Spelling Skill, Explicit Teaching Model, Exercises, The achievement test

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธรรมชาติของภาษาไทยเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสัมพันธ์กันโดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิต บุคคลจึงจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น ทักษะการเขียนจึงมีความสำคัญเพราะเป็นทักษะที่มีหลักฐานมองเห็นได้ เป็นทักษะที่ยั่งยืนกลับซับซ้อน ในการพัฒนาทักษะการเขียนต้องอาศัยประสบการณ์ การฝึกฝน จึงถือได้ว่าการเขียนเป็นอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะทักษะการเขียนสะกดคำ เพราะหากสะกดผิดความหมายของคำก็ผิดไปด้วย การเขียนให้มีความถูกต้องนั้นจะต้องใช้การฝึกฝนในการสะกดคำ เนื่องจากเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการเขียนให้เป็นประโยคหรือเรื่องราวต้องเริ่มจากการฝึกสะกดคำให้ถูกต้องก่อน

จากการศึกษาพบว่าการเรียนการสอนภาษาไทยปัจจุบันผู้เรียนไม่สามารถเขียนสื่อสารให้ชัดเจนได้ เนื่องจากผู้เรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้ความสำคัญกับทักษะการเขียนตามที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ ระบุว่า ผู้เรียนมีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการทำข้อสอบ

มาตรฐานกลาง ซึ่งเป็นการประเมินผลปลายปีของสถานศึกษาโดยใช้คะแนนจากข้อสอบมาตรฐานกลางอย่างน้อยร้อยละ 20 จากคะแนนสอบปลายปีทั้งหมดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียน ปีการศึกษา 2561-2563 โรงเรียนวัดแม่เปี้ยะ พบว่าผลการทดสอบข้อสอบกลางมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 48.93 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายของโรงเรียนซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 70 (โรงเรียนวัดแม่เปี้ยะ, 2563) จากการประมวลผลสอบยังพบว่าผู้เรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยจึงไม่สามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มสาระภาษาไทยจึงยังไม่ประสบผลสำเร็จ เห็นได้จากผลสรุปปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย เกี่ยวกับผู้เรียนพบข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำ ไม่เห็นความสำคัญของการเขียน และไม่สามารถเขียนเพื่อสื่อสารได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการเขียนสะกดคำจึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซีพลิซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นวิธีที่มีขั้นตอนการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นพฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับครู สิ่งสำคัญคือการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นครูต้องทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้เรื่องใหม่หรือทักษะใหม่ของนักเรียน ซึ่ง วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2550) ได้กล่าวถึงกระบวนการสอนแบบ เอ็กซีพลิซิท (Explicit Teaching Model) ไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ทบทวนเนื้อหา 2) เสนอเนื้อหาใหม่ 3) การปฏิบัติโดยครูแนะนำ 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) การฝึกอย่างอิสระ 6) การทบทวน โดยผู้วิจัยได้พิจารณาคำจากบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้เรียนมักสะกดผิดเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง แยกเป็น 5 เล่ม คือ เล่มที่ 1 คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา เล่มที่ 2 คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ เล่มที่ 3 คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ เล่มที่ 4 คำที่มีอักษรนำ และเล่มที่ 5 คำที่มี รร ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ สามารถใช้คำได้ถูกต้องตามความหมาย ทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและมีเครื่องมือในการพัฒนาทักษะของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาประสิทธิภาพวิธีสอนแบบเอ็กซีพลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนก่อนและหลังการใช้วิธีสอนแบบเอ็กซีพลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะ
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบเอ็กซีพลิซิทและแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานในการวิจัย

1. วิธีสอนแบบเอ็กซีพลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีสอนแบบเอ็กซีพลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะมีความสามารถในการเขียนสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

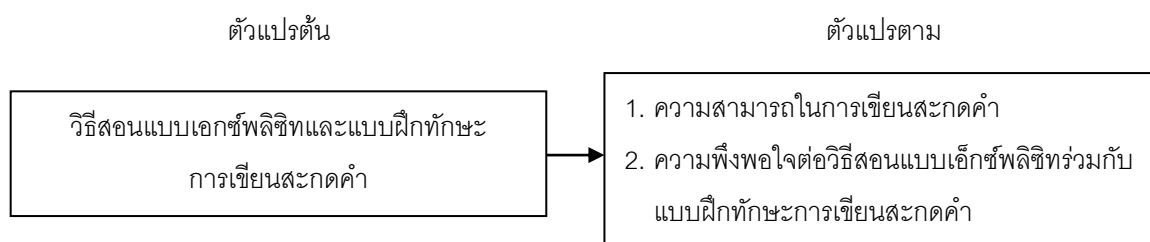
3. ผู้เรียนมีความพึงพอใจวิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิทและแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นในระดับมากขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้วิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิทและแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ
2. ทำให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการเขียนสะกดคำ
3. ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านข้อมูล

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 เครือข่ายการศึกษานานหม่อม อำเภอนานหม่อม จังหวัดสงขลา จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านต้นปริง โรงเรียนบ้านนาทองสุข โรงเรียนวัดโพธาราม โรงเรียนบ้านควนจง โรงเรียนวัดทุ่งโดนด โรงเรียนวัดพรหมประดิษฐ์ โรงเรียนวัดทุ่งซ้อโหมสิตาราม โรงเรียนวัดนาหม่อม โรงเรียนวัดเนินพิจิตรและโรงเรียนวัดแม่เปี้ยะ มีนักเรียนทั้งสิ้น 149 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น วิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิทและแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

ตัวแปรตาม ประสิทธิภาพของวิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้เวลาสอน 10 ชั่วโมง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเนื้อหาดังนี้ คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ และคำที่มี รร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจคำศัพท์จากบัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน
3. แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 ชุดแบบฝึก
4. แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.19-0.94 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.00-0.88 พิจารณาเลือกข้อที่มีผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.20-0.80 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) ที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.20-1.00 จึงคัดข้อสอบได้จำนวน 30 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

5. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) เท่ากับ 0.78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ในการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน One Group Pretest - Posttest Design

2. ทดลองใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

- 2.2 จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ใช้เวลาในการทดลอง 10 วัน วันละ 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

- 2.3 ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง ด้วยการวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (One Sample T-Test) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยจากการใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ (E_1)
30	12,404	413.47	82.69

จากตาราง 1 แสดงว่านักเรียน จำนวน 30 คน ที่ใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ (E_2)
30	734	24.45	81.51

จากตาราง 2 แสดงว่านักเรียน จำนวน 30 คน ที่ใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง

จากตาราง 1 และ 2 สรุปได้ว่า ผลการทำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำมีคะแนนร้อยละ 82.69 ($E_1 = 82.69$) และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีคะแนนร้อยละ 81.51 ($E_2 = 81.51$) แสดงว่าการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลิซิตร่วมกับแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ 82.69/81.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบแบบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-test dependent samples) ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	15.53	2.84	19.43	.00
หลังเรียน	30	24.47	3.14		

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สรุปผลได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากการใช้วิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนของนักเรียนหลังจากการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

รายการความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. วิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกทักษะช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นและมีความรับผิดชอบ	4.87	0.34	มากที่สุด
2. ครูมีการถาม-ตอบนักเรียนอย่างทั่วถึงและทำให้นักเรียนทราบผลของคำตอบและสามารถเข้าใจเรื่องที่เรียนได้	4.83	0.37	มากที่สุด
3. ครูทบทวนบทเรียนทั้งก่อนเรียนและทบทวนประจำสัปดาห์	4.87	0.34	มากที่สุด
4. วิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำ	4.83	0.37	มากที่สุด
5. วิธีสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้ดีขึ้นและมีความรู้ที่คงทน	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
6. แบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย	4.83	0.37	มากที่สุด
7. แบบฝึกทักษะมีสีสัน ภาพประกอบที่สวยงาม	4.90	0.30	มากที่สุด
8. นักเรียนมีเวลาทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมและเพียงพอ	4.80	0.40	มากที่สุด
9. วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะมีความท้าทาย น่าติดตาม ทำให้เรียนอย่างมีความสุข	4.83	0.37	มากที่สุด
10. วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะเหมาะสมที่จะใช้สอนวิชา ภาษาไทย	4.87	0.34	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.84	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.36) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับที่ 1 มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ แบบฝึกทักษะมีสีสัน ภาพประกอบที่สวยงาม ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.30) ลำดับที่ 2 ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะ จูงใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34) ครูทบทวนบทเรียนทั้งก่อนเรียนและทบทวนประจำสัปดาห์ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34) วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะเหมาะสมที่จะใช้สอนวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34) ลำดับที่ 3 ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ครูมีการถามตอบนักเรียนอย่างทั่วถึงและทำให้นักเรียนทราบผลของคำตอบและสามารถเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.37) วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.37) แบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.37) วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะมีความท้าทายน่าติดตามทำให้เรียนอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.37) และลำดับสุดท้ายผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิทิฟร่วมกับแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้ดีขึ้นและมีความรู้ที่คงทน ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) นักเรียนมีเวลาทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมและเพียงพอ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40)

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนสามารถทำแบบฝึกทักษะได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.96 และนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.51 แสดงว่าการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.96 / 81.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.84 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.14 ซึ่งคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่ามากกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 8.94 ค่า sig ที่คำนวณได้ มีค่า .00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด .01 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.84 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.36

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของวิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.69/81.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับคำในลักษณะต่าง ๆ และจดจำคำได้มากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากวิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทมีขั้นตอนการสอนชัดเจน ระบุพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างละเอียดโดยการสอนทีละขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้เดิมและตรวจการบ้าน ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหาสาระหรือทักษะใหม่ ขั้นที่ 3 ขั้นทำให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับและแก้ไขการปฏิบัติของผู้เรียน ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ และขั้นที่ 6 ขั้นการทบทวนฝึกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ไดนี สาและ (2560) ที่กล่าวว่า วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลลิซิทเป็นวิธีการสอนที่ขึ้นต้นเน้นการเรียนรู้จากการสอนของครูโดยตรง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ปัญหานักเรียนได้ มีความเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ เมื่อมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้เดิมแล้วจึงอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนให้ฟัง ยกตัวอย่างประกอบ นำไปสู่การปฏิบัติโดยครูแนะนำอย่างต่อเนื่อง และครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเองทันที จนกว่านักเรียนจะฝึกได้ถูกต้อง จากนั้นให้ข้อมูลย้อนกลับและวิธีการแก้ไข เป็น

การตรวจสอบว่าถูกต้องหรือไม่ ซึ่งต้องสอนควบคู่กันไปจึงจะประสบผลสำเร็จ ส่วนการให้ฝึกปฏิบัติโดยอิสระเป็นขั้นที่ให้นักเรียนฝึกเกิดทักษะและเกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้นและการทบทวนเป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความจำมากขึ้นกว่าเดิม เมื่อนักเรียนทำได้คล่อง ถูกต้อง และรวดเร็ว ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับสูงขึ้นได้ที่สำคัญนักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

แบบฝึกทักษะที่ใช้ร่วมกับวิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิท แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เล่ม คือ เล่มที่ 1 คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา เล่มที่ 2 คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ เล่มที่ 3 คำที่มีอักษรนำ เล่มที่ 4 คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ และเล่มที่ 5 คำที่มี วรรณ ซึ่งเนื้อหาในแบบฝึกทักษะทั้ง 5 เล่ม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากปัญหาของผู้เรียนในการเขียนสะกดคำ เพื่อให้แบบฝึกทักษะทั้ง 5 เล่ม เป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ซึ่งเป็นการฝึกฝนต่อเนื่องจนผู้เรียนเกิดความชำนาญ และนำไปสู่การเขียนสะกดคำและใช้คำได้ถูกต้องตามความหมาย ทั้งนี้แบบฝึกทักษะมีความหลากหลาย เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีรูปเล่มสีสันที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถอ่านความรู้เพิ่มเติมได้จากเล่มแบบฝึกทักษะได้อีกด้วย ซึ่งนักเรียนสามารถทำแบบฝึกทักษะ ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.69 และนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.51 แสดงว่าการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อีกปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เพราะผ่านการแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน จนสามารถนำไปทดสอบประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงทำให้ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ ศรีพยาศ (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้ชุดแบบฝึก พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกหลังเรียนมีประสิทธิภาพ 86.75 สูงกว่าคะแนนเกณฑ์ร้อยละและนักเรียนมีความคงทนทางความรู้เรื่องการเขียนสะกดคำเพราะเป็นแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) กล่าวว่า สื่อที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดีในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง จากกระบวนการสร้างเครื่องมือที่เป็นลำดับขั้นตอนรวมถึงการทดสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิทร่วมกับแบบฝึกทักษะ เป็นนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.84 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.14 ซึ่งคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่ามากกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 8.94 ค่า sig ที่คำนวณได้ มีค่า .00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด .01 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอกซ์พลลิซิท ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้และมีทักษะในการเขียนสะกดคำ และสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปตอบคำถามในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริดา เอียดแก้ว (2548) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบเอกซ์พลลิซิทไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ได้แต่ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำและคงทน จึงจำเป็น

ที่ต้องจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยการใช้แบบฝึกทักษะร่วมด้วย ดังที่ สมพงษ์ ศรีพาด (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้ชุดแบบฝึก พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกสูงขึ้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กส์พลิตีพร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า ประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับที่ 1 มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ แบบฝึกทักษะมีสีสัน ภาพประกอบที่สวยงาม ลำดับที่ 2 ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด วิธีสอนแบบเอ็กส์พลิตีพร่วมกับแบบฝึกทักษะช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นและมีความรับผิดชอบ ครูทบทวนบทเรียนก่อนเรียนและทบทวนประจำสัปดาห์ วิธีสอนแบบเอ็กส์พลิตีพร่วมกับแบบฝึกทักษะเหมาะสมที่จะใช้สอนวิชาภาษาไทย ลำดับที่ 3 ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ครูมีการถาม-ตอบนักเรียนอย่างทั่วถึงและทำให้นักเรียนทราบผลของคำตอบและสามารถเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ วิธีสอนแบบเอ็กส์พลิตีพร่วมกับแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำ แบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย วิธีสอนแบบเอ็กส์พลิตีพร่วมกับแบบฝึกทักษะมีความท้าทายน่าติดตามทำให้นักเรียนอย่างมีความสุข และลำดับสุดท้ายผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิธีสอนแบบเอ็กส์พลิตีพร่วมกับแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้ดีขึ้นและมีความรู้ที่คงทน นักเรียนมีเวลาทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมและเพียงพอ และในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจโดย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.36 ถือเป็นค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งที่เป็นเช่นนั้นเพราะผู้วิจัยได้พัฒนาและสร้างแบบฝึกทักษะที่มีความหลากหลาย ตามที่ สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550) ได้เสนอแนะรูปแบบการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ว่าการสร้างแบบฝึกทักษะรูปแบบเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติแบบฝึกจึงควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความท้าทาย ให้อยากรู้ อยากลอง ซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้วิจัยยังมีหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะที่สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนทร สันธพานนท์ (2553) ที่ว่า แนวทางในการจัดทำแบบฝึกทักษะโดยการจัดเนื้อหาสาระในการฝึกตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน การวางรูปแบบของแบบฝึกมีความสัมพันธ์กับโครงเรื่องและเนื้อหาสาระของเรื่อง แบบฝึกต้องมีคำชี้แจงที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย เรียนจากง่ายไปยาก มีแบบฝึกที่น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เรียนให้แสดงความสามารถ มีความถูกต้อง ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาตรวจสอบให้ดียิ่งขึ้นให้มีข้อผิดพลาด กำหนดเวลาที่ใช้แบบฝึกแต่ละตอนให้เหมาะสม เมื่อนำมาใช้ร่วมกับวิธีการสอนแบบเอ็กส์พลิตี ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการเข้าใจจริง และการฝึกจนเกิดเป็นทักษะ เป็นอีกหนึ่งวิธีสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาที่ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจนเกิดความรู้และทักษะที่คงทน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานการศึกษารายวิชาอื่นหรือในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ในการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กส์พลิตีพร่วมกับแบบฝึกทักษะ ครูผู้สอนควรชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกทักษะ ส่วนประกอบ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องทำให้ชัดเจนเพื่อป้องกันความสับสนในการทำแบบฝึกทักษะ

1.2 ในการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลซิทีฟร่วมกับแบบฝึกทักษะ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงการทบทวนบทเรียน และการตั้งคำถาม หรือให้คำแนะนำผู้เรียนอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด การเขียน

1.3 แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คุณครูสามารถนำไปเป็นแบบฝึกเสริมทักษะให้ผู้เรียนได้ เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่องให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมีความรู้ที่คงทน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาอื่น ๆ เพิ่มเติม โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลซิทีฟ เช่น การพัฒนาแบบฝึกทักษะชนิดของคำ โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลซิทีฟ เป็นต้น

2.2 สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบของแบบฝึกทักษะเป็นรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและระดับชั้นได้ เช่น การพัฒนาแบบฝึกทักษะออนไลน์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

2.3 ควรวิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้วิธีสอนแบบเอ็กซ์พลซิทีฟร่วมกับแบบฝึกทักษะในระดับชั้นอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์**. 5(3): 7-20.

ไฉนี สาและ. (2560). **ผลการสอนแบบเอ็กซ์พลซิทีฟที่มีต่อทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

โรงเรียนวัดแม่เปิยะ. (2563). **รายงานผลการอ่านและการเขียน ปีการศึกษา 2563**. สงขลา: โรงเรียนฯ.

วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2550). **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริดา เอียดแก้ว. (2548). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลซิทีฟ กับวิธีการสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมพงษ์ ศรีพิยาต. (2553). **การพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2553). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทคนิคพรินติ้ง.

สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). **การพัฒนาผลงานวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: อี เค บุคส์.

E0007L: ความท้าทายและโอกาสในการปรับการเรียนการสอนของครูภายหลังวิกฤตโควิด 19
สู่ภาวะปกติ: กรณีศึกษาโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง

CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR TEACHING AND LEARNING ADJUSTMENT OF
TEACHERS AFTER THE COVID-19 CRISIS: A CASE STUDY OF SCHOOLS IN ANGTHONG
PROVINCE.

จีระศักดิ์ จันทังษี¹ มีชัย ออสุวรรณ² สุดารัตน์ สารสว่าง³

¹ นิธิติปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{2,3} อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการในชั้นเรียน หลังจากการกลับมาเรียนตามปกติได้ 6 เดือน ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 โดยกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้การวิจัย คือ บุคลากรครู จำนวน 175 คน ที่สอนในโรงเรียนและตั้งอยู่ในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 7 แห่ง เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือแบบสอบถามที่ให้ผู้ที่เข้าร่วมการวิจัยตอบคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยเน้นไปที่ประเด็น “รูปแบบการเรียนการสอนตาม สภาพจริงในพื้นที่” “การปรับเวลาในการจัดกิจกรรม” “การเตรียมความพร้อมในชั้นเรียน” และ “การใช้สื่อการสอน แนวใหม่” โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage: %) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการคำนวณหาดัชนีลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในประเด็น ที่ควรพัฒนาจากมากไปน้อย

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการ เปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.055-0.114 โดย ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการปรับเวลาในการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุน การเรียนการสอน และด้านการเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอน ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูต้องมีการ ปรับปรุงเวลาในกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งต้องมีการ สนับสนุนการเรียนการสอนจากโรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษา รวมไปถึง ครูผู้สอนต้องมีการเตรียมความพร้อม ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มความสามารถ ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนควรเป็นไปใน ทิศทางที่มีการปรับเวลาในกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ทางการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน

Abstract

The purpose of this research was to study the current state and the desirable state of classroom management after returning to school for 6 months from May to October 2022 by the sample group using the research. is a staff of 175 teachers there are 7 schools that are taught in schools located in Angthong province. The instrument used in this research was a questionnaire that asked participants to answer questions about the current and desirable conditions of teaching and learning approaches. in class by focusing on the point "Learning style according to actual conditions in the area", "adjusting time for activities", "classroom preparation" and "use of new teaching materials". Descriptive statistics were used to analyze the data. Including frequency (frequency), percentage (Percentage: %) Mean (Mean: $\bar{X}$), standard deviation (Standard Deviation: S.D.) and calculation of the Priority Need Index: PNI) to sort the importance of needs in the issues that should be developed from descending.

The results of the research revealed that there was a need for the development of instructional management guidelines for teachers after normal teaching in inter-campus Inthapramun schools. The demand index was between 0.055-0.114. The side with the highest demand index was In terms of adjusting the time for activities, followed by teaching support and readiness in the teaching and learning system, respectively, which showed that Teachers need to improve time in the teaching process. classroom activities or activities that occur In addition, there must be support for teaching and learning from the school. educational agencies, including teachers must be prepared in order to teach and teach students to their full potential. Therefore, the teaching and learning style should be in the direction of adjusting the time for activities in accordance with the current educational context and situation.

Keywords: necessary needs, development of instructional management guidelines

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงการการศึกษา ซึ่ง พอตา บุตรสุทธิวงศ์ (2550) กล่าวว่า ครูมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยต้องทำให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด ตลอดจนมีการพัฒนาตนเอง โดยเรียนรู้จากประสบการณ์และกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ครู อนาคตาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีมาตรฐานอย่างเหมาะสมที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการทางด้านการศึกษาด้วย ถือว่าเป็นภาระและหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ในสถานการณ์วิกฤติทางการศึกษา แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ครูมีความคุ้นเคยกับโลกการศึกษาแบบเดิม ทำให้เกิดเป็นอุปสรรคของความไม่พร้อมทางใจ ความไม่กระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบการเรียนการสอนแห่งยุคดิจิทัลที่ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ครูบางกลุ่มก็ยังคงรักษาสถานะแบบเดิมของตนเอง ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น สังเกตได้จากเมื่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบนโยบายในการขับเคลื่อนชุมชนการ

เรียนรู้ทางวิชาชีพครู ให้สถานศึกษาดำเนินการสู่การปฏิบัติของครูเพื่อการแก้ปัญหาของผู้เรียน จะมีครูเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ทำการขับเคลื่อนและดำเนินการตามนโยบายอย่างจริงจัง (สำนักงาน ก.ค.ศ. 2560)

ในช่วงปี พ.ศ. 2562 ถึง 2564 ที่โรงเรียนได้รับผลกระทบอย่างหนักจากวิกฤติโควิด 19 บุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากที่มีการปรับตัวเพื่อใช้เทคโนโลยีในกระบวนการทำงานทางไกล เช่น การประชุมออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ การจัดการเอกสารออนไลน์ผ่านระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ (Cloud Computing) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวนั้น อาจไม่ได้เปลี่ยนในกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรงแต่เป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มากขึ้น ในวันนี้ต้องดำเนินการต่อไป ในกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ หากการระบาดจะสิ้นสุดลง ระบบการศึกษาในภาพรวมนั้นจะกลับไปสู่กระบวนการจัดการเรียนในโรงเรียนเป็นหลัก ส่วนการเรียนรู้ทางไกลด้วยเทคโนโลยีจะเป็นเพียง ทางเลือกที่ถูกนำมาใช้ในบางสถานการณ์หรือใช้กับนักเรียนแค่บางกลุ่ม และในบางพื้นที่เท่านั้น ในช่วงเวลาดังกล่าวมีการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ต้องขึ้นอยู่กับการจัดการและบริบท สิ่งแวดล้อมของสถานที่ที่ใช้ในการเรียนรู้ อาทิเช่น การปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างครูและนักเรียน การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียน เชื่อมโยงกับชุมชนและบริบทที่นักเรียนอาศัยอยู่ การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนจากชิ้นงาน และพฤติกรรมของนักเรียน การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความท้าทายในการเรียน ดำเนินการคู่กับการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มอื่นให้เต็มตามศักยภาพการเรียนรู้เพื่อสุขภาพกาย และสุขภาพใจควบคู่กับการเรียนรู้ในด้านวิชาการ การจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Onsite) ควบคู่ไปกับทรัพยากรทางด้านการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แก่เด็กและครอบครัว เป็นต้น (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. 2563: ออนไลน์)

นักเรียนในจังหวัดอ่างทองโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเปราะบางได้รับผลกระทบจากกาหลังจากที่สถานศึกษาได้ทำการเปิดการเรียนการสอนเป็นปกติแล้ว จากรายงานของโครงการ “พลังบรรรรมใจแก้ไขปัญหาคัดกลุ่มเปราะบางในจังหวัดอ่างทอง” พบว่าหลังจากที่นักเรียนกลับมาเรียนตามปกติแล้ว ปัญหาที่ตามมาคือ 1) ปัญหาการเรียนรู้ถดถอย (learning loss) และ 2) ปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษาของเด็กนักเรียนในกลุ่มเปราะบาง รายงานดังกล่าวยังระบุว่าปัญหาทั้งสองข้อเกิดขึ้นในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา นักเรียนในพื้นที่จังหวัดอ่างทองไม่สามารถไปโรงเรียนตามปกติอย่างต่อเนื่อง และแม้ว่าจะมีการเรียนทางไกลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินต่อไปได้ แต่ประสิทธิภาพของการเรียนทางไกลไม่สามารถทดแทนและชดเชยกับการเรียนในห้องเรียนตามปกติได้จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู หลังจากการกลับมาจัดการเรียนการสอน onsite ตามปกติของครูผู้สอน เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของครู หลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น (PNI) ในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู หลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง

สมมติฐานในการวิจัย

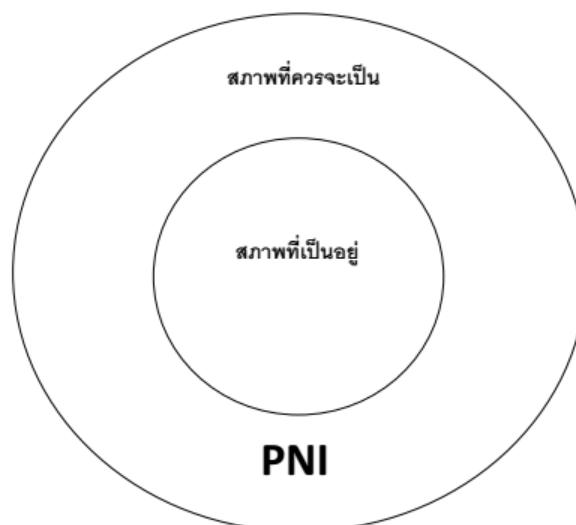
1. สภาพที่เป็นปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของครู หลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง สอดคล้องกับการศึกษาตามนโยบาย และจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566
2. ค่าของความต้องการจำเป็น (PNI) ในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง สอดคล้องกับการศึกษา ตามนโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็น ในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง โดยให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นตามนโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566
2. โรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง สามารถนำกระบวนการทั้ง 6 ด้านที่วิจัยมานั้น มาปรับใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง ได้สอดคล้องกับการศึกษา โดยเน้นตามนโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพที่ควรจะเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิด ความท้าทายและโอกาสในการปรับการเรียนการสอนของครูภายหลังจากวิกฤตโควิด 19 สู่ภาวะปกติ: กรณีศึกษาโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) ในการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู หลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง นำมาคำนวณหาค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู ตามสูตร $PNI_{modified}$ ของนางลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช

$$PNI_{modified} = (I - D) / D \quad \text{เมื่อ } I \text{ คือ สภาพที่ควรจะเป็น และ } D \text{ คือ สภาพที่เป็นอยู่}$$

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตประชากรใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง ทั้งหมด 7 โรงเรียน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วยสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู ได้แก่ นโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566 รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้สอดคล้องกับพื้นที่ การปรับเวลาในการจัดกิจกรรม การเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอน การสนับสนุนการเรียนการสอน และการใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) รูปแบบ (Format) การใช้ภาษา (Wording) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาเป็นรายข้อลงในแบบประเมิน ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ความคิดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งแบบสอบถาม

ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ที่ 1.00 ทุกข้อ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาดำเนินการตามข้อเสนอนี้ของผู้เชี่ยวชาญและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครู โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม จังหวัดอ่างทอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาส ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติ ในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง ในสภาพที่เป็นอยู่ เท่ากับ 0.963 และในสภาพที่ควรจะเป็น เท่ากับ 0.944 โดยถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง สหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย ประกอบไปด้วย 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสตรีอ่างทอง จำนวน 161 คน โรงเรียนโพธิ์ทองจินตามณี จำนวน 55 คน โรงเรียนสามโก้วิทยาคม จำนวน 31 คน โรงเรียนไผ่วงวิทยา จำนวน 12 คน โรงเรียนโพธิ์ทองพิทยาคม จำนวน 14 คน โรงเรียนร่ำหว่งวิทยาคม จำนวน 13 คน และโรงเรียนแสงหาวิทยาคม จำนวน 27 คน ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูจำนวนทั้งสิ้น 313 คน (สารสนเทศทางการศึกษา ปี 2564: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สพม.สทอท)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย ประกอบไปด้วย 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสตรีอ่างทอง โรงเรียนโพธิ์ทองจินตามณี โรงเรียนสามโก้วิทยาคม โรงเรียนไผ่วงวิทยา โรงเรียนโพธิ์ทองพิทยาคม โรงเรียนร่ำหว่งวิทยาคม และโรงเรียนแสงหาวิทยาคม ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรของ Krejcie and Morgan ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling) ในแต่ละชั้น

กำหนดโดยใช้สูตร Krejcie and Morgan ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดให้เท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{313}{1 + 313(0.05)^2} = 175$$

ดังนั้นจะได้ขนาดตัวอย่าง 175 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการบันทึกเสนอบันทึกขออนุญาตจากมหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ ศึกษาศาสตร์ ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสภานบุรี อ่างทอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 7 โรงเรียน

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับข้าราชการครูจากโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง 7 โรงเรียน จำนวน 175 คน

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และจัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling) ในแต่ละชั้น โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูลจังหวัดอ่างทอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของครูผู้สอนจากโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าร้อยละและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รวมถึงการคำนวณหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) โดยใช้สูตรคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI modified) (สุวิมล ว่องวานิช. 2550)

3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) โดยแบ่งตารางออกเป็น 4 ส่วน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น และสภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดจุดตัดของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.4 ทั้งนี้ 4 ส่วน ดังกล่าวคือ ส่วนที่ 1 ผลดีเกินเกณฑ์ ส่วนที่ 2 ผลงานประสบความสำเร็จดี ส่วนที่ 3 ผลงานไม่ดีต้องปรับปรุง และส่วนที่ 4 ผลงานยังไม่ดีแต่ไม่น่าเป็นห่วง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการปรับเกณฑ์การแปลความหมายจาก สุวิมล (2548)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage: %) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI)

ผลการศึกษา

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติ

ที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้านที่ 1	นโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566	3.688	0.982	ปานกลาง	4.005	0.860	มาก	0.085	
1	การจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต อินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย	3.716	0.946	ปานกลาง	4.029	0.922	มาก	0.084	2
2	การจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต อินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีการยกระดับคุณภาพการศึกษา	3.858	0.934	ปานกลาง	4.023	0.771	มาก	0.042	4
3	การจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต อินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางการศึกษาทุกช่วงวัย	3.674	1.094	ปานกลาง	4.088	0.837	มาก	0.112	1
4	การจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต อินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีการขับเคลื่อนทางการศึกษาและแผนพัฒนาทางการศึกษาแห่งชาติ	3.792	0.944	ปานกลาง	4.082	0.909	มาก	0.076	3

จากตาราง 1 พบว่า นโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566 มีสภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.688$, S.D. = 0.982) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.005$, S.D. = 0.860) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่า โดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในนโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566 มีค่าเท่ากับ 0.085 และเมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า การจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางการศึกษาทุกช่วงวัยมากที่สุด ($PNI_{modified} = 0.112$)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้สอดคล้องกับพื้นที่ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง

	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้าน ที่ 2	รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้ สอดคล้องกับพื้นที่	3.796	1.049	ปาน กลาง	4.005	0.891	มาก	0.055	
5	ครูมีการเตรียมความพร้อมด้านระบบการเรียนรู้ ในพื้นที่แบบสอนตามปกติเพื่อควมมี ประสิทธิภาพในการเรียนการสอน	3.834	0.986	ปาน กลาง	4.035	0.912	มาก	0.052	2
6	นักเรียนในชั้นเรียนปฏิบัติตามกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ในพื้นที่แบบสอนตามปกติ	3.810	1.046	ปาน กลาง	4.035	0.919	มาก	0.059	1
7	ครูมีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ในพื้นที่แบบสอนตามปกติ	3.840	1.076	ปาน กลาง	4.029	0.883	มาก	0.049	3
8	ครูมีการกำกับติดตามการเรียนรู้ของนักเรียน ในการเรียนรู้ในพื้นที่ของรูปแบบสอนตามปกติ	3.869	1.094	ปาน กลาง	4.047	0.858	มาก	0.045	4

จากตาราง 2 พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้สอดคล้องกับพื้นที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีสภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.796$, S.D. =
1.049) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.005$, S.D. = 0.891) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่า โดยภาพรวม ความต้องการจำเป็นในรูปแบบการเรียนการสอน มีค่า
เท่ากับ 0.055 และเมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้สอดคล้องกับพื้นที่
นักเรียนในชั้นเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่แบบสอนตามปกติมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.059$)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการปรับเวลาในการจัดกิจกรรม

ที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้าน ที่ 3	การปรับเวลาในการจัดกิจกรรม	3.635	1.073	ปานกลาง	4.053	0.936	มาก	0.114	
9	โรงเรียนมีการเพิ่มเวลาพักให้นักเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อเวลาในการจัดการเรียน การสอนแต่ละรายวิชา	3.662	1.080	ปานกลาง	4.071	0.870	มาก	0.111	2
10	โรงเรียนมีการปรับลดการวัดและประเมินผลของ นักเรียนลง ซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสิน ผลการเรียนในภาคเรียน	3.627	1.034	ปานกลาง	4.023	0.932	มาก	0.109	3
11	โรงเรียนมีการปรับลดการวัดและประเมินผลของ นักเรียนซึ่งมีผลต่อการวัดความเข้าใจ ในเนื้อหาการเรียน	3.680	1.082	ปานกลาง	4.041	0.960	มาก	0.098	4
12	โรงเรียนมีการดัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้นักเรียนขาดทักษะทางด้าน กระบวนการใช้ชีวิต	3.556	1.101	ปานกลาง	3.982	0.985	ปานกลาง	0.119	1

จากตาราง 3 พบว่า ด้านการปรับเวลาในการจัดกิจกรรม มีสภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.635$, S.D. = 1.073) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.053$, S.D. = 0.936) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่าโดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในด้านการปรับเวลาในการจัดกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 0.114 และเมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า โรงเรียนดัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นักเรียนขาดทักษะทางด้านกระบวนการใช้ชีวิตมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.119$)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอนหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติ

ที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้าน				ปาน					
ที่ 4	การเตรียมความพร้อม	3.670	0.998	กลาง	4.017	0.873	มาก	0.094	
	ในระบบการเรียนการสอน								
13	ครูมีการเตรียมความพร้อมทางด้านอุปกรณ์	3.704	1.015	กลาง	4.053	0.868	มาก	0.094	1
	ในการเรียนในการเรียนการสอน								
14	ครูมีการเตรียมความพร้อมทางด้านหลักสูตร	3.893	1.047	กลาง	4.100	0.850	มาก	0.053	2
	เนื้อหาในการเรียนการสอน								
15	ครูมีการเตรียมความพร้อมทางด้านห้องเรียน	3.881	0.999	กลาง	3.994	0.863	กลาง	0.029	3
	สถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน								
16	ครูมีการเตรียมความพร้อมทางด้านสื่อ	3.881	0.925	กลาง	3.958	0.915	กลาง	0.019	4
	เครื่องมือ ประกอบในการเรียนการสอน								

จากตาราง 4 พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอน หลังจากการกลับมาเรียนตามปกติมีสภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.670$, S.D. = 0.998) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.017$, S.D. = 0.873) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่าโดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในด้านการเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอนมีค่าเท่ากับ 0.094 และเมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า ครูมีการเตรียมความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ในการเรียนการสอนมากที่สุด ($PNI_{modified} = 0.094$) โดยครูผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ในกระบวนการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติ

ที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
ด้าน				ปาน			ปาน		
ที่ 5	ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน	3.587	0.985	กลาง	3.946	0.955	กลาง	0.100	
17	ครูได้รับการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์	3.627	0.993	กลาง	3.976	1.029	กลาง	0.096	1
	อิเล็กทรอนิกส์จากกระทรวงศึกษาธิการ								
	ตามความเหมาะสมของโรงเรียน								
18	ครูมีการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การเข้าถึง	3.804	0.934	กลาง	4.029	0.941	มาก	0.059	4
	อินเทอร์เน็ตของนักเรียนจาก								
	กระทรวงศึกษาธิการ								
	ตามความเหมาะสมของโรงเรียน								
19	ครูมีการวางแผนและได้รับการสนับสนุนของ	3.798	0.949	กลาง	4.047	0.969	มาก	0.065	2
	ผู้บริหารในการออกแบบการเรียนการสอน								
	ตามปกติที่เหมาะสม								
20	ครูมีการออกแบบการเรียนการสอนตาม	3.875	1.053	กลาง	4.118	0.878	มาก	0.062	3
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้อง								
	กับบริบทของโรงเรียน								

จากตาราง 5 พบว่า ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติ มีสภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.587$, S.D. = 0.985) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.946$, S.D. = 0.955) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่า โดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติมีค่าเท่ากับ 0.100 และเมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า ครูได้รับการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จากกระทรวงศึกษาธิการตามความเหมาะสมของโรงเรียนมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.096$)

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการใช้สื่อการสอนแบบต่างๆ ในการเรียนการสอนหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติ

ที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้าน ที่ 6	การใช้สื่อการสอนแบบต่างๆ	3.682	0.985	ปานกลาง	3.981	0.906	ปานกลาง	0.081	
21	ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มหรือ DEEP	3.704	0.936	ปานกลาง	4.005	0.929	มาก	0.081	3
22	ครูมีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มหรือ DEEP	3.650	1.070	ปานกลาง	4.082	0.909	มาก	0.118	1
23	ครูนำดิจิทัลแพลตฟอร์มหรือ DEEP มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แบบปกติ	3.579	0.992	ปานกลาง	3.988	0.893	ปานกลาง	0.114	2
24	ครูมีการนำสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาปรับประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบปกติ	3.810	0.932	ปานกลาง	3.952	0.898	ปานกลาง	0.037	4

จากตาราง 6 พบว่า ด้านการใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ ในการเรียนการสอนหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติมีสภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.682$, S.D. = 0.985) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.981$, S.D. = 0.906) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่าโดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ ในการเรียนการสอนหลังจากการกลับมาเรียนตามปกติมีค่าเท่ากับ 0.081 และเมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า ครูมีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มหรือ DEEP มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.118$)

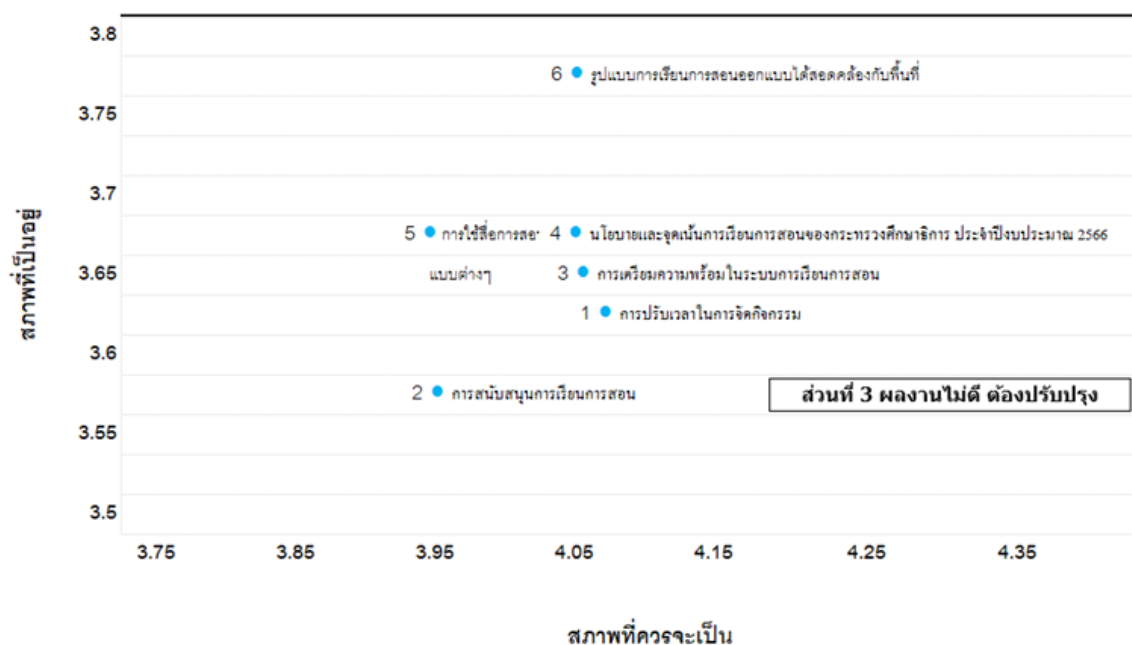
สรุปผลการศึกษา

ตาราง 7 สรุปผลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง

ด้าน ที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
1	นโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี งบประมาณ 2566	3.688	0.982	ปานกลาง	4.005	0.860	มาก	0.085	4
2	รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้ สอดคล้องกับพื้นที่	3.796	1.049	ปานกลาง	4.005	0.891	มาก	0.055	6
3	การปรับเวลาในการจัดกิจกรรม	3.635	1.073	ปานกลาง	4.053	0.936	มาก	0.114	1
4	การเตรียมความพร้อม ในระบบการเรียนการสอน	3.670	0.998	ปานกลาง	4.017	0.873	มาก	0.094	3
5	การสนับสนุนการเรียนการสอน	3.587	0.985	ปานกลาง	3.946	0.955	ปานกลาง	0.100	2
6	การใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ	3.682	0.985	ปานกลาง	3.981	0.906	ปานกลาง	0.081	5
รวม		3.676	1.012	ปานกลาง	4.001	0.903	ปานกลาง	0.088	

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวม สภาพที่เป็นอยู่ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.676$, S.D. = 1.012) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.001$, S.D. = 0.903) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่าโดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีค่าเท่ากับ 0.088 และเมื่อพิจารณาเป็นด้านต่าง ๆ การปรับเวลาในการจัดกิจกรรม มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด ซึ่งมีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.114$ รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.100$ และด้านการเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอน $PNI_{\text{modified}} = 0.094$ ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับสุดท้าย $PNI_{\text{modified}} = 0.055$

เมทริกซ์การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติ

ภาพประกอบ 2 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน
ของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง

จากภาพประกอบ 2 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน
ของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง มีผลการประเมินทั้ง 6 ด้าน อยู่
ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพที่เป็นปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน
ของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับ
ปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนนอกแบบได้สอดคล้องกับพื้นที่ มีระดับที่
เป็นอยู่มากที่สุด รองลงมาคือ นโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ
2566 ในทางตรงกันข้าม พบว่า ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนมีระดับที่เป็นอยู่น้อยที่สุด รองลงมา คือ การปรับ
เวลาในการจัดกิจกรรม และการใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ ตามลำดับ 2) ความต้องการจำเป็น (PNI) ในการพัฒนา
แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล มีค่าดัชนี
ความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.055-0.114 โดย ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการปรับเวลา
ในการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการเตรียมความพร้อมในระบบการเรียน
การสอน ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูต้องมีการปรับปรุงเวลาในกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งต้องมีการสนับสนุนการเรียนการสอนจากโรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษา รวมไปถึง

ถึง ครูผู้สอนต้องมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มความสามารถ โดยครูผู้สอนต้องมีการนำกระบวนการสอนที่สอดคล้องกับทางการศึกษาในปัจจุบันนี้มาใช้ด้วย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพที่เป็นปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล จังหวัดอ่างทอง สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผลลัพธ์ออกมานั้น สอดคล้องกับการศึกษาของการบริหารจัดการ การศึกษาตอบรับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 โดย พัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563) ทั้งนี้การศึกษาในปัจจุบันต้องคำนึงถึงการดำเนินการกระชับหลักสูตร มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนรู้ ครูต้องออกแบบการเรียนรู้และดำเนินการอย่างมีแผนที่เหมาะสมกับผู้เรียน รวมถึงการยกระดับการประเมินผล เพื่อการพัฒนาการเรียนทั้งด้านวิชาการ ทักษะและการดำเนินชีวิตในสังคม และการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ที่มีปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาได้มาจากการจัดการเรียนรู้ช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดย วิจิตา พรหมวงศ์ (24 กุมภาพันธ์ 2564) พบว่าโรงเรียนมีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์ จานดาวเทียม สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ ให้พร้อมในการเรียนการสอนตลอดเวลาและมีการสนับสนุนให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมก่อนเรียนในสภาพจริง มีการจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่ช่วยในด้านการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การจัดหาระบบโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ไว้ประจำห้องเรียนต่าง ๆ ให้ครบทุกห้อง และมีสื่อการเรียนการสอน แผนการสอน บันทึกไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ครูมีหน้าที่ศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นของตนเอง มีการวางแผนเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสื่อการเรียนรู้ ใบงานต่าง ๆ สอดคล้องกับบทเรียนให้พร้อม มีการสนับสนุนให้นักเรียน ได้เตรียมความพร้อม ก่อนเรียน ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ไว้ก่อนที่จะเรียน และมีการออกติดตามนักเรียน ทั้งนี้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่นักเรียนและผู้ปกครองต่อไป และ 2) ความต้องการจำเป็น (PNI) ในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการเปิดสอนตามปกติในโรงเรียนสหวิทยาเขตอินทประมูล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.055-0.114 โดย ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการปรับเวลาในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอน ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูต้องมีการปรับปรุงเวลาในกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งต้องมีการสนับสนุนการเรียนการสอนจากโรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษา รวมไปถึง ครูผู้สอนต้องมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มความสามารถ โดยครูผู้สอนต้องมีการนำกระบวนการสอนที่สอดคล้องกับทางการศึกษาในปัจจุบันนี้มาใช้ด้วย

หากมองในมุมของกระบวนการเรียนการสอนทางการศึกษาย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่า กระบวนการสอนทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในยุคแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบันนี้ หากมีการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น ย่อมส่งผลดีกับตัวนักเรียน โรงเรียน หรือในภาพกว้างของระบบการศึกษาของไทย หากครูมีการผลิตสื่อการสอนที่ทันสมัยมีแรงจูงใจและมีความเหมาะสมกับผู้เรียน จะส่งผลกับนักเรียน ทำให้เกิดนักเรียนที่มีทักษะทางการเรียนรู้ที่ดี และจะมีผลต่อประเทศไทยต่อไปในอนาคต

จากการศึกษา ทำให้เห็นว่าการสอนแบบทันสมัยและเทคนิควิธีสอนแนวใหม่ โดย ชัณรัชชัย อธิเกียรติ และ ธารักษ์ สารเลื่อนแก้ว (2558) ได้ศึกษากระบวนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนนั้น ต้องมีการนำกระบวนการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบันด้วย เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรเร่งพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้เป็นไปตามนโยบายและจุดเน้นการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

ความท้าทายและโอกาสในการปรับการเรียนการสอนของครูภายหลังวิกฤตโควิด 19 สู่ภาวะปกติจึงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการสร้างศักยภาพ สามารถจัดการความหวาดวิตก สร้างความมั่นใจ รวมถึงสามารถสร้างความเข้าใจและโน้มน้าวนักเรียนให้ปฏิบัติตามนโยบายมาตรการและแนวทางที่สถานศึกษากำหนดเพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาต่อไปในยุคความปกติ ใหม่ได้ได้อย่างปลอดภัยและมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ตามต้นสังกัดและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้จริง ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) เป็นหน่วยงานต้นสังกัดในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ควรนำผลการวิจัย ประกอบการพิจารณาปรับปรุง พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่ง กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาและสอดคล้องกับบริบทของการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

นอกจากนี้ยังควรนำผลวิจัย ประกอบการพิจารณาปรับปรุงเกณฑ์ และวิธีการประเมินการเลื่อนหรือดำรงวิทยฐานะของครู เพื่อให้ตอบโจทย์การประเมินเพื่อการพัฒนาและเกิดการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบัน

2. มหาวิทยาลัย ผู้ผลิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ควรนำผลการวิจัยมาประกอบพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการบริหารการศึกษา เพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศในการผลิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามความต้องการในปัจจุบันของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ควรให้ความสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาความต้องการในปัจจุบัน โดยการจัดการอบรมและพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนจากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรง ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันและได้รับเทคนิควิธีในการพัฒนาการเรียนการสอน นำไปต่อยอดพัฒนาตนเองและพัฒนานักเรียนต่อไป

ควรวางแผนพัฒนาบุคลากรในส่วนของครูผู้สอน โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น คือ การปรับเวลาในการจัดกิจกรรม การสนับสนุนการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมในระบบการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบได้สอดคล้องกับพื้นที่ให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น

การเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ 2566 ตามลำดับ ซึ่งหากใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการวางแผนการดำเนินงานและวางแผนการจัดการจะเป็นการใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ควรจัดตั้งหรือสนับสนุนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC (Professional Learning Community) เพื่อให้ครูผู้สอน ได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษาของแต่ละที่ โดยในแต่ละครั้งของการ PLC นอกจากการพูดคุยในเรื่องกระบวนการเรียนการสอนแล้ว ควรมีกิจกรรมให้ครูผู้สอนทำร่วมกัน เช่น กำหนดสถานการณ์ในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นจริง หรือยังไม่เกิดขึ้นก็ตาม ให้ครูผู้สอนระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา นั้น ๆ ด้วยกระบวนการ หรือวิธีการที่แปลกใหม่ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนภายในเขตพื้นที่การศึกษา ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนมากยิ่งขึ้น และเกิดการพัฒนาทักษะที่หลากหลายของครูผู้สอนในสถานศึกษา

4. สถานศึกษา

ควรนำผลการวิจัยที่ได้มานั้น นำมาปรับปรุงใช้กับการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ให้มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาและสอดคล้องกับบริบทของการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการทำการศึกษากครั้งต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาและเกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีมากขึ้น และให้สอดคล้องกับบริบทในการศึกษาปัจจุบัน
2. ควรมีการศึกษาการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษากับตามประสบการณ์ วิทฤษฎานะ และวุฒิการศึกษา
3. ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและสรุปเป็นภาพรวมของระดับจังหวัด ระดับภาค หรือระดับประเทศต่อไป
4. ควรศึกษาองค์ประกอบ กระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ ของครูผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบย่อยของกระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชัยธวัชชัย อธิเกียรติ และ ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2558). การสอนแบบทันสมัยและเทคนิควิธีสอนแนวใหม่. จาก 2017-07-24_078.pdf (skru.ac.th).
- ชัยชนะ มิตรพันธ์. (2563). ปรับไลฟ์สไตล์ชีวิตใหม่รับ New Normal หลังวิกฤตโควิด-19. วารสารศิลปการจัดการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- ฐิติ พอกสันเทียะ. (2563, 25 มีนาคม). 9 ข้อเสนอแนะในการปรับตัวสู่การจัดการศึกษายุคหลังโควิด-19. กลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศฯ.

- เบญจวรรณ เรืองศรี และ อาลิษา วิเศษกาญจน์. (2564). การจัดการเรียนการสอนในยุค New Normal Covid-19 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Site. วารสารวิชาการสังคมฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พอดา นุตสุทธิวงศ์. (2550). ทบทวนบทเรียน ONSITE สู่ ONLINE กับการพัฒนาครูที่ไร้ทิศทาง ในยุควิกฤต COVID-19. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พัชรภรณ์ ดวงขึ้น. (2563, 23 กรกฎาคม). การบริหารจัดการศึกษารับมือความปกติใหม่หลังวิกฤติโควิด-19. วารสารศิลปการจัดการมหาวิทยาลัยศรีสเทย.
- วชิรพล คำศิริรักษ์. (ม.ป.ป.). สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการโรงเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2563). ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้ยุค 4.0. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี เรือนแก้ว. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Adnan, M.; & Anwar, K. (2020). COVID-19 Online Learning Amid the Pandemic: Students' Perspectives. Online Submission. 2(1): 45-51.
- EDUCA. (2020). EDUCA Poll Reveals the Needs of Thai Teachers during COVID-19. Retrieved from <https://www.educathai.com/videos/431>.
- Force, T.; & Unesco (2020). 7 Ways to Help Teachers Succeed when Schools Reopen. Retrieved January 30, 2023, from <https://www.educathai.com/knowledge/articles/362?fbclid>.

E0008L: การพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

THE DEVELOPMENT OF ONLINE LESSONS FOR THE COURSE OF INTERNET IN BUSINESS USING PROJECT-BASED LEARNING TO PROMOTE PROFESSIONALS' COMPETENCY WORKING ELECTRONIC COMMERCE

พรธีรา อภิพุทธิกุล¹ พุทธิดา สกุลวิริยกิจกุล²

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² อาจารย์ที่ปรึกษา คณะครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 2) เพื่อหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ทั้งด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 6 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) บทเรียนออนไลน์ และ 2) แบบประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ผลการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ประกอบด้วยเนื้อหา หน่วยที่ 7 เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์ ในรูปแบบเว็บไซต์บทเรียนออนไลน์ โดยมีเมนูดังนี้ หน้าแรก หน้าหลักสูตร หน้าแบบทดสอบ หน้าสมรรถนะอาชีพ นักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หน้าหน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ หน้าการทำโครงงาน (มินิโปรเจค) และหน้าใบสั่งงาน (งานกลุ่ม) โดยผลการหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จากการประเมินผลของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ภาพรวมอยู่ในระดับดี และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีการ จำนวน 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ภาพรวมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: การพัฒนา, บทเรียนออนไลน์

Abstract

The aims of this study were 1) to develop online lessons for Internet in business with project-based learning management. 2) to find the quality of the developed online lessons. The data was collected by requiring experts to assess the quality of online lessons in terms of content and educational technology, 6 persons. The tools consisted of 1) lessons online, and 2) lesson online of quality assessment form The Data were analyzed by mean and standard deviation.

The research finding. The results of the research showed that the result of the online lesson development consisted of the content of Unit 7 Business Online. in the online lesson website The menu is

as follows: Home Page, Curriculum Page, Quiz Page, E-Commerce Professional Competency Page, Unit 7, Online Business Project work page (mini project) and group work page and the results of finding the quality of online lessons in Internet courses in business work. in conjunction with project-based learning management to promote professional competency of e-commerce professionals From the evaluation of 3 experts on content and 3 experts on technique, it was found that the evaluation results of experts on technique and methods with an average of 4.47, in a good level and evaluation results from content experts with an average of 4.42, in a good level.

Keywords: development, online lesson

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 24 ได้กล่าวไว้ว่า “การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษา. 2565) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการอาชีวศึกษา ที่มุ่งเน้นผลิตและพัฒนาคนกำลังคนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานอาชีพ โดยได้กำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีทักษะ ความรู้และความสามารถที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้สถาบันอาชีวศึกษาสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสากล มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สามารถสนองตอบความต้องการกำลังคน ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนเองที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามสาขาที่เรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้เพื่อความก้าวหน้าตามเส้นทางอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2565)

Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง (สถาพร. 2558) McKinney (2008) ได้เสนอตัวอย่างรูปแบบหรือเทคนิคมากมาย ซึ่งหนึ่งในนั้นเทคนิคที่น่าสนใจคือ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน คือการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนเองสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนเองสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกัน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด (ทิศนา. 2559) การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจะฝึกให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียน และได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ด้วยตัวเองทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนวัฒน์ ศรีไพโรจน์ (2561) ได้ศึกษาอิทธิพลของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อสมรรถนะของครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่ได้รับโปรแกรมการโค้ชมีสมรรถนะของครูผู้สอนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่วัดช่วงเตรียมความพร้อมครูผู้สอนดีกว่าครูผู้สอนที่ไม่ได้รับโปรแกรมการโค้ช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ รหัสวิชา 20204-2101 เป็นรายวิชาที่สอนในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยคำอธิบายรายวิชาได้กล่าวไว้ว่า นักเรียน นักศึกษาจะต้องศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการของอินเทอร์เน็ต การขายสินค้าบนอินเทอร์เน็ต (E-Commerce) การสืบค้นข้อมูล (Search Engine) การประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่องานธุรกิจ และการทำธุรกิจออนไลน์โดยเป้าหมายของการเรียนในรายวิชานี้ผู้วิจัยจึงมีความต้องการให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะมาประยุกต์ใช้ในงานธุรกิจหรือต่อยอดในอนาคตได้ เพื่อที่จะได้ตรงกับสมรรถนะในรายวิชาที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปเข้ารับการประเมินในสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชานักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และสมรรถนะหลักในการทำงาน

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เป็นหน่วยงานภาครัฐ ที่มีหน้าที่หลักในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ จัดทำมาตรฐานอาชีพโดยกลุ่มคนในอาชีพ และการให้การรับรองสมรรถนะเพื่อย้ำความเป็นมืออาชีพที่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด เป็นการสร้างโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามแนวทางที่เป็นสากล รวมถึงศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากำลังคนของประเทศด้วยระบบคุณวุฒิวิชาชีพ พร้อมต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับสมรรถนะในวิชาชีพนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสมรรถนะในรายวิชา ที่ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาในรายวิชานี้แล้ว สามารถนำความรู้ในรายวิชานี้ไปประยุกต์กับรายวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนก็จะสามารถทำอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งในระดับ 4 ได้ โดยสมรรถนะของคุณวุฒิวิชาชีพนี้ จะประกอบด้วยกัน 2 ด้าน ได้แก่ ปฏิบัติการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และปฏิบัติการตามจรรยาบรรณ กฎหมายและความปลอดภัยในวิชาชีพด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ. 2565) โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคณา อ่อนธานี (2562) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการทำงานและอาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีสมรรถนะการทำงานและอาชีพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50)

จากการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะ ฝึกการเรียนรู้การแก้ปัญหา ฝึกการหาความรู้อย่างมีเหตุผล และรู้จักการวางแผน การเป็นผู้นำรวมถึงการประเมินตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติ ส่วนบทเรียนออนไลน์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการค้นหาความรู้ในเบื้องต้น สามารถต่อยอดการค้นหาค้นสูงเพิ่มขึ้น ส่งเสริมสมรรถนะอาชีพที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำกิจกรรม และส่งผลต่อไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นตามลำดับในรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์ อีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. คุณภาพของบทเรียนออนไลน์ เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์อยู่ในระดับดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สื่อการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
2. ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น
3. ได้เทคนิคการสอนในรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ที่แตกต่างจากเดิม โดยนำสื่อการเรียนการสอนกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน
4. การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ประชากร คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คอมพิวเตอร์ศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยได้กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรืออาจารย์ 2) สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป 3) สำเร็จการศึกษาด้านวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คอมพิวเตอร์ศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และ 4) ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้วิจัย เพื่อพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล จำนวน 6 คน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินด้านเทคโนโลยีการศึกษา (เทคนิค) และด้านเนื้อหา จากสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐหรือเอกชน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ บทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพของบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหาในรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ หน่วยที่ 7 เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์ มีหัวข้อย่อย 7 หัวข้อ ดังนี้ ความหมายของธุรกิจและธุรกิจออนไลน์ ประเภทของธุรกิจออนไลน์ ข้อดีและข้อเสียของธุรกิจออนไลน์ วัตถุประสงค์ของการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานในธุรกิจ เคล็ดลับการทำธุรกิจออนไลน์ การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานในธุรกิจด้านต่าง ๆ และการสร้างช่องทางการขายของบนอินเทอร์เน็ต และเนื้อหามาตรฐานอาชีพสาขาที่ 41 สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมดิจิทัล อาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ระดับ 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์
2. แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้กระบวนการ ADDIE MODEL โดยมีรายละเอียดดังนี้**1. ขั้นการวิเคราะห์****1.1 วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย**

- 1.1.1 ศึกษาหลักสูตรการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2562
- 1.1.2 ศึกษาแบบเรียนวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ เรื่อง การทำธุรกิจออนไลน์ ของระดับ ปวช.1
- 1.1.3 ศึกษาการพัฒนาบทเรียนออนไลน์
- 1.1.4 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่เหมาะสมกับ

กับรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ

1.1.5 ศึกษามาตรฐานอาชีพนักพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ ระดับ 4

1.2 วิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อกำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้และวิเคราะห์เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 1.2.1 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ระดับ ปวช.1
- 1.2.2 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ระดับ

ปวช.1

1.2.3 วิเคราะห์เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ระดับ ปวช.1

2. ขั้นการออกแบบ เป็นการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและออกแบบเทคโนโลยีและเครื่องมือที่นำไปใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 2.1.1 การกำหนดสมรรถนะหลักสูตรรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ
- 2.1.2 ออกแบบการวิเคราะห์งานต่าง ๆ แล้วนำไปกำหนดหัวข้อเรื่อง เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์
- 2.1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ เรื่องการทำธุรกิจ

ออนไลน์ ระดับ ปวช.1

2.2 เครื่องมือที่นำไปใช้ในการออกแบบเทคโนโลยี ประกอบด้วย

- 2.2.1 ออกแบบบทเรียนออนไลน์
- 2.2.2 ออกแบบบทดำเนินเรื่องของสื่อการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

2.3.1 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ใบเนื้อหา ใบสั่งงาน (โครงงาน) แบบทดสอบ แบบประเมินโครงงาน แบบประเมินมาตรฐานอาชีพนักพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ แบบประเมินมาตรฐานสมรรถนะในการทำงาน ตามสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

2.3.2 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน ประเมินเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ภาพประกอบ 2 บทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

3. ขั้นการพัฒนา

3.1 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบบทเรียนออนไลน์ร่วมกับโครงงานเป็นฐาน

3.2 พัฒนาระบบบทเรียนออนไลน์ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

3.3 พัฒนาใบเนื้อหา ใบสั่งงาน (โครงงาน) แบบทดสอบ แบบประเมินโครงงาน แบบประเมินมาตรฐานอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ แบบประเมินมาตรฐานสมรรถนะในการทำงาน ตามสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ โดยใช้สิ่งสนับสนุนเทคโนโลยี ได้แก่ Google Site, Google form, Google Classroom, Google Drive

4. ขั้นการนำไปใช้

4.1 การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ ด้านเนื้อหาและด้านเทคนิค ประเมินคุณภาพและความเหมาะสม แล้วนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง ก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.2 การทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยทดลองใช้บทเรียนขั้นต้นด้วยตัวผู้วิจัยบทเรียนเอง ว่าบทเรียนทำงานได้ตรงตามขอบเขตที่ต้องการหรือไม่

4.2.2 ผู้วิจัยนำบทเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ตามคำแนะนำ

5. ขั้นการประเมินผล ผู้วิจัยได้นำบทเรียนไปหาคุณภาพของบทเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการรวบรวมคะแนนและผลการประเมินจากการดำเนินการทดลองการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นและนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเลือกเนื้อหาหน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ ที่พัฒนาเนื้อหาจากคู่มือหนังสือวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ สำนักพิมพ์จิตธรรม (2564) ด้วยโปรแกรม Google Site ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาหยาบๆ จำนวน 7 เรื่อง และมีเนื้อหา วิดีโอ รูปภาพประกอบที่ได้ออกแบบไว้ ดังนี้

เรื่องที่ 1 ความหมายของธุรกิจและธุรกิจออนไลน์

เรื่องที่ 2 ประเภทของธุรกิจออนไลน์

เรื่องที่ 3 ข้อดี-ข้อเสียของธุรกิจออนไลน์

เรื่องที่ 4 วัตถุประสงค์ของการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการงานธุรกิจ

เรื่องที่ 5 เคล็ดลับการทำธุรกิจออนไลน์

เรื่องที่ 6 การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการงานธุรกิจด้านต่าง ๆ

เรื่องที่ 7 การสร้างช่องทางการขายของบนอินเทอร์เน็ต

ภาพประกอบ 3 หน้าเว็บไซต์บทเรียนออนไลน์ รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ

ภาพประกอบ 4 หน้าสื่อการเรียนการสอน (คลิปปิดีโอ) เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์

ภาพประกอบ 5 หน้ากิจกรรมที่มอบหมายให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ

จากภาพประกอบ 3 เป็นหน้าแรกของบทเรียนออนไลน์ จะแสดงชื่อรายวิชา ชื่อหน่วย และชื่อผู้สอน และในหน้าถัดไป (หน้าหลักสูตร) จะแสดงคำอธิบายรายวิชา และการเก็บคะแนนในหน่วยเรียนนี้ โดยมีเมนูอยู่ด้านบนสุดของหน้าจอภาพ ลำดับการเรียนรู้เริ่มจากเมนูด้านซ้าย หน้าแรก หลักสูตร แบบทดสอบ สมรรถนะอาชีพนักพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ การทำโครงการ (มินิโปรเจค) ใบสั่งงาน (งานกลุ่ม) โดยเนื้อหาในแต่ละหน้าจะมีความแตกต่างกันในส่วนของเนื้อหา รูปภาพ ซึ่งในหน้าหน่วยที่ 7 จะมีวิดีโออธิบายเนื้อหาเพิ่มเติม ตามภาพประกอบ 4 ซึ่งคลิปปิดีโอจะเป็นโมชันกราฟิกเพื่อเพิ่มความสนใจในการเรียนให้กับผู้เรียน และในภาพประกอบ 5 ก็จะเป็นหน้าใบสั่งงานที่ให้ผู้เรียนจับกลุ่มปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย

2. การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ได้มีการหาคุณภาพของบทเรียนตามตาราง 1 และตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์
ด้านเทคโนโลยีการศึกษา (เทคนิค)

การประเมินคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหา			
โครงสร้างเนื้อหาชัดเจนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
ใช้ภาษาในเนื้อหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	0.00	ดีเยี่ยม
ปริมาณเนื้อหามีความเหมาะสม	4.33	0.57	ดี
รวมด้านเนื้อหา	4.67	0.70	ดีเยี่ยม
ด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง			
การจัดวางองค์ประกอบได้สัดส่วนสวยงามต่อการใช้งาน	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
การนำเสนอดึงดูดความสนใจ	4.33	0.57	ดี
รูปแบบตัวอักษรมีขนาด สี ชัดเจน อ่านง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	5	0.00	ดีเยี่ยม
ภาพประกอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	0.00	ดีเยี่ยม
ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบสื่อที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน	4.33	0.57	ดี
การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน	3.67	0.57	ดี
การเชื่อมโยงไปยังแหล่งความรู้อื่น ๆ	4.33	0.57	ดี
สื่อประกอบการเรียนรู้สะดวกในการใช้งาน	4.33	0.57	ดี
ภาพและเสียงที่ใช้ประกอบแสดงผลได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว	4	0.00	ดี
การจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียน มีพฤติกรรมการเรียนแบบนำตนเอง	4	0.00	ดี
รวมความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	4.37	0.42	ดี
เฉลี่ยรวม	4.47	0.58	ดี

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา (เทคนิค) จำนวน 3 ท่าน พบว่า คุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 ซึ่งอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินด้านที่ 1 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ด้านที่ 2 ด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.37 อยู่ในระดับดี

ตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์
ด้านเนื้อหา

การประเมินคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหา			
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	4.33	0.57	ดี
ความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
ความถูกต้องของเนื้อหา	5	0	ดีเยี่ยม
ปริมาณเนื้อหาบทเรียน	4.33	0.57	ดี
ความถูกต้องของลำดับการนำเสนอเนื้อหา	5	0	ดีเยี่ยม
ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับผู้เรียน	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
รวมด้านเนื้อหา	4.67	0.48	ดีเยี่ยม
ด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง			
ภาพที่นำเสนอตรงตามเนื้อหาบทเรียน	4	0	ดี
คุณภาพของการใช้ภาพสื่อความหมายของบทเรียน	4.33	0.57	ดี
ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้บรรยายกับวัยของผู้เรียน	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
การลงทะเบียเนื้อหาเรียน	4.33	0.57	ดี
การควบคุมบทเรียนง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน และการทำความเข้าใจของผู้เรียน	4.33	0.57	ดี
ความเหมาะสมของเทคนิคการนำเสนอเนื้อหาแต่ละส่วน	4.33	0.57	ดี
ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหาบทเรียน	4.33	0.57	ดี
ความเหมาะสมของการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	4	0	ดี
รวมด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	4.29	0.46	ดี
ด้านแบบทดสอบและการประเมินผล			
ความชัดเจนของคำชี้แจง คำสั่ง และคำถามของแบบทดสอบ	4.67	0.57	ดีเยี่ยม
ความสอดคล้องกันระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์	4	1	ดี
ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับแบบทดสอบ	4.33	0.57	ดี
ตัวเลือกคำตอบมีความถูกต้องเหมาะสม	4.33	0.57	ดี
วิธีรายงานผลคะแนน	4.33	0.57	ดี
ความถูกต้องของการสรุปคะแนนแบบทดสอบ	4.33	0.57	ดี
รวมด้านแบบทดสอบและการประเมินผล	4.33	0.59	ดี
เฉลี่ยรวม	4.42	0.53	ดี

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พบว่า คุณภาพด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ซึ่งอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินด้านที่ 1 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ด้านที่ 2 ด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับดี ด้านที่ 3 ด้านแบบทดสอบและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับดี

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยเนื้อหา หน่วยที่ 7 เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์ ในรูปแบบเว็บไซต์บทเรียนออนไลน์ โดยมีเมนูดังนี้ หน้าแรก หน้าหลักสูตร หน้าแบบทดสอบ หน้าสมรรถนะอาชีพนักพาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ หน้าหน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ หน้าการทำโครงงาน (มินิโปรเจค) และหน้าใบส่งงาน (งานกลุ่ม)

2. ผลการหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ จากการประเมินผลของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีการ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีการ ตรวจสอบด้านเนื้อหาและด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ภาพรวมอยู่ในระดับดี และผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบด้านเนื้อหา ด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง และด้านแบบทดสอบและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ภาพรวมอยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

ผลการศึกษา การพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

จากการพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ พบว่า การหาคุณภาพโดยรวมของบทเรียนออนไลน์ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี และด้านเทคนิค โนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี จากการวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ผู้วิจัยจึงพัฒนาบทเรียนรายวิชาอินเทอร์เน็ตในงานธุรกิจ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพนักพาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นสื่อเสริมในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สหรัฐ ทองยัง และ จุฑามาศ ชัญญะพิเชษฐ (2561) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ระบบลงทะเบียนการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่พบว่า คุณภาพของบทเรียนออนไลน์อยู่ในระดับดีมาก ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าสอดคล้องกับ Korenkova (2021) ที่กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพของการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ผ่านการเรียนรู้ด้วยโครงงานเป็นฐาน มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมากกว่าการสอนแบบดั้งเดิม เพราะการเรียนรู้ด้วยโครงงานเป็นฐานมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การสื่อสารระหว่างบุคคล การรู้เท่าทันสื่อ ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำ และยังช่วย

พัฒนาความสามารถทักษะ ทักษะคิด และค่านิยมของผู้เรียนให้ทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของ ADDIE MODEL (สุไม. 2557) หน่วยที่ 7 การทำธุรกิจออนไลน์ ในการพัฒนาบทเรียนออนไลน์นี้ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้บทเรียนออนไลน์มีความสมบูรณ์และคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนมากกว่านี้ เพื่อกระตุ้นความสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. ควรพัฒนาบทเรียนออนไลน์หรือนำวิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้มีความหลากหลาย และเพื่อเพิ่มสื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อันน่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>.
- ทิสนา แคมมณี. (2559). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 20. จำนวน 4,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัฒน์ ศรีไพโรจน์. (2561). อิทธิพลของโปรแกรมการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อสมรรถนะของครูผู้สอน. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**. 11(2): 96-110.
- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ. (ม.ป.ป.). **มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ**. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2565, จาก <https://www.tpqi.go.th/th/home>.
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2558). คุณภาพผู้เรียน เกิดจากกระบวนการเรียนรู้. **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**. 6(2): 1-13.
- สหรัฐ ทองยัง และ จุฑามาศ ชัญญะพิเชษฐ์. (2561). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ระบบลงทะเบียนการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566, จาก <http://etheses.psru.ac.th/lib-irpsru/sites/default/files/site/default/research/06S2561.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). **หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2565, จาก <http://bsq2.vec.go.th/document/การพัฒนาหลักสูตร/1.pdf>.
- สุไม บิลไบ. (2557). **การออกแบบและพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดียโดยใช้ ADDIE Model**. (เอกสารประกอบการสอนนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2566, จาก https://drsumai binbai.files.wordpress.com/2014/12/addie_design_sumai.pdf.
- อังคณา อ่อนธานี. (2562). ผลการใช้การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการทำงานและอาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 23(2): 336-350.

Marcela Korenkova. (2021). Project-based Learning and Its Effectiveness: Evidence from Slovakia. [cited 2023 Mar. 5] . Available from <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10494820.2021.1954036?af=R>.

E0009L: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน¹

THE DEVELOPMENT OF SHORT-TERM TRAINING COURSES FOR COMMUNITY PRODUCT ENTREPRENEURS CHACHOENGSAO TO ELEVATE PRODUCT STANDARD BECOME ENTREPRENEURS OF SMART SMES AND GLOBAL SMES WITH PARTICIPATION FROM ALL SECTORS

¹ ได้รับทุนส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2565

พรทิพย์ อ้นเกษม² ธัญญภัทร์ ศิริรัตนโรจน์³

^{2,3} อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และ 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 22 คน และสถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และสถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร พบว่า 1) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs และ Global SMEs การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาธุรกิจ SMEs และการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ 2) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา ได้แก่ กระบวนการและวิธีการดำเนินการทางการตลาด ช่องทางการจำหน่าย และการบรรจุภัณฑ์ การใช้เทคโนโลยี และสื่อสารต่าง การพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐาน Smart SMEs และ Global SMEs 3) ด้านกิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตร เน้นการปฏิบัติ และให้ผู้เข้ารับการอบรมเน้นการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และ 4) ด้านการประเมินผล ประเมินด้านความรู้ทักษะและกระบวนการ/การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และทัศนคติ/เจตคติต่อการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น พบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างและเนื้อหา ระยะเวลาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การรับรองผลการฝึกอบรม การประเมินผล ผลที่คาดว่าจะได้รับ ตารางการฝึกอบรม และแผนการจัดการฝึกอบรม

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจให้มีระบบและมาตรฐานและความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น พบว่า ความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .55)

คำสำคัญ: การฝึกอบรม, ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน, Smart SMEs, Global SMEs

Abstract

This research had the following objectives: 1) to study the guidelines for of short-term training courses development for community product entrepreneurs to elevate the entrepreneurs' level in the Chachoengsao area with standards to become Smart SMEs and Global SMEs with participation from all sectors. 2) to develop short-term training courses for community product entrepreneurs to elevate the entrepreneurs' level in the Chachoengsao area with standards to become Smart SMEs and Global SMEs with participation from all sectors. 3) to examine short-term training courses for community product entrepreneurs to elevate the entrepreneurs' level in the Chachoengsao area with standards to become Smart SMEs and Global SMEs with participation from all sectors. The target group was 22 community product entrepreneurs in Chachoengsao which obtained by purposive random sampling. The statistics used were descriptive statistics, content analysis, and Wilcoxon matched pairs signed rank test.

The research results found that

1. Form the course development study found that 1) In aspect of the objectives; the program contain knowledge about SMEs and Global SMEs creation and technologies for SMEs development and entrepreneur etiquette. 2) In aspect of the course content; The course provide contents as Marketing process and practice, Marketing channel and packaging, Technologies and communication, Product standard development and Smart SMEs and Global SMEs. 3) In aspect of the course activities; The course emphasizes on practicing and participation in various activities. and 4) In aspect of evaluation; knowledge, skills, practices and attitude were evaluated.

2. The results of the short-term training course development found that the course components comprise of principles and reasons, course objectives, target group, course structure and content, training period, training activities, learning materials, certification of training results, evaluation, expected, results training, schedule and training plans.

3. The results of the short-term training course experiment found that

3.1 The comparative results of knowledge and understanding about business development to create systems and standards and readiness to create Smart SMEs and Global SMEs before and after training used Wilcoxon matched-pairs signed rank test statistics. All trainees had higher post-training test scores. (significant at the .05 level.)

3.2 The results of satisfaction with the training found that the overall satisfaction was at the highest level ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .55).

Keywords: Training, Community Product Entrepreneurship, Smart SMEs, Global SMEs

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME: Small and Medium Enterprise) เป็นหน่วยธุรกิจ ที่มีจำนวนมากที่สุดของประเทศ รองรับและก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวนมาก การที่ SME มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้ จึงย่อมเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และหาก SME มีศักยภาพมีความก้าวหน้ามากขึ้นสามารถจ้างงานอย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น ก็ย่อมจะช่วยเสริมสร้างความกินดีอยู่ดีให้กับประชาชนในประเทศอีกด้วย ที่ผ่านมามาประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนา SME มาอย่างต่อเนื่อง มีความพยายามที่จะเร่งพัฒนา SME ไทยให้มีความสามารถทัดเทียมกับ SME ของประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งโดยรวมแล้วการดำเนินการดังกล่าวได้ช่วยให้ SME ไทยมีความก้าวหน้าขึ้นมาในระดับหนึ่ง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สสว. 2565: 1) และจากข้อมูลสนับสนุนสถานการณ์ SME แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ SME ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในฐานะที่เป็นหน่วยธุรกิจที่มีจำนวนมากที่สุด ก่อให้เกิดการสร้างงานมากที่สุด มีส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดรายได้ในประเทศและการส่งออกนำเข้าสินค้าและบริการ รวมถึงการเป็นกลไกหมุนเวียนรายได้และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศจากการที่มีส่วนร่วมจำนวนมาก และลงลึกถึงระดับชุมชนอย่างไรก็ตาม แม้ในภาพรวม SME จะมีจำนวนมากที่สุด แต่เมื่อจำแนกตามขนาดธุรกิจจะพบว่าวิสาหกิจที่เติบโตและเข้มแข็งมาก เช่น วิสาหกิจขนาดกลาง ยังมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอที่จะแบกรับภาระการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้โดยลำพัง ขณะที่วิสาหกิจขนาดย่อมและวิสาหกิจรายย่อยซึ่งมีมากนั้นอยู่ในสถานะที่ยังต้องการได้รับการพัฒนาศักยภาพในแทบจะทุกมิติ ภาครัฐจึงต้องเร่งพัฒนา SME ให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง และตรงกับสภาพปัญหาที่วิสาหกิจแต่ละขนาดแต่ละช่วงธุรกิจเผชิญอยู่ เพื่อให้ที่สุดแล้ว SME จะมีความแข็งแกร่งมากพอที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศได้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สสว. หน้า 5) กรปรกับการศึกษาข้อมูลการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดฉะเชิงเทราในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550-2559) พบว่ามีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4.6 ต่อปี ซึ่งมากกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยรวมทั้งประเทศ ร้อยละ 3.0 ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบจังหวัดฉะเชิงเทราในระดับภาคตะวันออก พบว่า พ.ศ. 2559 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดฉะเชิงเทรา เท่ากับ 256,648 ล้านบาท ถือเป็นอันดับ 3 ในภาคตะวันออกรองจากจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง แนวโน้มการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นผลจากการที่เป็นเขตต่อเนื่องกับศูนย์กลางกรุงเทพฯ และปริมณฑล และได้รับอิทธิพลจากพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard: ESB) ที่เป็นฐาน

การผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทยประกอบกับนโยบายของประเทศที่จะต่อยอดการพัฒนา ESB ไปสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งพบว่าโครงสร้างการผลิตปรับเปลี่ยนไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมากขึ้น โดยภาคเกษตรกรรมมีบทบาทลดลง จากการเติบโตภาคอุตสาหกรรมและบริการส่งผลให้ปริมาณจราจรและการขนส่งมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะปริมาณรถบรรทุก ตามแนวโครงข่ายเส้นทางคมนาคมสายสำคัญในการเชื่อมโยงภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด นอกจากนี้ศักยภาพด้านการขนส่งระบบราง เส้นทางรถไฟสายตะวันออกผ่านอยู่ 3 สาย และในอนาคตจะมีโครงการรถไฟความเร็วสูง และโครงการรถไฟรางคู่ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อจังหวัดฉะเชิงเทรา จะกระตุ้นให้พื้นที่โดยรอบสถานีได้รับการพัฒนาส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การอยู่อาศัย และกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งพบว่าแผนพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ SMEs ในปัจจุบันคือประเด็นพัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพปลอดภัยและได้มาตรฐานสากล (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา. 2562: 31)

จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ส่งผลกระทบอย่างมากต่อสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้การใช้ชีวิตของคนในสังคมหรือผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการประกอบธุรกิจที่มีความยากลำบากมากขึ้น จากข้อจำกัดต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่ภาคธุรกิจต้องเปลี่ยนแปลงการประกอบธุรกิจไปตามพฤติกรรมของผู้บริโภค รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อรองรับวิถีธุรกิจใหม่ที่จะเกิดขึ้นต่อไป ทำให้เกิดบริบทใหม่ทางเศรษฐกิจ (next normal) แผนการส่งเสริม SME พ.ศ. 2564-2565 จึงมุ่งเน้นให้ SME สามารถประกอบตัวให้อยู่รอดได้ภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการสร้างรายได้ ลดรายจ่าย อันเป็นการเสริมสภาพคล่องในระยะสั้นแก่ธุรกิจ และเตรียมความพร้อมให้ธุรกิจพัฒนา ปรับตัวรองรับบริบทใหม่ทางเศรษฐกิจพร้อมเข้าสู่การแข่งขันได้อย่างรวดเร็ว เมื่อสถานการณ์โควิด-19 ดีขึ้น ด้วยการยกระดับความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ เพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและดิจิทัล สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการด้วยคุณภาพมาตรฐาน และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนสร้างผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนใหม่ที่มีศักยภาพ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สสว. 2565: 6) และจากประเด็นสืบเนื่องในการพัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพปลอดภัยและได้มาตรฐานสากล เป็นการพัฒนาและยกระดับผลิตผลทางการเกษตรและอาหารแปรรูปสู่นวัตกรรมใหม่ประจำท้องถิ่นของจังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อรองรับ EEC ต้องเกิดขึ้นจากการดำเนินการด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยการมีส่วนร่วมดังกล่าวนี้ย่อมเป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นภาคความสมัครใจ ในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมประเมนผลและร่วมกับประโยชน์ ย่อมนำไปสู่การรับฟัง การมีส่วนร่วมที่แท้จริงอย่างเป็นกระบวนการ (Process) เป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในแนวทางการพัฒนา โดยผ่านทางกระบวนการส่งเสริมสนับสนุน ชักนำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ การริเริ่มในการคิดร่วมกำหนดแนวทางในการพัฒนาร่วมแก้ไข และวางแผนปฏิบัติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทรัพยากรทางการบริการ ตลอดจน อำนาจในการตัดสินใจ ในการกำหนดกิจกรรมหรือแนวทางการดำเนินกิจกรรมของตนเองจึงจะนำมาสู่ความสำเร็จในการพัฒนาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและปรับปรุงสภาพทางสังคมชุมชน (ณัฐนรี ศรีทอง. 2552: 191) อาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสำคัญอันจะนำมาสู่การพัฒนาทั้งบุคคล องค์กร และสภาพภาพทางสังคมในทุกด้านของสังคมรูปแบบของการพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วมดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรหน่วยงานเนื่องจาก การจัดประสบการณ์ให้กับบุคคลในลักษณะของโครงการ แผนงาน

ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนต่อเนื่องมีการวัดประเมินผล โดยมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อม เสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถให้กับบุคคลให้มีความพร้อม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการพัฒนาจะเกิดขึ้นระหว่างความร่วมมือของภาคประชาชนและองค์กรหน่วยงานซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการเริ่มต้นที่การพัฒนานักคิดอันเป็นหน่วยเล็กที่สุดขององค์กร เนื่องจากแนวคิดหลักของการฝึกอบรม คือการพัฒนากระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร อย่างมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับระบบอื่น แนวคิดของแบบระบบเน้นการนำข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) มาใช้เพื่อการปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นโครงการฝึกอบรมจึงไม่เคยเป็นเพียงจุดหมายปลายทาง แต่จะเป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการปรับเปลี่ยนไปตามข้อมูลที่ได้รับกลับมาอยู่เสมอ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนด นอกจากนั้นแนวคิดแบบระบบจะทำหน้าที่เป็นเสมือนกรอบความคิด (Frame of reference) สำหรับการวางแผนและดำเนินการฝึกอบรม (Goldstein. 1993; อ้างถึงใน ชูชัย สมิทธิโกร. 2554: 28-29)

เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายอย่างในทุกภาคส่วนของการพัฒนา SMEs ตั้งแต่ผลิตผลทางการเกษตรและอาหารแปรรูปประจำท้องถิ่นของจังหวัดฉะเชิงเทรา การนำร่องยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก: Eastern Economic Corridor (EEC) โดยนำกรอบแนวคิดของการเป็น SMART SMEs ที่มีความเจาะจงในเป้าหมาย สามารถวัดผลและบรรลุผลได้ มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์และความเป็นจริงอยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด โดยยึดหลัก Global SMEs ด้วยองค์ความรู้ของการรู้จักมองโลกรอบด้านหรือสิ่งที่เป็ประโยชน์ส่วนรวมโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อสร้างงานในชุมชนเป็นฐานก่อนขยายไปสู่สังคมและประเทศทั่วโลก ดังนั้นคณะผู้วิจัย จึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ของจังหวัดฉะเชิงเทรา รวมถึงพื้นที่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจ อย่างเป็นระบบได้ตามลำดับ

วัตถุประสงค์

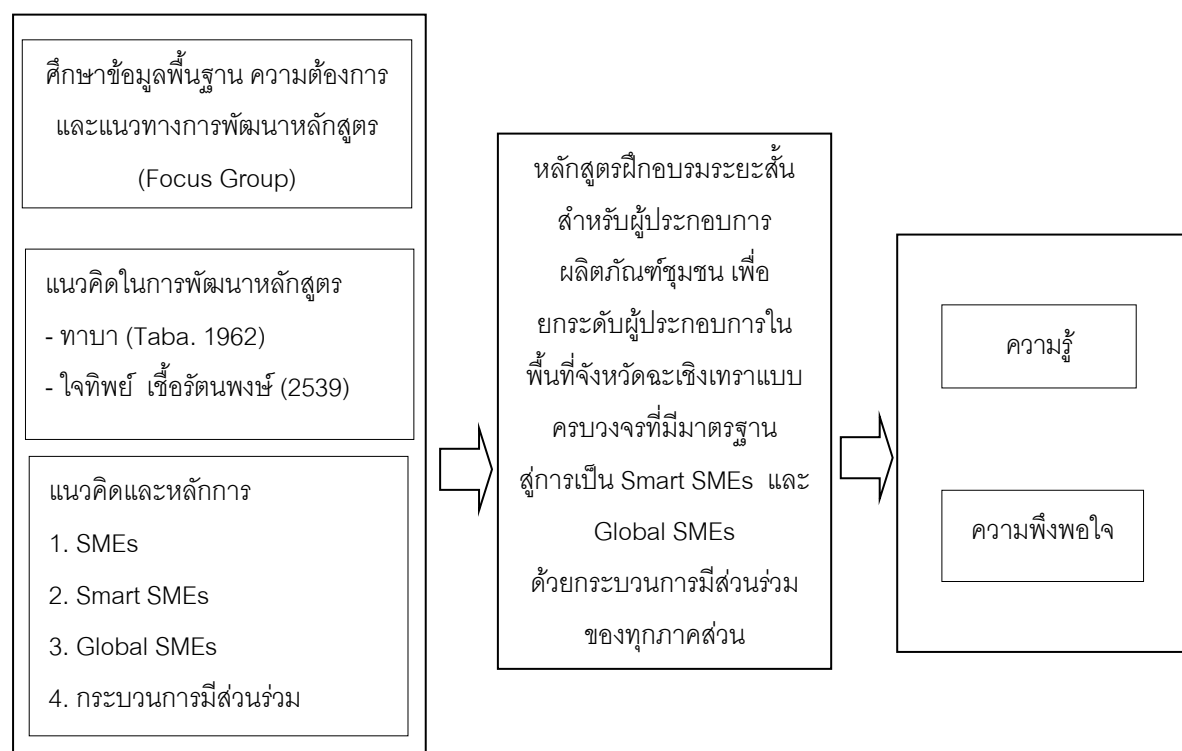
1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นในการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง แบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs
2. ได้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในการยกระดับธุรกิจสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเกิดการต่อยอดการดำเนินธุรกิจ สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2565

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ 1) การยกระดับผู้ประกอบการ SMEs สู่วิสาหกิจที่ทันสมัย 2) การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สู่อุตสาหกรรม Smart SMEs & Global SMEs 3) การพัฒนาธุรกิจสู่การเป็น Smart SMEs และ 4) การวางแผนธุรกิจสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ซึ่งประกอบด้วยประเด็นคำถามปลายเปิดในการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่อุตสาหกรรม Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ จากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 และวิเคราะห์คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าเท่ากับ .90

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ซึ่งประกอบด้วยประเด็นคำถามปลายเปิดในการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่อุตสาหกรรม Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกอบธุรกิจ SMEs ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ จากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 และวิเคราะห์คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าเท่ากับ .90

3. หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่อุตสาหกรรม Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้วยการสนทนากลุ่มโดยมีผู้ประกอบการ SMEs ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้ประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน และการวัดและประเมินผล จำนวน 12 คน พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ และจากการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.46)

4. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจให้มีระบบและมาตรฐานและมีความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความรู้ด้านความเที่ยงตรง (Validity) ด้านความเที่ยงตรง (Validity) ในเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับประเด็นคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน พบว่า ได้ค่าความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ .80-1.00 และนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าค่าความยาก (p) ระหว่าง .27-.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .27-.72

5. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่เป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 และนำมาวิเคราะห์คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหาเท่ากับ .77 2) ด้านวิทยากร เท่ากับ .82 3) ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม เท่ากับ .80 4) ด้านการประเมินผล เท่ากับ .83 และ 5) ด้านสื่อการเรียนรู้ เท่ากับ .71

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 22 คน โดยคัดเลือกจากผู้ประกอบการที่ยินดีให้ความร่วมมือในการฝึกอบรมตลอดระยะเวลาหลักสูตรกำหนด และพร้อมนำหลักสูตรในการอบรมไปปรับใช้ในธุรกิจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นตามลำดับดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือราชการจากคณบดีคณะครุศาสตร์ถึงผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกอบธุรกิจ SMEs ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล

2. เก็บรวบรวมข้อมูลการหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยผู้วิจัยจัดการประชุมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และดำเนินสนทนากลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทั้ง 2 ฉบับ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกด้วย และนำข้อมูลจากแบบบันทึกมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

3. การนำหลักสูตรไปใช้ โดยผู้วิจัยนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 22 คน เมื่อวันที่ 16-18 สิงหาคม พ.ศ. 2565 รวม 20 ชั่วโมง โดยใช้แบบแผนการทดลองรูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design)

4. ดำเนินการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่พัฒนาขึ้น โดยทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรมดำเนินการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่พัฒนาขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
2. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมผลิตสื่อการเรียนการสอนตามแนวชีวิตวิถีใหม่ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ด้วยการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test
4. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่เป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และสถิติ Paired sample t-test โดยใช้ Wilcoxon matched pair signed rank test

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตร จากการสนทนากลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 12 คน พบว่า แนวทางในการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาธุรกิจ ในด้านการผลิตสินค้า โดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในด้านบรรจุภัณฑ์สินค้า ด้านยืดอายุผลิตภัณฑ์ การลดแรงงาน และด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ในด้านการจำหน่ายสินค้าต้องใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มช่องทางการตลาด และการจำหน่ายสินค้า ผ่านทางช่องทางออนไลน์ และการใช้เทคโนโลยีในการบริการที่รวดเร็วในการขนส่งสินค้า และมีความสนใจเกี่ยวกับแนวทางการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ/ธุรกิจเฟรนไชส์มาใช้ในการพัฒนาธุรกิจ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าของตนเอง และแนวทางการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ เพื่อเป็นการสร้างแนวคิดการสร้างเครือข่ายธุรกิจ และการนำธุรกิจก้าวไปสู่ Smart SMEs และ Global SMEs ผู้ประกอบการธุรกิจต้องมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการดำเนินการทางการตลาด ช่องทางการจำหน่าย และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การใช้เทคโนโลยี และสื่อสารต่าง ๆ การพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐานและคุณภาพ และควรเน้นไปที่การสร้างเสริมการจัดจำหน่าย หรือช่องทางการตลาด และผลการศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตร จากการสนทนากลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกอบธุรกิจ SMEs ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 12 คน พบว่า แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตร และการประเมินผลของหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs และ Global SMEs การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาธุรกิจ SMEs และการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ

1.2 ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ได้แก่

1) กระบวนการ และวิธีการดำเนินการทางการตลาด 2) ด้านช่องทางการจำหน่าย และด้านการบรรจุภัณฑ์ 3) ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี และสื่อสารต่าง ๆ 4) การพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐาน 5) Smart SMEs และ Global SMEs

1.3 ด้านกิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตร เน้นการปฏิบัติ และให้ผู้เข้ารับการอบรมเน้นการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

1.4 ด้านการประเมินผล ต้องประเมินด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ/การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และทัศนคติ/เจตคติต่อการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ

ผู้วิจัยจึงนำผลการศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไปใช้ในการพัฒนาโครงสร้างของหลักสูตรในครั้งนี้

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การรับรองผลการฝึกอบรม การประเมินผล ผลที่คาดว่าจะได้รับ ตารางการฝึกอบรม และแผนการจัดการฝึกอบรม และจากการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้วยการสนทนากลุ่มโดยมีผู้ประกอบการ SMEs ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้ประกอบการ SMEs ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน และการวัดและประเมินผล จำนวน 12 คน พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ และจากการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.46)

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พบว่า

3.1 ผลเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจให้มีระบบและมาตรฐานและมีความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ก่อนและหลังการฝึกอบรม ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจให้มีระบบและมาตรฐานและมีความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	Z	Sig.
ก่อนอบรม	22	30	7.91	1.23	-4.119*	0.0000
หลังอบรม	22	30	21.50	1.77		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมทุกคน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 7.91 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรม เท่ากับ 21.50 และจากการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม	4.61	.55	มากที่สุด
2. ด้านวิทยากร	4.64	.51	มากที่สุด
3. ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม	4.67	.47	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม	4.47	.61	มาก
5. ด้านสื่อการเรียนรู้ในการฝึกอบรม	4.48	.56	มาก
6. ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม	4.55	.55	มากที่สุด
รวม	4.57	.55	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ด้านความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตร รายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด โดยเรียงระดับความพึงพอใจค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .47) รองลงมา ได้แก่ ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .51) ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .55) ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .55) ด้านสื่อการเรียนรู้ในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .56) และมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสุดท้าย ได้แก่ ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .61)

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร พบว่า 1) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs และ Global SMEs การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาธุรกิจ SMEs และการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ 2) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา ได้แก่ กระบวนการและวิธีการดำเนินการทางการตลาด ช่องทางการจำหน่าย และการบรรจุภัณฑ์ การใช้เทคโนโลยี และสื่อสารต่าง การพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐาน Smart SMEs และ Global SMEs 3) ด้านกิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตร เน้นการปฏิบัติ และให้ผู้เข้ารับการอบรมเน้นการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และ 4) ด้านการประเมินผล ประเมินด้านความรู้ทักษะและกระบวนการ/การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และทัศนคติ/เจตคติต่อการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พบว่า มision ประสงค์ของหลักสูตร ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การรับรองผลการฝึกอบรม การประเมินผล ผลที่คาดว่าจะได้รับ ตารางการฝึกอบรม และแผนการจัดการฝึกอบรม และจากการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้วยการสนทนากลุ่มโดยมีผู้ประกอบการ SMEs ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้ประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน และการวัดและประเมินผล จำนวน 12 คน พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ และจากการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.46)

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจให้มีระบบและมาตรฐานและความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่พัฒนาขึ้น พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .55)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร พบว่า 1) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs และ Global SMEs การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาธุรกิจ SMEs และการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ 2) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา ได้แก่ กระบวนการและวิธีการดำเนินการทางการตลาด ช่องทางการจำหน่าย และการบรรจุภัณฑ์ การใช้เทคโนโลยี และสื่อสารต่าง การพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐาน Smart SMEs และ Global SMEs 3) ด้านกิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตร เน้นการปฏิบัติ และให้ผู้เข้ารับการอบรมเน้นการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และ 4) ด้านการประเมินผล ประเมินด้านความรู้ ทักษะและกระบวนการ/การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และทัศนคติ/เจตคติต่อการเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวได้มาจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบา (Taba. 1962) และผู้วิจัยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ SMEs ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการประกอบธุรกิจ SMEs ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมของ Cohen, J.; & Uphoff, N. (1980)

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐานสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราแบบครบวงจรที่มีมาตรฐาน สู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การรับรองผลการฝึกอบรม การประเมินผล ผลที่คาดว่าจะได้รับ กำหนดการฝึกอบรม และแผนการจัดการฝึกอบรม และผลตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้วยการสนทนากลุ่ม พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ และผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.46) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) และ ทาบา (Taba. 1962) ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหา การกำหนดกิจกรรม การกำหนดคาบเวลาเรียน การกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และการทดลองใช้หลักสูตร และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามแนวคิดของ Cohen, J.; & Uphoff, N. (1980) จึงส่งผลให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรกำหนดหัวข้อของเนื้อหาสาระ ได้แก่ 1) การเป็นผู้มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ 2) โมเดลธุรกิจ แบบ Business Model Canvas 3) การใช้ Business Model Canvas สำหรับธุรกิจ SMEs 4) การประยุกต์ใช้ Business Model Canvas สำหรับสถานการณ์ที่แตกต่าง 5) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด 6) การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านอาหารเพื่อยกระดับ 7) การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ 8) การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ 9) เทคโนโลยีกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs 10) การเลือกใช้เทคโนโลยีสำหรับช่องทางการจัดจำหน่าย และ 11) วางแผนธุรกิจสู่การเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

Rozmi, A. N. A.; Nohuddin, P. N. E.; Abdul Hadi, A. R.; & Bakar, M. I. A. (2021) ได้ศึกษาองค์ประกอบของกรอบการฝึกอบรมผู้ประกอบการมืออาชีพในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของกรอบการฝึกอบรมผู้ประกอบการมืออาชีพใน SMEs ได้แก่ 1) ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งรวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับการระบุและประเมินโอกาสทางธุรกิจการพัฒนาแผนธุรกิจการตลาดและการขายและการจัดการทางการเงิน 1) ทักษะทางธุรกิจซึ่งรวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับ ด้านเทคนิคของการดำเนินธุรกิจ เช่น การผลิต การดำเนินงาน การจัดการห่วงโซ่อุปทาน และการควบคุมคุณภาพ 3) ทักษะด้านเทคโนโลยี รวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในธุรกิจเช่นการพัฒนาเว็บไซต์การตลาดโซเชียลมีเดีย และอีคอมเมิร์ซ 4) ทักษะการจัดการ ซึ่งรวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคน เช่น ความเป็นผู้นำด้านการสื่อสาร การสร้างทีม และการแก้ไขข้อขัดแย้ง และ 5) ทักษะการพัฒนาส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเติบโต และการพัฒนาส่วนบุคคล เช่น การจัดการเวลา การจัดการความเครียด และความสมดุลระหว่างชีวิต และการทำงาน

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจให้มีระบบและมาตรฐานและความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ Wilcoxon matched pairs signed rank test พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีคะแนนทดสอบหลังฝึกอบรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรมที่หลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย (Lecture) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Group discussion) การใช้กรณีตัวอย่างหรือกรณีศึกษา (Case study) การฝึกปฏิบัติ (Exercise) และการทบทวนหลังการปฏิบัติ (After-Action-Review: AAR) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพรทิพย์ อ้นเกษม ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ ประภาพร ชนะจันศักดิ์ สุพัฒน์ เศรษฐมกุล และสุวทนา สงวนรัตน์ (2562) ได้ศึกษาผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสำหรับครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ด้านวิทยากร ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรมีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่หลากหลาย และมีการจัดวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการฝึกอบรมตามเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด และกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิริวิชัย วราโชติชนกานต์ และ วิสูตร โพธิ์เงิน (2560) พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการอาหารปรุงสำเร็จ เพื่อสุขภาพของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**

เนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาช่องทางการตลาดและผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องจัดทีมวิทยากรในการแนะนำและช่วยเหลือในการทำกิจกรรมให้เพียงพอ พร้อมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น Notebook และสัญญาณ Internet เขียนเป็นข้อ ๆ นำค่าที่น้อยที่สุดมาเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่พัฒนาขึ้น พบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้และด้านการประเมินผลการฝึกอบรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านสื่อการเรียนรู้ ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น Notebook และสัญญาณ Internet เพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาช่องทางการตลาด และจัดทีมวิทยากรในการแนะนำช่วยเหลือในการทำกิจกรรมให้เพียงพอ

2. ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความพึงพอใจในการประเมินผลด้วยการประเมินการปฏิบัติกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากมีใบกิจกรรมค่อนข้างมาก ดังนั้นวิทยากรควรชี้แจงการปฏิบัติตามใบกิจกรรมแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติ และควรสังเกตการณ์และให้คำแนะนำระหว่างการปฏิบัติใบกิจกรรมด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ร่วมกับการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs อย่างเป็นรูปธรรม

2. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบธุรกิจ SMEs สู่ความเป็น Smart SMEs และ Global SMEs

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา. (2562). **แผนพัฒนาจังหวัด**

ฉะเชิงเทรา (2561-2565) (ฉบับทบทวน). สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2565, จาก <http://www.chachoengsao.go.th/ccco/index.php/>.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: อลินเพรส.

ชูชัย สมितिไกร. (2554). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

ณัฐนรี ศรีทอง. (2552). **การเพิ่มศักยภาพภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน.** โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.

พรทิพย์ อันเกษม ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ พงเจตน์ ธรรมศิริขวัญ ประภาพร ชนะจันต์ศักดิ์ สุพัฒน์ เศรษฐมกุล และ

สุวทนา สงวนรัตน์. (2562). **การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครู โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.**

ฉะเชิงเทรา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สสว. (2565). รายงานสถานการณ์ MSME ปี 2565. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2565, จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20220930104334.pdf.

สิริวิชัย วราโชติชนกานต์ และ วิสูตร โพธิ์เงิน. (2560, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นสำหรับประกอบอาหารปรุงสำเร็จเพื่อสุขภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 15(2): 174-183.

Cohen, J.; & Uphoff, N. (1980, March). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity. *World Development*. 8: 213-235. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/4897194_Participation's_Place_in_Rural_Development_Seeking_Clarity_Through_Specificity.

Rozmi, A. N. A.; Nohuddin, P. N. E.; Abdul Hadi, A. R.; & Bakar, M. I. A. (2021). Identifying Small and Medium Enterprise Smart Entrepreneurship Training Framework Components Using Thematic Analysis and Expert Review. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*. 12(6): 233-241. Retrieved from https://thesai.org/Downloads/Volume12No6/Paper_33-Identifying_Small_and_Medium_Enterprise.pdf.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development*. New York: Harcourt. Brace & World.

E0010L: การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

LOCAL LEARNING STRAND CURRICULUM DEVELOPMENT ON THE TOPIC OF PAN SIP PLASALID IN THE CAREER LEARNING STRAND GROUP FOR MATHAYOMSUKSA 2 STUDENTS

ชรินทร์ มั่นจิต¹ ทิพย์วิมล วังแก้วศิริ² พรทิพย์ อ้นเกษม³

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

³ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาทักษะการทำบัณเฑาะพื้ปลาสลิด ตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 4) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนหลังตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2/2563 โรงเรียนวัดหัวคู้ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 3) แบบประเมินทักษะ 4) แบบวัดเจตคติต่อการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่

ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีทักษะการทำบัณเฑาะพื้ปลาสลิด อยู่ในระดับดีมาก และ 4) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะพื้ปลาสลิด อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น, กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

Abstract

The purpose of this research were to 1) develop local learning strand curriculum on the topic of “Pan Sip Plasalid” (Thai style fried savory dumplings with gourami filling), in the career learning strand group for Mathayomsuksa 2 students; 2) compare the learning achievement of the local learning strand curriculum on the topic of “Pan Sip Plasalid” between pretest and posttest; 3) examine the student's skills of making the Pan Sib Sai Plasalid the local learning strand curriculum on the topic of “Pan Sip Plasalid” and 4) study students' attitudes toward the local learning strand curriculum on the topic of “Pan Sip Plasalid”. The Cluster Random Sampling was used to select the sample of 30 Mathayomsuksa 2 at Wat Hua Koo School in the second semester of the 2020 academic year by dividing the groups. The research instruments consisted of: 1) the local learning strand curriculum on the topic of “Pan Sip Plasalid”, 2) The achievement test regarding the Pan Sip Plasalid making with reliability of .95, 3) The skill assessment of Pan Sip Plasalid making, and 4) a learning attitude test with reliability of .85. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test.

The research finding.

1. The research findings were as follows: 1) curriculum principles, 2) goals, 3) curriculum structure, 4) scope of content, 5) learning time, 6) lesson plan, 7) learning management plans, and 8) measurement and evaluation. The evaluation of curriculum quality was at a high level.
2. The students' learning achievement after using the local learning strand curriculum was higher than before with a statistical significance of .05.
3. The student's Pan Sip Plasalid Making skills after learning the local learning strand curriculum on the topic of "Pan Sip Plasalid" were overall at a high level.
4. The student's attitude toward the local learning strand curriculum on the topic of “Pan Sip Plasalid” was at the highest level.

Keywords: knowledge management, vocational education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคนให้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้อย่างมีคุณภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะปฏิบัติจากประสบการณ์จริง พัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ผ่านการจัดเรียนรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560) สามารถนำความรู้การอาชีพและเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ได้ โดยมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง (มนตรี วงษ์สะพาน. 2562) ซึ่งหลักสูตรที่ดีและสามารถนำไปจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรประกอบด้วย 1) หลักการ

ที่มาของหลักสูตร 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างและเนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) บทบาทผู้สอน 6) วัสดุและแหล่งเรียนรู้ 7) การจัดผู้เรียน 8) สถานที่ 9) การจัดเวลา และ 10) การวัดและการประเมินผล (สมเกียรติ อินทสิงห์. 2563; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2561; เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีกุล. 2563; สุวีรัตน์ อุไรวร. 2564) สพป. สป 2 มีภารกิจหลักในการกำกับดูแลสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบให้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาชาติ ตลอดจนกำหนดแนวทางการนำสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่นไปสู่สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เช่น การจักสาน การแปรรูปอาหารโดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ท้องถิ่น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. 2565)

โรงเรียนวัดหัวคู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้สนองนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพสร้างรายได้หลังจากสำเร็จการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในการเลี้ยงปลาสดเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีการเลี้ยงมากที่อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธงนา (แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2564. หน้า 28) จากการสำรวจชุมชนบริเวณรอบโรงเรียนพบว่าปลาสดเป็นวัตถุดิบที่มีมาก และหาได้ง่ายในจังหวัดสมุทรปราการ จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างอาชีพในแก่นักเรียนก่อให้เกิดเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นทำให้นักเรียนเกิดความสำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษถิ่นฐานบ้านเกิด และจากการสำรวจความต้องการของชุมชนวัดหัวคู้ โดยการใช้แบบสอบถาม ปรากฏว่า ชุมชนมีความต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสิ่งชุมชนมีความต้องการให้นักเรียนในชุมชนเรียนรู้ สืบสาร และอนุรักษ์มากที่สุดก็คือ ปลาสด (โรงเรียนวัดหัวคู้. 2563) ดังนั้นจึงเห็นควรมีการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะปลาสด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รวมทั้ง พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาสร้างเพิ่มมูลค่าสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนสามารถนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้เลี้ยงครอบครัวต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะปลาสด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะปลาสด
3. เพื่อศึกษาทักษะการทำบัณเฑาะปลาสด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะปลาสด
4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณเฑาะปลาสด

สมมติฐานในการวิจัย

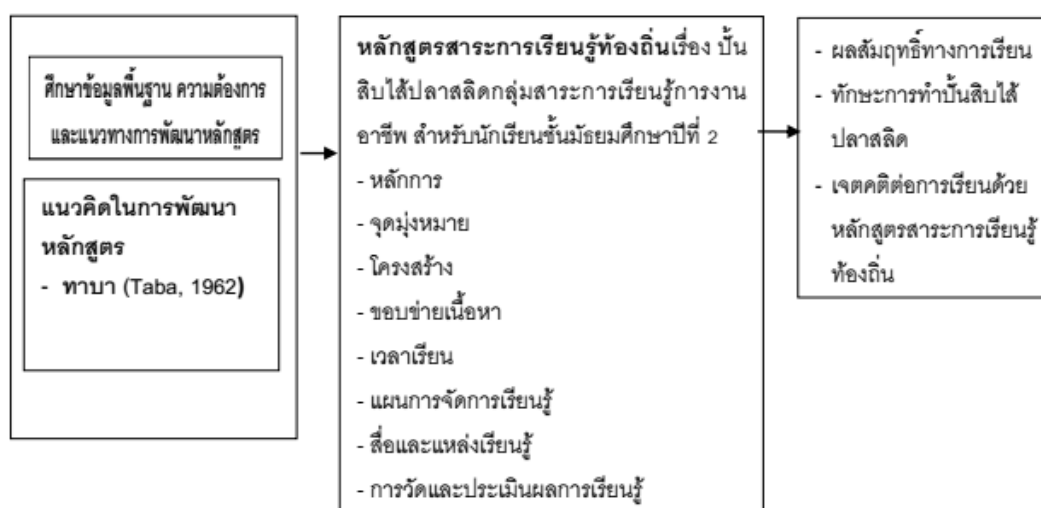
นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บ้านสืบได้ปลาสด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บ้านสืบได้ปลาสด เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร ให้มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทำให้หลักสูตรสถานศึกษามีหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นอย่างแท้จริง
2. การเรียนด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บ้านสืบได้ปลาสด ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ เรื่อง การทำบ้านสืบได้ปลาสด นอกจากเป็นการเสริมสร้างความรู้และทักษะแล้วยังเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์การนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ อยู่คู่กับชุมชนสืบต่อไป
3. ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สามารถนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บ้านสืบได้ปลาสดกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ความเป็นมาของพลาสติก ชนิดของพลาสติก พลาสติกในสมุทรปราการ ความเป็นมาของขนมไทย ประเภทของขนมไทย วัตถุประสงค์ในการทำขนมไทย หลักการประกอบขนมไทย การบรรจุลงภาชนะและการตกแต่ง การกำหนดราคาจำหน่าย ความเป็นมาของบับลิ้นไส้พลาสติก ขั้นตอนการทำบับลิ้นไส้พลาสติก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บับลิ้นไส้พลาสติก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลาง ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560
 - 1.2 พัฒนาหลักสูตรฯ มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) เวลาเรียน 6) แผนการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 1.3 นำหลักสูตรฯ ฉบับร่าง เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47
 - 1.4 นำหลักสูตรไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จัดพิมพ์หลักสูตรฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน มีขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 ศึกษาเอกสารการสร้างแบบทดสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบ
 - 2.2 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดผลประเมินผล 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 ปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
 - 2.3 นำแบบทดสอบฯ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความยากง่าย (Difficulty) มีค่าระหว่าง 0.43-0.50 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มีค่าระหว่าง 0.25-0.82 และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-21 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.948 จำนวน 40 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
3. แบบประเมินทักษะการทำบับลิ้นไส้พลาสติก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ศึกษาเอกสารการสร้างแบบประเมินทักษะ การปฏิบัติกิจกรรม
 - 3.2 สร้างแบบประเมินทักษะการทำบับลิ้นไส้พลาสติก เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ทักษะปฏิบัติ และด้านการวัดผลประเมินผล 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความ

สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1.00 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบประเมินเจตคติต่อการเรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาสลิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบวัดเจตคติ

4.2 สร้างแบบประเมินเจตคติ จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย ข้อความเชิงนิมิต 10 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ 10 ข้อ นำแบบประเมินเจตคติเสนอผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล รวม 5 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาแล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1.00

4.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.852 จัดพิมพ์แบบประเมินเจตคติโดยสลับข้อให้กระจาย ข้อความเชิงนิเสธและข้อความเชิงนิมิต จำนวน 20 ข้อ นำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหัวคู้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 12 โรงเรียน 340 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดหัวคู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 30 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติ t-test Dependent

ผลการศึกษา

1. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาสลิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) เวลาเรียน 6) แผนการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.76

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย วัดความรู้เกี่ยวกับการทำบัณฑิตได้ปาสลิต ตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาสลิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนใช้หลักสูตรและการหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การประเมิน	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	30	40	17.30	5.35	22.862	0.000 *
หลังเรียน	30	40	32.37	4.00		

* p < 0.05

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย วัดความรู้เกี่ยวกับการทำบันลึบไล้ปลาสด ตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บันลึบไล้ปลาสด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาทักษะการทำบันลึบไล้ปลาสดของนักเรียน ระหว่างใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บันลึบไล้ปลาสด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบรายละเอียดดังนี้

ทักษะที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ทักษะการร่อนแป้ง	3.00	0.00	ดี
2. โครงสร้างองค์การ	3.43	0.50	ดีมาก
3. ทักษะการเคล้านวดแป้งและนวดส่วนผสม	3.37	0.49	ดีมาก
4. ทักษะการผัดได้ขนม	3.33	0.48	ดีมาก
5. ทักษะการพับริมแป้งเป็นจีบ	3.43	0.50	ดีมาก
6. ทักษะการทอด	3.70	0.47	ดีมาก
7. ทักษะการจัดเก็บและบรรจุ	3.80	0.41	ดีมาก
8. ทักษะกระบวนการกลุ่ม	3.77	0.43	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	3.48	0.41	ดีมาก

จากตาราง พบว่า ผลการประเมินทักษะการทำบันลึบไล้ปลาสดตามหลักสูตร จำนวน 30 คน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.41) โดยมีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.43) และทักษะการร่อนแป้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00)

4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง บันลึบไล้ปลาสดพบรายละเอียดดังนี้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยเป็นหลักสูตรที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้คุณค่าของวัสดุในท้องถิ่น	4.63	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.43	0.50	เห็นด้วย
3. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อย เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป	4.83	0.38	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. เป็นหลักสูตรที่ทำให้ให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน	4.77	0.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยเป็นหลักสูตรที่สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย	4.70	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. เป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้	4.67	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. เป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำขนมชนิดอื่น ๆ	4.70	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. เป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.77	0.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. การเรียนตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยสามารถนำไปบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอื่นได้	4.67	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และท้องถิ่น	4.27	0.45	เห็นด้วย
11. เป็นหลักสูตรที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดจากความต้องการของนักเรียนและชุมชน ทำให้นักเรียนรู้สึกรักและภูมิใจในท้องถิ่นมากขึ้น	4.77	0.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
12. เป็นหลักสูตรที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ	4.83	0.38	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
13. เป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนต้องการเรียนรู้วัสดุในท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.87	0.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
14. เป็นหลักสูตรที่มีความน่าสนใจ และอยากเข้าร่วมกิจกรรม	4.77	0.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15. เป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนต้องการเข้าเรียน และต้องการทำกิจกรรมการทำบัณฑิตได้ปลดปล่อย	4.83	0.38	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
16. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัสดุในท้องถิ่น ที่มีต่อวิถีในการดำเนินชีวิตของชุมชน	4.90	0.31	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
17. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยเป็นหลักสูตรที่มีคุณค่าและมีประโยชน์	4.93	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตาราง (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
18. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาลาสลิตทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการถ่ายทอดความรู้แก่การอนุรักษ์ไว้	4.93	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
19. เป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และประโยชน์ของการเรียนรู้เป็นกลุ่มร่วมมือ	4.93	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
20. เป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนมีความสุข ภาคภูมิใจ และชื่นชมผลงานในการทำบัณฑิตได้ปาลาสลิต	4.93	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.76	0.39	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตาราง พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีเจตคติที่ดีอย่างมาก ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.39) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 17-20 คือ หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาลาสลิตเป็นหลักสูตรที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการถ่ายทอดความรู้แก่การอนุรักษ์ไว้ ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และประโยชน์ของการเรียนรู้เป็นกลุ่มร่วมมือ และเป็นหลักสูตรที่ทำให้นักเรียนมีความสุข ภาคภูมิใจ และชื่นชมผลงานในการทำบัณฑิตได้ปาลาสลิต ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.25) มีระดับเจตคติที่สูงที่สุด คือ มีเจตคติที่ดีอย่างมาก ส่วนข้อที่ 10 คือ เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และท้องถิ่น มีระดับเจตคติต่ำที่สุด คือ มีเจตคติที่ดี ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.45)

สรุปผลการศึกษา

1. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาลาสลิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) เวลาเรียน 6) แผนการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาลาสลิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ทักษะการทำบัณฑิตได้ปาลาสลิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก
4. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปาลาสลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด

อภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) เวลาเรียน 6) แผนการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ดังที่ Taba (1962) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตรต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำมาออกแบบหลักสูตร กำหนดหลักการและวัตถุประสงค์หลักสูตร การเลือกเนื้อหาสาระ รูปแบบ และเทคนิคการสอน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล การเรียนรู้ทำให้องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ (สมเกียรติ อินทสิงห์. 2563) สอดคล้องกับ ศราวุธ สุภาโส และมนตรี วงษ์สะพาน (2562) ที่ศึกษาพบว่า การพัฒนาหลักสูตรควรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน การประเมินผลหลักสูตร สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล (ขวัญฤดา ทองคำปั้น. 2562; ศรีนยา นามมัน และ ยุพิน ยืนยง. 2562)

2. ผลของการเปรียบเทียบผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับการทำบันไดปลดปล่อยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับการทำบันไดปลดปล่อยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเนื้อหาให้สัมพันธ์กับความต้องการและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน รวมทั้งใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นสื่อประกอบทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ ดังที่ ยุพิน อินทยะ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการค้นหาความรู้จากการสังเกต การอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำความรู้เดิมที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แล้ววิเคราะห์ วางแผน ทดลองปฏิบัติ เกิดเป็นความรู้ใหม่ที่น่าไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ต่อไป ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น (ธีรพันธุ์ เชื้อรัมย์. 2563) สอดคล้องกับ ศรีนยา นามมัน และ ยุพิน ยืนยง (2562) พบว่าการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาบูรณาการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. การศึกษาทักษะการทำบันไดปลดปล่อยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัณฑิตได้ปลดปล่อยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีทักษะอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นได้ออกแบบกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริงทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบ การทำไส้ การผสมแป้งกับส่วนผสม การปั้นหรือขึ้นรูป การทอด การบรรจุผลิตภัณฑ์ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกปฏิบัติผู้สอน และวิทยากรท้องถิ่นทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเท่านั้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติจากประสบการณ์จริง นอกจากนี้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ดังที่ ทิศา ขัมมณี (2562) ได้กล่าวไว้ว่า การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จะทำให้เกิดการรับรู้ความรู้ที่มีความหมายและบันทึกข้อมูลไว้ในความจำได้อย่างยาวนาน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการปฏิบัติและฝึกฝนความคิดอย่างมีระบบจนกลายเป็นสมรรถนะของผู้เรียน สอดคล้องกับ สุภาพกรณ์ จิ๋วสุข

(2562) ที่ศึกษาพบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงจะช่วยพัฒนาทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนได้ และสอดคล้องกับ วราภรณ์ โอภาโส (2564) ที่ศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจส่งผลให้มีทักษะการปฏิบัติสูงขึ้น

4. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องบันไดสี่เหลี่ยมผืนผ้าและการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการทำบันไดสี่เหลี่ยมผืนผ้าด้วยตนเองทุกขั้นตอนจึงทำให้เกิดความสนุกสนาน รวมทั้งต้องหาวิธีแก้ปัญหาที่ขึ้นจากกิจกรรมทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกท้าทายความสามารถ ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2562) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ นอกจากจะเกี่ยวกับสติปัญญาแล้วยังเกี่ยวข้องกับจิตใจและความรู้สึก (Affective Process) ของผู้เรียน หากกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ท้าทายความคิดจะทำให้ผู้เรียนสนใจและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งมีทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน สอดคล้องกับ จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย (2563) ที่ศึกษาพบว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (โสดา แพงดี, 2562) ทำนองเดียวกับ ศิริวรรณ วณิชพัฒน์ และ ชลธิชา หอมพุ่ม (2561) ที่ศึกษาพบว่า การนำสาระในท้องถิ่นมาบูรณาการในการเรียนการสอนจะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี ตระหนักในคุณค่าและพร้อมสืบทอดภูมิปัญญาต่อไป (ดวงจันทร์ แก้วกานันท์ จันทริรา ไพบุลย์นำทรัพย์ รุ่งไพสิน ฤทธิ์พนา และ ชีลาพัชร ชูทอง, 2562)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

1.2 ควรศึกษาขั้นตอนการทำบันไดสี่เหลี่ยมผืนผ้า และฝึกปฏิบัติการทำบันไดสี่เหลี่ยมผืนผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอธิบายหรือชี้แนะนักเรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการทำบันไดสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่หลากหลาย เช่น ประเพณี วัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดค่านิยมที่ดีต่อท้องถิ่น

2.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560**.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ขวัญฤดา ทองคำปั้น. (2562). การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วีรชนชาวบ้านบางระจัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 10(2): 29-40.

จิตติรัตน์ แสงเลิศสุทัย. (2563). การเรียนรู้จากการปฏิบัติ. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**. 10(3): 29-40.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์.

สุภาพกรณ์ จิวสุข. (2562). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการท้องถิ่น “เมืองทัพทัน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน**. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ดวงจันทร์ แก้วกาน จันทรจิรา ไพบูลย์นำทรัพย์ รุ่งไพลิน ฤทธิ์พนา และ ชีสาพัชร ชูทอง. (2562). การออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**. 12(3): 397-414.

ทศนา เขมมณี. (2562). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรพันธุ์ เชิญรัมย์. (2563). องค์การแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ. **วารสารวิจัยวิชาการ**. 3(1): 185-196.

แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2564. (2560). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ**. สมุทรปราการ: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อพัฒนาจังหวัด.

มนตรี วงษ์สะพาน. (2562). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์.

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตน์ศรีสกุล. (2563). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ค 30295 โครงการคณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผ่านแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการชี้นำตนเอง. **วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**. 5(2): 249-268.

ยุพิน อินทยะ. (2561). **แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น**. เชียงใหม่: ส.การพิมพ์.

โรงเรียนวัดหัวคู้. (2563). **หลักสูตรสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563-2567**. สมุทรปราการ: กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562.

วรภรณ์ โอภาโส. (2564). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศรายุทธ สุกะโส และ มंत्री วงษ์สะพาน. (2562). การพัฒนาหลักสูตรพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. **วารสารวิชาการธรรมทศน์**. 19(2): 35-47.

- ศรินยา นามมัน และ ยุพิน ยืนยง. (2562). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การนวดสปาเกลือเพื่อการเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา). วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย และ ชลธิชา หอมพุ่ม. (2561). การบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 11(3): 2551-2563.
- สมเกียรติ อินทสิงห์. (2563). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. เชียงใหม่: หน่วยพิมพ์เอกสารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (2565). กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น. สพป. สป.2 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้, กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สุวิรัตน์ อุไรวร. (2564). การออกแบบหลักสูตรคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลสวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิตวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 12(2): 1-14.
- ไอลดา แพงดี. (2562). การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42. วารสารวิชาการ มจร. มนุษย์ศาสตร์ปริทรรศน์. 5(2): 71-82.
- Kuder, G.; & Richardson, M. (1937). The Theory of Estimation of Test Reliability. Psychometrika.
- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. Attitude Theory and Measurement. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.
- Taba, Hilda. (1962). Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcourt, Brace and World Nic.

E0010S: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

THE TEACHERS' PARTICIPATION ON ACADEMIC ADMINISTRATION OF UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SAMUTSAKORN SAMUTSONGKHRAM

ศิริพร พ่วงพิศ¹ กุลจิรา รักษานคร²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู และ 3) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตารางสำเร็จรูปเครจซี และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ (Rating Scale) ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ระหว่าง .80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบ t-test (Independent Sample Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และวิเคราะห์ content analysis

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 6) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 7) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนจำแนกระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงานและขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม พบว่า ควรพัฒนาการสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ การประกันคุณภาพภายใน การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลควรใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนที่มีคุณภาพและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การบริหารวิชาการ แนวทางการมีส่วนร่วม

Abstract

The purpose of this study were 1) to study teachers' participation in academic administration, 2) to compare teachers' participation in academic administration, and 3) to study ways to develop teachers' participation in academic administration. Teachers belonging to the secondary educational service area office, Samut Sakhon, Samut Songkhram. School teachers under the office of secondary educational service area, Samutsakhon, Samutsongkhram determined the sample size in Krejcie and Morgan pre-formatted tables (Krejcie; & Morgan. 1970) using stratified random sampling. The total number was 274. people. The tool used to collect data was a 5-level questionnaire (Rating Scale). .96 with a validity (IOC) between .80-1.00. The statistics used to analyze the data were the mean, percentage, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and content analysis.

The research finding:

1. Teachers participate in seven aspects of academic management of teachers in the office of educational service area of Samutsakorn Samutsongkram: 1) School curriculum development, 2) learning process development, 3) achievement measurement, evaluation and transfer, 4) Research to improve education quality, 5) internal quality assurance and education standards 6) education dissemination and 7) Develop and promote learning resources. Both the overall and each aspect were at a high level.

2. Comparison of Teacher Participation by Gender Overall, the differences were statistically significant at .05 in the education classification section. Work experience and school size Overall, there is no difference.

3. The development guide for teachers' participation in academic management in the office of Samutsakorn Samutsongkram secondary school education service area founded that: Develop awareness and understanding of school curriculum development. Encourage teachers to understand and understand communication. Internal quality assurance. Research to improve the quality of education must encourage students to give full play to their potential. Measurement and evaluation should use high-quality measurement and evaluation tools, and learning activities should use various learning resources

Keywords: participation, Academic Administration, Participation Development Guidelines

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างเป็นอิสระมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความข้อ 3 และข้อ 5 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและ

การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยมีใจความกำหนดการแบ่งงานในเพื่อให้การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีความคล่องตัวและสามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550)

การมีส่วนร่วมในทางวิชาการ เป็นแนวการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทยและความเป็นสากล การสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวกระทำได้โดยผ่านทางการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับวิทยาการสากล การมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552)

ครูหรือผู้สอนมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน งานวิจัย การนิเทศ การประกันคุณภาพ การวัดและประเมินผลรวมทั้งติดตามผลตลอดจนเรื่องของการเรียนการสอนรวมไปถึงการพัฒนาผู้สอนตลอดจนการดำเนินกิจการของสถานศึกษาจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร ครูต้องมีความรู้และความเข้าใจตลอดจนทราบถึงขอบเขตของงานแต่ละงาน ต้องให้ความสำคัญกับทุกงาน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระดับ ด้วยการเพิ่มรายวิชาใหม่ที่มีเนื้อหาสาระทันสมัย เพื่อให้เกิดผลกับผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งจะเห็นได้ว่างานทางด้านวิชาการเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพราะจะเกี่ยวข้องกับครูหรือผู้สอนในทุก ๆ ด้าน (รุ่งรัชดาพร เวระชาติ. 2553)

การบริหารวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญเปรียบเสมือนเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ จากการรายงานผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลาย ๆ ด้าน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การบริหารงานที่ผ่านมาจะมีปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจเองเป็นหลัก ไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหาร ครูไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมีการมอบหมายงานให้ครูไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ อาจเป็นเหตุให้การประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปีการศึกษา 2564 มีค่าเฉลี่ยการสอบ O-NET ต่ำกว่า ปีการศึกษา 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม. 2564)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพื่อศึกษาการบริหารงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพื่อจะได้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา สโมสรฯ สโมสรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา สโมสรฯ สโมสรสงคราม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สโมสรฯ สโมสรสงคราม

สมมติฐานในการวิจัย

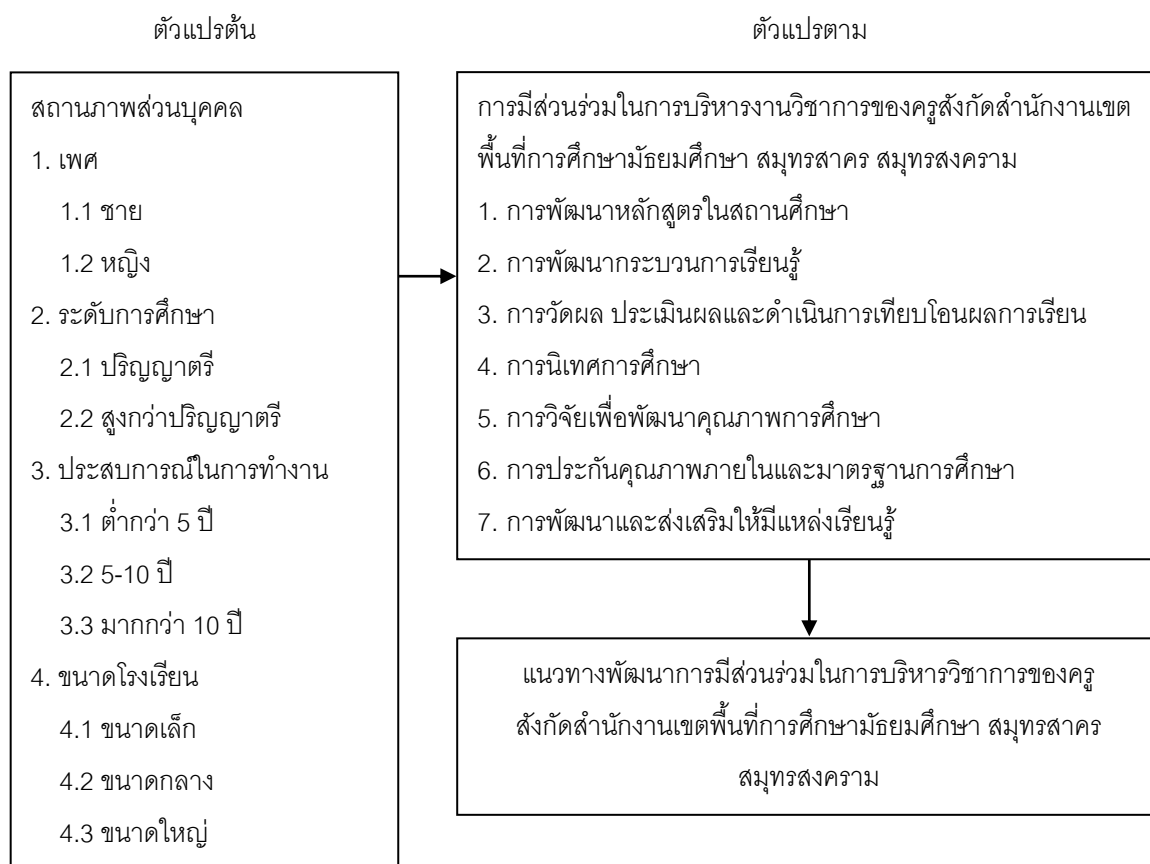
การมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สโมสรฯ สโมสรสงคราม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานและระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สโมสรฯ สโมสรสงคราม
2. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมครูผู้สอนโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการอันจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สโมสรฯ สโมสรสงคราม ผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550) ได้ 7 ด้าน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ใน 7 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 38 ข้อ จำนวน 274 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง (IOC) ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.80-1.00 และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จาก 20 โรงเรียน จำนวน 950 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป เกรจซี และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิได้ จำนวนทั้งสิ้น 274 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ยื่นหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบสอบถามส่งด้วยตนเองให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดวันรับแบบสอบถามกลับคืนมา
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้ในการจัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 71)

5 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แปลความหมายการมีส่วนร่วมของครู ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 71)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ t-test Independent จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One-way ANOVA) และจะเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) หากพบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวมีนัยสำคัญทางสถิติ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง ด้วยการวิเคราะห์ใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ t-test Independent จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำมาเรียบเรียงเพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นจำนวน 274 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2565 ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม	ระดับการปฏิบัติงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.36	0.51	มาก	1
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.33	0.55	มาก	2
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.27	0.62	มาก	4
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.12	0.57	มาก	6
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.27	0.58	มาก	3
6. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.21	0.58	มาก	5
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.82	0.60	มาก	7
รวม	4.19	0.57	มาก	

จากตาราง 1 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.51) รองลงมาด้านที่ 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่น ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.55) 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58) 4) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) 5) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58) 6) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.57) และ 7) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.57)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยภาพรวมการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม	ชาย (n = 89)		หญิง (n = 185)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.37	0.59	4.35	0.47	0.21	0.83
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่น	4.18	0.58	4.40	0.52	-3.09*	0.00
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	4.15	0.51	4.32	0.66	-2.12*	0.03
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.00	0.51	4.18	0.59	-2.43*	0.01
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.19	0.59	4.30	0.58	-1.53	0.12
6. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	4.12	0.66	4.25	0.54	-1.65	0.09
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.47	0.62	4.00	0.52	-7.03*	0.00
รวม	4.07	0.58	4.26	0.55	-2.52*	0.15

*P < .05

จากตาราง 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนา
ระบบการเรียนรู้อื่น ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และ
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยภาพรวมการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม	ป.ตรี (n = 65)		สูงกว่าป.ตรี (n = 209)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S. D.	$\bar{X}$	S. D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.32	0.49	4.48	0.54	2.26*	0.24
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.37	0.53	4.20	0.59	-2.25*	0.25
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	4.29	0.66	4.18	0.48	-1.26	0.20
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.17	0.59	3.97	0.49	-2.43*	0.01
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.31	0.58	4.13	0.58	-2.14*	0.03
6. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	4.23	0.55	4.13	0.67	-1.17	0.24
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.92	0.56	3.51	0.63	-4.71*	0.00
รวม	4.26	0.55	4.07	0.58	-1.67	0.13

*P < .05

จากตาราง 3 การบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.53	2	2.26	9.15*	0.00
	ภายในกลุ่ม	67.09	271	0.24		
	รวม	71.63	273			
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.81	2	0.90	3.02*	0.05
	ภายในกลุ่ม	81.32	271	0.30		
	รวม	83.13	273			
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.78	2	0.88	2.30*	0.10*
	ภายในกลุ่ม	104.46	271	0.38		
	รวม	106.23	273			
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.63	2	2.31	7.26*	0.00
	ภายในกลุ่ม	86.40	271	0.31		
	รวม	91.03	273			
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.39	2	1.19	3.51*	0.03
	ภายในกลุ่ม	92.28	271	0.34		
	รวม	94.67	273			
6. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.66	2	0.33	0.95	0.39
	ภายในกลุ่ม	93.63	271	0.34		
	รวม	94.29	273			
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	8.86	2	4.43	13.04*	0.00
	ภายในกลุ่ม	92.12	271	0.34		
	รวม	100.99	273			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.13	2	0.56	2.43*	0.09*
	ภายในกลุ่ม	63.28	271	0.23		
	รวม	64.41	273			

*p < .05

จากตาราง 4 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม รายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับประสบการณ์ 5-10 ปี และประสบการณ์ 5-10 ปี กับประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.30	2	1.65	6.54*	0.00
	ภายในกลุ่ม	68.32	271	252		
	รวม	71.63	273			
2. ด้านการพัฒนาระบบงานการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.05	2	0.52	1.73	0.17
	ภายในกลุ่ม	82.08	271	0.30		
	รวม	83.13	273			
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.58	2	0.29	0.74	0.47
	ภายในกลุ่ม	105.65	271	0.39		
	รวม	106.23	273			
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.36	2	2.18	6.81*	0.00
	ภายในกลุ่ม	86.67	271	0.32		
	รวม	91.03	273			
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.90	2	.45	1.30	0.27
	ภายในกลุ่ม	93.77	271	.34		
	รวม	94.68	273			
6. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.15	2	.07	0.22	0.80
	ภายในกลุ่ม	94.13	271	.34		
	รวม	94.29	273			
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	9.20	2	4.60	13.58*	0.00
	ภายในกลุ่ม	91.79	271	0.34		
	รวม	100.99	273			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.61	2	0.31	1.31	0.27
	ภายในกลุ่ม	63.79	271	0.23		
	รวม	64.41	273			

*p < .05

จากตาราง 5 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบงานการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล

และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดนันทนงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม รายคู่ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พบว่าไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดนันทนงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม สรุปผล ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ผู้บริหารควรกำหนดให้มีการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครู จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย

2. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ครูจึงต้องอำนวยความสะดวก สนับสนุน กระตุ้น และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละคน

3. แนวทางการพัฒนาระบบการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ควรมีเครื่องมือวัดและประเมินคุณภาพสูงที่หลากหลาย ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทุกด้านอย่างครอบคลุม จัดให้มีระบบการรายงานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

4. แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษา

ควรส่งเสริมให้บุคลากรสถานศึกษารู้และเข้าใจการกำกับดูแล ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำกับและประเมิน ตั้งแต่การสรุปผล วิเคราะห์ผล รวมถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข บันทึกผลการตรวจสอบการเผยแพร่เฉพาะทางผ่านช่องทางต่าง ๆ

5. แนวทางการพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนากิจกรรมการสอนของครูและต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำกับแผนการวิจัย กำกับดูแล การดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย เผยแพร่ผลงานวิจัย และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ควรนำบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม จัดบรรยายความรู้งานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ งานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้จัดการควรวางแผนให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นตัวแทนของระบบในระบบสารสนเทศของแต่ละกลุ่มสาระ ข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้มีระบบประกันคุณภาพ

7. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ควรใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการสอน สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้คนอยากมาอยากเห็น มีการจัดซื้ออุปกรณ์และสนับสนุนให้ครูใช้วัสดุด้านเทคโนโลยีและสื่ออื่น ๆ ปลุกฝังทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

สรุปผลการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.57$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.51$) รองลงมาด้านที่ 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.55$) 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.58$) 4) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.62$) 5) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.58$) 6) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.57$) และ 7) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.57$)

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน ผลปรากฏดังนี้

2.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม พบว่า ควรพัฒนาการสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ การประกันคุณภาพภายใน การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลควรใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนที่มีคุณภาพและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรใช้แหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นงานหลักที่มีความสำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารงานในสถานศึกษา ที่ครูผู้สอนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของผู้เรียน การบริหารวิชาการเป็นเสมือนตัวบ่งชี้ที่บอกมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุผลนี้ จึงทำให้ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม มีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พาติยะ เดเบาะ (2562: 86) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน ผลปรากฏดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศักยภาพในการทำงานของครูแต่ละคนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงไม่เท่ากัน ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์เป็นสำคัญ และบางครั้งอาจเป็นอุปสรรคต่อครูในการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ สุจินตภิรมย์ (2560) ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามของครูชายและครูหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจในการมอบหมายงานไม่ได้คำนึงถึงระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณสิณี เจริญไชยชนาวงศ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม มีการดำเนินงานภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ และนโยบายในการพัฒนาของเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน มีการประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานทางวิชาการและได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกันเดียวกัน จึงทำให้การดำเนินงานวิชาการมีความเป็นเอกภาพ และผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยถือว่างานวิชาการในโรงเรียนเป็นงานหลัก ที่มีความสำคัญที่สุดในโรงเรียน ทำให้ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันต้องดำเนินงานที่เหมือนกันทุกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลำเทียน ปุระมงคล (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้านการบริหารงานบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ล้วนแล้วส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบางครั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมาก การมีส่วนร่วมในการทำงานอาจไม่ทั่วถึง หรือในบางครั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าทำให้ทุกคน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญกมล เกษียร (2558: 83) ที่ทำการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของ

ครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม พบว่า ควรพัฒนาการสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ การประกันคุณภาพภายใน การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลควรใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิชัย อุตทาสา (2562: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องของการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวางแผนหรือการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยการให้ความร่วมมือกับชุมชน บุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้จะเป็นส่วนสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาดีขึ้น
2. การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อให้งานสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทุกเรื่องตามขอบข่ายของงานวิชาการ โดยใช้ระบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ข้าราชการครูให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ธัญกมล เกษียร. (2558). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พาติยะห์ เดเบาะ. (2562). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- มณีนี เจริญไชนาวงศ์. (2563). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 14(2): 72-82.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2553). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลำเทียน ประมวณ. (2557). **ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ**. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สิทธิชัย อุตทาส. (2562). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. ปทุมธานี: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภาภรณ์ สุจินตภิรมย์. (2560). **สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

E0011S: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นริศรา พงษ์จินดา¹ กุลจิรา รักชนคร²

^{1,2} หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจำนวน 285 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน คือ การสุ่มแบบชั้นภูมิและสุ่มแบบง่าย และใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านบุคลิกภาพ และ 4) ด้านผู้นำ

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา 2) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 3) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ 4) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยทั้ง 3 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 68

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the desirable characteristics of school administrators, 2) to study the effectiveness of educational institutions, 3) to study the relationship between the desirable characteristics of school administrators that affect effectiveness. of educational institutes, and 4) to study the desirable characteristics of educational institute administrators that affect the effectiveness of educational institutes. under the jurisdiction of Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2. The sample group was teachers under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area 2, which collected data by questionnaire, totaling 285 people from multi-stage random sampling, stratified and simple random sampling, and the mean ($\bar{X}$) standard deviation (S.D.) Pearson correlation coefficient. and multiple regression analysis.

The research finding.

1. Desirable characteristics of school administrators Under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area 2, the overall level was at a high level. When considering each aspect, it was found that they were at a high level in all aspects. In descending order, they are 1) Academic 2) Moral and ethical 3) Personality and 4) Leadership.

2. The overall effectiveness of educational institutions under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. In descending order, they were 1) the ability to solve problems within schools, 2) the ability to change and develop schools, 3) the ability to produce students with high learning achievement, and 4) the ability to able to develop students to have a positive attitude.

3. Desirable characteristics of education Institution administrators affecting. The effectiveness of educational institutions under the Pathum Thani primary educational service area office 2 overall, there was a positive correlation with the effectiveness of schools at the statistical significance level of .05

4. Desirable characteristics of education Institution administrators affecting. The effectiveness of educational institutions under the Pathum Thani primary educational service area office 2 using multiple regression analysis. Overall and in each of the 4 aspects, it was found that there were 3 aspects that could predict the level of opinions about the desirable characteristics of educational administrators that affected the effectiveness of educational institutions at the statistically significant level. 05 is leadership, personality and morality and ethics, with all 3 aspects predicting 68 %

Keywords: desirable characteristics, School effectiveness, school administrators

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า “ผู้บริหารควรมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์” ซึ่งคำว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่ควรแก่การยอมรับ เพราะฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในสภาพที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจัดการบริหารองค์การต่าง ๆ จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทัน มิเช่นนั้นจะถูกทิ้งให้ล้าหลังและจะประสบความล้มเหลวในการบริหารองค์การนั้น ๆ เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารนับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา คำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน (ราชกิจจานุเบกษา. 2556)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารควรมีคุณธรรมและจริยธรรมมีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงานมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ มีศักยภาพในการบริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการเป็นผู้นำทางวิชาการในขณะเดียวกันผู้บริหารจะต้องปรับตัวให้เข้ากับการปฏิรูปบุคลากรในโรงเรียน โดยอุทิศตนในการทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกลมีมุมมองในการทำงานเชิงกลยุทธ์รับผิดชอบ การดำเนินงานตามปกติของโรงเรียนในทุกด้านซึ่งผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งดูแลประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยวิธีการที่สุจริตยุติธรรมโปร่งใส พร้อมต่อการตรวจสอบในการดำเนินงานทุกด้าน และพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้นประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถทั้งด้านบริหารและวิชาการ ตามมาตรฐานสมรรถนะ และมาตรฐานตำแหน่ง และบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย ทางวาจา เช่น มีสมรรถภาพทางร่างกาย ลักษณะท่าทาง ท่วงที วาจา การแต่งกาย กิริยามารยาทที่ดีการรู้จักวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579: 90)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นหัวใจหลักแห่งความสำเร็จของสถานศึกษา เป็นจุดเชื่อมโยงนโยบายและการปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด คุณภาพและความสำเร็จในการจัดการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเปรียบเหมือนกลไกที่สำคัญที่จะนำพาองค์การให้เจริญก้าวหน้าในการจัดองค์การ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีพฤติกรรมและคุณสมบัติที่เหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การขึ้นอยู่กับผู้บริหารในการตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านผู้นำ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านวิชาการ และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 28) เพื่อให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปผู้บริหารสถานศึกษาต้องจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนคุณลักษณะใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่าง

เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงที่บูรณาการผสมผสานคงสภาพขององค์การให้เกิดความพึงพอใจ และผลสำเร็จของการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยพิจารณาจากประสิทธิผลของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Hoy; & Miskel. 2001: 51)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานซึ่งเป็นการมองประสิทธิผลในภาพรวมอย่างเป็นระบบ ในปัจจุบันพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำหรือหัวหน้างานหลายท่านที่ประสบปัญหาการดำเนินงานในองค์การเพราะการบริหารคนและการอยู่ร่วมกันในที่ทำงานกับบุคคลอื่นยอมเสี่ยงที่จะไม่เผชิญหน้ากับความขัดแย้งไม่ได้ โดยเฉพาะผู้ได้บังคับบัญชาเพราะผู้ร่วมงานล้วนมาจากสภาพแวดล้อมและการศึกษาต่างกัน ถ้าหากเจ้านายหรือผู้นำองค์การไม่สามารถเอาชนะใจผู้บังคับบัญชาได้นั้นจะเกิดปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เพราะผู้บริหารและผู้ร่วมงานไม่ลงรอยกัน รวมทั้งเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความสามารถด้านการบริหารงาน การไม่มีแบบแผนในการปฏิบัติงาน ขาดภาวะในการเป็นผู้นำ ขาดการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ ขาดความรอบคอบ ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ขาดความยุติธรรม ในการตัดสินใจ รวมทั้งไม่มีเครือข่ายในการเป็นต้นแบบที่ดีและถูกต้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารทั้งสิ้น ซึ่งส่งผลให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ (ยุวเรศ ประดู่ บรรจง เจริญสุข และ โสภณ เพ็ชรพวง. 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีเขตบริการการศึกษา 3 อำเภอ คือ อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี และอำเภอหนองเสือ จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 67 โรงเรียน มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมทั่วถึง และเป็นธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาและนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา ให้ผู้บริหารสถานศึกษาคูณลักษณะที่เหมาะสมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

4. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

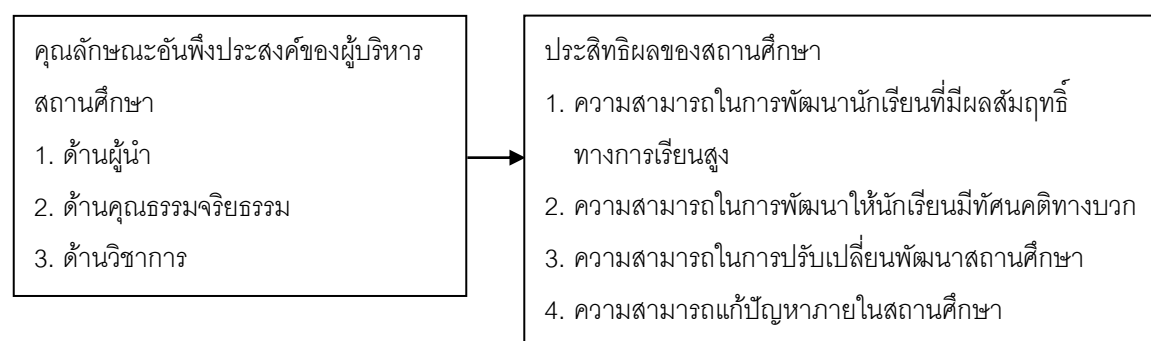
ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง พัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

2. ทราบถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2” คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549: 28) และประสิทธิผลของสถานศึกษา (Hoy; & Miskel. 2001: 51) ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งหมด 67 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 1,100 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จำนวน 285 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณและวิเคราะห์ข้อคำถามแบบปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์รายข้อ (Content Analysis) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา

ตาราง 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบรายละเอียดดังนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านผู้นำ	3.81	0.93	มาก	4
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.00	0.99	มาก	2
3. ด้านวิชาการ	4.03	0.88	มาก	1
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.89	0.95	มาก	3
รวม	3.92	0.79	มาก	

ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านบุคลิกภาพ และ 4) ด้านผู้นำ

ตาราง 2 ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบรายละเอียดดังนี้

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.69	0.97	มาก	3
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	3.56	1.06	มาก	4
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	3.71	1.01	มาก	2
4. ความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	3.75	1.06	มาก	1
รวม	3.67	0.91	มาก	

ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา 2) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 3) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ 4) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

ตาราง 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบรายละเอียดดังนี้

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	X	Y
X_1	0.58**	0.66**	0.69**	0.72**	0.85**	0.76**
X_2	0.37**	0.64**	0.47**	0.57**	0.84**	0.60**
X_3	0.60**	0.71**	0.46*	0.53**	0.79**	0.64**
X_4	0.57**	0.58**	0.48**	0.48**	0.87**	0.63**
S	0.64**	0.79**	0.63**	0.71**	1.00**	0.79**
Y	0.80**	0.93**	0.91**	0.94**	0.79**	1.00**

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ และด้านบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้วิธีการการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตัวแปร	B	S.E. est	β	T	Sig
1. ด้านผู้นำ (X_1)	0.58	0.05	0.59	11.28**	0.00
2. ด้านวิชาการ (X_2)	0.06	0.04	-0.07	-1.39	0.16
3. ด้านบุคลิกภาพ (X_3)	0.31	0.05	0.29	6.20**	0.00
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_4)	0.11	0.05	0.12	2.41**	0.01

R = 0.82, R² = 0.68, Adjust R² = 0.68, S.E.est = 0.51, F = 150.431**

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านผู้นำ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 11.28 ด้านบุคลิกภาพ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 6.20 และด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 2.41 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 68 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.51 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Y' = 0.58X_1 + 0.31X_3 + 0.11X_4 - 0.06X_2$

สรุปผลการศึกษา

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา 2) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 3) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ 4) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้าน

วิชาการ และด้านบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านผู้นำ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 11.28 ด้านบุคลิกภาพ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 6.20 ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 2.41 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 68 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.51 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Y' = 0.58X_1 + 0.31X_3 + 0.11X_4 - 0.06X_2$

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านผู้นำ ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญ สูงสุดในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นผลสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและสามารถเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน การสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารจัดการความขัดแย้งต่าง ๆ รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จึงทำให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เอกสิงห์ ปากแก้ว (2558) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 และได้สรุปว่าผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงาน ด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร งานด้านการเรียนการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน งานด้านการวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษางานด้านประชุมและอบรมทางวิชาการ รู้และเข้าใจกฎหมาย ตลอดจนระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถด้านการบริหาร สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เชื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนโดยใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการบริหารสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่น ในการพัฒนางาน มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปน้อย คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นสิ่งสะท้อนการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่สามารถจัดการศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และความพึงพอใจ สามารถแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรในการนำไปสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการทำงาน มีการปรับตัวของสถานศึกษาให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีความยืดหยุ่น ในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาจึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นนทกร อรุณโน (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผล สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม ($r_{xy} = 0.79$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เมื่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร มีค่าเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพของสถานศึกษาก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารการศึกษา สามารถนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายขององค์กรทำให้มีบรรยากาศการทำงานในองค์กรที่ดี มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างแรงบันดาลใจ ใจบุคลากรในองค์กรให้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ อีกทั้งยกระดับ การปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษามีมากตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล ศรียาเทพ (2560: 85-89) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะ ผู้บริหารมืออาชีพ ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหาร มืออาชีพกับประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 3 ด้านนั้น เป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารสถานเป็นผลสำเร็จหรือ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสอดคล้องกับ จรัล พิงเริ้ว (2558) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือ ตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและเพื่อ เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามข้อมูล สถานภาพส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือ ตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงจำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สำหรับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับผลการ เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและวุฒิ การศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรัล พิงเริ้ว. (2558). คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พะเยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

- นนทกร อรุณโน. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นฤมล ศรียาเทพ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2560-2579). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ยุวเรศ ประดู่ และคณะ. (2564). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. สุราษฎร์ธานี: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. เล่ม 130: 66.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เอกสิงห์ ปากแก้ว. (2558). การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2562, จาก http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2558Vol3No1_12.pdf.
- Hoy, W. K.; & Cecil G. Miskel. (2001). Educational Administration. Theory Research and Practice. 4th ed., New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

E0012S: การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PARENT'S DECISION-MAKING ON PRIVATE SCHOOL CHOOSING FOR THEIR CHILDREN IN BANG PA-IN DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

วรโชติ จงกลวานนท์¹ ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 416 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) และการสุ่มอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-test) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านครูผู้สอน และด้านค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
2. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศและมีจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ พบว่า มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้านค่าใช้จ่าย จำแนกตามรายได้ของครอบครัว มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันในด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่าย และด้านครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การตัดสินใจของผู้ปกครอง, โรงเรียนเอกชน, การศึกษาต่อ

Abstract

The purpose of this research was to find out and compare parents' decision to send their children to study in private schools in Bang Pa-In at Phra Nakhon Si Ayutthaya. Classified by sex, age, level of education, occupation, family income and the number of children currently studying. The sample used in this research was the parents of private school students in Bang Pa-In at Phra Nakhon Si Ayutthaya, 416 people. Sample size was determined by using Taro Yamane's table and stratified random sampling and then simple random sampling. The instrument used for data collection was a 5-level (Rating Scale) questionnaire 30 items. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, deviation. Standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA or F-test) and Least Significant Difference (LSD)

The research results found that

1. The decision to send parents' children to study in private schools in Bang Pa-In at Phra Nakhon Si Ayutthaya. Overall, it was at a high level. When considering each aspect, it was found that parents of students had the highest level of decision-making in one aspect, with the most emphasis on teachers and gave a high level decision in 4 aspects, with a focus on curriculum and learning management and a small focus on costs. At most

2. Parents' decision to send their children to study in private schools in Bang Pa-In at Phra Nakhon Si Ayutthaya. It was found that parents who had sex and number of children under study different parts have decided to send their children to study in private schools in Bang Pa-in at Phra Nakhon Si Ayutthaya were not different. Classified by age, it was found that there were different decisions in curriculum and learning management. Classified by education level, There are different decisions in the school environment. Classified by occupation, There are different costs decisions. Classified by family income, There are different decisions in the school environment cost and teachers. It was statistically significant at the .05 level.

Keywords: Parents' Decision, Private School, Admission to Study

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากทางครอบครัวผู้วิจัยได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นเมื่อปี พุทธศักราช 2551 และในปีพุทธศักราช 2552 ได้มีนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เกิดขึ้น และได้ก่อปัญหาขึ้นกับโรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียนรวมทั้งโรงเรียนเอกชนที่เป็นธุรกิจของทางครอบครัวผู้วิจัยด้วยนั้น ตามที่นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของชุดรัฐบาลคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ถูกบัญญัติขึ้น ซึ่งนโยบายนี้ได้มุ่งเน้นให้เด็กไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตามสิทธิที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และเพื่อลดค่าใช้จ่าย บรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครอง โดยได้เริ่มดำเนินการ

มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันและนี่เองที่เป็นแรงผลักดันให้โรงเรียนเอกชนต้องมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อแข่งขันกับโรงเรียนของภาครัฐ ซึ่งทางโรงเรียนของภาครัฐนั้น จะได้รับการอุดหนุนเงินจากรัฐเองเป็นจำนวนมากหรืออาจจะทั้งหมด ทำให้ผู้ปกครองเห็นว่าไม่มีการเสียค่าใช้จ่ายในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนหรือเสียค่าใช้จ่ายจำนวนน้อยมาก จึงเป็นการทำให้ผู้ปกครองมีการตัดสินใจได้ง่ายมากขึ้นในการพาบุตรหลานไปเข้าเรียนในโรงเรียนของภาครัฐ แต่สำหรับทางโรงเรียนเอกชนในระบบนั้นรัฐบาลก็ได้ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับเงินอุดหนุนต่าง ๆ เพียงบางส่วนเท่านั้น ทำให้ทางโรงเรียนเอกชนต้องมีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนกับผู้ปกครองเป็นบางส่วน จึงอาจทำให้ผู้ปกครองบางท่านไม่เข้าใจจนส่งผลถึงการไม่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน อีกทั้งโรงเรียนเอกชนในระดับประถมศึกษาในปัจจุบันยังมีการแข่งขันกันสูงมาก ซึ่งทางโรงเรียนเอกชนแต่ละแห่งต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ และที่สำคัญคือ ด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยทางโรงเรียนเอกชนต้องมีการพัฒนาตนเองขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถหยุดนิ่งหรือเพิกเฉยได้เลย เพราะจะทำให้โรงเรียนเอกชนแห่งอื่นนำหน้าไปได้ (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2551)

ที่ผ่านมานโยบายดังกล่าวได้ส่งผลกระทบไม่มากนักน้อยกับโรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียน จนทำให้ยอดเด็กนักเรียนลดน้อยลง ผนวกกับตอนนี้ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่ประเทศสังคมผู้สูงอายุ ทำให้เด็กเกิดใหม่ลดจำนวนน้อยลงเนื่องจากสภาวะสังคมและเศรษฐกิจมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง ทำให้ครอบครัวในปัจจุบันเฉลี่ยจะมีลูกแค่คนเดียว และปัจจุบันประเทศไทยได้มีจำนวนผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 65 ปี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10 ของประชากรแล้ว หรือประมาณ 7 ล้านคน และมีการคาดการณ์ว่า ภายในปี 2568 ประเทศไทยจะเข้าเป็นสังคมผู้สูงอายุ อีกทั้งสังคมผู้สูงอายุนี้ ยังส่งผลถึงระบบเศรษฐกิจในประเทศอีกด้วย คือ คนเราจะเก็บเงินมากขึ้น เพื่อใช้ดูแลตนเองในตอนชรา ทำให้เงินในการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจจะน้อยลง คนในวัยทำงานน้อยลงทำให้ขาดแรงงาน ต้องจ้างแรงงานต่างชาติ ทำให้เงินไหลออกนอกประเทศ แล้วนี่ก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักเรียนที่แต่ละโรงเรียนต้องมีการแข่งขันแย่งชิงตัวนักเรียนหรือต้องสนใจผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองนำพานักเรียนเข้าศึกษาในโรงเรียนของตน เพราะรายได้หลักของโรงเรียนเอกชนก็คือ ค่าเทอม และต้องบริหารจัดการสรรเงินจำนวนนี้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้โรงเรียนขับเคลื่อนต่อไปได้ และยังต้องมีการปรับปรุงพัฒนาควบคู่กันไปด้วย (กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2565)

ดังนั้นทางโรงเรียนเอกชนจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างจุดแข็งหรือจุดเด่นให้มากขึ้น เพื่อที่จะให้ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจกับทางโรงเรียนเอกชนที่จะนำบุตรหลานเข้ามาศึกษา นี่จึงเป็นสาเหตุที่จะวิจัยถึงการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครอง ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนจะได้ทราบถึงความต้องการและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนเอกชน และเมื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปทำการวิเคราะห์และสามารถหาแนวทางแก้ไขหรือพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนเอกชนให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนบุตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครอง มีดังนี้

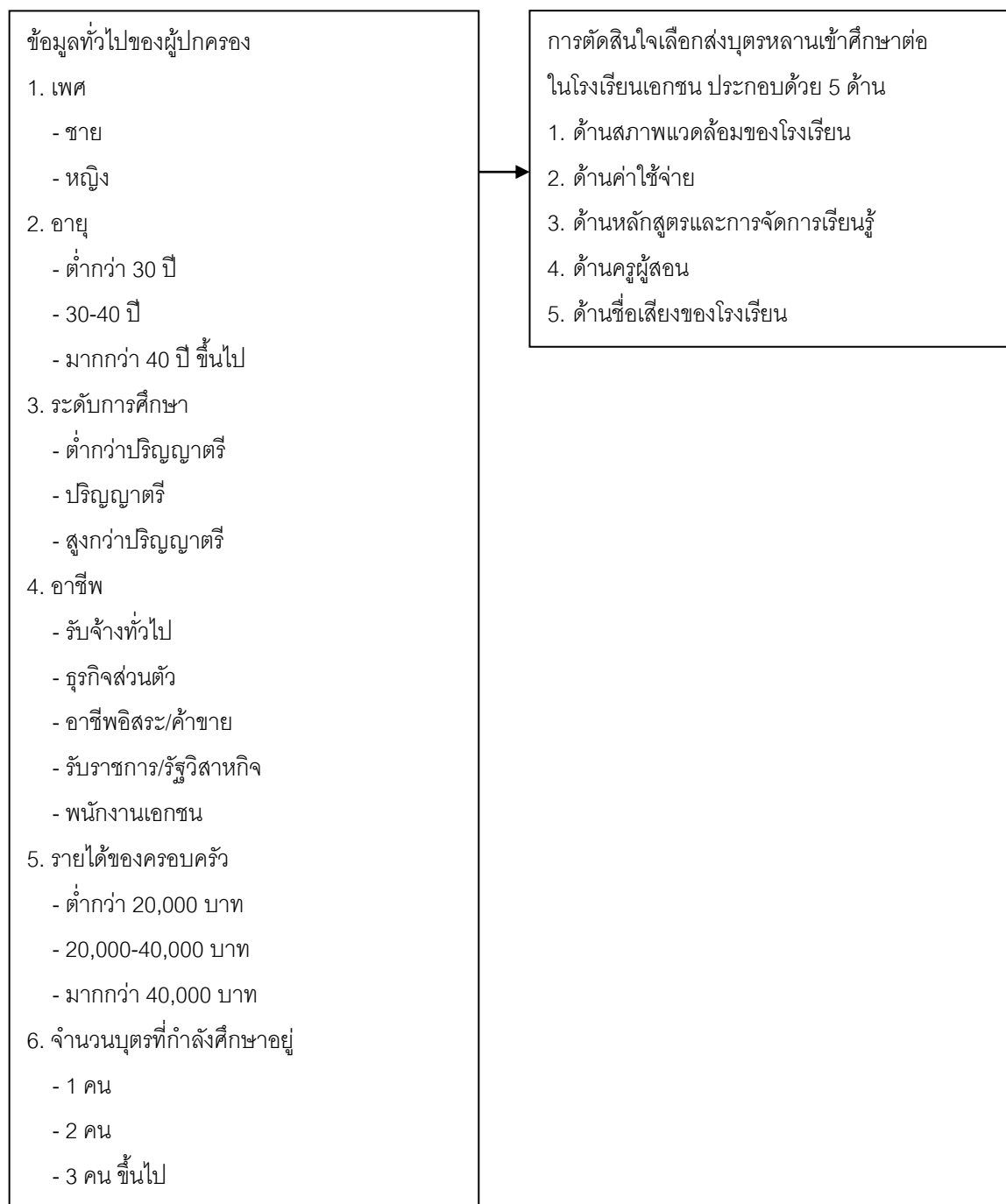
1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นนโยบายการจัดการศึกษา
2. ผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน ได้นำข้อมูลจากผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน และด้านชื่อเสียงของโรงเรียน

กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่องการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้แนวคิดทฤษฎี การตัดสินใจของ เฮอเบิร์ท เอ.ไซมอน (Herbert A. Simon) คือ ถือได้ว่าเป็นบิดาแห่งทฤษฎีการตัดสินใจ โดยได้กล่าวไว้ว่า “การบริหารก็คือการตัดสินใจนั่นเอง” เนื่องจากผู้บริหารนั้นต้องมีการตัดสินใจเลือกอยู่ตลอดเวลา ทั้งที่มีอยู่ในแผนกำหนดการต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการต้องตัดสินใจเลือกที่อยู่นอกแผน หรืออาจเป็นการเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องสามารถเลือกทางเลือกที่ดีและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาได้ เพื่อจะสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายที่ทางองค์กรตั้งไว้ได้ แต่ถ้าเลือกทางเลือกที่ไม่ดีแล้ว ก็จะทำให้งานนั้นล้มเหลวหรือไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในทุกระดับชั้นของโรงเรียนเอกชนในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6,658 คน ข้อมูล ณ ปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกระดับชั้นของโรงเรียนเอกชนในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 416 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1970) และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านชื่อเสียงของโรงเรียน โดยลักษณะของแบบสอบถามใช้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มีการตัดสินใจในระดับมากที่สุด มีการตัดสินใจในระดับมาก มีการตัดสินใจในระดับปานกลาง มีการตัดสินใจในระดับน้อย และมีการตัดสินใจในระดับน้อยที่สุด โดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดค่าคะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำเอกสารขออนุญาตจากภาคิวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือ โรงเรียนเอกชน ในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 โรงเรียน
2. นำส่งหนังสือขออนุญาตและแบบสอบถามให้กับโรงเรียนเอกชน ในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 โรงเรียน
3. เก็บแบบสอบถามของผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 416 คน ของโรงเรียนเอกชนในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลได้แล้ว มาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาลงบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence) IOC ค่าความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการของครอนบาค แอลฟา (Cronbach 's Alpha)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) สถิติทดสอบเอฟ (F-test) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (LSD)

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองนักเรียนเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของผู้ปกครองทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านชื่อเสียงของโรงเรียน

การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน				
ของผู้ปกครองนักเรียนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	4.4099	.41903	มาก	3
2. ด้านค่าใช้จ่าย	4.2891	.51144	มาก	5
3. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.4868	.40874	มาก	2
4. ด้านครูผู้สอน	4.6092	.40131	มากที่สุด	1
5. ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน	4.3332	.48142	มาก	4
รวม	4.4256	.44438	มาก	-

จากตาราง 1 พบว่า การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองนักเรียนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4256$, S.D. = .44438) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนในระดับมากที่สุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.6092$, S.D. = .40131) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.4868$, S.D. = .40131) ลำดับที่ 3 ที่ผู้ปกครองให้การตัดสินใจ คือ ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.4099$, S.D. = .41903) ลำดับที่ 4 ที่ผู้ปกครองให้การตัดสินใจ คือ ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.3332$, S.D. = .48142) และด้านที่ผู้ปกครองให้การตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.2891$, S.D. = .51144)

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่

การตัดสินใจ	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา			อาชีพ		รายได้ของครอบครัว		จำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่	
	t	p	F	p	F	p	F	p	F	p	F	p	
1.ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	.575	.566	1.644	.194	6.237*	.002	1.588	.177	9.843*	.000	.368	.693	
2.ด้านค่าใช้จ่าย	.294	.769	2.993	.051	.452	.636	2.513*	.041	3.327*	.037	1.864	.156	
3.ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	1.325	.186	3.911*	.021	1.193	.304	1.112	.351	2.561	.078	.294	.745	
4.ด้านครูผู้สอน	-.088	.930	3.324*	.037	1.405	.247	.382	.822	5.600*	.004	.091	.913	
5.ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน	-.303	.762	.894	.410	.244	.784	1.097	.357	.626	.535	.350	.705	
รวม	.398	.6426	2.5532	.1426	1.9062	.3946	1.338	.349	4.391	.130	.593	.642	

* มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

เมื่อมีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายค่าของการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ พบว่า มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้านค่าใช้จ่าย จำแนกตามรายได้ของครอบครัว มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันในด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่าย และด้านครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก โดยมีการตัดสินใจด้านครูผู้สอนมากที่สุด มีการตัดสินใจด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้รองลงมา และมีการตัดสินใจด้านค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ตามลำดับ
2. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศและจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ไม่แตกต่างกัน
3. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และด้านครูผู้สอน จำแนกตามอายุ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านค่าใช้จ่าย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านค่าใช้จ่าย และด้านครูผู้สอน จำแนกตามรายได้ของครอบครัวของผู้ปกครอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจด้านครูผู้สอนมากที่สุด รองลงมาให้ความสำคัญในการตัดสินใจด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และด้านชื่อเสียงของโรงเรียน และมีการตัดสินใจด้านค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดตามลำดับ เนื่องจากการเก็บข้อมูลของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน ซึ่งภาพรวมจะมีรายได้ของครอบครัวสูง ทำให้มีการตัดสินใจในด้านค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และมีความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนให้กับบุตรหลาน จึงทำให้ผู้ปกครองมีการตัดสินใจมากที่สุดในด้านผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา มั่งเขียว (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเซนต์คาเบรียล (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการตัดสินใจในระดับมากที่สุด ในด้านอาจารย์

และบุคลากร มีการตัดสินใจในด้านกายภาพ อยู่ในระดับรองลงมา และมีการตัดสินใจด้านหลักสูตรและสื่อการสอน น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ส่วนเรื่องปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ไม่พบความแตกต่างต่อการตัดสินใจต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนโสตศึกษา

2. การเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพทางสังคม ค่านิยมการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความคล้ายคลึงกัน อาจทำให้การตัดสินใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงให้ความสำคัญในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา มักเขียว (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนโสตศึกษา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในด้านการสอน ด้านบทบาทหน้าที่ของครู และงานวิจัยของ ทิพย์สุดา เนินทราย (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา พบว่า ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบรายคู่ของการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ พบว่าผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านครูผู้สอน ทั้งนี้เนื่องจากช่วงอายุที่ต่างกัน ทำให้ประสบการณ์ที่มีแตกต่างกัน และส่งผลไปถึงการตัดสินใจที่ต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหม หมดอาหวา จุฑารัตน์ ศรัทธน์ และ รุจิพรพรรณ คงช่วย (2559) ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ด้านอายุที่แตกต่างกันให้ความสำคัญด้านวิชาการ บุคลากร และด้านค่าใช้จ่ายที่ต่างกัน ซึ่งกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่างที่มีการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนมากที่สุด คือ กลุ่มช่วงอายุ 30-40 ปี

การเปรียบเทียบรายคู่ของการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เนื่องจากระดับการศึกษาที่ต่างกันจะสอนเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่ต่างกันตามระดับการศึกษายิ่งการศึกษาในระดับที่สูงก็จะมี การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย จึงทำให้เกิดการตัดสินใจที่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำลอง สุริวงค์ และ นันทิยา น้อยจันทร์ (2559) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครอง พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานที่

แตกต่างกัน ซึ่งระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนมากที่สุด คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี

การเปรียบเทียบรายคู่ของการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีการประกอบอาชีพแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เนื่องจากการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพจะมีรายได้ และความมั่นคงของงานที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดการตัดสินใจในเรื่องค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำลอง สุริวงค์ และ นันทิยา น้อยจันทร์ (2559) ศึกษาเรื่องการศึกษาศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร พบว่า ภาพรวมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครอง จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองพบว่า อาชีพแตกต่างกัน จะตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานที่ต่างกัน ซึ่งอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ให้การตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนมากที่สุด คือ อาชีพพนักงานเอกชน

การเปรียบเทียบรายคู่ของการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านค่าใช้จ่าย และด้านครูผู้สอน ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยลำดับต้น ๆ ของการประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อบริการจากองค์กรเอกชน ซึ่งเป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่าโรงเรียนเอกชนจะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าโรงเรียนของภาครัฐ ดังนั้นรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันย่อมทำให้เกิดการตัดสินใจที่ต่างกัน ซึ่งมีงานวิจัยของ ภัทรพร กิจชัยนุกูล (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในหมวดการบันเทิง การอ่านหนังสือ กิจกรรมทางศาสนา และการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหม หมดอาหวา จุฑารัตน์ ศรัทธิน และ รุจิรพรรณ คงช่วย (2559) ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันจะให้ความสำคัญด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรที่ต่างกัน ซึ่งรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนมากที่สุด คือ รายได้ 20,000-40,000 บาท

การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามจำนวนบุตรของผู้ปกครองที่กำลังศึกษาอยู่ ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้จากงานวิจัยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ 1 คน ซึ่งจะแนวทางการมีการตัดสินใจไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุดา เนินทราย (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา พบว่า ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา จำแนกตามจำนวนบุตรหลานที่กำลังศึกษาอยู่ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้การตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานของผู้ปกครองเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านครูผู้สอนมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ควรต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับครูไทยให้เทียบระดับสากล ให้สมกับที่เป็นอาชีพที่มีใบประกอบวิชาชีพ โดยเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้พื้นฐานเป็นครูที่ดีก่อน แล้วจึงพัฒนาให้เก่งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการอธิบาย ชี้แจงเกี่ยวกับข้อคำถามของแบบสอบถามให้ชัดเจน เพื่อลดความผิดพลาดของการตอบแบบสอบถาม และเพิ่มช่องทางการเก็บข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565). **สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2565, จาก dop.go.th/th/know/15/926.
- กาญจนา มักเขียว. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนโชติกาญจน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จำลอง สุวิงค์ และ นันทิยา น้อยจันทร์. (2559). **การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทิพย์สุดา เนินทราย. (2561). **ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2551). **การแถลงนโยบายเรียนฟรี 15 ปี**. กรุงเทพฯ: กองบริหารงานสารสนเทศสำนักงานฯ.
- เหม หมดอาหวา จุฑารัตน์ คชรัตน์ และ รุจิรพรรณ คงช่วย. (2559). **ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับอนุบาลเขตเทศบาลนครหาดใหญ่**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Herbert, Simon A. (1966). **Administrative Behavior: A Study of Decision Making Process in Administrative Organization**. Toronto: The Free Press.

E0013S: การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN SATTAHIP THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE OFFICE 3 CHOLBURI

ธนากร ศรีอุทธา¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยจำแนกตามสถานภาพของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอสตึก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี และ มอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research were to study and compare the academic administration of school administrators in Sattahip District, Chon Buri Primary Educational Service Area Office 3, classified by gender, level of education, and teacher. The sample used in this research were school teachers in Sattahip District. by determining the sample size from the table of Krejcie and W. Morgan (1970) by Stratified Random Sampling. total of 175 people. The instrument used for data collection was a 5-level questionnaire (Rating Scale). Statistics used in data analysis were mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.), t-test and one-way analysis of variance (ANOVA or F-test).

The research results found that

1. The academic administration of school administrators in Sattahip District overall, it was at a high level. When considering the aspects that had the average from the least 3 ranks, it was found that. Academic planning Followed by teaching and learning management in educational institutions. and curriculum development in educational institutions, respectively and the side with the least mean is The development or operation concerning giving opinions on the development of the subject matter local course respectively.

2. A Comparison of Academic Administration of School Administrators in Sattahip District classified by gender overall was not different. But when considering each side, it was found that Teaching and learning management in educational institutions, Organizing and guidelines for academic work of educational institutes and the selection of textbooks for use in educational institutions. Significant difference at the .05 level. Classified by level of education overall was not different. But when considering each side, it was found that The development or operation concerning giving opinions on the development of the subject matter local course. Teaching and learning management in educational institutions curriculum development in educational institutions. and the development of the learning process. Significant difference at the .05 level and classified by experience in teaching practice both overall and in each aspect no difference.

Keywords: The Academic Adminstration, school administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาจึงนับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง ด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลัง สร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่าง ยั่งยืนได้ จะเห็นได้ว่าการศึกษามีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อชีวิตมนุษย์นับตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันและอนาคต สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งปัจจุบันนี้เป็นหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญมากที่สุดใน

เรื่องการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะงานด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของบุคลากรในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) มาตราที่ 23 ว่าด้วย เรื่องการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ การศึกษา การศึกษาสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นมีลักษณะนิสัย จิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และปัญญา การศึกษาจึงเป็นความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจากความจำเป็น ด้านที่อยู่อาศัย อาหารเครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่จะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้านของชีวิต และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตในโลกที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด ผู้เรียนจะเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับกรอบปฏิบัติงานตามแนวทาง ของสถานศึกษา ปัจจุบันการบริหารงานในสถานศึกษาได้จัดรูปแบบการบริหารออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป และการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้นั้น การ บริหารวิชาการจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นปัจจัยหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากฝ่ายบริหาร วิชาการมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากการบริหารวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรม ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนที่ดำเนินตามนโยบายของสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2554: 11)

จากที่กล่าวมาข้างต้นวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา บุคลากรทุกฝ่าย ทุกระดับ ต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องการที่จะทำให้นักเรียนมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามที่ต้องการเกิดขึ้น ได้จากการวางแผนงานของฝ่ายบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ปัญหา ดังกล่าวแสดง ให้เห็นถึงความสำคัญ และความสามารถของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งมีปัญหาต้อง พัฒนา ปรับปรุง และหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ได้บริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะ ทำให้ช่วยส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งกระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยในการยกระดับ คุณภาพการศึกษา และแก้ไขสภาพปัญหาของการศึกษาในปัจจุบัน

ปัญหาของของการศึกษาในปัจจุบัน การใช้หลักสูตรของโรงเรียน ส่วนใหญ่พบว่าการจัดโครงสร้างยังไม่ เหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ซึ่งหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียน เน้นวิชาและครู เป็นตัวตั้ง ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน การเรียนการสอนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เน้นการท่องจำ แต่ไม่เน้นการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้เด็กนักเรียนสมัยใหม่คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ไม่เป็น ไม่สอดคล้อง กับการดำรงชีวิตในสังคม อีกทั้งการศึกษาด้านการบูรณาการเชื่อมโยงกับด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเข้าไว้ใน กระบวนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาด้อยทางคุณภาพ และจริยธรรม และขาดความภูมิใจ ในศิลปะ และภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ (พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด. 2560: 2)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอสตึก สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

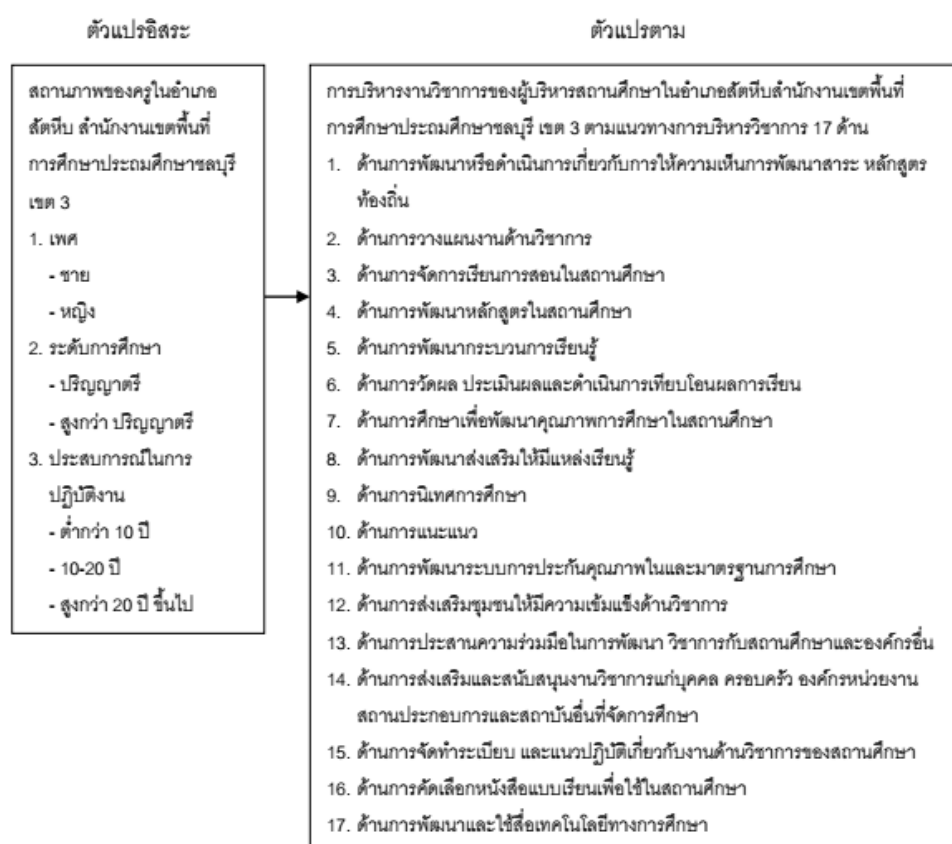
1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามสถานภาพของครู

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในสังกัดมีประสิทธิภาพด้านการบริหารมากยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิด และการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน ของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2550 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 15 โรงเรียน รวมจำนวนครูผู้สอน 314 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 175 คน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม เรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำเอกสารขออนุญาตจากภาคิวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-กรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือ โรงเรียนในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 15 โรงเรียน
2. นำส่งหนังสือขออนุญาตและแบบสอบถามให้กับโรงเรียนในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 15 โรงเรียน
3. เก็บแบบสอบถามของครูผู้สอน จำนวน 175 คน ของโรงเรียนในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์
4. นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลได้แล้ว มาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาลงบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence) IOC ค่าความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการของครอนบาค แอลฟา (Cronbach 's Alpha)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และสถิติทดสอบเอฟ (F-test) การทดลองค่าเฉลี่ยรายคู่

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ
สตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็นของครู

ด้านการบริหารวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการ พัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	3.29	.64	ปานกลาง	16
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.90	.31	มากที่สุด	1
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.57	.59	มากที่สุด	2
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.57	.78	มากที่สุด	3
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.46	.80	มาก	4
6. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.15	.95	มาก	9
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.97	1.06	มาก	11
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.40	.95	ปานกลาง	15
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.35	1.07	มาก	5
10. ด้านการแนะแนว	3.98	.94	มาก	10
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐาน การศึกษา	4.20	1.08	มาก	7
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ	3.08	1.29	ปานกลาง	17
13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.96	1.00	มาก	12
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั วงศ์หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา	3.63	1.14	มาก	14
15. ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา	4.27	.85	มาก	6
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.17	1.16	มาก	8
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.87	.95	มาก	13
รวม	4.05	.91	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .91) เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = .31) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .59) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .78) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .08) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 1.07) ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .85) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 1.08) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 1.16) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .95) ด้านการแนะแนว ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .94) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 1.06) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 1.00) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .95) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.14) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = .95) ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = .64) และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.29)

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ตามความคิดเห็นของครู

ด้านการบริหารวิชาการ	เพศ				t	Sig
	ชาย (n = 23)		หญิง (n = 152)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		

1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	3.00	.26	3.09	.28	-1.427	.155
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.65	.44	4.67	.42	-.235	.815
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.06	.25	4.23	.39	-2.746*	.009
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.14	.22	4.07	.35	.871	.385
5. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	3.98	.25	3.91	.34	.936	.351
6. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.15	.41	4.14	.36	.024	.981
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.99	.57	3.96	.59	.228	.820

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ	เพศ				t	Sig
	ชาย (n = 23)		หญิง (n = 152)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.11	.33	3.13	.35	-.229	.819
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.39	.74	4.34	.82	.272	.786
10. ด้านการแนะแนว	3.91	.51	3.99	.49	-.730	.466
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา	4.26	.66	4.19	.63	.517	.606
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ	3.22	.99	3.03	1.10	.758	.450
13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	4.09	.41	4.01	.54	.680	.498
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.64	.68	3.63	.73	.076	.940
15. ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.06	.25	4.20	.41	-2.299*	.027
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.06	.25	4.20	.41	-2.335*	.024
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.82	.41	3.88	.53	-.503	.616
รวม	3.91	.45	3.92	.51	-.361	.515

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 2 พบว่า พบว่าการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึกหีบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกรเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกระดับการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู

ด้านการบริหารวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่า			
	(n = 137)		ปริญญาตรี			
			(n = 38)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	3.10	.30	3.01	.21	2.007*	.048
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.70	.42	4.58	.43	1.536	.126
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.09	.31	4.24	.41	-2.156*	.036
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.13	.21	3.88	.56	2.692*	.010
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.97	.24	3.74	.50	2.800*	.008
6. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน	4.16	.37	4.08	.36	1.312	.191
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	4.16	.37	4.09	.35	1.126	.262
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.22	.56	4.30	.51	-.801	.424
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.11	.33	3.18	.38	-1.025	.307
10. ด้านการแนะแนว	4.00	.46	3.97	.61	.308	.758
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพใน และมาตรฐานการศึกษา	4.18	.63	4.27	.62	-.851	.396
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ด้านวิชาการ	2.99	1.05	3.32	1.19	-1.666	.098
13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	4.00	.54	4.07	.48	-.641	.522
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.00	.54	4.07	.49	-.706	.481
15. ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.00	.54	4.08	.49	-.773	.441
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	4.00	.54	4.05	.50	-.502	.616

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	(n = 137)		(n = 38)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.86	.52	3.91	.48	-.586	.559
รวม	3.92	.47	3.68	.50	.122	.311

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 3 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน ตามความคิดเห็นของครู

ด้านการบริหารวิชาการ	ประสบการณ์ปฏิบัติงาน						F	Sig
	ต่ำกว่า 10 ปี		10-20 ปี		สูงกว่า 20 ปี			
	(n = 121)		(n = 47)		(n = 7)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สาระ หลักสูตรท้องถิ่น	3.51	.48	3.49	.399	3.47	.41	.450	.657
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.85	.12	4.87	.14	4.88	.11	1.870	.065
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	4.53	.21	4.47	.1 0	4.57	.20	1.960	.140
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน สถานศึกษา	4.60	.40	4.61	.40	4.60	.40	1.230	.224

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ	ประสบการณ์ปฏิบัติงาน						F	Sig
	ต่ำกว่า 10 ปี		10-20 ปี		สูงกว่า 20 ปี			
	(n = 121)		(n = 47)		(n = 7)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.32	.46	4.33	.48	4.33	.51	1.010	.315
6. ด้านการวัดผล ประเมินผลและ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.50	.30	3.57	.34	3.61	.14	-.350	.726
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	4.52	.47	4.53	.48	4.53	.51	1.840	.069
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้	4.68	.42	4.61	.45	4.66	.43	-.130	.900
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.72	.46	4.73	.48	4.73	.51	.810	.420
10. ด้านการแนะแนว	4.62	.47	4.66	.49	4.65	.67	1.120	.270
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา	4.42	.44	4.45	.68	4.51	.55	-.130	.870
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งด้านวิชาการ	4.68	.49	4.65	.87	4.61	.65	.610	.550
13. ด้านการประสานความร่วมมือใน การพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	4.42	.23	4.45	.68	4.51	.67	-.760	.440
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.31	.83	4.45	.98	4.34	.67	.030	.970
15. ด้านการจัดทำระเบียบ และแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา	3.50	1.30	2.56	1.23	3.57	.26	.560	.577
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.72	1.17	3.68	.79	3.70	.18	1.400	.165

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ	ประสพการปฏิบัติงาน						F	Sig
	ต่ำกว่า 10 ปี		10-20 ปี		สูงกว่า 20 ปี			
	(n = 121)		(n = 47)		(n = 7)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี								
ทางการศึกษา	3.81	1.51	3.80	.79	3.89	.56	-.520	.606
รวม	4.28	.57	4.23	.57	4.30	.44	.647	.468

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 4 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลกรวิจัย

ผลกรวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 7) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา 8) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 9) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 10) ด้านการแนะแนว 11) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 12) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 13) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 14) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 16) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ และ 17) ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ การศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษานำยุทธศาสตร์การทำงานใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนประสานความร่วมมือการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีและสามารถเป็นที่ปรึกษาของครูผู้สอน ผู้บริหารมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ให้ความสำคัญกับทีมงานของตนซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนางาน จึงทำให้การบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มูนา จารง (2560) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น สอดคล้องกับ ยุกา พรหมแย้ม (2562) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สอดคล้องกับ พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด และคณะ (2560) วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1-2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1-2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณา

เป็นรายด้านเมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยจาก 3 อันดับแรก พบว่าด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ประเมินผล

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

2.1 จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 ทั้งนี้เพราะ การบริหารงานวิชาการในอำเภอสตึกมีการบริหารงานวิชาการ และการจัดการที่คล้ายคลึงกัน จึงอาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบไปในทิศทางเดียวกันการบริหารงานวิชาการจำแนกตามเพศ จึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ยุพา พรหมแย้ม (2562) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 การบริหารงานวิชาการจำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มูนา จารง (2560) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ การบริหารงานวิชาการในอำเภอสตึกมีการบริหารงานวิชาการ และการจัดการที่คล้ายคลึงกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตร ท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 สอดคล้องกับ ยุพา พรหมแย้ม (2562) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มูนา จารง (2560) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ การบริหารงานวิชาการในอำเภอสตึกมีการบริหารงานวิชาการ และการจัดการที่คล้ายคลึงกัน จึงอาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ ยุพา พรหมแย้ม (2562) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มูนา จารง (2560) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์

เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญ และมีการพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น จัดทำ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมินผล และปรับปรุง

2. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ ควรให้ความสำคัญ และมีการจัดการและ ส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ และพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการบริหารงานงบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ของโรงเรียนในอำเภอสตึก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3

2. เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ของโรงเรียนในอำเภอสตึก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 โดยจำแนกตามความสำเร็จของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา.

พงษ์ศักดิ์ จิตต์สะอาด. (2560). **การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1-2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มูนา จารง. (2560). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนเครือข่ายตลิ่งชัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหา- บัณฑิต. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา
ครุศาสตรบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

E0014S: การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

COMPETENCY ENHANCEMENT ON THE WORK OF TEACHERS IN PRIVATE SCHOOLS
LAM LUK KA DISTRICT PATHUM THANI PROVINCEภัทราพร ศรีภักดี¹ ดวงกมล แก้วแดง² กุลจิรา รักษนคร³¹ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ^{2,3} อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 288 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ค่าความเที่ยงตรง (IOC) อยู่ระหว่าง .80-1.0 มีค่าความเชื่อมั่น .95 สถิติการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูกรณีโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความร่วมมือจากชุมชน ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน
2. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การเสริมสร้างสมรรถนะ, ครูโรงเรียนเอกชน

Abstract

This research aims to To study and compare the level of practice on job competency enhancement of private school teachers in Lam Luk Ka District, Pathum Thani. The sample group was teachers in Lam Luk Ka District, Pathum Thani, determined from Krejcie and Morgan's table (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) with stratified random sampling and stratified simple sampling by drawing lots of 288 people. The tools used in this research were The Rating Scale questionnaire has 5 levels of validity (IOC) with a confidence

value of .95. Frequency distribution statistics. Finding Percentages Mean (Mean), Standard Deviation (S.D.) and One-way ANOVA

The results showed that

1. Enhancing teachers' job competency in the case of private schools, Lam Luk Ka District, Pathum Thani, was at a high level overall. The overall practice was at a high level in all aspects. The aspect with the highest average score, followed by community cooperation. Educational curriculum administration and student development, respectively. The aspect with the lowest mean score was the analysis aspect. Synthesis and research for learner development and class management

2. Comparison of the practice level of enhancing job competency of private school teachers in Lam Luk Ka District, Pathum Thani found that respondents with education levels work experience and the size of the school There is work on enhancing overall teacher competency. no difference

Keywords: Competency building, private school teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมรรถนะเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบบริหารงานบุคลากรในองค์กร ครู คือ บุคลากรทางการศึกษาที่จะต้องอยู่กับผู้เรียนตลอดเวลา เพื่อให้มีคุณภาพ มีความสามารถเหมาะสมเป็นครูยุคใหม่ สมรรถนะของครูอันแสดงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จได้ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กรมากที่สุดอย่างหนึ่งก็คือ ต้องมีผู้นำสมรรถนะสูงรับผิดชอบการทำงานต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จด้วยดี มีความสามารถ สติปัญญาดีและมีประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย ถูกต้อง ครบถ้วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจุบันมีความเคลื่อนไหวทางการปฏิรูปการศึกษาได้ เกิดขึ้นแทบทั่วทุกมุมโลก และพัฒนาคนเพื่อสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลกได้ (รวีวรรณ เพ็ชรดี. 2557: 77-84)

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างมากทั้งการเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองการปกครอง ความเจริญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระแสสังคมโลกาภิวัตน์ และภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศที่ต้องมีนโยบายของการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการเสริมสร้างพัฒนาประชากร และสังคมให้สามารถพึ่งตนเอง พึ่งคนในสังคมกันเองได้ รวมทั้งมีความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ ดังนั้นการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จึงเป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานาทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่อง เพื่อนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้เหมาะสมสามารถพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2555)

สมรรถนะและตัวบ่งชี้ของครูไทยในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) เป็นปัจจัยสำคัญของการนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพวิชาชีพครูที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท (Context) และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน เป็นไปตามเป้าหมาย ในการพัฒนาครูยุคใหม่ได้ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ได้กำหนดไว้เป็นวาระที่สำคัญของการศึกษาไทย สำหรับยุคแห่งเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เต็มไปด้วยข้อมูลสารสนเทศ หลากหลาย ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีทักษะสำคัญ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เทคนิค วิธีการเรียน การสอน แบบใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับครูไทยในอนาคต ดังนั้นเพื่อเป็นการแสวงหามาตรการและแนวทางใหม่ในการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับยุคสมัยของทักษะแห่งอนาคตใหม่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะทำให้ครูสามารถนำ ผู้เรียนไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ นำโรงเรียนไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในท่ามกลางกระแส การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เพื่อมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูป (การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557)

การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้รูปแบบการเรียนรู้ และวิธีแสวงหาความรู้มีการปรับเปลี่ยนจากรูปแบบเดิมที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ให้กับนักเรียนฝ่ายเดียว ไปสู่รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งหมายถึงผู้เรียนสามารถแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ท้าทายครูยุคใหม่ในการจัดองค์ความรู้ ให้เกิดผลต่อผู้เรียน แต่จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) พบสภาพและปัญหาด้านครู และการเรียนการสอนดังนี้ 1) ครูผู้สอนไม่ได้จบวิชาเอกในวิชาที่สอนโดยตรง 2) ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนืองานการสอนมากทำให้งานการสอนไม่มีประสิทธิภาพ 3) ครูยังใช้การสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการสอนน้อยไม่ได้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ 4) ครูขาดทักษะในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม 5) ครูไม่สามารถบริหารจัดการห้องเรียน ได้เหมาะสมเพราะจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป 6) ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน 7) ครูไม่ได้รับการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 8) ครูไม่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 9) ครูขาดภาวะผู้นำครูซึ่งปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนครูควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีสมรรถนะในวิชาชีพครู แต่จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) เรื่อง บทวิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนาครูทั้งระบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน ได้ข้อค้นพบว่าการพัฒนาครูที่ผ่านมาของประเทศไทยยังประสบปัญหาบางประการ กล่าวคือการพัฒนาครูยังขาดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ด้วยสาเหตุหลายประการได้แก่หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาครูมีงบประมาณจำกัด หัวข้อการพัฒนาไม่ตรงกับความต้องการของครูอย่างแท้จริง และขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนาจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าการพัฒนาครูในปัจจุบันยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน โครงการพัฒนาครูที่จัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ มีความซ้ำซ้อน และไม่เป็นระบบทำให้ขาดประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง โดยพบว่าส่วนใหญ่ หน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัด มีภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมแต่ก็ต้อง เสียค่าใช้จ่ายในการอบรม วิธีการพัฒนาส่วนใหญ่ใช้การอบรม บรรยาย ประชุมกลุ่มย่อย และสรุปความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ ซึ่งการประชุมและอบรมแต่ละครั้งมีผู้เข้าประชุมค่อนข้างมาก ยากต่อการเข้าถึงปัญหาของผู้เข้ารับการอบรม ครูต้องละทิ้งการสอนเพื่อเข้ามารับการอบรม และที่สำคัญไม่สามารถติดตามผล

การพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องทำให้ไม่เห็นผลการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และไม่สามารถแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้ตรงประเด็น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2556)

อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี ที่มีโรงเรียนเอกชนตั้งอยู่จำนวนหนึ่งซึ่ง โรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่มีหลายขนาด ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผลการสอบระดับชาติของโรงเรียนเอกชนในอำเภอลำลูกกา มีค่าคะแนนเฉลี่ย ในภาพรวมสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ มีการรวมกลุ่มเป็นโรงเรียนเครือข่ายของอำเภอลำลูกกา ที่ประสานความร่วมมือกันทางการศึกษา ส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนรวมทั้งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการทำงาน ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการจัดการการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนั้น งานวิชาการถือได้ว่าเป็นงานหลักและมีความสำคัญที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ เพื่อคุณภาพการจัดการการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันการจัดการการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่แสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และต้องเป็นผู้ส่งเสริม กระตุ้นสร้างขวัญกำลังใจและสร้าง แรงจูงใจครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ หรือการทำงาน และยังคงทำงานกับโรงเรียนต่อไปด้วยความสุข เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการ เสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูในโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

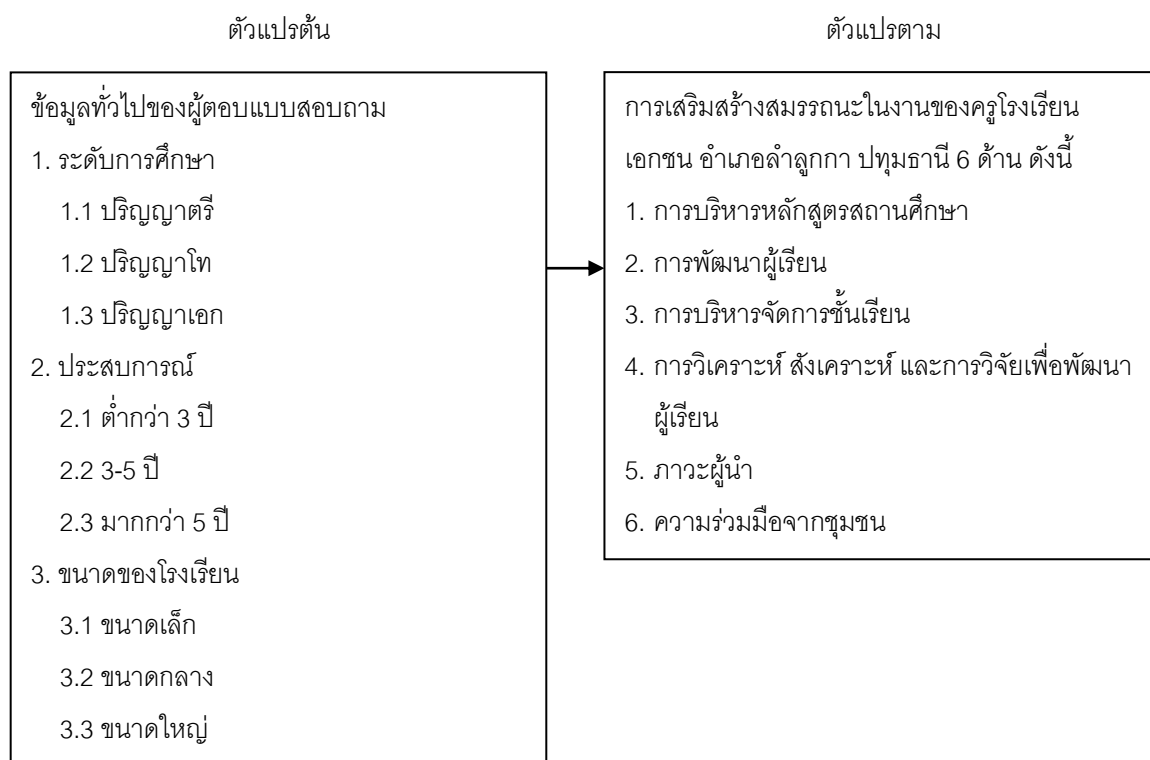
1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู ไปประกอบการวางแผนด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กรณีโรงเรียนเอกชน ในอำเภอลำลูกกา ปทุมธานี
2. นำแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสาร สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. การเสริมสร้างสมรรถนะครูทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน
2. การเสริมสร้างสมรรถนะครูทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน
3. การเสริมสร้างสมรรถนะครูทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี จำนวน 24 โรงเรียน ทั้งหมด 1110 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี โดยกำหนดจากตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก จำนวนรวมทั้งสิ้น 288 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

3. สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการบริหารแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน โดยแต่ละฉบับมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของโรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หากคุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความตรง (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

+1 แสดงว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด

0 แสดงว่า ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด

-1 แสดงว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด

ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า .5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นจะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน

3. ทดสอบหรือทดลองใช้ (Try-out) เพื่อทดสอบความเข้าใจในคำถามกับครูในโรงเรียนบริบูรณ์ศิลป์รังสิต จำนวน 30 คน ที่ไม่ได้อยู่ในประชากร แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ .75 ขึ้นไป

4. ปรับปรุงเครื่องมือหากพบว่ามีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ต่ำกว่า .80-1 เป็นข้อที่นำไปใช้ได้

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด และจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ มีดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2. คำนวณ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราประเมินค่า (Rating scale) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ (Cronbach)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบที (t-test) สองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent-Samples t-test)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี พบรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู	n = 288			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	3.60	0.26	มาก	3
2. การพัฒนาผู้เรียน	3.53	0.27	มาก	5
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน	3.47	0.28	ปานกลาง	6
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.53	0.29	มาก	4
5. ภาวะผู้นำ	4.17	0.24	มาก	2
6. ความร่วมมือจากชุมชน	4.19	0.32	มาก	1
รวม	3.75	0.16	มาก	

จากตาราง พบว่า ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความร่วมมือจากชุมชน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.32) ภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.24) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.26) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.29) การพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.27) ส่วนการบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.28)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอ
ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ได้ผลวิเคราะห์ดังนี้

การปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้าง สมรรถนะในงานของครู	แหล่งความ แปรปรวน	ระดับการศึกษา				
		SS	df	MS	f	p
1. การบริหารหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.153	2	.076	1.160	.315
	ภายในกลุ่ม	18.761	285	.066		
	รวม	18.914	287			
2. การพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.006	2	.003	.039	.962
	ภายในกลุ่ม	21.256	285	.075		
	รวม	21.262	287			
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.076	2	.038	.474	.623
	ภายในกลุ่ม	22.879	285	.080		
	รวม	22.955	287			
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์และ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.188	2	.094	1.141	.321
	ภายในกลุ่ม	23.530	285	.083		
	รวม	23.719	287			
5. ภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	.074	2	.037	.560	.572
	ภายในกลุ่ม	18.958	285	.067		
	รวม	19.033	287			
6. ความร่วมมือจากชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.116	2	.058	.569	.567
	ภายในกลุ่ม	29.051	285	.102		
	รวม	29.167	287			
ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.033	2	.017	.643	.526
	ภายในกลุ่ม	7.368	285	.026		
	รวม	7.402	287			

จากการตาราง พบว่า การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี โดย
ภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้ผลวิเคราะห์ดังนี้

การปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้าง สมรรถนะในงานของครู	แหล่งความ แปรปรวน	ประสบการณ์การทำงาน				
		SS	df	MS	f	p
1. การบริหารหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.372	2	.186	2.856	.059
	ภายในกลุ่ม	18.543	285	.065		
	รวม	18.914	287			
2. การพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.090	2	.045	.607	.545
	ภายในกลุ่ม	21.171	285	.074		
	รวม	21.262	287			
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.332	2	.166	2.092	.125
	ภายในกลุ่ม	22.623	285	.079		
	รวม	22.955	287			
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์และ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.463	2	.232	2.837	.060
	ภายในกลุ่ม	23.256	285	.082		
	รวม	23.719	287			
5. ภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	.002	2	.001	.018	.982
	ภายในกลุ่ม	19.030	285	.067		
	รวม	19.033	287			
6. ความร่วมมือจากชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.083	2	.041	.407	.666
	ภายในกลุ่ม	29.084	285	.102		
	รวม	29.167	287			
ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.090	2	.045	1.762	.174
	ภายในกลุ่ม	7.311	285	.026		
	รวม	7.402	287			

จากการตาราง พบว่า การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ได้ผลวิเคราะห์ดังนี้

การปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้าง สมรรถนะในงานของครู	แหล่งความ แปรปรวน	ขนาดสถานศึกษา				
		SS	df	MS	f	p
1. การบริหารหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.034	2	.017	.259	.772
	ภายในกลุ่ม	18.880	285	.066		
	รวม	18.914	287			
2. การพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.037	2	.019	.251	.778
	ภายในกลุ่ม	21.224	285	.074		
	รวม	21.262	287			
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.025	2	.012	.153	.858
	ภายในกลุ่ม	22.930	285	.080		
	รวม	22.955	287			
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์และ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.031	2	.015	.185	.831
	ภายในกลุ่ม	23.688	285	.083		
	รวม	23.719	287			
5. ภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	.132	2	.066	.991	.372
	ภายในกลุ่ม	18.901	285	.066		
	รวม	19.033	287			
6. ความร่วมมือจากชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.126	2	.063	.619	.539
	ภายในกลุ่ม	29.041	285	.102		
	รวม	29.167	287			
ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.021	2	.011	.411	.664
	ภายในกลุ่ม	7.380	285	.026		
	รวม	7.402	287			

ผลการจากตาราง พบว่า การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี ดังนี้

1. การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูกรณีโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมา ได้แก่ ด้านความร่วมมือจากชุมชน ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

พิจารณารายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือโรงเรียนจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ คู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตร ที่เอื้อต่อการจัดการหลักสูตรของครูอย่าง และโรงเรียนส่งเสริมครูให้แสดงผลการประเมินการใช้หลักสูตรไป ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

1.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ แหล่งวิทยาการ ปรากฏท้องถิ่น เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทั่วถึงและทันการ ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูกำกับ ดูแล ความประพฤติของผู้เรียนโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียนและโรงเรียนสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการบริหารจัดการชั้นเรียน นอกจากนี้มีข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ รองลงมาคือ โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำข้อมูลสารสนเทศชั้นเรียน และเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชาถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน และโรงเรียนกระตุ้นส่งเสริมให้ครูนาสารสนเทศชั้นเรียนมาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

1.4 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวม ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมการจัดระบบสารสนเทศงานวิจัยในชั้นเรียนของครูให้ทันสมัย สม่าเสมอ รองลงมาคือ โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงบทบาทของครูในฐานะนักวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหา และการพัฒนางาน และโรงเรียนมีการพัฒนาครูด้านการวิจัยด้วยวิธีที่หลากหลาย นอกจากนี้มีข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ และโรงเรียนจัดระบบการดูแล ช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา และประมวลผลการวิจัยและหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

1.5 ด้านภาวะผู้นำครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถตามสาขาวิชาชีพของตนในเวทีวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนการยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่มีการปฏิบัติงานดี เพื่อเป็นแบบอย่างของเพื่อนร่วมงาน และโรงเรียนจัดครูเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถ และความถนัด ตามลำดับ

1.6 ด้านความร่วมมือกับชุมชน โดยรวม ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนกำหนดนโยบายในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน โรงเรียนจัดระบบการสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชนและโรงเรียนจัดให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น การออกไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี พบว่า จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาตนเองในการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูมีหลายแนวทาง เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน การเข้าร่วมการ อบรมวิชาการด้านต่าง ๆ พัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ข่าวสารและอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการติดตามวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร วาทีกานท์ (2557) ที่ศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย การพัฒนาตนเองหลายแนวทาง เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน การเข้าร่วมการอบรมวิชาการด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ทั้งนี้เน้นการสร้างความร่วมมือ ในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา เป็นหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ บริหารจัดการศึกษาด้วยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ทีมงานใช้ความคิดสร้างสรรค์และเป็นประชาธิปไตย การพัฒนานุคลิกภาพ เพื่อเพิ่มความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นผู้ที่มีจิตบริการ (Service Mind) มีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: Emotional Quotient) มีความฉลาดทางศีลธรรม (MQ: Moral Quotient) พัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ข่าวสารและอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการติดตาม วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเสมอ ๆ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักธดา มากเทพพงษ์ (2557) ศึกษากลยุทธ์การส่งเสริมสมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมสมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ตามพระราช-

บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ การจัดการการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา

1.1 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารหลักสูตรช่วยให้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ โรงเรียนจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ คู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตร ที่เอื้อต่อการจัดการหลักสูตรของครูและโรงเรียนส่งเสริมครูให้นำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไป ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ จันทริกา นุริมาศ (2556) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ที่ศึกษาระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ด้านการพัฒนาผู้เรียนช่วยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ แหล่งวิทยาการ ปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทั่วถึงและทันการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรอยวรรณ ประเสริฐผล (2556: 51-52) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาพบว่าควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนทั้งระบบ และสนับสนุนพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การจัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดให้ครูศึกษา ศึกษากับหน่วยปฏิบัติ จัดเวทีเสวนาให้ครู สร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถ พัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมายของการจัดการการศึกษา เป็นต้น

1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนส่งเสริมให้ครูกำกับ ดูแล ควบคุม ประพฤติของนักเรียนโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียนและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากร สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการบริหารจัดการชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ เนาวนุตร (2555: 3-10) กล่าวว่า การสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เป็นบทบาทและความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะสื่อและเทคโนโลยีจะช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวม ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนช่วยส่งเสริมการจัดระบบสารสนเทศงานวิจัยในชั้นเรียนของครูให้ทันสมัย สม่าเสมอ สร้างความตระหนักถึงบทบาทของครูในฐานะนักวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหา และการพัฒนางาน และโรงเรียนมีการพัฒนาครูด้านการวิจัยด้วยวิธีที่หลากหลาย ทั้งยังช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ และจัดระบบการดูแล ช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา และประมวลผลการวิจัยและหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกจิตร ศรีด้วง (2558: 78) ที่ศึกษาการส่งเสริมการดาเนินการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งด้านนโยบายและแผนดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยใน

ชั้นเรียน การสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน การเผยแพร่ผลงาน การจัดหาทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน

1.5 ด้านภาวะผู้นำครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถตามสาขา วิชาชีพของตนในเวทีวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่มีการปฏิบัติงานดี เพื่อเป็นแบบอย่างของเพื่อนร่วมงาน และโรงเรียนจัดครูเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถและความถนัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักคณัย เพชรนารี (2556: 8-19) ที่ได้ศึกษาสภาพและการธำรงรักษาบุคลากรครูโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ผลงานวิจัยพบว่า การที่ครูได้รับการยกย่องนับถือมีความมั่นคงในอาชีพ ครูมีสัมพันธ์ที่ดีมีส่วนร่วมในการทำงาน มีบรรยากาศในการทำงานที่อบอุ่น มีการกำหนดนโยบายและการบริหารที่ชัดเจน มีการเสริมสร้างสวัสดิการค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ จะทำให้โรงเรียนธำรงรักษาบุคลากรครูเอาไว้ได้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะด้านภาวะผู้นำครู

1.6 ด้านความร่วมมือกับชุมชน โดยภาพรวม ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการกำหนดนโยบายในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน โรงเรียนจัดระบบการสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน และโรงเรียนจัดให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น การออกไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา แสงแจ่ม (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ ความต้องการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนและด้านการให้บริการแก่ชุมชน ความจำเป็นในการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิต สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา ที่มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะครู ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำ และด้านความร่วมมือจากชุมชน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกฤตน์ กมฺพาศ (2550) ศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบสอบถามที่มีเพศ อายุ อายุการทำงาน ตำแหน่งงาน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียน ที่ไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู ตามแนวปฏิรูปไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและในการนำวิจัยไปใช้

1. ด้านการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอบรมและให้ความรู้แก่ครู เพื่อเพิ่มทักษะการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรจัดระบบการดูแลช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาประมวลผลการวิจัยและหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบมีการส่งเสริมการจัดระบบสารสนเทศงานวิจัยในชั้นเรียนของครูให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอให้ออกาสครูเผยแพร่งานวิจัยของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนเอกชน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในงานการบริการที่ดี การพัฒนาตนเองการทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2. ควรศึกษาสมรรถนะย่อยของสมรรถนะหลัก และ/หรือ สมรรถนะในงานของครูโรงเรียนเอกชน

เอกสารอ้างอิง

กนกจิต สีดัวง. (2558). การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

จันทร์จิรา บุรีมาศ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. วารสารวิชาการ.

ชรอยวรรณ ประเสริฐผล. (2556). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์.

ทักษณีย์ เพชรเกษ. (2556). การพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาคูครูโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 15: 8-19.

เบญจพร วาทีกานท์. (2557). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2.

ประยงค์ นาวบุตร. (2555). หน่วยที่ 3 ภารกิจของสถานศึกษา. ในประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปัทมา แสงแจ่ม. (2559). งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภัครดา มากเทพพงษ์. (2557). กลยุทธ์การส่งเสริมสมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารบริหารการศึกษา มศว.

รวีวรรณ เพ็ชรดี. (2557). มรรถนะหลักของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนนทบุรี. วารสารบริหาร มศว.

สกุลรัตน์ กุมพมาศ. (2550). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิทยาสาร. 107(9): 99.

สำนักพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)**.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (อัดสำเนาเย็บเล่ม)

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970) . Determining Sample Size for Research Activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*. 30(3). 608-609.

Likert, Rensis. (1961). **New Patterns of Management and Values**. New York: McGraw-Hill.

_____. (1967). **The Human Organization: Its Management and Values**. New York: McGraw-Hill.

E0015S: ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

EMOTIONAL INTELLIGENCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN SATTAHIP SCHOOL GROUP 2, THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI 3

โยธิน สิงห์ไชย¹ ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์และเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนสตหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 8 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 190 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่าง เครจซี่ และ มอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.03-0.43 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study an emotional intelligence of school administrators in Sattahip School group 2, the Primary Educational Service Area Chonburi 3. The population used in the research was 190 teachers in the group of Sattahip 2 schools under the Primary Educational Service Area Chonburi 3 in the academic year 2022, totaling 190 people. People The sample was obtained by using a

table. Comparison of samples of Krejcie and Morgan by Stratified random sampling. By using the size of the school as a class to randomly draw a sample of 127 people. The tool used was a questionnaire. The confidence value of the whole issue was 0.86, the power value is classified between 0.30-0.50. Data were analyzed using basic statistics, including percentage, mean and standard deviation. The hypothesis testing statistics were T-test and F-test.

The research results of this research revealed that:

1. The Emotional intelligence of school administrators in Sattahip School group 2, the Primary Educational Service Area Chonburi 3. Overall, it was at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. The most valuable aspect is emotional self-awareness. Followed by the perception of other people's feelings. social skills self-motivation and the aspect that was least valuable was self-regulation.

2. The Emotional intelligence of school administrators in Sattahip School group 2, the Primary Educational Service Area Chonburi 3. Classified by education level work experience and the size of the school Overall and each aspect is not different.

Keywords: Emotional Intelligence, School Administrators

บทนำ

การบริหารงานหรือการทำงานในปัจจุบัน ผู้บริหารต้องเผชิญหน้ากับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา มีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นในการทำงานและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย (กุลหลาบ บุริสาร. 2561) เพราะนอกจากจะต้องบริหารจัดการภายในสถานศึกษาเองแล้ว จะต้องประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น นอกจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วยังมีกระทรวงสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 39 เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และมาตรา 40 เรื่อง ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในเนื้องานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งเป็นภาระหน้าที่หนักของผู้บริหาร (เจนวิทย์ จงใจ. 2558: 2) ทำให้งานมีความซ้ำซ้อน ซับซ้อนมากมายในงานของสถานศึกษา อาจทำให้เกิดความเครียดต่อบุคลากรในสถานศึกษาได้โดยเฉพาะผู้บริหารและคณะครู การควบคุมอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องควบคุมพฤติกรรม อารมณ์เพื่อไม่ให้แสดงความก้าวร้าวออกมาให้เห็น หากไม่สามารถบริหารจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพของการบริหารงานต่ำลง (กนกพร โพธิมณี. 2562: 1) อาจเกิดบรรยากาศความตึงเครียดในการทำงานของคณะครู ทำให้สุขภาพจิตและอาจรวมไปถึงสุขภาพกายของครูแย่ลง เกิด

ทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้บริหาร เกิดอคติภายในใจ หากมีการสื่อสารในด้านที่ไม่ดีออกไปก็อาจเกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของผู้บริหารโดยตรง ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และการบริหารในสถานศึกษา ซึ่งคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีนั้น ต้องเพียบพร้อมไปด้วยความรู้และความสามารถ ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน โดยสมรรถนะหลัก 4 สมรรถนะ คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน 4 สมรรถนะ คือ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) การสื่อสารและการจูงใจ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การมีวิสัยทัศน์ ซึ่งสมรรถนะทั้งหมดนี้จะเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความรู้ความสามารถเบื้องต้นของการเป็นผู้บริหารที่ดีได้ เป็นความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร นอกจากสมรรถนะที่บ่งบอกถึงความรู้และความสามารถพื้นฐานของผู้บริหารแล้ว ยังต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการศึกษาและการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพได้ (ธนัสสรณ์ พลอยทับทิม. 2561: 3) เมื่อผู้บริหารสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งได้แล้ว หน้าที่สำคัญก็คือการบริหารจัดการศึกษา ให้ตรงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา จะต้องบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป กลุ่มงานบริหารงบประมาณ และกลุ่มงานบริหารบุคคล ซึ่งในแต่ละกลุ่มงานก็มีความแตกต่างกันในทางเนื้อหา งาน ภาระงาน และความเฉพาะเจาะจงของงาน หากผู้บริหารสามารถบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงานเป็นไปได้ดี จะสามารถนำพาให้คุณภาพของสถานศึกษาเกิดการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคล ที่เป็นปัจจัยหรือตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในการปฏิบัติการในองค์กรนั้น หากมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพสูง พร้อมทั้งความรู้และความสามารถ ทักษะสูง จะสามารถทำให้เป้าหมายในการทำงานขององค์กรนั้นประสบผลสำเร็จได้ (จารุวรรณ แบนแจ้. 2559: 11) ทั้งระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการปฏิบัติงานของคณะครู สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษา เกิดความภาคภูมิใจทั้งในตัวผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนในสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนที่ได้ให้การไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาศึกษา ณ สถานศึกษาแห่งนี้ ทั้งนี้ เบื้องหลังความสำเร็จเหล่านั้นก็ไม่ได้เกิดจากเฉพาะการมีความรู้ความสามารถของผู้บริหารเพียงเท่านั้น แต่ต้องเกิดจากการนำความรู้ความสามารถเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เหมาะสมกับบุคคล และเหมาะสมกับเวลาด้วย หรือที่เรียกว่า กาลเทศะ (กนกพร โพธิ์มณี. 2562: 2)

กลุ่มโรงเรียนสตึก 2 เป็นกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลของโรงเรียนในกลุ่มสตึก 2 จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) พบว่า มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งมีตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าระดับดี และเพื่อให้เป็นไปตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษาหลายประการ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ยังขาดทักษะด้านการสังเคราะห์ ผู้บริหารยังจัดการกับความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการวางแผนให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้และจะต้องให้ผู้ร่วมงานมีการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง ผลการดำเนินงานยังต้องพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษากลยุทธ์ที่ 1 คือ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ในตัวบ่งชี้ความสำเร็จด้านผู้เรียนคิดเป็น และผู้เรียนสามารถผลิตงานสร้างสรรค์ 2) นักเรียนยังขาดการตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมีการปรับปรุงการแก้ปัญหายภายในสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ และมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหาร

โรงเรียนอย่างทั่วถึง ผลการดำเนินงานยังต้องพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษากลยุทธ์ที่ 1 คือ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ในตัวบ่งชี้ความสำเร็จด้านผู้เรียนเป็นคนดีของสังคมโลก และ 3) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับชุมชน ชุมชนมีการสนับสนุนด้านงบประมาณ มากกว่าการแสดงความเห็นตามแนวทางการปฏิบัติของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องปรึกษาผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในการสร้างกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างทั่วถึงผลการดำเนินงานยังต้องพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษากลยุทธ์ที่ 3 คือ เร่งรัดพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ TQM ในตัวบ่งชี้ความสำเร็จด้านทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และบรรลุเป้าหมายแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 คือ เสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในตัวบ่งชี้ความสำเร็จด้านมีเครือข่ายการเรียนรู้ภายในประเทศและภายนอกประเทศ

จากปัญหาที่กล่าวมานั้นแสดงให้เห็นถึงความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถควบคุมตนเอง อดทน อดกลั้นต่อปัญหาต่าง ๆ รู้จักสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง สามารถเข้าถึงความรู้สึกของครูและบุคลากรให้ได้เพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้ครูและบุคลากรทุ่มเทร่างกาย และแรงใจในการพัฒนาการศึกษา และองค์กรให้ดียิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทราบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์อันจะทำให้ความร่วมมือในองค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการบริหารจัดการในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสัตหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสัตหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

สมมติฐานในการวิจัย

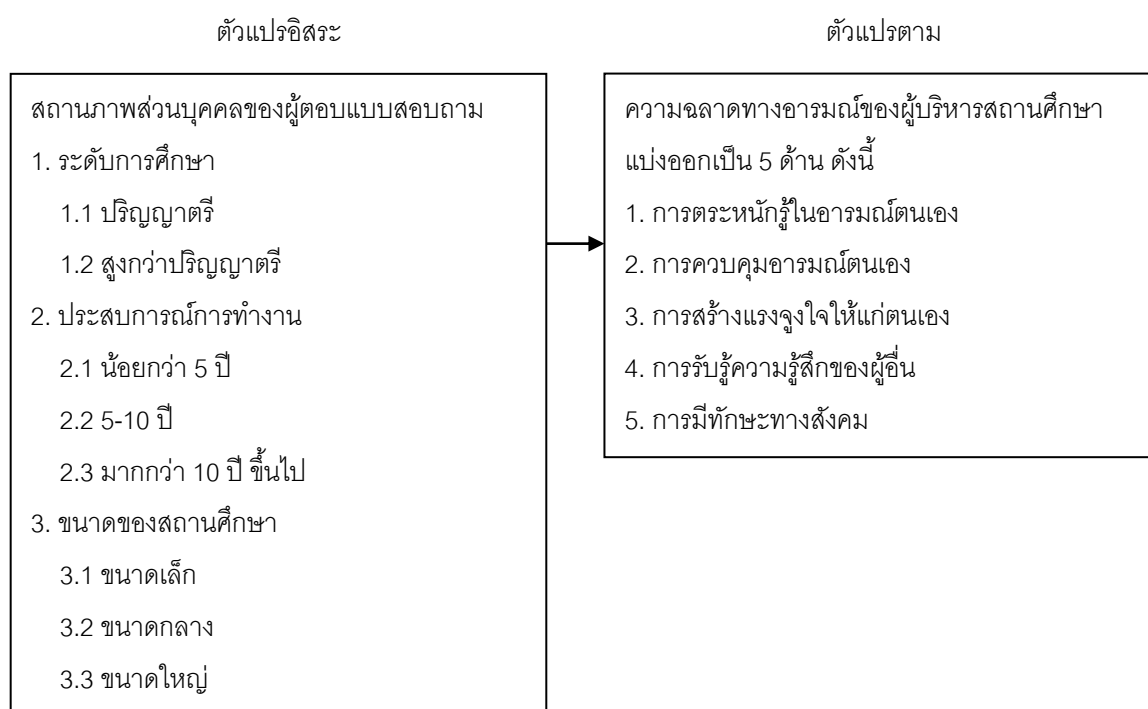
1. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน
3. ครูผู้สอนที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ประกอบการตัดสินใจนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตน เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นสารสนเทศที่เป็นการเชื่อมโยงระหว่างแนวความคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาทำให้สามารถบูรณาการใช้ในเชิงวิชาการได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตึก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ โดยการแจกแจงนับตัวแปรที่สนใจจากนักวิชาการและนักการศึกษา 8 คน ได้แก่ ธีรยุทธ รัตน์ ทับทิม (2557) เจนวิทย์ จงใจ (2558) วิริยา จันทพันธ์ (2558) ประภาศ ปานเจียง (2558) ทักษอร ฝักวาจา (2558) สรวิชัย สหพิบูลย์ชัย (2559) จารุวรรณ แบนแจ้ง (2559) รัฐพล โกรินทร์ (2561) โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนสัทธิ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2565 - ธันวาคม พ.ศ. 2565
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น และด้านการมีทักษะทางสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย มีค่าความตรงระหว่าง 0.6-1.0 และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนสัทธิ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 8 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 190 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนสัทธิ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) และสุ่มโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และสถิติทดสอบเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสัทธิ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผล และลำดับที่ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสัทธิปป 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 127			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง	4.60	0.54	มาก	1
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง	4.20	0.83	มาก	3
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง	4.20	0.83	มาก	3
4. ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น	4.40	0.54	มาก	2
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	4.20	0.83	มาก	3
รวม	4.32	0.71	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสัทธิปป 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสัทธิปป 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	(n = 106)		(n = 21)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง	4.6	0.54	4.8	0.44	0.22	0.61
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง	4.2	0.83	4.4	0.54	-0.51	0.63
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง	4.6	0.89	3.6	0.89	1.20	0.81
4. ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น	4.8	0.83	3.8	0.83	0.25	0.72
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	4.8	0.83	4	0.70	0.64	0.74
รวม	4.6	0.78	4.12	0.68	0.36	0.71

จากตาราง 2 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตรีหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนสตรีหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ความฉลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.24	3.00	1.14	0.33	0.72
	ภายในกลุ่ม	71.22	124	0.28		
	รวม	71.46	127			
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.96	3.00	0.49	1.25	0.31
	ภายในกลุ่ม	94.04	124	0.41		
	รวม	95.00	127			
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.36	3.00	0.21	0.59	0.56
	ภายในกลุ่ม	74.82	124	0.31		
	รวม	75.18	127			
4. ด้านการรับรู้ความรู้สึกของ ผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	0.34	3.00	0.18	0.52	0.64
	ภายในกลุ่ม	78.11	124	0.31		
	รวม	78.45	127			
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.31	3.00	0.16	0.53	0.61
	ภายในกลุ่ม	76.13	124	0.32		
	รวม	76.44	127			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.98	3.00	0.52	1.44	0.25
	ภายในกลุ่ม	82.13	124	0.39		
	รวม	83.11	127			

จากตาราง 3 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตรีหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตรีหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.54	3.00	0.28	0.83	0.42
	ภายในกลุ่ม	72.14	124	0.29		
	รวม	72.68	127			
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.75	3.00	0.33	1.33	0.29
	ภายในกลุ่ม	69.52	124	0.29		
	รวม	71.27	127			
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	1.29	3.00	0.63	1.82	0.24
	ภายในกลุ่ม	74.33	124	0.39		
	รวม	75.62	127			
4. ด้านการรับรู้ความรู้สึกของ ผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	0.91	3.00	0.46	1.23	0.22
	ภายในกลุ่ม	74.22	124	0.33		
	รวม	75.14	127			
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.81	3.00	0.42	1.02	0.29
	ภายในกลุ่ม	81.41	124	0.35		
	รวม	82.22	127			

จากตาราง 4 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตรีหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตรีหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตรีหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง

2. การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสังกัดหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสังกัดหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสังกัดหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้ามาในตำแหน่งนี้เพราะมีแรงจูงใจเป็นพลังผลักดัน เป็นผลจากความต้องการภายในของตัวบุคคล เป็นพลังกระตุ้นให้บุคคลอยากทำงาน เป็นปัจจัยให้บุคคลพยายามทำงานให้เจริญก้าวหน้า ครูส่วนใหญ่จึงเห็นว่าแรงจูงใจมีความสำคัญที่สุดของคนเป็นผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ธัญญรัตน์ ทับทิม (2557) ที่ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่าระดับความฉลาดของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะทางความฉลาดทางอารมณ์เป็นพื้นฐาน ส่งผลให้มีความคิดและบุคลิกที่แสดงออกมา และเอื้ออำนวยต่อหน้าที่การบริหาร ทำให้เมื่อได้เข้ามาทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ทำให้เกิดผลการดำเนินงานที่สมควร รวมไปถึงขั้นตอนการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง จะต้องมีความสามารถสมรรถนะ และคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งก่อนการแต่งตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารจะต้องผ่านกระบวนการการอบรมหลักสูตรพัฒนา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสียก่อน เพื่อให้สามารถเป็นผู้บริหารที่มีจริยธรรม บุคลิกภาพดี มีความรู้ สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นต้นแบบที่ดี ให้แก่เพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้ทั้งนั้นการบริหารที่มีคุณภาพจะต้องเกิดจากการร่วมมือของบุคลากรในองค์กร ในการทำงานนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน มีความสามารถในการบริหารงานและบริหารบุคคล ปฏิบัติต่อบุคลากรเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในองค์กรและปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความเต็มใจ ซึ่งคุณลักษณะการมีความฉลาดทางอารมณ์นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร เพราะนอกจากสติปัญญา ความรู้และความเชี่ยวชาญแล้ว ความฉลาดทางอารมณ์ ก็ถือว่าเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่ช่วยให้ผู้นำสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถบริหารจัดการความสัมพันธ์ในตนเอง และความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญนิกร คำทองแก้ว และ อนงค์ สระบัว (2562 : 38) ได้ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสังกัดหีบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.1 ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตึบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาความรู้ และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่การมืออาชีพ โดยมีเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ คือ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการฝึกอบรมการดำเนินการทางวินัย และสืบสวนข้อเท็จจริง โครงการประเมินสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนบรรจุใหม่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. 2565) จากยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี หรือที่เรียกว่าเป็นผู้บริหารใหม่ ได้รับการพัฒนาให้เกิดประสบการณ์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร เพื่อนำไปพัฒนาและปรับใช้กับหน้าที่ การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น และผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 5-10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป จะได้รับการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในการพัฒนาตนเองทั้งในเรื่อง สมรรถนะ ความรู้และความฉลาดทางอารมณ์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน จึงทำให้เกิดการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในการทำงาน ดังนั้นเป็นผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกท่าน ได้รับการปลูกฝังจนเกิดความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่การบริหารสถานศึกษา เพื่อเกิดความสำเร็จเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร โพธิมณี (2562: 46) ศึกษา เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยา จันทพันธ์ (2558: 72) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตึบ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นต่ออาชีพผู้บริหารที่ควรมีและควรพัฒนา รวมไปถึงควรมีก่อนหน้าที่จะได้รับตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร เพื่อให้มีชีวิตในการทำงานที่มีคุณภาพ ผู้บริหารทำงานไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการเท่านั้น หากยังต้องมีทักษะทางการบริหารด้วยการบริหารงาน การบริหารคนให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร และคุณลักษณะที่ก่อให้เกิดการกระทำนั้นคือ การมีความฉลาดทางอารมณ์ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ที่ดีเพื่อเป็นทักษะในการทำงานที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้ จะช่วยให้บริหารงานได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมรู้จักการใช้ทรัพยากรบุคคล การครองใจคน โน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชาให้สามารถปฏิบัติงานตามที่ตนเองต้องการได้ โดยงานที่เกิดขึ้นเกิดจากความรัก ความสามัคคีกันของบุคคลในองค์กร จนทำให้ประสบผลสำเร็จเป็นที่พอใจ ความฉลาดทางอารมณ์นอกจากสามารถช่วยในการทำงานแล้ว ยังทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะความคิด ทักษะสติและความสามารถในการเข้าใจในจิตใจ รวมถึงการสื่อสารกับบุคคลอื่น ถ้าหากมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพแล้วก็จะ

ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานลง ทำให้มีโอกาสที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร โพธิมณี (2562: 2) ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้บริหารมีระดับการศึกษาขั้นต่ำอยู่ในระดับปริญญาตรีทุกคน มีความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพผู้บริหาร ได้รับการเรียนรู้และศึกษาทางด้านจิตวิทยาการ บริหารนำมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้ และความฉลาดทางอารมณ์เป็นทักษะที่สามารถฝึกฝน ปรับเปลี่ยนเรียนรู้ให้ดีขึ้นได้ และสามารถพัฒนาได้ตลอดชีวิตซึ่งสอดคล้องกับหนังสือของกรมสุขภาพจิต (2558: 9) สามารถเริ่มต้นและฝึกได้ในทุกช่วงชีวิตและทุกช่วงระดับการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษอร ฝักวาจา (2558: 79) ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 จำแนกตามระดับการศึกษาทั้งภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสตึก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนทุกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสตึก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 นั้นโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนมีความหลากหลายทั้ง โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ รวมไปถึงโรงเรียนขยายโอกาสด้วย จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิด ทักษะและทัศนคติร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน และได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากต้นสังกัด ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสตึก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้รับการสนับสนุนให้มีการติดต่อ ร่วมมือ พุดคุย ประชุม ประสานงานร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มีความเป็นปัจจุบันพร้อมทั้งได้รับการพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะภูมิปัญญาของตัวเองไปพร้อมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญารัตน์ ทับทิม (2557: 85) ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร โพธิมณี (2562: 48) ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ผู้บริหารควรพัฒนาความสามารถในการรู้จักศักยภาพความสามารถของตนเอง รู้จักเหตุผลและความปรารถนาของตนเอง และรู้จักต้นเหตุที่มาของอารมณ์ตนเอง เพื่อให้มีทักษะการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ผู้บริหารควรพัฒนาความสามารถในการมีความอดทนต่อสิ่งยั่วเยวทางอารมณ์ โดยรู้ความแตกต่างระหว่างอารมณ์และความรู้สึกของตนเองอยู่เสมอ เพื่อสามารถคัดกรองเลือกที่จะ

แสดงออกอารมณ์ต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและทำให้สามารถรู้เท่าทันต่ออารมณ์ของตนเอง เพื่อเลือกให้เกิดความปกติสุขภายในจิตใจได้เหมาะสม

3. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง ผู้บริหารควรพัฒนาความสามารถในการมีความพยายามในการทำงานถึงแม้จะพบอุปสรรค ต้องเตรียมตัวรับมือตลอดเวลา และเป็นหลักในการช่วยแก้ปัญหา ควรมีทัศนคติที่ดีกับปัญหาและอุปสรรค เพราะบางอย่างเกิดขึ้นเพื่อให้เราแก้ไขให้การทำงานดีขึ้น หรือเป็นบทเรียนสำคัญที่จะทำให้เราไม่ประมาท

4. ด้านการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ผู้บริหารควรพัฒนาความสามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นด้วยสังเกตสีหน้า แววตา น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง และมักจะสังเกตเห็นอารมณ์ของบุคลากรที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ต้องเปิดรับฟังผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่มีอคติ รับฟังทุกมิติ ก่อนที่จะนำมาตัดสินใจใด ๆ นั้น เป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรมีอย่างยิ่ง ควรรับฟังสมาชิกผู้อื่นอย่างเปิดเผยในทุก ๆ เรื่อง ตั้งแต่การเสนอแนะของทุกคน ไปจนถึงการรายงานปัญหาของแต่ละคนด้วย

5. ด้านการมีทักษะทางสังคม ผู้บริหารควรพัฒนาความสามารถในการชักจูงบุคลากรให้คล้อยตามสิ่งที่ผู้บริหารต้องการโดยไม่ใช้อำนาจในการบังคับ ต้องมีการสื่อสารที่เป็นสิ่งสำคัญต่อกระบวนการทำงานเป็นทีม และต้องสื่อสารอย่างชัดเจนถูกต้องเข้าใจตรงกันด้วย หากผู้บริหารขาดการสื่อสารแล้วบางครั้งก็อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจทำงานผิดพลาดได้ หรือการสื่อสารไม่ครบถ้วนก็อาจทำให้เกิดการกระจายข้อมูลที่ผิด สิ่งสำคัญคือเมื่อสื่อสารไปแล้วก็ควรเช็คความเข้าใจของทุกคนด้วยว่าเข้าใจตรงกันหรือไม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์กับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร โพธิ์มณี. (2562). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2558). ฝึกคิด แก้ไขปัญหา พัฒนา EQ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กุหลาบ ปุริสาร. (2561). แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สู่ผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 8(1): 1-9.
- จารุวรรณ แป้นแจ้. (2559). ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริการของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจนวิทย์ จงใจ. (2558). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1-4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- ทักษอร ฝึกวาจา. (2558). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนิสสรณ์ พลอยทับทิม และ นางลักษณ ใจฉลาด. (2560). การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 6(2): 59-72.
- ธัญญารัตน์ ทับทิม. (2557). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุษนิกร คำทองแก้ว และ อนงค์ สระบัว. (2562). ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2(1): 38-54.
- วิริยา จันทพันธ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2565). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. ชลบุรี: โรงพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.

E0017S: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2

TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NONTABURI 2

นัทยา ศรีสวัสดิ์¹ ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลจิรา รักชนคร

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ การบริหารงาน และประเภทของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 ใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie; & Morgan (1970: 607-610) แล้วใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามประเภทของสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .53-.86 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) และ (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การกระตุ้นทางสติปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .50) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .50) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .50) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .59) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the transformational Leadership of school administrators under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2 classified by educational level, administration experiences, and school type (primary and expanding opportunity school). The samples consisted of 69 of administrators under Nonthaburi Primary Education Service Area office 2, academic year 2016 by using Krejcie and Morgan. The stratified random sampling was done by using school type. The research instruments used for data collection was a 5 point-rating scale questionnaires asking 30 question. Discrimination item was between 0.53-0.86 and reliability was at 0.95 The data Analysis was done by Mean, Standard Deviation and t-test for independent samples.

The research results were as follows;

1. Transformation leadership of school administrators under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2 as a whole and each individual aspect was at a high level the descending order of the average showed: Cognitive stimulation, individuality, ideological influence and inspiration respectively.

2. Comparative analysis of the changing leadership of school administrators Under the Nonthaburi Elementary School District 2, the Change Leadership Study of School Administrators under the Nonthaburi Elementary School District Office, District 2 as a whole, and on the sidelines, is very level when considering the field, sorted by average in descending order, including: Cognitive stimulation ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .50), individuality ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .50), ideological influence ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .50) and inspiration ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .59), respectively.

Keywords: Transformational leadership, School Administrators

บทนำ

การศึกษาที่มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ เพราะความสามารถและศักยภาพในการพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ของคนในชาติ (ประคอง รัตมีแก้ว. 2551: 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 เน้นเรื่องการพัฒนาให้มนุษย์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ระบบการศึกษาจะต้องตอบสนองการทำงานในยุคข้อมูลข่าวสาร การเรียนการสอนจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดความสร้างสรรค์และจินตนาการมากกว่าในอดีต นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมเต็มศักยภาพ สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542) โดยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุตามพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐ มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ (ตรีชฎา บัณฑิต. 2548: 2; มาศโมลี จิตวิริยธรรม. 2552: 1) นอกจากนี้ Bartol, Kathryn; & Martin (1998) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการจัดการในลักษณะเป็นศูนย์รวมประสานข้อมูลข่าวสาร และเป็นศูนย์รวมของการตัดสินใจ โดยแสดงออกในบทบาท

ต่าง ๆ กัน เช่น ในเชิงสัมพันธบุคคล บทบาทเชิงสารสนเทศ และบทบาทเชิงตัดสินใจ องค์การใดก็ตามที่ผู้นำมีคุณลักษณะที่ดีและใช้ภาวะผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (Bartol; et al. 1998)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำที่เหมาะสมแล้วโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาก็จะสูงขึ้น (ประคอง รัตมีแก้ว, 2551: 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานของโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอน ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เป็นผู้นำการศึกษา สามารถบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทันต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและก้าวสู่ทิศทางการพัฒนาที่ดีขึ้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จได้ (นันทาวัลย์ สารสุข, 2553: 1) สอดคล้องกับ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2561: 379) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำว่า ในองค์กรต่าง ๆ ตั้งแต่ผู้ก่อตั้ง ผู้บริหารสูงสุด กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารระดับกลางหรือระดับต้น รวมถึงทุก ๆ คนในองค์กร หากทุกคนมีภาวะผู้นำแล้วย่อมส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร องค์กรใดมีผู้นำ ผู้บริหารหรือพนักงานที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะส่งผลให้องค์การมีคุณภาพของผลงานที่ยอดเยี่ยมได้ เนื่องจากภาวะผู้นำมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรเพื่อไปสู่ความสำเร็จขององค์กรได้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและสมมุติฐานของสมาชิกในองค์กรและสร้างความผูกพันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ขององค์กร (Mushinsky, 1997: 373) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมที่ผู้นำมีความพยายามในการเปลี่ยนแปลงสร้างความไว้วางใจให้ผู้ร่วมงานตระหนักถึงภารกิจ วิสัยทัศน์ มีความจงรักภักดี ต้องการอุทิศตนเพื่อองค์กรและใช้การจูงใจโน้มน้าวความคิดให้ผู้ร่วมงานอยากเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องความเชื่อทัศนคติ การริเริ่มและความรวดเร็วในการดำเนินงานและมีการยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น (สัมา รณิษฐ์, 2556: 113) นอกจากนี้ วรัญญา ทิววงษ์ (2558: 31) กล่าวถึงองค์กรที่ผู้นำมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลดีต่อองค์กรเพราะทำให้องค์กรสามารถก้าวทันต่อสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ ได้อย่างเท่าทัน และบุคลากรในองค์กรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพในการทำงานที่ดี อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อผลักดันให้การเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ เนื่องจากผู้บริหารจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายหลายระดับทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553: 338) ทำนองเดียวกัน ธีระ รุญเจริญ (2553: 121) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการและบริหารการศึกษาในยุคนี้ ผู้บริหารการศึกษาจำต้องมีความรู้ความสามารถในการปรับเปลี่ยนสาระเนื้อหาขององค์กรทางการศึกษา เพื่อให้ทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งการศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ

จากเหตุผลดังกล่าวภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนของครูและโรงเรียนมีการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพและเพื่อทราบถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะสะท้อนการบริหารจัดการให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับรู้ถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และในการนำไปปรับปรุงพฤติกรรมการบริหารงานของตน รวมทั้งจะต้องพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนให้สามารถพัฒนาการบริหารงานจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรทุกแห่งในยุคปฏิรูปการศึกษาและการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ด้านสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

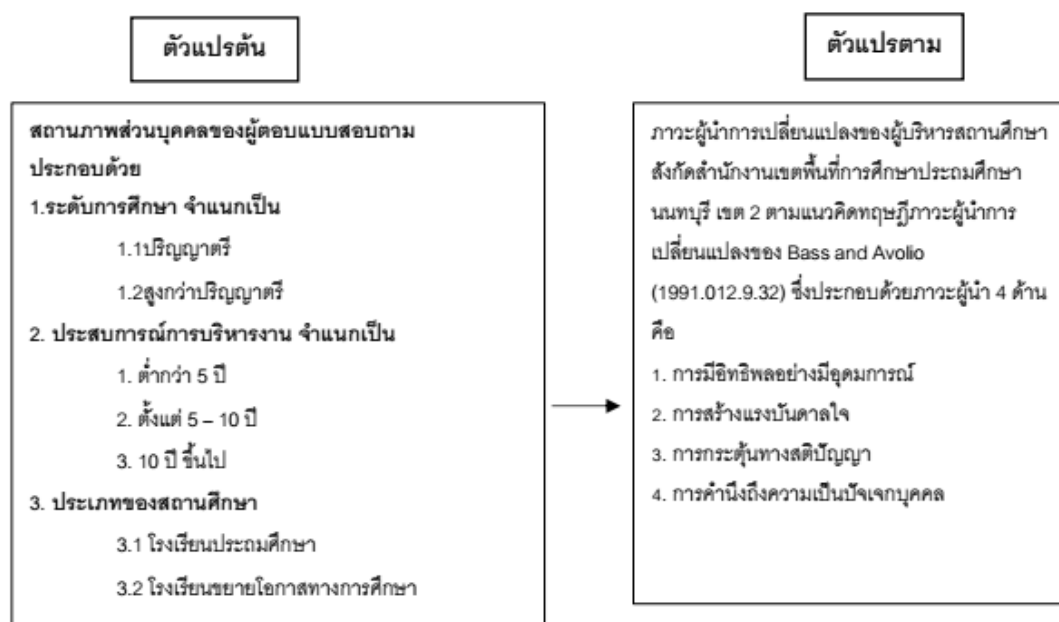
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ และประเภทของสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาศักยภาพด้านการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

กรอบแนวคิดงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 กรอบแนวคิดงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดหลักแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท (Likert, 1961) โดยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดของ เบส และ อวอลิโอ (Bass; & Avolio, 1994: 9-32) จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางสติปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามแนวคิดของ Bass; & Avolio (1994: 9-32) ซึ่งประกอบด้วยลักษณะภาวะผู้นำ 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จำนวน 69 ชุด และได้รับคืนมาทั้งหมด 69 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 86 คน โดยใช้ข้อมูล 10 มิถุนายน พ.ศ. 2565 จากกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 69 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การบริหารงานและประเภทของสถานศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)
4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงานโดยการทดสอบค่าทีโดย (One-way ANOVA LSD)
5. เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของอันดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางสติปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางสติปัญญา ไม่แตกต่างกัน และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล แตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล พบว่า คู่ของอายุ ต่ำกว่า 5 ปี กับ ตั้งแต่ 5-10 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ

ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็น ดังนี้ การกระตุ้นทางสติปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การบริหารงานและประเภทของสถานศึกษา พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้น

ทางสติปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางสติปัญญา ไม่แตกต่างกัน และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 2 มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การกระตุ้นทางสติปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ทักษะและเจตคติในการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดจนเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทักษะเจตคติด้านการบริหารแก่ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนในสังกัด โดยจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาลจึงเป็นเหตุให้มีภาวะผู้นำที่สามารถยกระดับจิตใจและสร้างแรงจูงใจของผู้ร่วมงานให้มีอุดมคติและมีค่านิยมทางจริยธรรมสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม สิงโตทอง (2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 2

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางสติปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป โดยรวมและรายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางสติปัญญา ไม่แตกต่างกัน และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อนำด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลมาวิเคราะห์แล้วพบว่า คู่ที่แตกต่างกันคือ อายุ ต่ำกว่า 5 ปี กับ ตั้งแต่ 5-10 ปี

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประเภทสถานศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารในชุดปัจจุบันทั้งผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ต่างเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันสมัย เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ เป็นผู้มองการณ์ไกลในอนาคต มีความริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สามารถวางแผนและจัดการกับปัญหาในการบริหารงานภายในสถานศึกษาที่ต้องเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากได้อย่างสร้างสรรค์ และการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นในทางลบให้เป็นทางบวกเพื่อทำให้การพัฒนาการศึกษา จึงทำให้การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่แบ่งตามประเภทของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญศิริ บุญสุวรรณ (2553)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ลึกซึ้งขึ้น

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เชิงคุณภาพ จะได้ทราบถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างครบถ้วน

เอกสารอ้างอิง

ขวัญศิริ บุญสุวรรณ. (2553). ภาวะความเป็นผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฏฐาวัลย์ สารสุข. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ตรีชฎา บัณฑิต. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธีระ ฤกษ์เจริญ. (2553). ความเป็นอาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม. กรุงเทพฯ:

- ประคอง รัตมีแก้ว. (2551). **คุณลักษณะผู้นำสถานศึกษาที่มีคุณภาพ**. ดุษฎีนิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2553). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี: มนต์รี.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2561). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: สยามการพิมพ์.
- วรัญญา ทิววงษ์. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ส้มมา รณิธิย์. (2556). **หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
- อุดม สิงโตทอง. (2553). **การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอวัฒนานคร** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Battol, M. Kathrun; & Martin. (1998). **Management Quality**. 2nd ed., New York: Prentice-Hall.
- Mushinsky, P. M. (1997). **Psychology Applied to Work an Introductions to Industrial and Organizational Psychology**.

E0018S: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SCHOOL AMINISTRATORS IN THE 21ST CENTURY ACCORDING TO TEACHERS' PERCEPTION AT BANG KHEN DISTRICT OFFICE, BANGKOK

อัจฉรา ปรีชาพันธ์¹ เบญจรัตน์ ราชดวง² ปราศรัย ประวิตรุ่งเรือง³ วิโรจน์ หมั่นเทพ⁴

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{2, 3, 4} อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 165 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี และ มอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 ใช้สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า t-test แบบ Independent และการทดสอบค่า f-test แบบ One-Way ANOVA ทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .34) เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ ความสามารถ และด้านความเป็นผู้นำ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านพบว่า แตกต่างกัน จากนั้นนำผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต่ำกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี และต่ำกว่า 5 ปี

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 การรับรู้ของครู

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study the desirable characteristics of school administrators in the 21st in teacher perceptions. and 2) to compare the desirable characteristics of school administrators in the 21st in teacher perceptions which is classified by gender, education level, and working-experience. The sample was 165 teachers in Bang Khen District, Bangkok. The sample size was determined according to Krejcie & Morgan prefabricated table using Stratified Random Sampling, Simple Random Sampling. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire which had Index of consistency was between 0.80-1, the reliability was 0.95. The statistics for data analysis were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test for Independent sample, One-way ANOVA, and paired tests using Scheffe's test method.

The research findings.

1. The desirable characteristics of school administrators in the 21st in teacher perceptions, Bang Khen District, Bangkok in overall was at high level ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .34) when considered in each aspect, found that all aspect was a high level; Sorted in descending order as follows: visionary, moral ethics, personality, human relations, capabilities, and leadership.

2. The desirable characteristics of school administrators in the 21st century in teacher perceptions, Bang Khen District, Bangkok which is classified by gender, education level, and working- experience in overall and aspect, found that difference. Then compare the results of paired tests using Scheffe's test method, it was found that teachers with more than 10 years of working- experience perceived desirable characteristics of school administrators in the 21st century was lower than teachers with 5-10 years and under 5 years of working- experience.

Keywords: knowledge management vocational education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 3-4)

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เปรียบเสมือนจอมทัพ และเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน. 2555) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ต้องมีความรู้ความสามารถ และต้องเป็นนักบริหารการศึกษามืออาชีพ มีคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อก้าวทันต่อโลก ปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างงานที่โดดเด่น มีความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานศึกษา ฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความพร้อมทางด้านวุฒิภาวะ คุณลักษณะ ศักยภาพความรู้ ความสามารถทางศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน (ธีระ รุญเจริญ. 2553: 182)

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (2560: 6) ได้จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกอบรมข้าราชการกรุงเทพมหานครให้มีคุณสมบัติครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งในสายงานบริหารสถานศึกษานั้น ให้มีความรู้ความสามารถทักษะประสบการณ์ ตลอดจนเจตคติที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรม และการแสดงออกให้เหมาะสม ดังที่ ชัยยนต์ เพาพาน (2560: 96) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความพร้อมทั้งด้านคุณลักษณะที่โดดเด่นมีทักษะทางปัญญาในระดับสูง และการบริหารจัดการแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นอกจากนี้ต้องมีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ และความคาดหวังสูงมุ่งสร้างความสำเร็จ และมีจิตเจตสร้างสรรค์ ตลอดจนการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหารงานในสถานศึกษา เนื่องจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสังคมเมืองในปัจจุบัน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการศึกษา เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในปัจจุบันผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาต่าง ๆ ของสำนักงานศึกษา และมีการนำปรับมาใช้ในโรงเรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูว่าอยู่ในระดับใด มีความแตกต่างกันหรือไม่ และมีความประสงค์หรือต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก และมองเห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการบริหาร และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อนำผลของการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลให้กับ โรงเรียนสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ไปกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

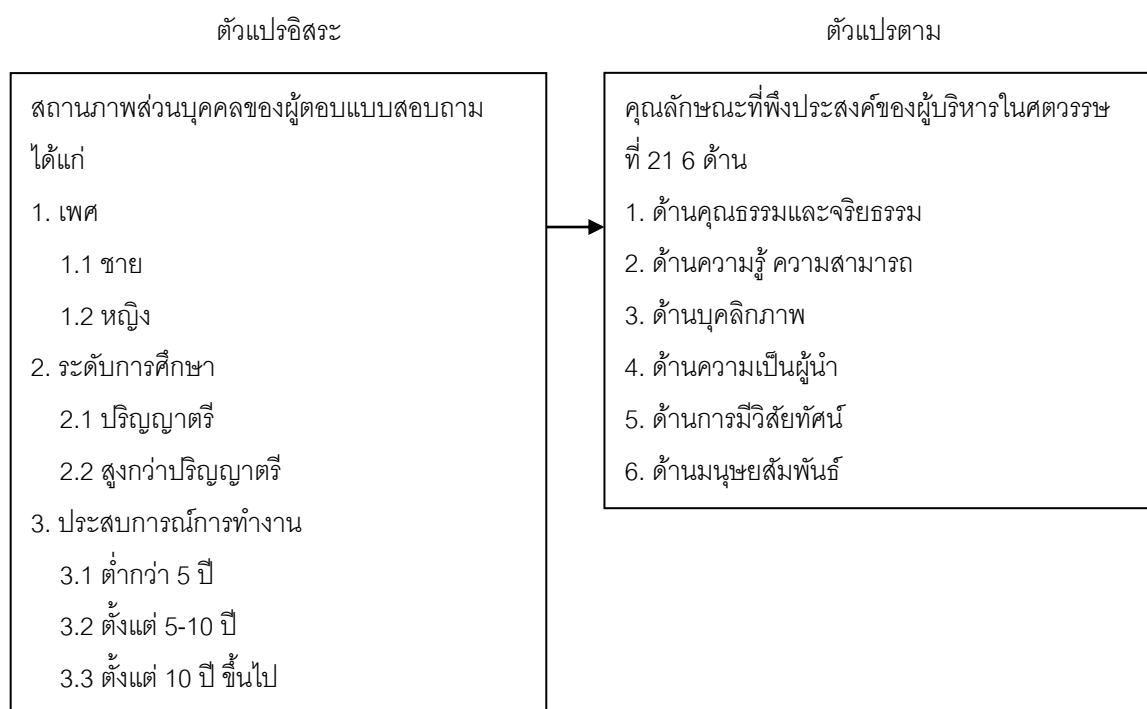
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
3. เป็นข้อมูลให้กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของ ธนวัฒน์ สายนภา (2559: 8) จินดา พุ่มสกุล (2553: 6-7) สูดาววรรณ เต็มเปี่ยม (2553: 7) ธิรภัทร์ พรหมนอก (2560: 6-7) ปทุมรัตน์ สีรูป (2560: 7-9) ธนาภรณ์ ถัดหลาย (2555: 5-6) ชุมพร ภาমনตรี (2558: 67) คณะณินดิษฐ์ กิจวิจิ (2560: 70-71) สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ตุลาคม - กุมภาพันธ์ 2565
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านมนุษยสัมพันธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งหมด 5 โรงเรียน จำนวน 295 สังกัดการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2565)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 165 คน กำหนดตัวอย่างโดยใช้ตารางการกำหนดตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม จาก 5 โรงเรียน ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน เมื่อทราบจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามลำดับของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruency: IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 165 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา โดยการทดสอบวิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent Sample t-test
3. เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (f-test) แบบ One-Way ANOVA โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำมาทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independent Sample t-test) ค่าเอฟ (f-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ผลการศึกษา

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

(n = 165)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	ระดับการรับรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.19	.448	มาก
2. ด้านความรู้ ความสามารถ	4.02	.503	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.17	.365	มาก
4. ด้านความเป็นผู้นำ	3.92	.498	มาก
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.26	.434	มาก
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.06	.314	มาก
รวมทั้งหมด	4.10	.346	มาก

จากตาราง 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .346) พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .434) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .448) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .498)

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังแสดงตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	ชาย		หญิง		t	p- value
	(n = 52)		(n = 113)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.16	.507	4.20	.419	-.599	.550
2. ด้านความรู้ ความสามารถ	3.95	.558	4.05	.474	-1.224	.223
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.17	.461	4.17	.313	-.014	.989
4. ด้านความเป็นผู้นำ	3.86	.551	3.94	.473	-.958	.339
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.23	.493	4.27	.406	-.448	.655
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.06	.385	4.07	.277	-.161	.872
รวม	4.07	.421	4.12	.306	-.722	.473

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	ปริญญาตรี (n = 133)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n = 32)		t	p- value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.12	.398	4.47	.529	-4.230*	.000
2. ด้านความรู้ ความสามารถ	3.94	.452	4.34	.574	-3.700*	.001
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.15	.331	4.22	.483	-.726	.472
4. ด้านความเป็นผู้นำ	3.84	.441	4.25	.586	-3.749*	.001
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.18	.415	4.56	.383	-4.607*	.000
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.05	.294	4.11	.387	-.821	.417
รวม	4.05	.303	4.33	.417	-3.630*	.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการมีวิสัยทัศน์แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	f	p-value
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	7.571	2	3.786	24.269*	.000
	ภายในกลุ่ม	25.271	162	.156		
	รวม	32.842	164			
2. ด้านความรู้ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	2.793	2	1.396	5.857*	.003
	ภายในกลุ่ม	38.619	162	.238		
	รวม	41.411	164			

ตาราง 4 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	f	p-value
3. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.926	2	.963	7.846*	.001
	ภายในกลุ่ม	19.884	162	.123		
	รวม	21.810	164			
4. ด้านการเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2.293	2	1.147	4.833*	.009
	ภายในกลุ่ม	38.433	162	.237		
	รวม	40.726	164			
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	1.463	2	.732	4.031*	.020
	ภายในกลุ่ม	29.401	162	.181		
	รวม	30.864	164			
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	1.123	2	.561	6.048*	.003
	ภายในกลุ่ม	15.036	162	.093		
	รวม	16.159	164			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.584	2	1.292	12.290*	.000
	ภายในกลุ่ม	17.033	162	.105		
	รวม	19.617	164			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ตาราง 5 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยรวม

โดยภาพรวม		ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.25	4.15	3.95
ต่ำกว่า 5 ปี	4.25		.099 (.314)	.303* (.000)
ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.15			.203* (.003)
ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	3.95			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต่ำกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5-10 ปี

สรุปผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นผู้นำ

2. จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการมีวิสัยทัศน์แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม และรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น นำมาทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.3.1 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยรวม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต่ำกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5-10 ปี

อภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความพร้อมในทุกด้านขององค์กร เป็นผู้ที่ได้ผ่านการพัฒนา และฝึกอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท อำนาจ และหน้าที่ เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่เหมาะสมกับตำแหน่ง และเพื่อให้องค์กรก้าวทันต่อโลกในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา สัมพุล (2555) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับบุคลากรด้วยความเสมอภาคไม่จำกัดเพศ มีแนวปฏิบัติในการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงศักยภาพของตนเองในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และเท่าเทียมกัน โดยไม่พิจารณาถึงเรื่องเพศ จึงส่งผลให้ระหว่างครูเพศชาย และครูเพศหญิงมีแนวคิดต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาฟิซ ข่านรักษ์ (2557) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

ตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง ผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า ทัศนะของครูผู้สอนที่มีเพศ โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการมีวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาเป็นที่ยอมรับสำหรับบุคคลในสังคมเป็นสิ่งสะท้อนถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานของสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษามากหรือน้อย ความหลากหลายของสาขาวิชาความรู้เหล่านั้น อาจส่งผลต่อระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิริ บัวอุไร (2554) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษา เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คนึงนิตย์ กิจวิจิ (2560) ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 รายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม และรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ระยะเวลาและประสบการณ์การทำงาน ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นต่างกันได้ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายบริหารงานของสถานศึกษาที่ทำงานมานานกับที่เพิ่งเข้ารับราชการไม่นานต่างก็มีความต้องการผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่าย บังคับบัญชาที่ดีพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ กล้าผจญ (2558) ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูกลุ่มเครือข่ายทพดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูกลุ่มเครือข่ายทพดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จึงนำมาทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.3.1 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยรวม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต่ำกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5-10 ปี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5-10 ปี เป็นครูรุ่นใหม่ที่ได้เข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ได้รับความรู้ และประสบการณ์ สามารถพัฒนาศักยภาพ ทักษะการเป็นครูในศตวรรษที่ 21 และมีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา พุ่มสกุล (2553: 74) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเมื่อจำแนก ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในด้านความเป็นผู้นำ พบว่า มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความพร้อมที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพราะผู้บริหารที่มีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำที่ดีมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูผู้ปกครอง หรือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- คณินนิตย์ กิจวิณี. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- จินดา พุ่มสกุล. (2553). **คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2555). **แนวโน้มยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏรุ่นใหม่ในทศวรรษหน้า.** คุษณินพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2560, มกราคม-มิถุนายน). **ภาวะผู้นำทางการศึกษาและนวัตกรรมทางการบริหาร: กระบวนทัศน์ใหม่ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา.** วารสารคณะครุศาสตร์ กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. 1(3): 96.
- ชุมพร งามนตรี. (2558). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ และความคาดหวังของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ธนากร ถัดหลาย. (2555). **คุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีวะตามความต้องการของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดตราด.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ธีรภัทร พรหมนอก. (2560). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมีอาชีวะในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษาเพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3.** พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: ข้าวฟ่าง.
- ปทุมรัตน์ สีรูป. (2560). **การพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พรศิริ บัวอุไร. (2554). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พิพัฒน์ กล้าผจญ. (2558). **การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครู กลุ่มเครือข่ายทับดรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สระแก้ว: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2560). **การพัฒนาคุณภาพการศึกษา: ระบบเครือข่ายโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: สำนักฯ.

- สุดาวรรณ เต็มเปี่ยม. (2553). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวภา สัมพุล. (2555). **คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ฮาฟิซ ข่านูร์กีซ. (2557). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

E0019S: การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ADMINISTRATION BASED ON BRAHMAVIHARA DHAMMA 4 OF SCHOOL ADMINISTRATORS, THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

ณัฐนิชา จันทฤทธิ¹ พรพิมล ประวิตรุ่งเรือง² ภาวดี อนันต์นาวิ²

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประจำหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 357 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี และ มอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารควรบริหารงานโดยการมอบหมายภาระงานให้ครูเท่าที่จำเป็นตามแต่ความสมควร ลดภาระงานเอกสารที่ไม่จำเป็น ควรมุ่งแก้ไขปัญหามาให้แกครู ควรส่งเสริม สนับสนุน และร่วมยินดีเมื่อครูประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นจากการสอน การส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน หรือการเลื่อนวิทยฐานะ ควรรู้จักวางเฉย ทำใจเป็นกลาง ไม่ตัดสินความดีความชอบ จากการฟังข้อมูลข่าวสารที่ผ่านเข้ามาเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคอยสอดส่องควบคุมดูแลผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง

คำสำคัญ: การบริหารงาน, หลักพรหมวิหาร 4, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the administration based on the Brahmavihara Dhamma 4 of school administrators, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, 2) To compare the administration based on the Brahmavihara Dhamma 4 of school administrators, classified by personal status. 3) To study guidelines the administration based on the Brahmavihara Dhamma 4 of school administrators. The samples were 357 teachers in the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 which set the sample size according to the table of Krejcie and Morgan by stratified random sampling. The instrument was 5-level scale questionnaire with a reliability was 0.99. The statistics use in this research were percentage, mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.), t-test, One-way analysis and Scheffe's method.

The findings were as follows: 1) The administration based on the Brahmavihara Dhamma 4 of school administrators, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, in overall and each aspect were at a high level, 2) The comparing the administration based on the Brahmavihara Dhamma 4 of school administrators, classified by gender, education level and school size in overall and each aspect were not different. When classified by teaching experience in overall and each aspect were statistically significant different at .01 level, 3) The guidelines of administration based on the Brahmavihara Dhamma 4 of school administrators found that should assign tasks to teachers as needs, reduce the burden of unnecessary paperwork, should focus on solving problems for teachers, promote, support and rejoice when a teacher succeeds, whether teaching, sent students to competition or academic advancement, should be indifferent, neutralize, do not judge merit from only listening to past news but have to monitor and supervise the performance by themselves.

Keywords: Administration, Brahmavihara Dhamma 4, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ พัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนามนุษย์ให้สามารถทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และของโลก ควบคู่กับการรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579: 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารงานต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ส่วนคุณสมบัติของผู้บริหารที่ตั้นนั้นจะต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อความสำเร็จในการบริหารจัดการของสถานศึกษาและการจัดการศึกษาสิ่งที่สำคัญ

คือ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และมีภาวะผู้นำตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 79) ในส่วนของการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ คุณธรรม และมีคุณสมบัติที่ดี คุณธรรมนั้นมีปรากฏอยู่ในหลักคำสอนของทุกศาสนา นอกจากนั้นยังมีอยู่ในรูปของกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง จรรยาบรรณ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องยึดคุณธรรมเป็นสรณะตลอดเวลา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562)

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการจัดการ จึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์มากกว่าบุคคลในตำแหน่งอื่น ๆ โดยเฉพาะคุณสมบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของผู้บริหารการศึกษาและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ทฤษฎีและหลักปฏิบัติทางคุณธรรมจริยธรรมจะทำให้เกิดความเข้าใจ กำหนดกรอบการประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้อง เกิดความมั่นใจและเกิดความสำเร็จในการประพฤติปฏิบัติ จนทำให้สามารถปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมได้ถูกต้อง (พระอริการบุญช่วย โชติวีโร. 2563: 115) คุณธรรม หมายถึง ศีลธรรมที่ได้ปลูกฝังไว้ในจิตสำนึกของคน เป็นความรู้สึกสำนึกคิดที่จะนำไปสู่การปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และรู้ดี รู้ชั่ว รู้เลือกสรร ความเชื่อ ศรัทธา ยึดมั่นในสิ่งดีงาม ฝังฝังไว้ในจิตใจเป็นนามธรรม แล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมคุณธรรม เป็นคุณภาพของจิตใจ กล่าวคือ คุณสมบัติของผู้บริหารที่เสริมสร้างจิตใจให้ตั้งมั่นให้เป็นจิตใจที่สูง ประเสริฐและประเสริฐ และช่วยให้ผู้บริหารสามารถปกครองบุคลากรในโรงเรียนให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ซึ่งหลักธรรมที่ได้มีการนำไปใช้กันมากที่สุดคือ (พระมหาสมบุญ สุธมฺโม. 2560: 169) หลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และ อุเบกขา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). 2559: 186-187) ซึ่งเป็นคุณธรรมของผู้บริหารที่ช่วยเสริมการทำงานให้งานออกมาราบรื่นและผู้ร่วมงานมีความสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีโรงเรียน จำนวน 52 โรงเรียน มีครูจำนวน 5,568 คน การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมีงาน 4 งาน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป จากข้อมูลของสถิติการร้องเรียนและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่าผู้บริหารและครูได้รับการร้องเรียน จำนวน 8 เรื่อง และยังพบว่า กระบวนการบริหารงานของโรงเรียนบางกลุ่มงานยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ได้วางแผนไว้ ส่วนหนึ่งอาจมาจากการที่ ผู้บริหารตั้งตนเป็นใหญ่ เอาตนเองเป็นที่ตั้ง มีความลำเอียงในเรื่องการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. 2565ก)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 จำนวน 5,568 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2. 2565)

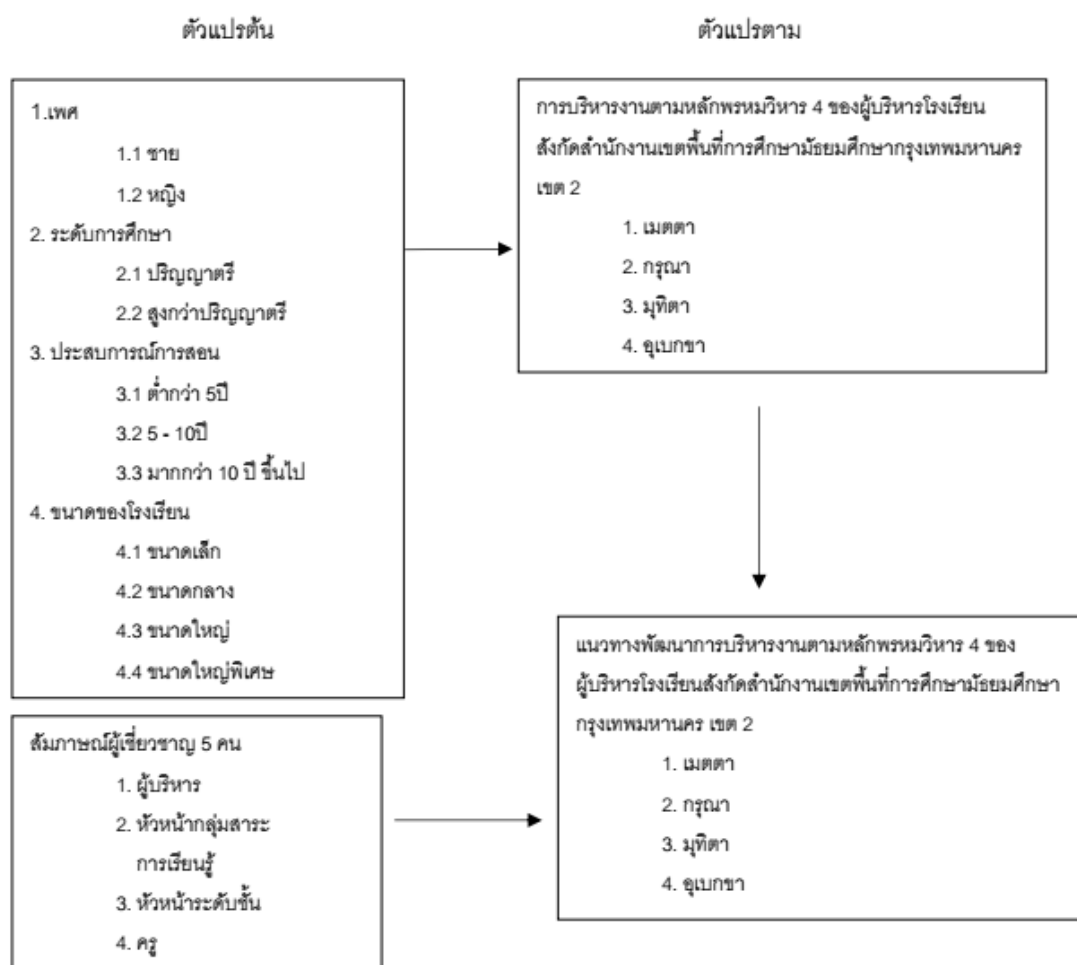
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 จำนวน 357 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียน สามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียน ให้ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานอย่างมีความสุขเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานโรงเรียนมากยิ่งขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้ผู้บริหารโรงเรียนบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ครูและบุคลากรเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เรื่องการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 ได้ใช้หลักคุณธรรมของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2559: 186-187) ที่กล่าวว่า หลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียน กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ

สมมติฐานในการวิจัย

ครูที่มีเพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 5,568 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. 2565ก)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 357 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่อง การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ได้แก่ เพศ ขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักวิชาการเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนจากตำรา เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อร่างข้อคำถามของแบบสอบถาม
2. กำหนดกรอบเนื้อหา และข้อคำถามทั้ง 4 ด้าน นำข้อสรุปจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามผ่านระบบ Google form เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม ทำการปรับปรุงเครื่องมือ
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) โดยทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.801-0.876 มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.99 โดยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach, L. J. 1990) แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เสนอขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-กรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสร้างแบบสอบถามเป็น Google Form และแนบ QR code แบบสอบถามไปกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 357 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้กลับคืนมา จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวิธีการดังนี้

1. ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติ สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2

2. รวบรวม วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเสนอในรูปแบบความเรียงสำหรับแบบสอบถาม

ตอนที่ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน การแจกแจง และการเปรียบเทียบกลุ่มข้อมูล สถิติที่ใช้คือ

1. การวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ ขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

ผลการปฏิบัติการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ด้านมุทิตา ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.85) รองลงมา คือ ข้อ 4 ด้านอุเบกขา ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.85) ข้อ 1 ด้านเมตตา ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.84) และ ข้อ 2 ด้านกรุณา ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวม และรายด้าน

(n = 357)

การบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน	การปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านเมตตา	3.81	0.84	มาก	3
2. ด้านกรุณา	3.80	0.84	มาก	4
3. ด้านมุทิตา	3.83	0.85	มาก	1
4. ด้านอุเบกขา	3.82	0.85	มาก	2
รวม	3.82	0.85	มาก	

พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ด้านมุทิตา ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.85) รองลงมาคือ ข้อ 4 ด้านอุเบกขา ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.85) ข้อ 1 ด้านเมตตา ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.84) และ ข้อ 2 ด้านกรุณา ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การสอน

ตาราง แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ

การบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน	การปฏิบัติ				t	Sig
	เพศชาย		เพศหญิง			
	(n = 137)		(n = 220)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเมตตา	3.91	0.91	3.74	0.79	1.75	.81
2. ด้านกรุณา	3.90	0.89	3.74	0.80	1.66	.10
3. ด้านมุทิตา	3.91	0.92	3.78	0.80	1.29	.20
4. ด้านอุเบกขา	3.90	0.91	3.76	0.81	1.45	.15
รวม	3.90	0.89	3.76	0.78	1.57	.12

พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน	การปฏิบัติ				t	Sig
	ปริญญาตรี (n = 285)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n = 72)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเมตตา	3.77	0.83	3.95	0.83	-1.65	.10
2. ด้านกรุณา	3.78	0.83	3.89	0.86	-1.00	.32
3. ด้านมุทิตา	3.80	0.85	3.94	0.85	-1.25	.21
4. ด้านอุเบกขา	3.80	0.85	3.89	0.86	-0.81	.42
รวม	3.79	0.82	3.92	0.83	-1.20	.23

พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง แสดงการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การปฏิบัติ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านเมตตา	ระหว่างกลุ่ม	0.08	3.00	0.03	0.04	.99
	ภายในกลุ่ม	249.13	353.00	0.71		
	รวม	249.21	356.00			
2. ด้านกรุณา	ระหว่างกลุ่ม	0.17	3.00	0.06	0.08	.97
	ภายในกลุ่ม	250.55	353.00	0.71		
	รวม	250.72	356.00			
3. ด้านมุทิตา	ระหว่างกลุ่ม	0.04	3.00	0.01	0.02	1.00
	ภายในกลุ่ม	257.07	353.00	0.73		
	รวม	257.11	356.00			

ตาราง (ต่อ)

การปฏิบัติ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
4. ด้านอุเบกขา	ระหว่างกลุ่ม	0.07	3.00	0.02	0.03	.99
	ภายในกลุ่ม	257.57	353.00	0.73		
	รวม	257.64	356.00			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.07	3.00	0.02	0.04	.99
	ภายในกลุ่ม	241.50	353.00	0.680		
	รวม	241.57	356.00			

พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสถิติ

ตาราง แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การปฏิบัติ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านเมตตา	ระหว่างกลุ่ม	20.05	2.00	10.02	15.48**	.00
	ภายในกลุ่ม	229.16	354.00	0.65		
	รวม	249.21	356.00			
2. ด้านกรุณา	ระหว่างกลุ่ม	19.36	2.00	9.68	14.81**	.00
	ภายในกลุ่ม	231.36	354.00	0.65		
	รวม	250.72	356.00			
3. ด้านมุทิตา	ระหว่างกลุ่ม	21.89	2.00	10.94	16.47**	.00
	ภายในกลุ่ม	235.22	354.00	0.66		
	รวม	257.11	356.00			
4. ด้านอุเบกขา	ระหว่างกลุ่ม	22.59	2.00	11.29	17.01**	.00
	ภายในกลุ่ม	235.05	354.00	0.66		
	รวม	257.64	356.00			

ตาราง (ต่อ)

การปฏิบัติ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
	ระหว่างกลุ่ม	20.886	2	10.443	16.752**	.00
รวม	ภายในกลุ่ม	220.681	354	.623		
	รวม	241.567	356			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์การสอนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านมุทิตา รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา ด้านเมตตา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกรุณา

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนครูที่ประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์แยกประเด็น ผลปรากฏดังนี้ ด้านเมตตา คือ ผู้บริหารจะต้องมีความเป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล

มีกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีความสุขอย่างยั่งยืน ด้าน
 กรณมา ผู้บริหารควรจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม 2 ด้าน
 มุทิตา ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับครูและบุคลากร รวมทั้งแสดงความยินดีหรือยกย่องเมื่อ
 ประสบความสำเร็จ และสุดท้ายด้านอุเบกขา ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามระบบราชการ และรู้จัก
 วางเฉย วางตัวเป็นกลาง ไม่ทำให้ครูรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียม

อภิปรายผล

การบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 ได้แก่ ด้านมุทิตา ด้านอุเบกขา ด้านเมตตา ด้านกรณมา ตามลำดับ จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา
 ส่วนใหญ่ได้นำหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 มาใช้ในกระบวนการของผู้บริหารที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวข้องกับผู้ได้บังคับ-
 บัญชาและบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ พร้อมทั้งการพัฒนาให้บุคลากรมี
 ศักยภาพที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อการทำงานได้ในระดับมาก สอดคล้องกันกับเอกสาร
 งานวิจัยของ วิทยา เอื้องเพชร (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหาร
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะตามหลัก
 พรหมวิหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม
 อยู่ในระดับมาก ครูมีความประสงค์ให้ผู้บริหารนำเอาหลักธรรมทางศาสนาพุทธมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ
 เพื่อสร้างคุณธรรมในการครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคนและพัฒนางาน ผู้ได้-
 บังคับบัญชาทำงานอย่างมีความสุขและทำให้งานประสบผลสำเร็จ

1.1 ด้านเมตตา โดยรวมมีการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน
 ระดับมาก จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานสถานศึกษาผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนสำคัญในการจัดการ การ
 ให้การสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ การแสดงตนเป็นกัลยาณมิตรและมีอหยาภัยดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
 จึงเป็นผลให้ระดับคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ สายฝน เจริญรัมย์ (2559)
 ได้ทำการศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 33 ในอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน พบว่ารายด้านเมตตาอยู่ใน
 ระดับมาก

1.2 ด้านกรณมา โดยรวมมีการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน
 ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการบริหารงานที่ดีเสมอต้นเสมอปลาย ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับความ
 ทุกข์ยาก รวมทั้งให้การสนับสนุนการพัฒนามูลฐานอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นผลให้ระดับคะแนนความคิดเห็นอยู่ใน
 ระดับมาก สอดคล้องกันกับเอกสารงานวิจัยของ พระปลัดมงคล วราสโย (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทาง
 การพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร พบว่ารายด้านกรณมาอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านมูทิตา โดยรวมมีการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลายประสบความสำเร็จอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างจริงใจปราศจากความอิจฉาริษยา จึงเป็นผลให้ให้ระดับคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกันกับเอกสารงานวิจัยของ อัสชาติ อาศิรกันต์ และ จิรวัฒน์ วรณโรจน์ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีระดับการปฏิบัติ พบว่ารายด้านมูทิตาอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านอุเบกขา โดยรวมมีการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานสถานศึกษาเป็นการปกครองในคนหมู่มาก การวางตัวของผู้บริหารจึงเป็นภาพลักษณ์หลักของการทำงาน เพราะผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา การบริหารที่ไม่อคติ ไม่เน้นอารมณ์ใช้หลักการและเหตุผล สอดคล้องกันกับเอกสารงานวิจัยของ พระมหาวชิรวิชญ์ คามพินิจ (2555) ได้ศึกษาความเป็นภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยความเป็นภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่ารายด้านอุเบกขาอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกได้ดังนี้

2.1 ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 กับครูทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ พระครูวิจิตรสาธุส (2560) ที่ได้ศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล ที่มีเพศต่างกัน มีผลโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 กับทุกขนาดโรงเรียน ไม่ว่าโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ส่งผลให้ทุกคนที่ร่วมงานมีความสุข มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกันกับเอกสารงานวิจัยของ นันทพร ทองเชื้อ มิตรภาณี พุ่มกล่อม และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2564) ได้ศึกษา การบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารจำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษาในภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 กับครูผู้สอนด้วยใจที่เป็นกลางปราศจากอคติ และไม่คำนึงถึงระดับการศึกษาที่สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ พระมหาวชิรวิชญ์ คามพินิจ (2555) ได้ศึกษาความเป็นภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร

พบว่า ความเป็นภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลโดยรวมและรายด้านต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและทุกด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 กับครูผู้สอน โดยคำนึงถึงประสบการณ์การทำงานที่เป็นสิ่งที่จะช่วยการันตีความพร้อมในการทำงานของครู ซึ่งสอดคล้องกันกับเอกสารงานวิจัยของ วิณา คำคุ้ม (2561) ได้ศึกษาพฤติกรรมของการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ในจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีผลความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

จากข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหาร พบว่า ด้านเมตตา ผู้บริหารควรมีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีเหตุผล จัดทำกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้ความสำคัญสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีความสุข ด้านกรุณา ผู้บริหารควรช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสมและบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านมุทิตา ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครูและบุคลากร รวมทั้งแสดงความยินดีหรือยกย่องในความสำเร็จ ด้านอุเบกขา ผู้บริหารควรรู้จักวางเฉย วางตัวเป็นกลาง ไม่ทำให้ครูรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวรัตน์ ไชยมพู่ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องวิถีครองคน: พรหมวิหาร 4 สำหรับผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวทางการครองคนของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ในการบริหาร สรุปได้ว่า ผู้บริหารกับหลักคุณธรรมจริยธรรมควรอยู่ควบคู่กัน โดยหลักคุณธรรมจริยธรรมเปรียบเสมือนเครื่องมือหรือแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือเหนี่ยวนำจิตใจของบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกต้อง เป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารการศึกษาเป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดขวัญและกำลังใจมีความมั่นคงในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านเมตตา ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลอย่างสม่ำเสมอ มีความรักความปรารถนาดีต่อครูและบุคลากร มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
2. ด้านกรุณา ผู้บริหารควรแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถโดยไม่วางเฉย และควรอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสามารถของตน
3. ด้านมุทิตา ผู้บริหารควรให้กำลังใจครูและบุคลากรด้วยความจริงใจ ยกย่องสรรเสริญครูและบุคลากรที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใจกว้างและมีน้ำใจต่อครูและบุคลากร

4. ด้านอุเบกขา ผู้บริหารควรตัดสินใจไตร่ตรองด้วยปัญญา คอยแนะนำวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎระเบียบทางราชการโดยปราศจากอคติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรมและการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (2562). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

นวรรตน์ ไวกมภู และ รพีพรรณ สุวรรณรัฐโชติ. (2560, มกราคม-มิถุนายน). วิถีครองคน พรหมวิหาร 4 สำหรับผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์. 4(1): 105-113.

นันทพร ทองเชื้อ มิตภาณี พุ่มกล่อม และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2564). การบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academi. 7(1): 90-102.

พระครูวิจิตรสาธุรส. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา. วารสาร มจร อุบลปรสิทธสน. 7(2): 1-15.

พระปลัดมงคล วราสโย (เรืองอาคม). (2561). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. สมุทรปราการ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2559). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 34. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต).

พระมหาวิริยชัย ความพินิจ. (2555). ความเป็นภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระมหาสมบุญ สุธมโม. (2560). คุณธรรมจริยธรรมกับผู้บริหารการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2566, จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/312>.

พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส. (2563). **คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2566, จาก <https://online.anyflip.com/lywhx/wceu/mobile>.

วิทยา เอื้องเพ็ชร. (2554). **คุณลักษณะตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วีณา คำคุ้ม. (2561). **พฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ในจังหวัดพังงา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สายฝน เจริญรัมย์. (2559). **การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33**. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ร้อยเอ็ด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพฯ เขต 2. (2565ก). **จำนวนครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2565**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

_____. (2565ข). **จำนวนนักเรียนรายบุคคล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

_____. (2565ค). **สถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อัศชาติ อาศิริกานต์ และ จิรวัดน์ วรณโรจน์. (2561). **การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น**. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2565, จาก <https://idcneu.com/neunic22/>.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper & Row.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 608-610.

E0020S: การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

SCHOOL-BASED MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER SAIMAI DISTRICT, BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

พรสรวร เพ็งประโคน¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง² กุลจิรา รักษนคร³

¹ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{2,3} อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู กำหนดขนาดตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 242 คน เครื่องมือเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น .79 ค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง .80-1 สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์สถิติ ที่ (t-test) ค่าเอฟ (F-Test) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล รองลงมาคือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านหลักการมีส่วนร่วม 2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า (1) จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านหลักการบริหารตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (3) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน (5) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร คือ (1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะและร่วมกันแก้ไขปัญหา (2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ชุมชน/หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครูแก่นักเรียน (3) ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ควรมีรูปแบบการบริหารงานที่เป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (4) ด้านหลักการบริหารตนเอง ควรมีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการกระบวนการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ (5) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การบริหาร, โรงเรียนเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study management by using School-Based Management (SBM) 2) to compare School-Based Management (SBM) classified by the status of questionnaire respondents 3) to study the guidelines for School-Based Management in schools under Saimai District, Bangkok Metropolitan Administration. The samples were teachers of schools under Saimai District, Bangkok Metropolitan Administration and the sample size was identified by Krejcie & Morgan (1970: 608), a total of 242 people were selected by stratified random sampling. The research instruments were rating scale questionnaires with reliability at .79 and the Index of item objective congruence (IOC) range between 0.80-1. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-Test, F-Test and Content Analysis.

The research results were as follows: 1) The overall School-Based Management in schools under Saimai District, Bangkok Metropolitan administration were at the highest level when considering each section sequenced by mean including check and balance followed by decentralization, self-management, return power to people and participation respectively. 2) The comparing results of the differences of School-Based Management (SBM) in schools under Saimai District, Bangkok Metropolitan Administration classified by the status of questionnaire respondents were (1) classified by gender, there is no significance in the participation section, but the results showed a difference in self-management and participation section with the statistical significance of .05 level. (2) classified by position, there is no significance in all sections (3) classified by education, there is no significance in participation section, but the results showed a difference in participation section with the statistical significance of .05 level (4) classified by academic standings, there is no significance in all sections 5) classified by school size, there are significance in all sections. 3) The guidelines for School-Based Management in schools under Saimai District, Bangkok Metropolitan Administration all five sections including (1) the decentralization section should be employees participate in planning, suggestion and solving problems together (2) the participation section should be the community/organization involved in learning management with teachers (3) the return power to people section should be working management style as a good friend and listen to each other (4) the self-management section should be used analyzed data and performance evaluation results to support decision-making and improvement of working performance (5) the check and balance section should be informed and reported the progress of the action plan to parents, community and organizations continually.

Keywords: Management, School-Based

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย จำเป็นต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาของประเทศเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพและศักยภาพอย่างต่อเนื่องเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยต้องการให้ประชากรของประเทศสามารถร่วมมือและแข่งขันกับประชาคมโลกอื่น ๆ ได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 39 ระบุว่า "ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง.." และในมาตรา 40 ระบุว่า "ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิโดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา." (วีระยุทธ ชาศตะกาญจน์, 2555: 58-59)

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อกำหนดขอบเขตในการดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ ตามมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ใช้แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) เป็นกรอบกำหนดทิศทางและแนวทางขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร ให้กับส่วนราชการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกิจการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร ในระยะ 6 ปี ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครให้เกิดประสิทธิภาพ และการพัฒนาผู้เรียนที่มีศักยภาพอันสอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพประชากรของกรุงเทพมหานคร และเป็นเป้าหมายและปรัชญาสูงสุดของการจัดการศึกษาของประเทศไทย และตามโครงสร้างสำคัญของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สารสำคัญที่ 6 กล่าวว่า การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนาระบบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมประสิทธิภาพ

การดำเนินงานของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน มีการบริหารในลักษณะของโรงเรียนเป็นฐานโดยมีการจัดการศึกษาตามที่ได้รับภาระกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาทำให้โรงเรียนมีอิสระ บริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) (จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์, 2560)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร สนใจที่จะศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ให้ประสบความสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการวิจัย

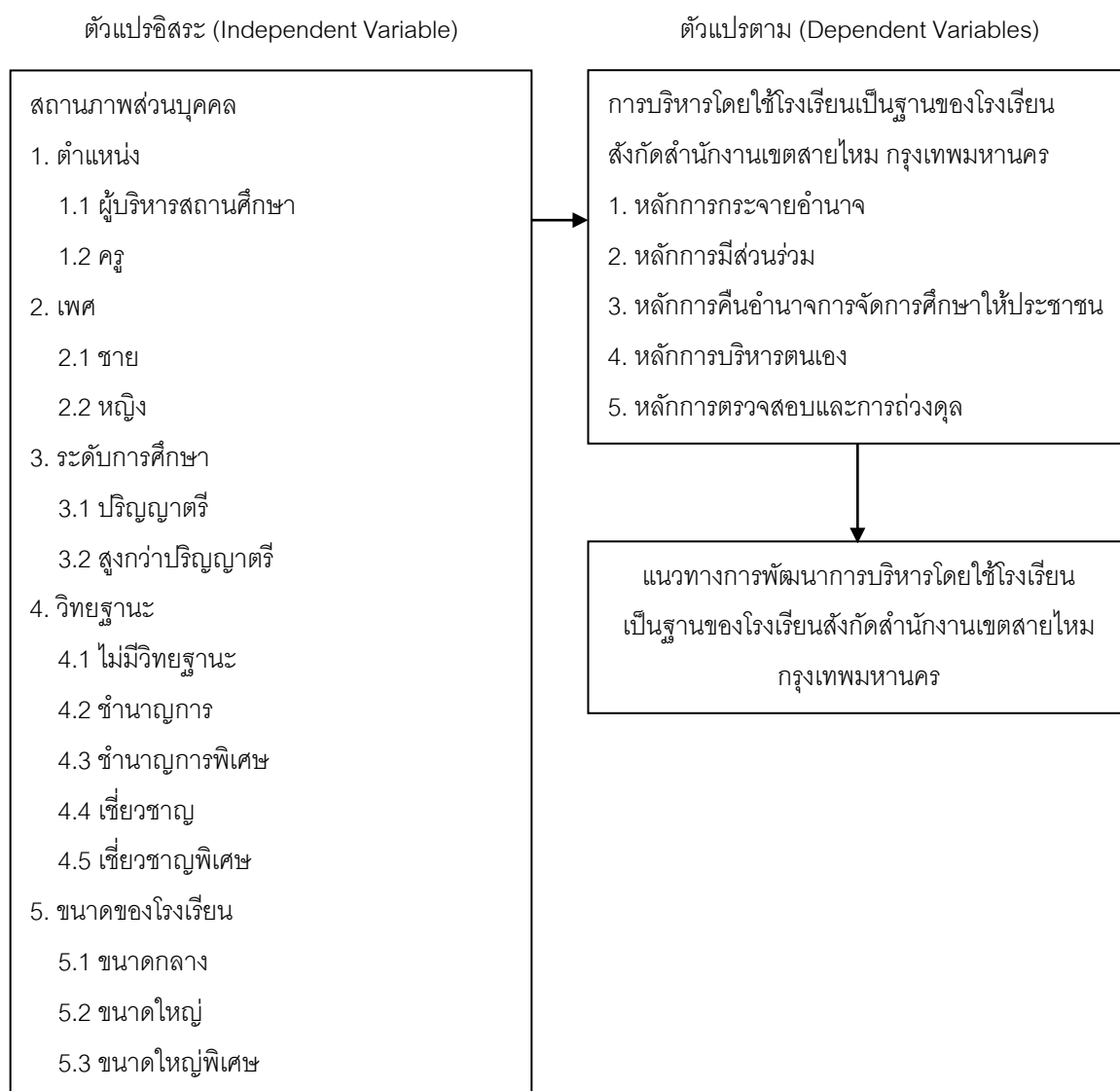
ครูที่มีตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน วิทยฐานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. ข้าราชการครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
3. สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนา วางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักการแนวคิดเอกสารจากนักวิชาการ ดังนี้ ของ รุ่งชัดดาพร เวระชาติ (2556: 183) จรุณี แก้วเย็น (2557: 214) สัมมา รณิธย์ (2556: 149-150)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างเหมาะสม ใน 5 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง 5) หลักการตรวจสอบและการถ่วงดุล
2. ด้านประชากร ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน

ระยะเวลาในการทำวิจัย

เดือนพฤศจิกายน 2565 - เดือนมกราคม 2566

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน ทั้งหมด 634 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการแบ่ง และการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวนทั้งสิ้น 242 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างเครื่องมือ 2) สร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถาม เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง 3) นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง .80-1 4) นำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alfa-coefficient) ของ Cronbach ได้ .79 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- สถิติพื้นฐาน คือ 1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ คือ 1) ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) 2) ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alfa-coefficient) ของ Cronbach
- สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ 1) การทดสอบค่าที (t-test) 2) ค่าเอฟ (F-Test) 3) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.56	0.23	มากที่สุด	2
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.39	0.35	มาก	5
3. ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.46	0.29	มาก	4
4. ด้านหลักการบริหารตนเอง	4.55	0.24	มากที่สุด	3
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.58	0.18	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.51	0.16	มากที่สุด	

จากตาราง 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน เรียงจากมากไปน้อย พบว่า ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.18) มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.23) ด้านหลักการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.24) ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.29) และด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.35)

2. เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศชาย 49 คน, เพศหญิง 193 คน)

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามเพศ ดังนี้

จำแนกตามเพศ	เพศชาย		เพศหญิง		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.21	0.28	4.20	0.31	.244	.792
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.30	0.24	4.15	0.36	.671	.050*
3. ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.20	0.25	4.18	0.29	.221	.831
4. ด้านหลักการบริหารตนเอง	4.26	0.22	4.13	0.35	.660	.050*
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.23	0.30	4.21	0.33	.262	.853
รวม	4.27	0.23	4.21	0.30	1.63	.122

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง ดังนี้

จำแนกตามตำแหน่ง	ผู้บริหาร		ครู		t	p-value
	สถานศึกษา					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.91	0.08	4.18	0.28	3.74	.092
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.41	0.07	4.21	0.32	.901	.381
3. ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.87	0.05	4.15	0.24	3.71	.233
4. ด้านหลักการบริหารตนเอง	4.43	0.24	4.23	0.34	.921	.393
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.93	0.54	4.20	0.30	3.76	.534
รวม	4.50	0.53	4.24	0.28	1.43	.194

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา ดังนี้

จำแนกตามระดับการศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.19	0.26	4.18	0.29	.224	.812
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.28	0.22	4.13	0.35	3.66	.050*
3. ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.15	0.32	4.20	0.35	.982	.324
4. ด้านหลักการบริหารตนเอง	4.39	0.27	4.25	0.38	2.66	.083
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.16	0.33	4.21	0.36	.971	.330
รวม	4.23	0.21	4.19	0.28	1.61	.104

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามวิทยฐานะ ดังนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	จำแนกตามวิทยฐานะ	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	ไม่มีวิทยฐานะ	4.16	0.40	.663	.611
	ชำนาญการ	4.21	0.22		
	ชำนาญการพิเศษ	4.16	0.26		
	เชี่ยวชาญ	0.00	0.00		
	เชี่ยวชาญพิเศษ	0.00	0.00		
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ไม่มีวิทยฐานะ	4.07	0.46	1.67	.183
	ชำนาญการ	4.33	0.14		
	ชำนาญการพิเศษ	4.10	0.31		
	เชี่ยวชาญ	0.00	0.00		
	เชี่ยวชาญพิเศษ	0.00	0.00		
3. ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	ไม่มีวิทยฐานะ	4.20	0.34	.152	.930
	ชำนาญการ	4.19	0.31		
	ชำนาญการพิเศษ	4.15	0.36		
	เชี่ยวชาญ	0.00	0.00		
	เชี่ยวชาญพิเศษ	0.00	0.00		
4. ด้านหลักการบริหารตนเอง	ไม่มีวิทยฐานะ	4.20	0.41	1.47	.232
	ชำนาญการ	4.41	0.26		
	ชำนาญการพิเศษ	4.26	0.38		
	เชี่ยวชาญ	0.00	0.00		
	เชี่ยวชาญพิเศษ	0.00	0.00		
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	ไม่มีวิทยฐานะ	4.21	0.35	.164	.922
	ชำนาญการ	4.20	0.32		
	ชำนาญการพิเศษ	4.16	0.37		
	เชี่ยวชาญ	0.00	0.00		
	เชี่ยวชาญพิเศษ	0.00	0.00		

ตาราง 5 (ต่อ)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	จำแนกตามวิทยฐานะ	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
	ไม่มีวิทยฐานะ	4.27	0.31	.272	.612
	ชำนาญการ	4.21	0.39		
รวม	ชำนาญการพิเศษ	4.19	0.39		
	เชี่ยวชาญ	0.00	0.00		
	เชี่ยวชาญพิเศษ	0.00	0.00		

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่มาก		F	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.18	0.26	4.14	0.29	4.25	0.32	.062	.914
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.27	0.27	4.10	0.34	4.23	0.26	.060	.084
3. ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.13	0.33	4.22	0.36	4.28	0.24	.014	.990
4. ด้านหลักการบริหารตนเอง	4.35	0.32	4.24	0.37	4.33	0.13	.082	.102
5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.13	0.33	4.22	0.36	4.28	0.24	.014	.992
รวม	4.35	0.64	4.26	0.72	4.14	0.56	.424	.264

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จากการการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะ และร่วมกันแก้ไขปัญหา 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ชุมชน/หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครูแก่นักเรียน 3) ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ควรมีรูปแบบการบริหารงานที่เป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นช่วยเหลือ

ซึ่งกันและกัน 4) ด้านหลักการบริหารตนเอง ควรมีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในกระบวนการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ 5) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านเรียงจากมากไปน้อย พบว่า ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านหลักการมีส่วนร่วม

2. การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักการบริหารตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จากการการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้ 1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะ และร่วมกันแก้ไขปัญหา 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ชุมชน/หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครูแก่นักเรียน 3) ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ควรมีรูปแบบการบริหารงานที่เป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4) ด้านหลักการบริหารตนเอง ควรมีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในกระบวนการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ 5) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายด้าน เรียงจากมากไปน้อย พบว่า ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ทั้งนี้เป็นเพราะตามโครงสร้างสำคัญของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สารสำคัญที่ 6 กล่าวว่า การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มุ่งเน้นการปรับปรุง และพัฒนาระบบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการด้วยความรับผิดชอบ และตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล รองลงมา คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านหลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อชวีธา ยูโซะ (2555: 92-98) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต่อทัศนคติของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา พบว่า การปฏิบัติตามแนวทางโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนคติของครูในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุพิน ทักษิณ (2556: 103-104) ได้ทำการวิจัยโดยศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินการตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของโรงเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า การดำเนินการตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของโรงเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเป็นรายข้อ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อำพัน สัจกุลชัยเลิศ (2555: 64-65) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า 1) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียง ลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การตรวจสอบและถ่วงดุล การบริหารงานแบบกระจายอำนาจ การคืน อำนาจให้กับประชาชน การบริหารงานแบบการมีส่วนร่วมยกเว้นด้านการบริหารตนเองอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการกระจาย อำนาจ ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ไม่แตกต่างกัน ส่วน ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักการบริหารตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้อง กับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ บุญพัก (2560) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาในภาพรวม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนิจา ทักษาสตร (2546: 49-59) ที่ได้ศึกษาความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร และครูมีความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิโรจน์ ลอดทอง (2556: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขและแนวทางพัฒนาสถานศึกษาที่บริหาร

โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ สภาพและปัญหา จำแนกตามตำแหน่งที่ต่างกันพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ ลอดทอง (2556: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขและแนวทางพัฒนาสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ สภาพและปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษาที่ต่างกันโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

2.4 จำแนกตามวิทยฐานะ ครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรในโรงเรียนจะต้องได้รับการอบรม หรือได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้บุคลากรในโรงเรียนรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นาวิ (2551: 46-50) กล่าวถึงทฤษฎีระบบสังคม (Social Systems Theory) ซึ่งวิเคราะห์พฤติกรรมในองค์การ ด้านสถาบันมิติ (Nemothetic Dimension) คือ มนุษย์จะทำงานตามบทบาทและหน้าที่ของตน สถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้บุคลากรปฏิบัติ มีกฎและหลักการอย่างเป็นทางการ และมีธรรมเนียมการปฏิบัติอย่างครอบคลุม ชัดเจน และเท่าเทียมกัน ซึ่งในปัจจุบันครูได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้ได้รับวุฒิทางวิชาการสูงขึ้น และครูผู้สอนได้แสดงออกถึงสมรรถนะทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน สังคมเกิดการยอมรับมากยิ่งขึ้น จึงอาจเป็นไปได้ว่าครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะต่างกัน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ นลพรรณ ศรีสุข เฉลิมชัย หาญกล้า และ สุภาพกรณ์ แก้วเงิน (2558: 43) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี จำแนกตามตำแหน่งวิทยฐานะไม่แตกต่างกัน

2.5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ ลอดทอง (2556: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขและแนวทางพัฒนาสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ สภาพและปัญหา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกันพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จากการการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านหลักการกระจายอำนาจ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะ และร่วมกันแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลภา พูนชัย (2550: 79) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ได้ระบุแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ไว้ว่า ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมบริหาร โดยการเป็นคณะกรรมการในการจัดสวัสดิการ และการมีส่วนร่วม ในการกำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียน ให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย

บุญประเสริฐ ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารและจัดการศึกษาโดยมุ่งกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยแต่ละโรงเรียนมีคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการ โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองชุมชน

3.2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ชุมชน/หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครูแก่นักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลิกา ไสดาทิพย์ (2551: 66) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และได้ระบุข้อเสนอแนะประกอบการบริหารจัดการ ไว้ว่า ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา และมีเวลาร่วมกิจกรรมการศึกษา

3.3 ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ควรมีรูปแบบการบริหารงานที่เป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 8) กล่าวว่า ถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานนักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ซึ่งการบริหารการศึกษานั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการเพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จได้เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายและเพื่อความอยู่รอดขององค์กร

3.4 ด้านหลักการบริหารตนเอง ควรมีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในกระบวนการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ถวิล มาตรเลียม (2545: 41) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและความต้องการของโรงเรียน นั่นคือสมาชิกในโรงเรียนอันได้แก่คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนสมาชิกชุมชน และองค์กรอื่น ๆ มารวมพลังกันอย่างต่อเนื่องที่รับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรและแก้ปัญหา ตลอดจนดำเนินการเพื่อพัฒนากิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระยะสั้นและระยะยาว

3.5 ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิชัย พูนชัย (2550: 79) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ได้ระบุแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ไว้ว่า ให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบด้านงบประมาณ โดยให้ครูมีส่วนร่วมการบริหารเพื่อความโปร่งใสยุติธรรม และเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากรทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะ และร่วมกันแก้ไขปัญหา 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ชุมชน/หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ

เรียนการสอนของครูแก่นักเรียน 3) ด้านหลักการคืบหน้าการจัดการศึกษาให้ประชาชน ควรมีรูปแบบการบริหารงานที่เป็นกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4) ด้านหลักการบริหารตนเอง ควรมีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในกระบวนการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ 5) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ครูสังกัดสำนักงานเขตสายไหมควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านหลักการมีส่วนร่วมของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหมควรศึกษาความต้องการของ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง ต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป
3. สำนักงานเขตสายไหมควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานระหว่างของกรุงเทพมหานคร ที่เป็นหน่วยงานราชการ กับโรงเรียนเอกชน เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างในสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อน และนำจุดแข็งมาพัฒนาและปรับปรุงการสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ดีขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จรูญี แก้วเย็น. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จุฬารักษ์ มาเสถียรพงษ์ และคณะ. (2560). **รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการประสานงานวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ถวิล มาตรเลียม. (2545). **การปฏิรูปการศึกษา: โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ**. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- นลพรรณ ศรีสุข เฉลิมชัย หาญกล้า และ สุภาพรณ์ แก้วเงิน. (2558). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี**. การประชุมสัมมนาวิชาการ “ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ 1”.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **การบริหารงานวิชาการ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก http://site.ksp.or.th/content.php?site=library&SiteMenuID=4609&Action=view&Sys_Page=&Sys_PageSize=&DataID=2413.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: มนตรี, มิเกล กาไรชา บาล.
- ยุพิน ทักษิณ. (2556). **การดำเนินการตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครพนม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.
- รุ่งรัชดาพร เวระชาติ. (2556). **การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

- วัชรภรณ์ บุญพัก. (2560). ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วัลภา พูนชัย. (2550). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชน จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วัลลิกา ไสดาทิพย์. (2551). สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วิโรจน์ ลอดทอง. (2556). สภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้มมา รณิธิย์. (2556). หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4.
- สุนิจจา ทักษาศาสตร์. (2546). การศึกษาความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อัครีดา ยูโตะ. (2555). การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต่อทัศนะของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อำพัน สัจกุลชัยเลิศ. (2555). ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านจางกาญจนกุลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษา ในรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30: 597-610.

E0021S: ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

MOTIVATION FACTORS FOR WORKING PERFORMANCE OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE SAIMAI DISTRICT OFFICE BANGKOK

นิรมล พิมวันนา¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง² กุลจิรา รักษนคร³

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 2) เปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม จำนวนทั้งสิ้น 248 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน เลือกวิธีการสุ่มแบบอย่างง่ายโดยจับฉลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ (Rating scale) ค่าความเที่ยงตรง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยจูงใจการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปัจจัยจูงใจโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน รองลงมา ด้านความสำเร็จในการ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยค่าจูง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านค่าตอบแทน รองลงมา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสภาพทั่วไป ดังนี้ จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านค่าตอบแทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

แนวทางในการพัฒนาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ผู้บริหารและครูควรมีการยอมรับในผลของการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน ให้คำแนะนำครูด้วยความเป็นกันเอง ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา สถานศึกษาควรเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน มีการกำหนดเป้าหมายของงานให้ครูเห็นอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: ปัจจัยการเสริมสร้าง, แรงจูงใจ, การปฏิบัติงานครูในโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the motivation factors for working performance of teachers 2) To compare the motivation factors for working performance of teachers and 3) To study the guidelines to develop the motivation factors for working performance of teachers in schools under the Saimai district office Bangkok. The samples were 248 teachers in schools under the Saimai district office in Bangkok by stratified random sampling with school size. The research instruments were rating scale questionnaires with reliability at .76 and the Index of item objective congruence (IOC) at 1.00. The statistics used to analyze the data were mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-Test and Content Analysis.

The result showed that the overall motivation factors for the working performance of teachers in schools under the Saimai district office in Bangkok were at the highest level when considering each section sequenced by the level of motivation factors found that the highest level is career advancement opportunity section followed by the work achievement section respectively and the overall hygiene factors were at a high level when considering each section found that the highest level is the compensation section followed by the section on colleague's relationships respectively.

The comparing results of the motivation factors for the working performance of teachers in schools under the Saimai district office Bangkok were classified by generality including 1) classified by gender found that there is no significance between the overall motivation factors and hygiene factors when considering each section, the compensation section showed a difference with the statistical significance of .05 level. 2) classified by education found that there is no significance between the overall motivation factors and hygiene factors when considering each section, the career advancement opportunity section, working environment, and the relationship with subordinates showed a difference with a statistical significance of .05 level. 3) classified by work experiences found that there is no significance between the overall motivation factors and hygiene factors.

The guidelines to develop the motivation factors for the working performance of teachers in schools under the Saimai district office Bangkok found that the recognition section of the school administrator and teachers should be respected and accepted each other for their working performance and also advised each other in friendly and the section of supervision techniques, Schools should be selected the person with good skills and experiences to match with the job position and the goals of work should be set clearly.

Keywords: Motivation factors, Motivation, Working performance of teachers in schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสร้างแรงจูงใจสามารถนำมาใช้ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายและนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร นั้น ตามหลักทฤษฎีการจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก ประกอบด้วย 2 ปัจจัยสำคัญดังนี้ 1) ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่กระตุ้น ใ้บุคลากรทุ่มเทความสามารถและความพยายามทำงานให้ดีที่สุดซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรโดยตรง (นิติพล ภูตะโชติ. 2556: 188) บทบาทการจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ บรรลุเป้าหมายและให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ต่อองค์กรนั้น จำเป็นต้องเสริมสร้างพัฒนาบุคลากรอย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากโดยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและคุณธรรมจริยธรรมตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในระบบแก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ (ปรียาพร วงอนุตรโรจน์. 2547: 17)

คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับความประสิทธิผลและประสิทธิภาพของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษานั้น ๆ ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคลากร โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำ หนึ่งในตัวจักรสำคัญที่มีอิทธิพลในการขับเคลื่อนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ ผู้สอน หากผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูผู้สอนแล้ว คาดว่าการจัดการเรียนการสอนจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่มุ่งหวังและหนึ่งในการที่จะให้การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังคือการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอน (สุมาพร ทำทอง. 2554: 1)

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยของผู้บริหารในการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ต่อไป

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

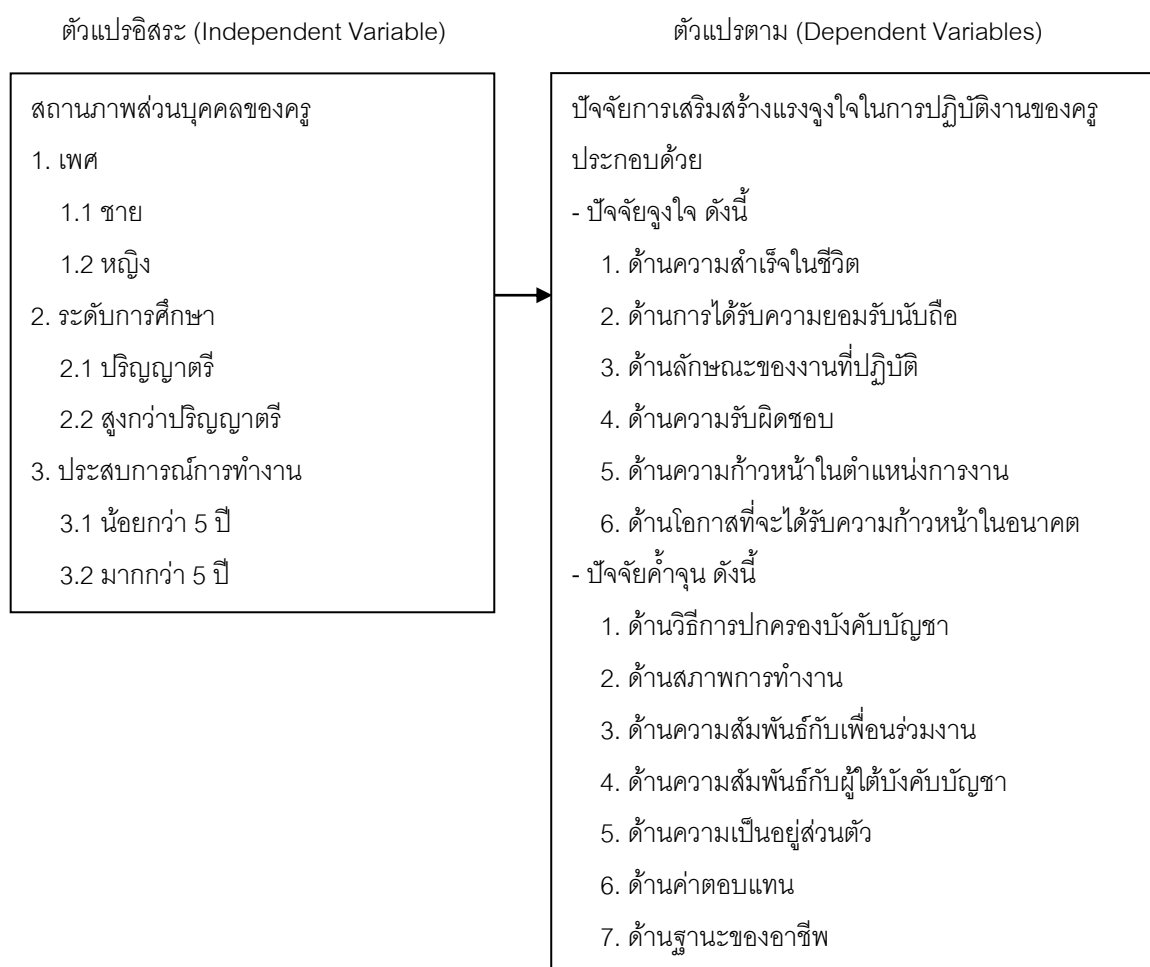
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ทราบดีถึงแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารและการจัดการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูได้
3. หน่วยงานการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ได้

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งการศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาตามแนวคิดและทฤษฎีของ เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959) แสดงดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวนประชากรทั้งหมด 654 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน เลือกวิธีการสุ่มแบบอย่างง่ายโดยการจับสลากแบบไม่ใส่คืน ได้จำนวนทั้งสิ้น 248 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ (Rating scale) ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการถามข้อมูลทั่วไปและสถานภาพส่วนบุคคลของครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างเครื่องมือโดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี เอกสารตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาเป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ทำการศึกษาค้นคว้า นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พร้อมปรับปรุงแก้ไขและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ

3. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อได้เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4. ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนตามสัดส่วนจำนวนครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบ 248 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (IOC: Index of item - Objective Concurrence)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 การทดสอบที (t-test)
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยจูงใจ โดยภาพรวม

(N = 248)				
ปัจจัยจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.58	0.25	มากที่สุด	2
2. ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ	4.41	0.37	มาก	6
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.48	0.31	มาก	5
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.57	0.26	มากที่สุด	3
5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	4.60	0.20	มากที่สุด	1
6. ด้านโอกาสความก้าวหน้าในอนาคต	4.57	0.32	มากที่สุด	4
ภาพรวม	4.53	0.18	มากที่สุด	

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยจูงใจโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน รองลงมา ด้านความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.25) ส่วนอยู่ในค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.37)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยจำแนก โดยภาพรวม

(N = 248)

ปัจจัยจำแนก	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา	4.57	0.35	มากที่สุด	7
2. ด้านสภาพภาพในการทำงาน	4.57	0.24	มากที่สุด	6
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.60	0.30	มากที่สุด	2
4. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.60	0.37	มากที่สุด	3
5. ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน	4.59	0.27	มากที่สุด	4
6. ด้านค่าตอบแทน	4.61	0.30	มากที่สุด	1
7. ด้านฐานะของอาชีพ	4.58	0.29	มากที่สุด	5
ภาพรวม	4.59	0.13	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยจำแนกโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านค่าตอบแทน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.30) รองลงมา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.30) ส่วนอยู่ในค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.35)

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
สายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกเพศ โดยภาพรวม

จำแนกตามเพศ	เพศชาย		เพศหญิง		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ปัจจัยจูงใจการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน						
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.21	0.24	4.32	0.34	0.64	0.682
2. ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ	4.24	0.46	4.13	0.24	0.24	0.325
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.13	0.36	4.34	0.64	0.64	0.746
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.16	0.65	4.54	0.23	0.42	0.937
5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	4.59	0.64	4.23	0.29	0.63	0.635
6. ด้านโอกาสความก้าวหน้าในอนาคต	4.25	0.45	4.21	0.43	0.25	0.397
ปัจจัยค่าจูงการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน						
1. ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา	4.21	0.24	4.32	0.34	0.64	0.682
2. ด้านสถานภาพในการทำงาน	4.24	0.46	4.13	0.24	0.24	0.322
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.13	0.36	4.34	0.64	0.64	0.748
4. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.16	0.65	4.54	0.23	0.42	0.935
5. ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน	4.25	0.45	4.21	0.43	0.25	0.392
6. ด้านค่าตอบแทน	4.28	0.22	4.13	0.35	3.66	0.057
7. ด้านฐานะของอาชีพ	4.21	0.24	4.32	0.34	0.64	0.680
รวม	4.25	0.21	4.19	0.28	1.61	0.102

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูง โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านค่าตอบแทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
สายไหม กรุงเทพมหานคร ระดับการศึกษา โดยภาพรวม

จำแนกระดับการศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ปัจจัยจูงใจการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน						
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.16	0.65	4.54	0.23	0.42	0.936
2. ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ	4.59	0.64	4.23	0.29	0.63	0.635
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.25	0.45	4.21	0.43	0.25	0.391
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.25	0.45	4.21	0.43	0.25	0.393
5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	4.28	0.22	4.13	0.35	3.66	0.059
6. ด้านโอกาสความก้าวหน้าในอนาคต	4.21	0.24	4.32	0.34	0.64	0.680
ปัจจัยค่าจูงการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน						
1. ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา	4.25	0.45	4.21	0.43	0.25	0.393
2. ด้านสถานภาพในการทำงาน	4.28	0.22	4.13	0.35	3.66	0.058
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.21	0.24	4.32	0.34	0.64	0.683
4. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.28	0.22	4.13	0.35	3.66	0.052
5. ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน	4.25	0.21	4.19	0.28	1.61	0.105
6. ด้านค่าตอบแทน	4.13	0.36	4.34	0.64	0.64	0.748
7. ด้านฐานะของอาชีพ	4.16	0.65	4.54	0.23	0.42	0.935
รวม	4.47	0.59	4.21	0.25	1.40	0.168

จากตาราง 4 การเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม

ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี		มากกว่า 5 ปี		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ปัจจัยจูงใจการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน						
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.27	0.41	4.29	0.21	0.23	0.068
2. ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ	4.26	0.33	4.11	0.27	3.64	0.624
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.18	0.32	4.17	0.41	0.62	0.042
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.26	0.33	4.32	0.27	3.63	0.113
5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	4.23	0.26	4.52	0.32	1.61	0.735
6. ด้านโอกาสความก้าวหน้าในอนาคต	4.14	0.21	4.57	0.22	0.45	0.358
ปัจจัยค้ำจุนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน						
1. ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา	4.26	0.47	4.18	0.28	0.23	0.646
2. ด้านสถานภาพในการทำงาน	4.22	0.42	4.24	0.41	3.64	0.081
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.25	0.33	4.22	0.32	0.40	0.146
4. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.23	0.34	4.11	0.21	0.61	0.768
5. ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน	4.95	0.27	4.14	0.27	0.23	0.957
6. ด้านค่าตอบแทน	4.17	0.47	4.25	0.42	0.23	0.395
7. ด้านฐานะของอาชีพ	4.23	0.31	4.22	0.27	3.64	0.126
รวม	4.23	0.59	4.26	0.79	0.71	0.846

จากตาราง 5 การเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลกรวิจัย

ผลวิจัยเรื่องปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร สรุปผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยจูงใจโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน รองลงมา ด้านความสำเร็จในการทำงาน ตามลำดับ ส่วนด้านปัจจัยค้ำจุนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านค่าตอบแทน รองลงมา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสภาพทั่วไป ดังนี้ 1) จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านค่าตอบแทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 2) จำแนกตามระดับการศึกษา ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 3) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน ดังนี้

3.1 ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ผู้บริหารและครูควรมีการยอมรับในผลของการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน ควรให้กำลังใจ ให้คำแนะนำด้วยความเป็นกันเองกำกับติดตามการทำงานของครูอยู่เป็นระยะ ๆ

3.2 ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา สถานศึกษาควรเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมายของงานให้ครูเห็นอย่าง ชัดเจนและกำหนดกรอบระยะเวลาของงานที่มอบหมายในแต่ละงาน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยจูงใจการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือการได้รับความยอมรับนับถือ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความก้าวหน้าในอาชีพถือเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิตการทำงานของครู เช่น การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น การได้รับอัตราเงินเดือนที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นสิ่งที่สร้างขวัญและกำลังใจ ทำให้ครูมีรายได้และค่าตอบแทนจากการทำงานเหล่านั้นเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น การยอมรับนับถือเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานให้เกิดความสำเร็จหากผู้ปฏิบัติงานได้รับการยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถในการทำงานด้วยตนเอง จากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เป็นที่ยอมรับขององค์กร ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานที่ดีของครู สอดคล้องกับ สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553: 103) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน วิศวกรรมแหล่งนับ จังหวัดชลบุรี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กรอบแรงจูงใจตามทฤษฎีของเฮิร์ชเบอร์ก ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของงานการได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า ความรับผิดชอบ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ นโยบายและการบริหาร วิธีการปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เงินเดือน

สภาพการทำงาน มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวิศวกรรมแหล่งบัว จังหวัดชลบุรี แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารควรรายล้อมชมเชยครู เมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จ รับฟังความคิดเห็นของครู ให้ครูมีอำนาจในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของโรงเรียน และผู้บริหารควรวางตัวเป็นกันเอง ส่งเสริมให้ครูทำกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน โรงเรียนควรสนับสนุนทุนในการศึกษาต่อ และพิจารณาค่าตอบแทนให้กับครูที่มีปริมาณงานมาก และประสบการณ์มาก ให้เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และโรงเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับพัชรี เหลืองอุดม (2554: 99) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยจูงใจ มีแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีแรงจูงใจสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีแรงจูงใจต่ำสุด คือ ด้านความก้าวหน้า สำหรับปัจจัยค่าจูง พบว่า มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีแรงจูงใจสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ส่วนด้านที่มีแรงจูงใจต่ำสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีประสิทธิผลมากที่สุด คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีประสิทธิผลต่ำสุด คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก นอกจากนี้ยังพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูทั้งแรงจูงใจจากปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูงมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้ง 2 ปัจจัยสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 68.80

ส่วนปัจจัยค่าจูงการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยค่าจูงการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ค่าตอบแทน และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ สถานภาพในการทำงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะค่าตอบแทนเสริมสร้างฐานความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้นเป็นปัจจัยให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน สภาพในการทำงานเป็นสิ่งส่งผลต่อการทำงานให้มีประสิทธิภาพเกิดความสำเร็จในการทำงาน ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน เช่น อุปกรณ์ในการทำงานหรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอเป็นสิ่งสำคัญต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ วิล (Wile, 1983: 51-52; อ้างถึงใน อรพรรณ เทียนคันฉัตร, 2560: 56) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ครูรักโรงเรียนและสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ครูรักโรงเรียนและสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีอยู่ 6 ประการ คือ การมีสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย มีความสวยงามและมีชีวิตชีวา การมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการใช้งานอย่างเพียงพอ การมีความรู้ลึกซึ้งว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ให้กับหมู่คณะ การมีอิสระในการเลือกวิธีการทำงาน สอดคล้องกับ บอร์ควิสต์ (Borquist, 1987: 260-A; อ้างถึงใน ดวงสมพร สำราญเจริญ, 2552: 39) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนที่ซูเปอร์แบนพบว่า แหล่งที่มาของความพึงพอใจจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของงานความสำเร็จและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเฉพาะการได้รับการยอมรับเป็นที่มาของความพึงพอใจมากที่สุดและพบว่าแหล่งที่มาของความไม่พึงพอใจ เช่น ปริมาณงาน การถูกบีบบังคับ นโยบายการ

บริหาร สอดคล้องกับ จอห์น (Johns. 1996: 2218-A; อ้างถึงใน มัณฑนา ชุมปัญญา. 2563: 51) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานของผู้ช่วยผู้อำนวยการและการรับรู้ในพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้ช่วยราชการพบว่า ตัวแปรด้านประชากร ด้านอายุ เพศ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำและตัวแปรด้านความพึงพอใจในงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ) สรุปได้ว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้ช่วยราชการโรงเรียนมีผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน การศึกษานี้แนะว่าผู้อำนวยการต้องการที่จะได้รับการยอมรับในด้านพฤติกรรมผู้นำว่าปัจจัยสำคัญในการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ช่วยผู้อำนวยการ

2. เปรียบเทียบปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสำเร็จในชีวิต ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านฐานะของอาชีพ และด้านค่าตอบแทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งครูทั้งเพศหญิงและเพศชาย ต่างก็มีแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในอนาคต สอดคล้อง ฌอนมรัฐ ชะลอ (2550: 51) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้บังคับบัญชา ชื่นต้น เพื่อนร่วมงาน งานที่ทำในปัจจุบัน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการ ส่วนการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานระหว่างเพศ ประสบการณ์ และสถานที่ปฏิบัติงาน พบว่า เพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน กลุ่มประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสำเร็จในชีวิต ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านค่าตอบแทน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านสภาพการทำงาน ด้านฐานะของอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต่างก็มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้เกิดความสำเร็จในการทำงาน เป็นที่ความยอมรับนับถือของบุคคลในองค์กร มีความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีเพื่อรับค่าตอบแทนที่สูงส่งเสริมความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌอนมรัฐ ชะลอ (2550: 51) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 3 ด้าน และอยู่ใน

ระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้บังคับบัญชาชั้นต้น เพื่อนร่วมงาน งานที่ทำในปัจจุบัน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการ ส่วนการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ระหว่างเพศ ประสบการณ์ และสถานที่ปฏิบัติงาน พบว่า เพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน กลุ่มประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสำเร็จในชีวิต ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านค่าตอบแทน ด้านฐานะของอาชีพ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากหรือครูที่ประสบการณ์การทำงานน้อย ต่างก็มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อความสำเร็จในชีวิตและความมั่นคงในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันนิกา ทองทุม (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอสอยดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในอำเภอสอยดาว จำนวน 169 ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอสอยดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอสอยดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอสอยดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ปัจจัยจูงใจ ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ผู้บริหารและครูควรมีการยอมรับในผลของการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน ผู้บริหารควรให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครูด้วยความเป็นกันเองกำกับติดตามการทำงานของครูอยู่เป็นระยะ ๆ ดังที่ Maslow (1954: 80) กล่าวว่า มนุษย์เมื่อได้รับความต้องการทางกายภาพและความปลอดภัยแล้วจะมีความต้องการทางด้านสังคม ต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ให้ผู้อื่นยอมรับในความสามารถของตน ดังนั้นในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในโรงเรียน เนื่องจากบุคลากรก็เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาเช่นกัน และการทำให้บุคลากรรับรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติงานจะทำให้เขารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนทำให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่คิดถึงงานส่วนตัวแต่เป็นงานเพื่อส่วนรวม สอดคล้องกับ Herzberg (1959: 113-115) ที่อธิบายว่า หากองค์กรเห็นความสำคัญของผู้ปฏิบัติงานแล้วให้เกียรติให้ความสำคัญก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าการยอมรับจะเป็นสิ่งจูงใจให้เขาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลต่อความพึงพอใจในงานที่ทำ

ปัจจัยจูงใจสำคัญ ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา สถานศึกษาควรเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมายของงานให้ครูเห็นอย่างชัดเจนและกำหนดกรอบระยะเวลาของงานที่มอบหมายในแต่ละงาน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ดังที่ Ghiselli; & Brown (1965: 430) กล่าวว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจอีกประการหนึ่ง คือ คุณภาพของการปกครองบังคับบัญชา ได้แก่ การจัดการองค์กร แผนงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ Myers (1970: 124) ได้เสนอแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยเน้นถึงการวางเป้าหมายของงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติว่า งานนั้นจะต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Herzberg (1959: 1 13-115) ได้กล่าวถึง การบังคับบัญชาว่า คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความยุติธรรม การใช้อำนาจการให้คำแนะนำชี้แจงแก่ผู้บังคับบัญชาตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้มากน้อยเพียงใดซึ่งไม่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ควรนำผลการศึกษาไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปัจจัยจูงใจ ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ อยู่ในค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรมีการยอมรับในผลของการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน ผู้บริหารควรให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครู ด้วยความเป็นกันเอง กำกับติดตามการทำงานของครูอยู่เป็นระยะ ๆ
2. จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปัจจัยจูงใจ ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา อยู่ในค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมายของงานให้ครูเห็นอย่างชัดเจนและกำหนดกรอบระยะเวลาของงานที่มอบหมายในแต่ละงาน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนา กระบวนการบริหารงานบุคคล และรูปแบบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในด้านอื่น เช่น ด้านการบริหารงานของครู สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กันนิกา ทองทุม. (2555). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอสอยดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ดวงสมพร สำราญเจริญ. (2552). **ความสัมพันธ์พฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี.
- ถนอมรัฐ ชะลอ. (2550). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาสารคาม: บัณฑิต- วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิติพล ภูตะโชติ. (2556). **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.
- พัชรี เหลืองอุดม. (2554). **การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี.
- มัณฑนา ชุมปัญญา. (2563). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2**. สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมยศ นาวิก. (2549). **การบริหารและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- สุชาติา สุขบำรุงศิลป์. (2553). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมาพร ทำทอง. (2554). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มวิภาวดี สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อรพรรณ เทียนคันฉัตร. (2560). **ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Borquist, L. C. (1987) . Job Satisfaction of Administrators in a Public Suburban School. *Dissertation Abstracts International*. 2: 260-A.
- Ghiselli, E. E.; & Brown, C. W. (1965). *Personal and Industrial Psychology*. New York: McGraw-Hill.
- Herzberg, F.B. (1959). *The Motivation to Work*. New York: John Wiley & Sons.

John, P. Kotter. (1996). *Leading Change*. Harvard Business Review Press.

Krejcie; & Mogan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. (Education and Psychological Measurement). Retrieved December 24, 2015.

Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Brothers.

Myers, M. C. (1970). *Every Employee a Manager*. New York: McGraw-Hill.

Wile Kimball. (1983). *Supervtsor for Better School*. New Jersey: Prentice-Hall.

E0022S: การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

EDUCATIONAL ADMINISTRATION FOR THE QUALITY OF BASIC EDUCATION INSTITUTION, CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

อักษร คงทรัพย์¹ เบญจรัตน์ ราชดวง² ปราศรัย ประวัติรุ่งเรือง³

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{2,3} อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 313 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี และ มอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independent Sample t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านลักษณะขององค์กร ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน และด้านลักษณะบุคคล 2) เปรียบเทียบการบริหารด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี มีการบริหารการศึกษาด้านต่อคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมสูงกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี ตั้งแต่ 11-15 ปี ตั้งแต่ 16-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา คุณภาพของสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study educational administration for the quality of basic education institutions and to compare the quality of basic education institutions under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample group was 313 teachers under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined according to Krejcie & Morgan prefabricated table using Stratified Random Sampling, Simple Random Sampling. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire which had Index of consistency was between 0.80-1, the reliability was 0.88. The statistics for data analysis were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test for Independent sample, F-test for One-way ANOVA, and paired tests using Scheffe's test method.

The findings were as follows: 1) The educational administration for the quality of basic education institutions under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1 was in a very good level ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.82). After considering each one, it was discovered that it was at a high level in all aspects. Sorted in the following order, most to least: organizational aspects, environmental characteristics, management and operational practices, and personality. 2) Compare the quality of basic education institutions under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1 were gender, education level, and work experience. Overall and Individual aspects were found to be different. Then, using Scheffe's approach, compare the pairwise mean results. It was found that government teachers with less than 5 years of working experience had higher educational administration in basic education institutions than government teachers with 5-10 years of working experience, 11-15 years, 16-20 years, and more than 20 years, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: educational administration, school quality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม การทำให้บุคคลในชาติมีคุณภาพมีศักยภาพเพื่อเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศนั้น ต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิตเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัย แล้วนำความรู้ความเข้าใจมาแก้ปัญหา รวมทั้งสร้างสรรชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศจากการปฏิรูปการศึกษา ที่ผ่านมามีปัญหาและข้อเสนอในการพัฒนาการบริหารการศึกษาในอนาคตหลายประการ (ภารดี อนันต์นาวี. 2557: 321) การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นศาสตร์และศิลป์ ที่ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ขององค์การทางการศึกษาและสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อที่จะสามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ และความเข้าใจในการกำหนดทิศทาง ตลอดจนดำเนินการบริหารองค์การสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จอมพงศ์ มงคลวนิช. 2555: 114) การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาเริ่มแรกของคนในชาติ เพื่อให้การศึกษาขั้น

พื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย นักเรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสูงสุดในตน เป็นผู้ที่มีความรู้และมีทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป ตลอดจนการดำรงชีวิตในอนาคต ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ตลอดจนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาและบูรณาการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556: 1-16)

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย คือ มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (accountability) ตามกรอบกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ (อมรรัตน์ โพธิ์เพชร. 2563: 8)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน การทำงานกระจายอำนาจหน้าที่ และบทบาทการดำเนินงานให้แก่สถานศึกษารับผิดชอบ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอาม และอำเภอแก่งหางแมว รวมทั้งสิ้น 82 แห่ง ซึ่งผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องรับผิดชอบต่อผลการบริหารสถานศึกษาของตนตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา จากการบริหารงานที่ผ่านมา ก็มักจะประสบปัญหาและมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ต่ำลง เป็นสาเหตุให้คุณภาพผู้เรียนนั้น จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี 2564 โดยภาพรวมยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ดังนั้น ผู้บริหารอาจต้องให้หลักการบริหารเข้ามาสนับสนุน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษาในองค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. 2565: 13)

จากข้อมูลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อที่ครูและบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาให้สถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สมมติฐานในการวิจัย

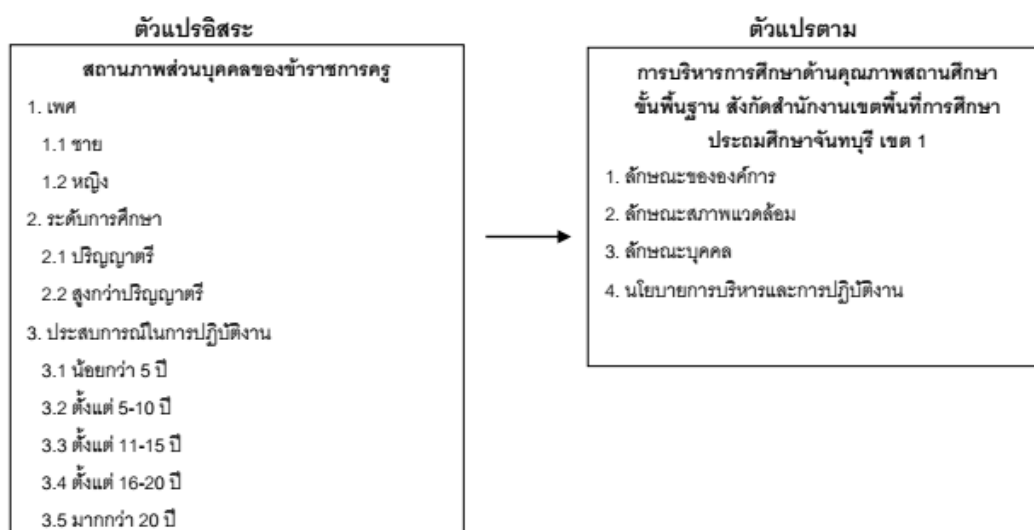
ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูและบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และเป็นกรอบให้กับสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาตามต้นสังกัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎี การบริหารสถานศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาโดยการยึดตามแนวคิดของ สเตียร์ส (Steers, 1977: 39-136; อ้างถึงใน ทิพวรรณ สำเภาแก้ว, 2560: 18-23) และศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของข้าราชการครูตามแนวคิดของ วริษา เจียวิริยบุญญา (2564: 19-21) และ วริศรา อรุณกิตติพร (2561: 25-29) ได้กรอบแนวคิด ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากร คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวนทั้งหมด 1,687 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 43) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู จำนวน 313 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

- ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
- สร้างแบบสอบถามการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมเนื้อหาแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 121)

3. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำ ตรวจสอบความเรียบร้อยนำแบบสอบถาม ไปหาคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.80-1

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α -Coefficient) ของคอนบราค ได้ค่า $\alpha = 0.88$

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 313 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independent Sample t-test) การทดสอบเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้าน

การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษา			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านลักษณะขององค์กร	4.10	0.88	มาก	1
2. ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม	4.06	0.87	มาก	2
3. ด้านลักษณะบุคคล	3.91	0.90	มาก	4
4. ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน	3.95	0.86	มาก	3
รวม	4.00	0.82	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.82) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปน้อย พบว่า ด้านลักษณะขององค์กร มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาสูงสุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.88) รองลงมาคือ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.87) และน้อยที่สุด คือ ด้านลักษณะบุคคล ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.90)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ

การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษา						t	p- Value
	เพศชาย (n = 51)			เพศหญิง (n = 262)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านลักษณะขององค์กร	4.28	0.64	มาก	4.06	0.92	มาก	2.08*	.041
2. ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม	4.24	0.64	มาก	4.02	0.92	มาก	2.06*	.042
3. ด้านลักษณะบุคคล	4.15	0.66	มาก	3.86	0.93	มาก	2.59*	.011
4. ด้านนโยบายการบริหารและ การปฏิบัติงาน	4.12	0.65	มาก	3.91	0.89	มาก	1.99*	.050
รวม	4.20	0.58	มาก	3.96	0.86	มาก	2.41*	.018

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษา						t	p- Value
	ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี				
	(n = 261)			(n = 52)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านลักษณะขององค์กร	4.21	.689	มาก	3.54	1.390	มาก	5.21**	.000
2. ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม	4.17	.714	มาก	3.50	1.353	มาก	5.11**	.000
3. ด้านลักษณะบุคคล	4.02	.739	มาก	3.37	1.329	มาก	4.94**	.000

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษา						t	p- Value
	ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี				
	(n = 261)			(n = 52)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
4. ด้านนโยบายการบริหารและ								
การปฏิบัติงาน	4.05	.693	มาก	3.41	1.313	มาก	5.14**	.000
รวม	4.11	.632	มาก	3.46	1.311	มาก	5.51**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การบริหารการศึกษาด้าน คุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p- Value
1. ด้านลักษณะขององค์กร	ระหว่างกลุ่ม	10.13	4	2.53	3.37*	.010
	ภายในกลุ่ม	231.12	308	0.75		
	รวม	241.25	312			
2. ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	9.54	4	2.38	3.12*	.015
	ภายในกลุ่ม	235.40	308	0.76		
	รวม	244.93	312			
3. ด้านลักษณะบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	7.69	4	1.92	2.44*	.047
	ภายในกลุ่ม	242.56	308	0.79		
	รวม	250.25	312			
4. ด้านนโยบายการบริหารและ การปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	8.88	4	2.22	3.08*	.016
	ภายในกลุ่ม	221.91	308	0.72		
	รวม	230.79	312			

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารการศึกษาด้าน คุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p- Value
	ระหว่างกลุ่ม	8.36	4	2.09	3.19*	.014
รวม	ภายในกลุ่ม	201.61	308	0.66		
	รวม	209.97	312			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำมาทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ตาราง 5 ข้าราชการครูที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นรายคู่

โดยภาพรวม		ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				
		น้อยกว่า	ตั้งแต่	ตั้งแต่	ตั้งแต่	มากกว่า
		5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	20 ปี
	$\bar{X}$	4.08	4.15	4.15	4.14	4.00
น้อยกว่า 5 ปี	4.08		-.300*	-.362*	-.365*	-.360*
		-	(.01)	(.02)	(.00)	(.03)
ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.15			-.062	-.065	-.060
			-	.85	.45	.78
ตั้งแต่ 11-15 ปี	4.15				-.002	.002
				-	.61	.92
ตั้งแต่ 16-20 ปี	4.14					.005
					-	.72
มากกว่า 20 ปี	4.00					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี มีการบริหารการศึกษา ด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมสูงกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี ตั้งแต่ 11-15 ปี ตั้งแต่ 16-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. จากการวิเคราะห์การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่าการบริหารด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากการเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นนำผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ สรุปผล ได้ดังนี้

2.1 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมสูงกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี ตั้งแต่ 11-15 ปี ตั้งแต่ 16-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางการบริหาร โดยเฉพาะการบริหารทางการศึกษา ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แนวทางในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยในทุก ๆ ด้าน และตอบสนองความต้องการของชีวิตและสังคมตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีเป้าประสงค์ที่มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับช่วงวัย ข้าราชการครูมีทักษะการปฏิบัติงานที่เหมาะสม และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายของงานในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะขององค์กร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะบุคคล ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสำคัญที่ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมาย และเมื่อพิจารณาผลการศึกษการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา อรุณกิตติพร (2561: 91-92) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก มีความสำคัญต่อการบริหารคุณภาพสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ ลำภาแก้ว (2560: 106) ได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่เป็นผู้ชายและผู้หญิงนั้นจะมีแนวคิดมุมมองและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แตกต่างกันซึ่งผู้ชายจะมีลักษณะของความเป็นผู้นำ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การทำงานที่รวดเร็วและแก้ไขปัญหาได้ดี ส่วนผู้หญิงจะมีความคิดที่ซับซ้อนรอบคอบ ละเอียดย่อยเก็บอารมณ์ความรู้สึกได้ดี ดังนั้นเพศสภาพที่แตกต่างกันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงจึงมีผลให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีจุฑามาส จันทรมณี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาบุคลากรยุคดิจิทัล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่พบว่า เพศแตกต่างกัน ส่งผลต่อการบริหารพัฒนาบุคลากรยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาส่งผลให้แนวคิดในการปฏิบัติงานเปลี่ยนไป ทำให้ข้าราชการครูมีความเข้าใจถึงการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลแตกต่างกันทำให้ได้ผลความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่จะทำให้การพัฒนาการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ จินดาพันธ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา บุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุและระยะเวลาการปฏิบัติงานของผู้ที่มีประสบการณ์และวัยที่สูงกว่าความตื่นตัวและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานมีน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะ กิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากการศึกษาด้านประสบการณ์ในการทำงาน จะเห็นว่าประสบการณ์มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะช่วยส่งเสริมความสามารถ พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดความรู้รอบรู้ ความชำนาญการ ตลอดจนความเชี่ยวชาญต่าง ๆ สามารถพัฒนารูปแบบในการทำงานก่อให้เกิดความสามารถและส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กร นอกจากนี้ ประสบการณ์ยังทำให้บุคคลมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน และมีมุมมองต่อการบริหารและดำเนินงานของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ พบว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี มีการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมสูงกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี ตั้งแต่ 11-15 ปี ตั้งแต่ 16-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีสาเหตุเนื่องมาจากช่วงอายุและระยะเวลาการปฏิบัติงานของผู้ที่มีประสบการณ์และวัยที่สูงกว่า ความตื่นตัวและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานมีน้อยกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงอายุวัยที่มีความตื่นตัวในการปฏิบัติงานมากกว่า จึงน่าจะมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สูงกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี ตั้งแต่ 11-15 ปี ตั้งแต่ 16-20 ปี และมากกว่า 20 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชพรพรรณ สุทธิพิชญพงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะ กิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งจากการศึกษาด้านประสบการณ์ในการทำงาน จะเห็นว่าประสบการณ์มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะช่วยส่งเสริมความสามารถ พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล และเป็นไปได้ว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ยังจัดได้ว่าเป็นคนรุ่นใหม่ในสายอาชีพ ทำให้ยังมีความกระตือรือร้นในการบริหารการศึกษา และพัฒนาตนเองให้เกิดความรอบรู้ ความชำนาญการ ตลอดจนความเชี่ยวชาญต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชติยพงศ์ อรสุญ และ ชานนท์ เศรษฐแสงศรี (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคุดระธานี เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามการบริหารจัดการศึกษา เมื่อจำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ในทุกด้านนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. การบริหารการศึกษามีผลต่อคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีการบริหารการศึกษาด้านลักษณะบุคคล อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ควรให้ความสำคัญในด้านนี้ และให้การสนับสนุนสถานศึกษาให้มากที่สุดการที่สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความหลากหลายและเชี่ยวชาญแตกต่างกัน ก็จะก่อให้เกิดความสมดุลและความเหมาะสมของการทำงานร่วมกันได้อย่างมีคุณภาพ

2. การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมในข้อมีการลงโทษกับการกระทำความผิดของครูและบุคลากร โดยยึดหลักคุณธรรมน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่ดี สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู เพื่อที่ครูได้มีแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีความสุข

3. การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการปฏิบัติงานชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริงน้อยที่สุด ดังนั้น

สถานศึกษาควรนำข้อมูลและผลการประเมินคุณภาพ มาเป็นข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ตลอดจนต้องสื่อสารทำความเข้าใจให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน การดำเนินงานของโรงเรียน จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิผลมากขึ้น

4. การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านลักษณะบุคคล ในข้อ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดีน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนครูได้ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานเป็นทีม ตามความสามารถอย่างเหมาะสมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และให้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารการศึกษาด้านลักษณะบุคคลมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5. การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายภาระการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาโดยเท่าเทียมกัน และเลือกปฏิบัติระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด

6. การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้ เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานที่ตรงกับความสามารถของข้าราชการครู โดยการเลือกสรรบุคคลที่มีการศึกษาสูงเป็นวิทยากรให้ถ่ายทอดความรู้

7. การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการบริหารการศึกษาด้านคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนกระตุ้นและส่งเสริม ให้ข้าราชการครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่นอกเหนือจากงานสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริการการศึกษาด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เช่น ความรู้ความเข้าใจ หรือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษากับประสิทธิผลทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชติยพงศ์ อรุณ และ ชานนท์ เศรษฐแสงศรี. (2559, มกราคม-มีนาคม). การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 41(1): 973-980.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทวีพริ้นท์.
- จุฑามาส จันทรมณี. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาบุคลากรยุคดิจิทัล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิพวรรณ ลำภาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ชลบุรี: มนต์รี.
- วรศรา อรุณกิตติพร. (2561). ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรัชา เจียวิริยบุญญา. (2564). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2565). ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ส่วนงานประชาสัมพันธ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). ความหมายของการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อมรรัตน์ โพธิ์เพชร. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อารมณ จินดาพันธ์. (2560, มกราคม-มีนาคม). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 14(64): 251-256.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3).

E0023S: การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

THE INTERNAL SUPERVISION OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXTENSION SCHOOL, KHAO SAMING DISTRICT, UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

สุพรรณษา แก้วเยื้อง¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ค่าความเที่ยงตรง (IOC) อยู่ระหว่าง .60-1 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการทดสอบค่าที (t-test) และ (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
 - 2.1 จำแนกตามเพศ ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
 - 2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

The aim of this research were to study and compare the level of the internal supervision of the school administrators in educational opportunity extension schools, Khao Saming District under Trat Primary Educational Service Area Office classified by sex and work experience. The sample was calculated with Krejcie & Morgan table and obtained by simple random sampling with drawing lots method. The sample

size was included 108 teachers. The tool used in this research was a questionnaire using rating scale answer. The questionnaire had score of the index of item objective congruence (IOC) at .60-1 and the reliability at .97. Statistical analysis used were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of this research were as follows:

1. The internal supervision of the school administrators in educational opportunity extension schools, Khao Saming District under the Trat Primary Educational Service Area Office was in a much level in total. When considering each aspect, it was found that all four aspects were in high level.

2. The result of the comparison in the internal supervision of the school administrators in educational opportunity extension schools, Khao Saming District under the Trat Primary Educational Service Area Office.

2.1 Classified by sex found that there was no difference overall and in each aspect.

2.2 Classified by work experience found that there was no difference overall and in each aspect.

Keywords: Internal Supervision, Educational Opportunity Extension Schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ซึ่งพัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำหลักสูตรที่เหมาะสมมาใช้ในทางการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น และมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งเอกสารหลักสูตรและการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ให้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 14) ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าการบริหารงานวิชาการนั้นถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553: 7) เนื่องจากการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียน มีเป้าหมายคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลเมืองดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จิตติมา วรณศรี. 2557: 3)

การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนามนุษย์กับการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ต้องทำคู่กันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 คือการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 8) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้

บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559: 3-5)

การจัดการศึกษาถือเป็นเครื่องมือหลักของการพัฒนาคน ดังนั้นต้องมีรูปแบบแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจนโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ครูต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสูงตามมาตรฐานหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนมีศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคลากรทุกฝ่ายจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารการศึกษาและผู้ร่วมบริหาร ก็คือ การนิเทศโดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนา ส่งเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ร่วมบริหารเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับคุณครู และนักเรียน จึงย่อมทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่าบุคคลภายนอก เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การนิเทศภายในโรงเรียนจะสนองตอบความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง (เนรัญชญาดา หอมทิพย์. 2557: 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 47 ที่กล่าวถึงระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งการประกันคุณภาพภายในเป็นการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากบุคคลภายในสำนักงานเขตพื้นที่ ได้มีการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในทุกปีและยังมีการประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิผล และปัจจุบันงานด้านการศึกษาได้เจริญและก้าวหน้าไปมากมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านหลักสูตรความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูจำเป็นต้องพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้มีการพัฒนาก็คือ การนิเทศทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546)

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนโดยกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมมือกันในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน จึงทำให้การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงและเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพการสอนของครู รวมทั้งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน (วัชรวิลา เล่าเรียนดี. 2554) เป็นกระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุง และพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การนิเทศภายในจึงเป็นกระบวนการชี้แนะ แนะนำ ช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศตั้งอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ การนิเทศภายในจัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ผลดีเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับทักษะ และความสามารถของ

ศึกษานิเทศก์ผู้ทำงานร่วมกับครู ตลอดจนเทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ที่ศึกษานิเทศก์นำมาใช้ในการนิเทศการศึกษา โดยให้ครูมีโอกาสค้นคว้างานที่จะต้องทำด้วยตนเองปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร หรือยุคโลกาภิวัตน์ สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษามีความสำคัญ และจำเป็นต่อการเรียนการสอน โดยผู้นิเทศเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือครูให้เป็นผู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคมที่มีวิทยาการต่าง ๆ ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง (เนรัญญาดา หอมทิพย์. 2557: 14)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอเขาสมิง 9 โรงเรียน ซึ่งสถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และยังไม่มีการสนับสนุนให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการนิเทศภายในของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และได้ใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในของสถานศึกษาจะเป็นมาตรฐานในการเร่งรัดคุณภาพของการจัดการศึกษา จากการศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ปีการศึกษา 2564 พบว่าสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศการสอนมากนัก ขาดการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนมีกิจกรรมที่ต้องรับผิดชอบมาก ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ด้านการวัดผลประเมินผล ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละระดับชั้นไม่ดีเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2564)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสำคัญ และความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อที่จะนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมาก

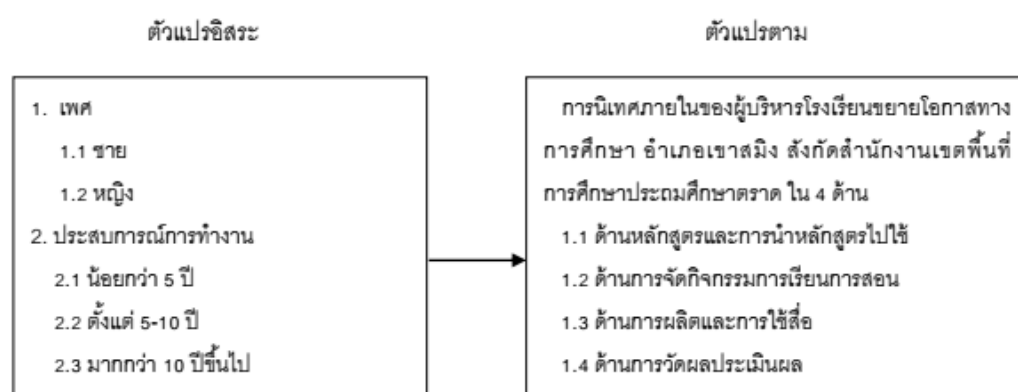
2. ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีเพศและประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่สามารถนำไปปรับปรุงเพื่อให้งานด้านวิชาการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
2. ทำให้ค้นพบปัจจัยที่เกี่ยวข้องในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการผลิตและการใช้สื่อ และด้านการวัดผลประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนจำนวน 4 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: 27)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวนทั้งหมด 147 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 108 คน

ตัวแปรที่ต้องศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น ดังนี้

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 ประสบการณ์การทำงาน

1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

1.2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี

1.2.3 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: 27) ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน 3) ด้านการผลิตและการใช้สื่อ และ 4) ด้านการวัดผลประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

1. ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการนิเทศภายใน นำมากำหนดกรอบประเด็นการศึกษาในแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. กำหนดจุดประสงค์ เกณฑ์การประเมินของแบบสอบถาม

3. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน 3) ด้านการผลิตและการใช้สื่อ และ 4) ด้านการวัดผลประเมินผล เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท (Likert. 1961) ดังนี้

5 หมายถึง มีการนิเทศภายในในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการนิเทศภายในในระดับมาก

3 หมายถึง มีการนิเทศภายในในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการนิเทศภายในในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการนิเทศภายในในระดับน้อยที่สุด

4. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่าระหว่าง .6-1

5. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (Item total correlation) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .41-.92

6. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ จะใช้การทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent sample test)

3. เปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	27	25.00
หญิง	81	75.00
รวม	108	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีสถานภาพเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ครูที่มีสถานภาพเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 75 รวมจำนวนทั้งสิ้น 108 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 2 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายใน	n = 108			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.27	.57	มาก	3
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	4.31	.64	มาก	2
3. ด้านการผลิตและการใช้สื่อ	4.32	.73	มาก	1
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.20	.71	มาก	4
รวม	4.28	.62	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .62) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .73) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .64) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .57) และด้านการวัดผลประเมินผล ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .71)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายใน	ชาย (n = 27)		หญิง (n = 81)		t	p-value	แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.41	.39	4.22	.60	1.867	.066	ไม่แตกต่างกัน
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	4.32	.66	4.30	.63	.144	.886	ไม่แตกต่างกัน
3. ด้านการผลิตและการใช้สื่อ	4.30	.84	4.31	.69	-.098	.922	ไม่แตกต่างกัน
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.27	.77	4.17	.68	.651	.516	ไม่แตกต่างกัน
รวม	4.33	.62	4.25	.62	.543	.588	ไม่แตกต่างกัน

จากตาราง 3 พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

การนิเทศภายใน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	.74	2	.37	1.16	.316
	ภายในกลุ่ม	33.49	105	.31		
	รวม	34.23	107			
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.132	2	.06	.15	.854
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	44.12	107			
3. ด้านการผลิตและ การใช้สื่อ	ระหว่างกลุ่ม	.25	2	.12	.23	.791
	ภายในกลุ่ม	57.08	105	.54		
	รวม	57.34	107			
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.28	2	.14	.27	.760
	ภายในกลุ่ม	53.54	105	.51		
	รวม	53.82	107			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.27	2	.13	.35	.703
	ภายในกลุ่ม	40.85	105	.38		
	รวม	41.12	107			

จากตาราง 4 พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามสถานภาพของครูและประสบการณ์การทำงาน สรุปผลได้ดังนี้

1. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .73) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .64) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .57) และด้านการวัดผลประเมินผล ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .71)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ และด้านการวัดผลประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่อยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เห็นความสำคัญของการนิเทศการสอนเป็นอย่างมาก มีความต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านการผลิตและการใช้สื่อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และในส่วนของด้านหลักสูตรและการนำไปใช้อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิณี สระไร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่อยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เห็นความสำคัญในส่วนของหลักสูตรเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยการนิเทศการสอนด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นการแนะนำช่วยเหลือ โดยใช้วิธีต่าง ๆ แนะนำให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรตลอดจนการวัดผลและประเมินผล และยังเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตร เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรไปใช้ได้ถูกต้อง อีกทั้งจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสม และมีคุณภาพตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนรัญญา นาคา หอมทิพย์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คนธวรรณ เกษงาม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการนิเทศการสอนของครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศการสอนของครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่อยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เห็นความสำคัญในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมองว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการแนะนำช่วยเหลือโดยใช้วิธีต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรกิจกรรมเสริมหลักสูตรความรู้ด้วยตัวเองและวิธีการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้บรรลุผลที่คาดหวังรายปีรายภาคและส่งตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ โสคำ และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในด้านการผลิตและการใช้สื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่อยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เห็นความสำคัญในด้านการผลิตและการใช้สื่อ โดยมองว่าการนิเทศการสอนด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นการแนะนำช่วยเหลือโดยใช้วิธีต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการผลิตสื่อ ได้แก่ การผลิตสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน การสำรวจและจัดทำแหล่งเรียนรู้ภายในภายนอกโรงเรียน และการใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ เทคนิคการเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีสื่อดิจิทัลเครื่องมือและอุปกรณ์การช่างใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจสามารถผลิตและใช้สื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับเทคนิควิธีการสอนและหลักสูตรสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร วัตถุ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการผลิตและการใช้สื่อ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.4 การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในด้านการวัดผลประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่อยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดให้ความสำคัญกับการวัดผลประเมินผลผู้เรียนซึ่งการวัดผล ประเมินผล เป็นกระบวนการทางการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้สอนทราบถึงผลการสอน และผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าประสบผลสำเร็จ และบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งใจไว้หรือไม่ หากผลการวัดออกมาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ผู้สอนสามารถที่จะหาวิธีการปรับปรุง แก้ไขต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีฤชดา ทองอินทร์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเลาขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเลาขวัญมีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2.1 จำแนกตามเพศ ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ครูเพศชายและเพศหญิงได้รับการปฏิบัติจากผู้บริหารในการนิเทศการสอนอย่างเสมอภาคและมีความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ ไม่มีการแบ่งระดับหรือความสำคัญระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถเป็นสำคัญ โดยครูและบุคลากรในโรงเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ดังนั้นครูที่มีเพศแตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรัตน์ สุทธิมุสิก (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช พบว่า ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิษา สุจริต (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัย

หลายประการ เช่น ครูทุกคนได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การจัดตกแต่งห้องเรียน จัดมุมเสริมความรู้กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ และมุมฝึกสมองเพื่อส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกการสอน รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งศิริ นุ่มศิริ และ ภาวดี ธารศรีสุทธิ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเทศบาลนครสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เพราะผู้บริหารมีความเสมอภาคและให้การดูแลช่วยเหลือ ยึดหลักการมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมการพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสิรา กังสังข์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันมีการจัดให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการนิเทศ ให้แก่ครู นอกจากนี้ทางต้นสังกัดได้ให้การสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่สถานศึกษาโดยจัดบริการเอกสาร คู่มือ ตำรา แบบฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ จึงส่งผลทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการนิเทศภายใน แม้ว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อจะนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการจัดเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อสาธิตวิธีการสอนแก่ครู
3. ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารควรจัดหาแหล่งค้นคว้าให้ครูได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. ศึกษาความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของครูในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

3. การวิจัยเชิงคุณภาพแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2559). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

คนธวรรณ เกษงาม. (2558). ความต้องการการนิเทศการสอนของครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมือง

ชลบุรี จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี:

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ.

ณัฐพร วัตร. (2560). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

บริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เนรัญชญาดา หอมทิพย์. (2557). ความต้องการการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 อำเภอ

ศรีราชา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี:

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

เมธิณี สะไร. (2560). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหพัฒนา อำเภอหรือเสาะ สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา. ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

รุ่งศิริ นุ่มศิริ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหาร

สถานศึกษา สหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2554). นิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ว่าที่ร้อยตรีฤกษ์ดา ทองอินทร์. (2559). ความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญของครูกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเลาขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุทธิรัตน์ สุทธิมุสิก. (2558). ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูในสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุนิษา สุจริต. (2559). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิสร กังสังข์. (2561). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อรวรรณ โลคำ และคณะ. (2561). การนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper of Ron.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Likert, S. (1961). *New patterns of Management*. New York: McGraw-Hill.

E0024S: การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

HUMAN RESOURCES MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

จตุรงค์ กางทอง¹ ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 15 โรงเรียน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.940 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการศึกษา พบว่า

1. การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านวินัยและรักษาวินัย ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง และด้านการออกจากราชการ

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษานั้นได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่กำหนด ผู้บริหารและครูร่วมกันสร้างทีมงาน เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคคล, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study and compare Human Resources management of school administrators under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, the samples used in the research were school

teachers under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, there were 15 schools with a sample size of 175 people. The data collection tools were questionnaires with a 5-point estimation scale with a confidence of 0.940 for the whole. Statistics used for data analysis including percentage, mean, standard deviation and t-test.

The study found that:

1. The Human Resources management of school administrators under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, overall and in all 5 areas, it was found that the management was moderate, respectively, in order of average, namely, power rate planning and positioning. In terms of enhancing efficiency in the performance of official duties, discipline and discipline, recruitment and filling, and retirement.

2. Comparison of Human Resources management of school administrators under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, based on the opinions of teachers. By gender, education level and work experience, overall and all aspects were found to be no different.

3. The results of the study of Human Resources Management of School Administrators under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, showed that the personnel management of school administrators was carried out under the Teachers and Educational Personnel Regulation Act. Administrators and teachers work together to build a team to achieve both quantitative and qualitative objectives.

The results of the study on the development of Human Resources Management of School Administrators under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 found that the Human Resources Management of school administrators was carried out under the Teachers and Educational Personnel Regulation Act. Administrators and teachers work together to create a team to achieve both quantitative and qualitative objectives.

Keywords: Personnel Affairs Management, School Administrators

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2555 หมวดที่ 7 ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำหนดและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐจึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ มาตรา 54 ให้มีองค์กรการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครูโดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐและระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการ

ครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มาตรา 55 ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนค่าตอบแทนสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพให้มีกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรให้มีเงินอุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่นและเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติคุณ ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษารั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง มาตรา 56 การผลิตและการพัฒนาคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาการพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพและการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐในสถานศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 57 ให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 18)

การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะการบริหารงานบุคคลเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฝ่ายงานต่างๆ ในสถานศึกษาให้เกิดการทำงานร่วมกัน ช่วยกันนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ซึ่งบุคลากรเปรียบเสมือนฟันเฟืองขับเคลื่อนองค์กร ดังนั้น การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาต้องถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะสถานศึกษามีองค์ประกอบอยู่ 2 ประการ คือ คน และงาน นั้นหมายความว่า ต้องมีพฤติกรรมกรรมการบริหารงานอย่างไร ถึงจะทำให้งานประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พระอดิศักดิ์ สารโท. 2556: 2) การบริหารงานบุคคลถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารไม่ว่าองค์กรนั้นจะปฏิบัติงานด้านใด ถ้ามีการบริหารงานบุคคลบกพร่ององค์กรนั้นก็จะมีพัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้าได้ยาก เพราะงานทุกอย่างจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคคลที่ได้รับมอบหมายงาน การพัฒนาบุคลากรเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เนื่องจากความเจริญของวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนเทคนิคในการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าวิทยาการและหน้าที่ความรับผิดชอบจะเปลี่ยนแปลงไป การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษายังคงเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยรู้จักแสวงหาและคัดเลือกครูเข้ามาทำงานอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งรู้จักการกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่และพึงพอใจในงานนั้น ๆ อีกด้วย และยังเป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างสมาชิกกับองค์กร ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความก้าวหน้าของบุคคลเพื่อให้ได้คนดี มีความสามารถ มีความทุ่มเท และมีความสุขในการทำงาน (นิรุทธิ พิภูลเทศ. 2558: 1)

โรงเรียนถือว่าเป็นองค์การหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้ดำเนินไปตามที่หลักสูตรกำหนด สำหรับการจัดการนั้นไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ หรือด้านอื่น ๆ ก็ตาม จะไม่มีความหมายถ้าหากบุคลากรเหล่านั้นไม่มีความรู้ ทักษะ หรือความสามารถที่จะนำทรัพยากรเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ตลอดจนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสะอาดด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสวัสดิการการให้ขวัญและกำลังใจ การให้การส่งเสริมและสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการพัฒนาหรือปรับปรุงโรงเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่กำหนดได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้ตั้งเป้าไว้ สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพียงใดนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้

ความสามารถ ทักษะ และมวลประสบการณ์ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้บรรลุผลอย่างมีคุณภาพ และนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน ในการบริหารโรงเรียนนั้นกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้กำหนดขอบข่าย ภารกิจในการบริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ ให้นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับโรงเรียน การดำเนินงานของโรงเรียนจะประกอบไปด้วยด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 30)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคล ตามการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลเป็นเรื่องใหม่และมีการดำเนินงานเพื่อการบริหารหลายขั้นตอน ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจการบริหารงานบุคคล จึงศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ว่าโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลอย่างไรโดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการประยุกต์ใช้ระบบบริหารบุคคลในโรงเรียนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไปอีกทั้งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาปรับปรุงงานบุคคลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

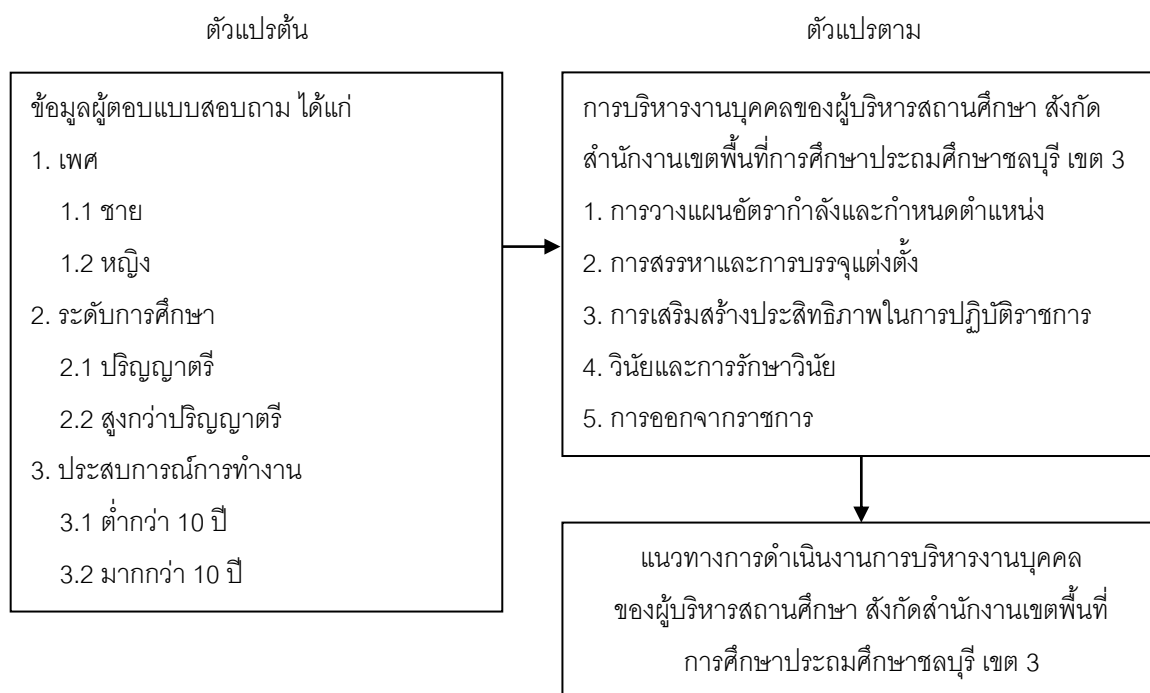
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนให้เหมาะสมต่อไป
3. เป็นข้อมูลและข้อเสนอแนะสำหรับผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป ในการพิจารณากำหนดนโยบาย และแนวทางการส่งเสริม การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จากการสังเคราะห์ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงาน

บุคคล 5 ด้าน ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 51) ณัฐนิช ศรีลาคำ (2558: 40) โนริย์ ททรัพย์โสภณ (2559: 17-25) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 15 โรงเรียน รวมจำนวนครูผู้สอน 314 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในอำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 15 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 175 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งช่วงชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวทางแบบสอบถามของเอกสารที่เกี่ยวข้องและเอกสารขอข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบข่ายของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. ร่างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามฉบับร่าง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้นโดยนำแบบสอบถามไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัยหรือด้านการศึกษา เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหา พร้อมทั้งพิจารณาความเหมาะสมตามเกณฑ์ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

2. นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบและแนะนำ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง

3. นำแบบสอบถามไปลองใช้ (Try-out) กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .940

4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือเพื่อขออนุญาตและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือเพื่อขออนุญาตและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ถึงผู้บริหารโรงเรียนอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ตลอดจนวิธีการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตรงกับสภาพแวดล้อมความเป็นจริง ได้แบบสอบถามที่ตอบมาสมบูรณ์จำนวน 175 ฉบับ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามตกอยู่ในช่วงใด แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับนั้น
 - 4.50-5.00 หมายถึง สภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.50-4.49 หมายถึง สภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก
 - 2.50-3.49 หมายถึง สภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.50-2.49 หมายถึง สภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.49 หมายถึง สภาพการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
3. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ค่าที (t-test)
5. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม

การบริหารงานบุคคล	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง	3.49	.60	ปานกลาง	1
2. ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	3.19	.64	ปานกลาง	4
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	3.42	.77	ปานกลาง	2
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย	3.41	.87	ปานกลาง	3
5. ด้านการออกจากราชการ	3.04	.88	ปานกลาง	5
รวม	3.31	.99	ปานกลาง	

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 1 พบว่า ผลการศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .99) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .60) รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = .77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการออกจากราชการ ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = .88)

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	Sig.
	(n = 68)		(n = 107)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง	4.42	.46	4.44	.51	-0.36	.71
2. ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	4.41	.25	4.34	.23	1.11	.21
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	4.32	.28	4.29	.27	1.01	.31
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย	4.20	.25	4.21	.27	-0.30	.76
5. ด้านการออกจากราชการ	4.40	.24	4.40	.27	-0.01	.99
เฉลี่ยรวม	4.35	.21	4.34	.25	0.47	.63

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 2 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
	(n = 72)		(n = 103)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง	4.41	.45	4.41	.86	-0.02	.97
2. ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	4.42	.49	4.43	.51	0.19	.84
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	4.44	.48	4.36	.80	0.47	.63
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย	4.45	.41	4.45	.67	0.63	.53

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 72)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n = 103)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5. ด้านการออกจากราชการ	4.42	.42	4.43	.73	0.36	.97
เฉลี่ยรวม	4.43	.38	4.42	.43	0.48	.96

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา	ต่ำกว่า 10 ปี (n = 72)		10 ปี ขึ้นไป (n = 103)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง	4.10	.28	4.10	.30	0.15	.87
2. ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	3.99	.31	3.99	.31	-0.22	.82
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	4.04	.29	4.01	.31	0.86	.38
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย	4.01	.32	4.00	.30	0.39	.69
5. ด้านการออกจากราชการ	3.98	.29	3.95	.30	0.88	.37
เฉลี่ยรวม	4.02	.25	4.01	.26	0.47	.63

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษานั้นได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติที่กำหนด ทั้งนี้ได้กำหนดเป็นนวัตกรรมในการบริหารงาน ในกลุ่มบริหารงานบุคคล คือ POSITIVE MODEL “พลังบวกแห่งความสำเร็จ” โดยการมีส่วนร่วม ครูและผู้บริหาร ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ ที่ทีมงาน/การทำงานเป็นหมู่คณะ ทุกโครงการ/กิจกรรม ผู้บริหารและครูร่วมกันสร้างทีมงาน เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นต้น นอกจากนวัตกรรมในการบริหารงานแล้ว ยังดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การประกวดแข่งขัน การสร้าง Best Practice ของกลุ่มงาน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ครูและบุคลากรที่ผ่านการสรรหาหรือบรรจุแต่งตั้งได้รับการอบรมส่งเสริมพัฒนา การยกย่องเชิดชูเกียรติ ได้รับขวัญกำลังใจ มีความเจริญก้าวหน้าและการออกจากราชการด้วยความสง่างาม ตามบริบทของกลุ่มบริหารงานบุคคล ผู้บริหารได้แต่งตั้งคณะทำงาน ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เป็นการภายใน และปัจจุบันก็ดำเนินการเป็นไปตามมติ ก.ค.ศ. เรื่อง เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัด โดยได้กำหนดสัดส่วนครู นักเรียน ห้องเรียน ผู้บริหาร ประเภทของสถานศึกษาเป็นสูตรการคำนวณไว้อย่างละเอียด ผู้บริหารจัดตารางสอนให้ครูมีชั่วโมงสอนเฉลี่ยรายวิชา ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานของบุคลากรที่ชัดเจน มีขวัญกำลังใจและความก้าวหน้าในเส้นทาง มีการจัดทำแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลไว้ในการบริหารจัดการ ทุกมิติ นวัตกรรมในการบริหารงาน ในกลุ่มบริหารงานบุคคล สร้างค่านิยมร่วมกัน เราให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การออกจากราชการ หรือการ เกษียณอายุราชการก็ดี กลุ่มบริหารงานบุคคลมีงานขวัญและกำลังใจ และงานยกย่องเชิดชูเกียรติ ที่จะยกย่อง ประกาศเกียรติคุณของครูและบุคลากร โดยผ่านกิจกรรมภายใน และมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามระเบียบของราชการและให้ความเป็นธรรมและโปร่งใสเพื่อไม่ให้ข้อสงสัยกับทุกฝ่ายในเรื่องวินัยของข้าราชการในหน่วยงานกลุ่มบริหารงานบุคคล

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการออกจากราชการ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษานั้นได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่กำหนด ผู้บริหารและครูร่วมกันสร้างทีมงาน เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติสูงสุด และด้านการออกจากราชการ มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่อยู่ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลเต็มรูปแบบ และไม่ได้รับการกระจายอำนาจให้ดำเนินงานด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรได้ตามที่ต้องการ ไม่สามารถจัดสวัสดิการให้บุคลากรได้อย่างเหมาะสม และไม่สามารถจัดหาครูให้ครบตามเกณฑ์ได้ ถ้ามีการพัฒนาสถานศึกษาเหล่านี้ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลอย่างเต็มรูปแบบแล้วอาจจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความคล่องตัวในการที่จะดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และการจัดหาครูให้ครบตามเกณฑ์ ได้ในระดับที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวรรณ บังอุทา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมา ได้แก่ ด้านการออกจากราชการ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง และด้านการวินัยและนิติการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการสรรหาและบรรจุ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการกำกับติดตามดูแลชี้แนะให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพแต่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ากำกับติดตามดูแลชี้แนะให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ให้หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานก่อนปฏิบัติหน้าที่จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มูนิเราะห์ เจ๊ะมิง (2559) วิจัยเรื่อง การ

บริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ชอบด้วยระเบียบและแนวปฏิบัติด้านวินัยและการรักษาวินัย และมีแนวทางในการปฏิบัติ กรณีมีการร้องเรียนขอความเป็นธรรมของครูในโรงเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุนาดียา วาบา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่ามองว่าสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลมีมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย อาจเป็นเพราะการที่ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์มากกว่ามีการสะสมความรู้และทักษะในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย นอกจากนี้ยังมีมุมมองที่กว้าง ละเอียดและลึกซึ้งมากกว่า มีการวินิจฉัยเพื่อการตัดสินใจได้ดีกว่าตามประสบการณ์ เหตุผลดังกล่าวจึงอาจเป็นไปได้ว่า ประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อการวิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินเกี่ยวกับสภาพและปัญหาได้ละเอียดอ่อน กว้างไกลและลึกซึ้งกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนิช ศรีลาคำ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษานั้นได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่กำหนด ผู้บริหารและครูร่วมกันสร้างทีมงาน เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้**

1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน ให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ควรมีการชี้แจงหรือเรียกประชุมให้ความรู้และความเข้าใจ และรับฟังความเห็นของครูเพื่อนำมาพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไข
2. ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละแห่งไม่มีข้าราชการครูหรือบุคลากรทางการศึกษากระทำความผิดถึงขั้นให้พ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ผู้บริหารควรมีการป้องกันเพื่อมิให้เกิดเหตุ หากเกิดเหตุควรมีการสืบสวนข้อเท็จจริงให้เป็นไปตามระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินงานด้านเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยแจ้งระเบียบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินการ ในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารับทราบ สรรวจข้าราชการครูที่มีอายุราชการครบตามกำหนดเวลาที่สามารถขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ แต่งตั้งมอบหมายบุคลากรเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เพื่อเป็นสร้างขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานของข้าราชการครู และแจ้งประชาสัมพันธ์เพื่อกำหนดรวบรวมส่งขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาควรป้องกันมิให้เกิดเหตุแห่งการกระทำผิด ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้ และประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. ด้านการออกจากราชการ มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละแห่งไม่มีข้าราชการครูหรือบุคลากรทางการศึกษากระทำความผิดถึงขั้นให้ออกจากราชการ แต่ควรมีการศึกษากรณีตัวอย่างในการให้ความรู้ถึงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำความผิด และผู้บริหารควรติดตามผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุกับสถานศึกษาของตน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตอื่น ๆ
2. ควรมีการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- ณัฐนิช ศรีลำคำ. (2558). **การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- นิรุทธิ์ พิกุลเทพ. (2558). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- พระอดิศักดิ์ สารโท. (2556). **การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มุนาดียา วาบา. (2560). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มุนิเราะห์ เจ๊ะมิง. (2559). **การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิลาวรรณ บังอุทา. (2560). **การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

E0025S: การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

THE BUDGET MANAGEMENT OF THE SCHOOLS IN RATCHAVIPHA GROUP UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

จุติพร เมฆบุตร¹ กุลจิรา รักษนคร²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เรื่องการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพทั่วไปกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 285 คน โดยกำหนดตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล

2. เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของโรงเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำไปเปรียบเทียบรายคู่แต่ละด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณและด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาแตกต่างกันระหว่างประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงาน สูงกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: งบประมาณ, การบริหารงบประมาณ

Abstract

The purposes of this research were to study and compare The Budget Management of the Schools in Ratchavipha Group under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, classified by level of education and work experience. The sample group was 285 teachers, set the schedule of Krejcie and Morgan (1970) by level stratified random sampling. The instrument questionnaire was estimated at 5 rating scale level with content validity was between 0.8-1 and confidence value of 0.97. The statistics was frequency percentage, mean, Standard Deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results revealed that:

1. The overall, the budget management of the schools was at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level, sorted from most to least: Financial management accounting, Budget allocation within the school, Materials and assets management, Preparation and proposal for a budget, Reporting of the use of money and performance, Resource mobilization for education and Inspection, monitoring and evaluation.

2. Comparison the budget management of the schools classified by level of education found that in overall was not different. When considering each aspect, it was not different except Preparation and proposal for a budget was statistically significant different at the .01 level, classified by work experience found that in over all was not different. When considering each aspect, it was not found different except Budget allocation within the school was statistically significant at the .05 level and Preparation and proposal for a budget was statistically significant at the .01 level. When comparing each pair, it was not different except Preparation and proposal for a budget and Budget allocation within the school. The difference between 5-10 years and more than 10 years was statistically significant at the .05 level.

Keywords: Budget, Budget management.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงบประมาณนับว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานทุกด้านของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายอย่างเต็มประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากเงินเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญ 4 ประการ (4M's) ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ปัจจุบันสถานศึกษาบริหารงบประมาณด้วยตนเอง โดยราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอน 62 ก ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงบประมาณภายในสถานศึกษาไว้ 7 ภารกิจ ได้แก่ การจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ การจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณอย่างเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลง ให้สามารถ

บริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษาต้องปฏิบัติภารกิจและดำเนินงานดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อตกลง ตลอดจนสามารถปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 39-50) การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระ แต่ก็เป็นการระดมความรับผิดชอบอย่างหนักของผู้บริหาร ซึ่งเป็นการรับทั้งภารกิจและความรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้บริหารงบประมาณเอง เพราะหน่วยงานต้นสังกัดจะตัดสินใจและบริหารจัดการงบประมาณทั้งหมด และมอบหมายให้สถานศึกษาดำเนินการค่าวัสดุเพียงส่วนน้อย นอกจากนี้สถานศึกษาก็ยังมีข้อบกพร่องในการบริหารงานงบประมาณอันเนื่องจากการเจ้าหน้าที่และบุคลากรเฉพาะทาง (กระทรวงการคลัง, 2546)

จากการติดตามผลการบริหารงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบปัญหาที่เป็นทั้งปัญหาในขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและปัญหาการบริหารงบประมาณระดับสถานศึกษา นับเป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารให้อยู่ในขอบเขตมากกว่าด้านอื่น ๆ เพราะการบริหารงบประมาณต้องอ้างอิงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หากนอกขอบเขตย่อมหมายถึง ความบกพร่องอันส่งผลเสียหายแก่ทางราชการ เสื่อมเสียชื่อเสียงผู้บริหารสถานศึกษาหรืออาจถึงขั้นถูกลงโทษทางวินัย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องศึกษากฎหมาย ระเบียบแบบแผนและแนวทางการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเพื่อความถูกต้อง เจ้าหน้าที่หรือครูผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับด้านงบประมาณที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความแม่นยำในระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านงบประมาณได้อย่างถูกต้องและอยู่ในขอบเขตกฎ ระเบียบแบบแผนและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานงบประมาณ จากปัญหาด้านการบริหารงบประมาณที่กล่าวมา และเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตดอนเมือง เขตสายไหม เขตหลักสี่ และเขตจตุจักรของกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหนองบัว โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครที่อุปถัมภ์) โรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน โรงเรียนราชวินิตบางเขน และโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

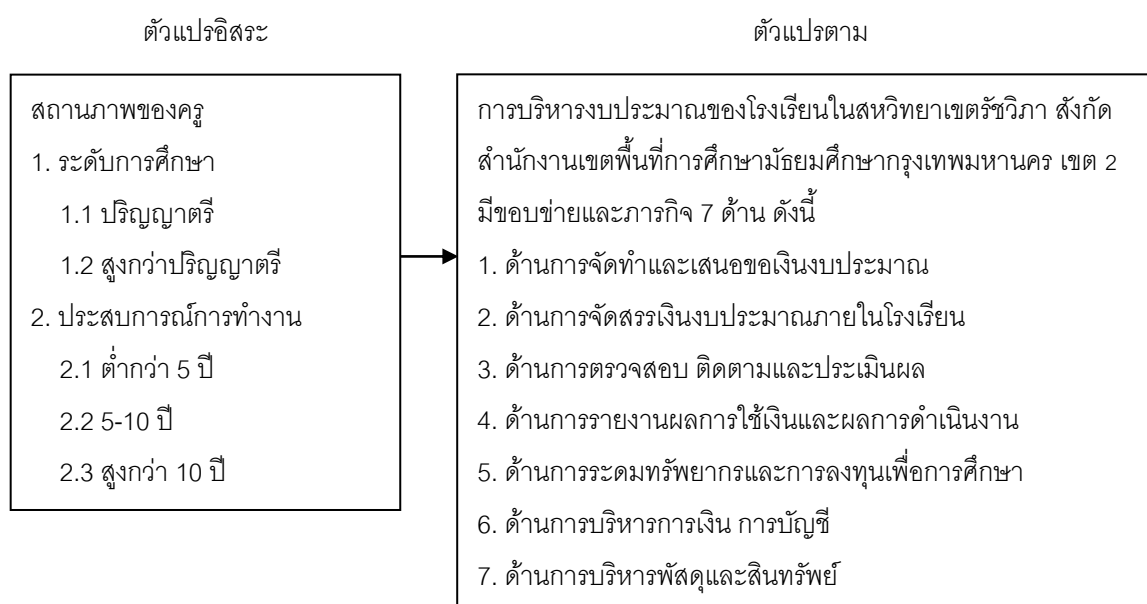
1. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมีสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทำให้เกิดการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. ครูที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านงบประมาณการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีแนวทางวางแผน แก้ไขและปรับปรุงการปฏิบัติงาน
3. ผู้บริหารมีแนวทางเพื่อการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยได้ศึกษาแนวคิดจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดให้การบริหารงบประมาณภายในสถานศึกษา มีขอบข่ายและภารกิจ 7 ด้าน (ราชกิจจานุเบกษา. 2550) ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จาก 9 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 1,116 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ มีดังนี้

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนความคิดเห็น

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลการประเมินอยู่ตั้งแต่ 0.8-1.0 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เหมาะสม มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์มาเป็นข้อคำถาม

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้สถิติพื้นฐานด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

2.2 วิเคราะห์การปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบรายละเอียด ดังนี้

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิทยา	ระดับการปฏิบัติ (n = 285)			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ	4.34	0.43	มาก	4
2. ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา	4.40	0.46	มาก	2
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล	4.24	0.41	มาก	7
4. ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	4.33	0.44	มาก	5
5. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	4.30	0.43	มาก	6
6. ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี	4.44	0.43	มาก	1
7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	4.35	0.47	มาก	3
รวม	4.34	0.34	มาก	

ผลการศึกษาพบว่า ครูมีการปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.43) รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.46) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.47) ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.43) ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.44) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.43) และด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.41)

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาพบรายละเอียด ดังนี้

การบริหารงบประมาณของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา	ระดับการปฏิบัติ						t	p
	ระดับการศึกษา			ระดับการศึกษา				
	ปริญญาตรี (n = 200)			สูงกว่าปริญญาตรี (n = 85)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการจัดทำและเสนอขอเงิน งบประมาณ	4.29	0.41	มาก	4.45	0.46	มาก	-2.73*	0.01
2. ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณ ภายในสถานศึกษา	4.39	0.43	มาก	4.42	0.52	มาก	-0.40	0.68
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผล	4.27	0.41	มาก	4.18	0.39	มาก	1.57	0.11
4. ด้านการรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน	4.33	0.45	มาก	4.34	0.44	มาก	-0.17	0.85
5. ด้านการระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา	4.32	0.43	มาก	4.24	0.43	มาก	1.35	0.17
6. ด้านการบริหารการเงิน การ บัญชี	4.41	0.43	มาก	4.51	0.40	มาก	-1.77	0.07
7. ด้านการบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	4.33	0.46	มาก	4.39	0.47	มาก	-1.08	0.28
รวม	4.33	0.33	มาก	4.36	0.36	มาก	-0.63	0.52

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นว่า ระดับการปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การบริหารงบประมาณของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการจัดทำและเสนอขอ เงินงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.56	2	0.78	4.22**	0.01
	ภายในกลุ่ม	52.21	282	0.18		
	รวม	53.77	284			
2. ด้านการจัดสรรเงิน งบประมาณภายใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.48	2	0.74	3.56*	0.05
	ภายในกลุ่ม	58.82	282	0.20		
	รวม	60.31	284			
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.66	2	0.33	1.99	0.13
	ภายในกลุ่ม	47.19	282	0.16		
	รวม	47.86	284			
4. ด้านการรายงานผลการใช้ เงินและผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.44	2	0.22	1.10	0.33
	ภายในกลุ่ม	56.84	282	0.20		
	รวม	57.28	284			
5. ด้านการระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.00	0.04	0.95
	ภายในกลุ่ม	54.41	282	0.19		
	รวม	54.43	284			
6. ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี	ระหว่างกลุ่ม	0.34	5	0.17	0.93	0.39
	ภายในกลุ่ม	52.30	282	0.18		
	รวม	52.65	284			
7. ด้านการบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	ระหว่างกลุ่ม	0.16	2	0.08	0.36	0.69
	ภายในกลุ่ม	62.70	282	0.22		
	รวม	62.87	284			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.34	2	0.17		
	ภายในกลุ่ม	33.49	282	0.11		
	รวม	33.83	284			

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นว่า ระดับการปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé Method) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การบริหารงบประมาณของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา	ประสบการณ์ การทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	สูงกว่า 10 ปี
1. การจัดทำและเสนอขอเงิน งบประมาณ		$\bar{X}$	4.35	4.42	4.22
	ต่ำกว่า 5 ปี	4.35	-	-0.07	0.13
	5-10 ปี	4.42	-	-	0.20*
	สูงกว่า 10 ปี	4.22	-	-	-
2. การจัดสรรเงินงบประมาณ ภายในสถานศึกษา		$\bar{X}$	4.41	4.47	4.29
	ต่ำกว่า 5 ปี	4.41	-	-0.06	0.12
	5-10 ปี	4.47	-	-	0.18*
	สูงกว่า 10 ปี	4.29	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นว่า ระดับการปฏิบัติการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านและรายคู่ พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณและด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา แตกต่างกันระหว่างประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงาน สูงกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ

ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล เมื่อศึกษารายละเอียดในรายด้านได้ผลการศึกษา ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำแบบของงบประมาณของโรงเรียน และกรอบประมาณการรายจ่ายเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายละเอียดของแผนงาน/โครงการและกิจกรรมหลักให้มีความเชื่อมโยงกับผลผลิตและผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาตามกรอบทิศทางนโยบายของสถานศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามลำดับ

1.2 ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาก่อนนำไปปฏิบัติ รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนปรับปรุงกรอบงบประมาณรายจ่ายให้สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ตามลำดับ

1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส รองลงมา คือ โรงเรียนได้ดำเนินการตรวจสอบ ติดตามและนิเทศให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบ ติดตามผลรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามและป้องกันความเสี่ยง สำหรับโครงการที่มีความเสี่ยงสูง ตามลำดับ

1.4 ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนรายงานผลการประเมินการใช้เงินและผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนสรุปผลการตรวจสอบพร้อมข้อปัญหาที่ตรวจพบ เพื่อหาแนวทางแก้ไข และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีความสามารถในการสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลตามตัวชี้วัด ตามลำดับ

1.5 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนชี้แจงรายการทรัพย์สิน จัดระบบการใช้และสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน รองลงมา คือ โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนที่ต้องการได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาตามเกณฑ์การรับทุนโดยผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการที่โรงเรียนแต่งตั้ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทุนการศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ

1.6 ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนเงินและเอกสารหลักฐานทางการเงิน และรองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการเก็บรักษาเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงิน

รายได้แผ่นดินได้ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงการคลัง มีการบริหารการเงิน การบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนจัดทำรายงานประจำเดือนและรายงานประจำปีเพื่อรายงานหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ

1.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้าง เพื่อทราบข้อมูลการใช้งาน รองลงมา คือ โรงเรียนตรวจสอบพัสดุประจำปี และขออนุญาตจำหน่ายทรัพย์สินพัสดุประจำปี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนควบคุม บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุตามลำดับ

2. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำไปเปรียบเทียบรายคู่แต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณและด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา แตกต่างกันระหว่างประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูมีการบริหารงบประมาณของโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากถึงน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ ด้านการรายงานผล ด้านการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงบประมาณของโรงเรียนมีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานทุกด้านของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายอย่างเต็มประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากเงินเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญ 4 ประการ (4Ms) ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นผลให้ระดับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ ก้านกิ่ง และ ชวนคิด มะเสนา (2560: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญชัย อรุณแสง (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่าระดับการปฏิบัติของการบริหารงบประมาณโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดและถูกสนองตอบโดยผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปปฏิบัติ มีการศึกษาข้อตกลงผลการปฏิบัติงานและกำหนดเป้าหมายการนำเงินประมาณไปใช้เพื่อนำมาเป็นการจัดทำแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศพล อินทร์จันทร์ (2562: 65) ได้ศึกษาการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่าการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารศรี บัวชุม (2553: 92) ได้ศึกษาความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่าการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานงบประมาณเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้คล่องตัว สถานศึกษาจึงต้องมีการจัดสรรเงินงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อจำไปใช้ในการจัดการศึกษาโดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศพล อินทร์จันทร์ (2562: 65-66) ได้ศึกษาการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่าการจัดสรรเงินงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดช ดอนจันทร์โคตร (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดและสนับสนุนให้มีการตรวจสอบด้านการเงินทั้งจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เช่น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากเขตพื้นที่การศึกษา งบประมาณจากรายได้สถานศึกษา มีการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการ มีการกำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัดของโครงการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศพล อินทร์จันทร์ (2562: 66) ได้ศึกษาการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่าการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มารศรี บัวชุม (2553: 93) ได้ศึกษาความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่าการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการกระจายอำนาจให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานงบประมาณ รวมทั้งได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มีการจัดเตรียมเอกสารรายงานการดำเนินงานและโครงการพร้อมใบสำคัญของการจ่ายเงิน เพื่อรองรับการตรวจสอบติดตามให้เป็นไปตามระเบียบและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเงินที่ได้รับจัดสรร มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบตามระเบียบราชการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารศรี บัวชุม (2553: 93) ได้ศึกษาความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่าการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดช ดอนจันทร์โคตร (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการประชุมร่วมกันจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมกันกำหนดแผนการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา กำหนดแหล่งสนับสนุน กำหนดระยะเวลา และกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน อีกทั้งมีการจัดทำแนวปฏิบัติของโรงเรียน เพื่อจัดหารายได้มาสนับสนุนการจัดการศึกษา จึงทำให้การบริหารงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการด้านนี้อย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารศรี บัวชุม (2553: 93-94) ได้ศึกษาความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ ก้านกิ่ง และ ชวนคิด มะเสนะ (2560: 50) ได้ทำวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหา การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการบริหารการเงิน การบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการบริหารการเงิน การบัญชีอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนเงินและเอกสารหลักฐานทางการเงิน และรองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการเก็บรักษาเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดินได้ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงการคลัง มีการบริหารการเงิน การบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้รับผิดชอบงานการเงิน การบัญชี ได้มีการศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานงบประมาณ ได้มีการศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้รับคำแนะนำจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการรายงานผลการรับ-จ่ายเงินให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเป็นประจำทุกเดือน และได้มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารศรี บัวชุม (2553: 94-95) ได้ศึกษาความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า การบริหารการเงิน การบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ วีระพงษ์ ก้านกึ่ง และ ชวนคิด มะเสนะ (2560: 50) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าการบริหารการเงิน การบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารพัสดุและสินทรัพย์เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบและข้อกำหนดของราชการมีความจำเป็นที่ครูผู้ปฏิบัติงานต้องให้ความสนใจและระมัดระวังอย่างยิ่ง โดยพัสดุและสินทรัพย์ที่มีจะต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดงบประมาณและต้องใช้อย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานพัสดุต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานและการดำเนินงานที่ถูกต้องตามระเบียบ ส่งผลให้การบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารศรี บัวชุม (2553: 95) ได้ศึกษาความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า การบริหารพัสดุและสินทรัพย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ ก้านกึ่ง และ ชวนคิด มะเสนะ (2560: 50) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าการบริหารพัสดุและสินทรัพย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการบริหารงบประมาณของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณมีระดับการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีระดับการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณและการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา มีรายละเอียดในการจัดทำแผนงบประมาณ แผนงาน งาน โครงการ ที่เชื่อมโยงกับผลผลิตและผลลัพธ์ ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษาที่ครูผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีอาจยังไม่ได้ศึกษาอย่างเต็มที่ ดังนั้น สถานศึกษาควรประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะครู เพื่อศึกษา วิเคราะห์นโยบายทางการศึกษาร่วมกัน นอกจากนี้ควรจัดอบรมการทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปีและโครงการแก่ครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการจัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมสามัญศึกษา (2545) ที่กล่าวถึงการวางแผนกลยุทธ์ว่า เป็นการวางแผนที่คำนึงถึงศักยภาพและผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายในที่มีต่อหน่วยงานและสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ว่า จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) คืออะไร และภายใต้สภาพแวดล้อมมีสิ่งใดที่เป็นโอกาส (Opportunities) สิ่งใดที่เป็นภัยอุปสรรค (Threats) เรียกว่า SWOT Analysis และนำผลการวิเคราะห์มาเป็นกรอบความคิดในการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าประสงค์กลยุทธ์ ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของสถานศึกษา และมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน (Key Performance Indicator) และการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาจะเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องตามแผนงานที่กำหนดไว้

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการบริหารงบประมาณของโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำไปเปรียบเทียบรายคู่แต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณและด้านการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา แตกต่างกันระหว่างประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงาน สูงกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดทำและเสนอขอเงินงบประมาณและการจัดสรรเงินงบประมาณภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นครูระดับหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูกลุ่มนโยบายและแผนโดยตรง ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์การทำงานมาพอสมควร นอกจากประสบการณ์แล้วยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ระยะเวลา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในหน่วยงานการสื่อสาร การถ่ายทอดจากบุคคลผู้ชำนาญงาน ไม่ว่าจะเป็นจากพี่ไปสู่น้อง หรือจากผู้บริหารไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารศรี บัวชุม (2553: 95) ได้ศึกษาความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีการรับรู้ เกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระเียบ สุวรรณมาโจ ละม้าย กิตติพร และ สุรพล บุญมีทองอยู่ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า ครูปฏิบัติหน้าที่การเงิน ครูปฏิบัติหน้าที่พัสดุ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านปัญหา และประสิทธิผล โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลู (Lau, 2003) ได้ศึกษากระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์แคลิฟอร์เนีย ซึ่งมีปัญหาขาดทุน ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานและการตรวจสอบประจำปีว่า นอกจากประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน ตำแหน่งและเพศต่างกันจะให้การยอมรับกระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียน เพื่อวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณรวมไปถึงการจัดทำแบบรายงานผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
2. โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการกำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณ เพื่อรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนอย่างถูกต้องโปร่งใส

3. โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในกลุ่มบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านการบริหารการเงิน การบัญชี เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทั้งนี้การปฏิบัติงานในกลุ่มบริหารงบประมาณที่ยืด ฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ของทางราชการจะเป็นแนวทางให้สถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างถูกต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานที่ดีต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชชวิภา โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชชวิภา
3. ควรศึกษาถึงแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กรมบัญชีกลาง. (2546). **หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ**. กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณ.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). **เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา: ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานและตัวบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา**. (เล่ม 1). กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- _____. (2545). **การวางแผนกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- กระทรวงการคลัง. (2551). **ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลังการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ:คุรุสภา.
- เชิงชาย อรุณแสง. (2562). **การบริหารงบประมาณโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่**. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เดช ดอนจันทร์โคตร. (2550). **การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธเนศพล อินทร์จันทร์. (2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). **การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี**. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร. 10(2). ปทุมธานี: สถาบันวิจัยญาณสังวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- मारศรี บัวชุม. (2553). **ความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1**. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ระเบียบ สุวรรณมาโจ ละม้าย กิตติพร และ สุรพล บุญมีทองอยู่. (2563). **สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม**. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ราชกิจจานุเบกษา. (2549). **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเงิน การคลัง การงบประมาณและการพัสดุของสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2549**. กรุงเทพฯ: ราชกิจจานุเบกษา.

_____. (2550). **กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: ราชกิจจานุเบกษา.

_____. (2561). **พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: ราชกิจจานุเบกษา.

วีระพงษ์ ก้านกิ่ง และ ชวนคิด มะเสนา. (2560). **สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

Cronbach, L. J. (1969). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper Collins.

Lau, Ron. (2003). *A Formative Study on the Budget Process at the Urban University of Medicine and Science*. California: Pepperdine California.

E0026S: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

THE TEACHERS' PARTICIPATION IN ADMINISTRATING THE SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE, BANGKOK 2

จารุพงศ์ กวางษ์¹ ปราศรัย ประวิติรุ่งเรือง² อุทัยวรรณ สายพัฒนะ³

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

^{2,3} อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครู และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีเพศต่างกัน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ภาพรวมและด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, การมีส่วนร่วม

Abstract

The purposes of this research were to study and compare participation of teacher in school administration under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 classified by gender,

education level, work experience and school size. The sample were 370 teachers in school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. Research instrument was 5 level rating scale of questionnaire with reliability was .98. This statistics for data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test for Independent sample and One-way Analysis of Variance: ANOVA

The results were as follow:

1. The teachers' participation in school administration under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 as a whole and each aspect was at a high level.

2. Comparison participation of teacher in school administration classified by gender, education level, work experience and school size, the results were as follow:

2.1 The teachers' participation in school administration with different genders, in overall was no different.

2.2 The teachers' participation in school administration with different education level, in overall was no different.

2.3 The teachers' participation in school administration with different work experience, in overall was different at a statistically significant of .01 level.

2.4 The teachers' participation in school administration with different school size, in overall and each aspect were no different.

Keywords: School Administration, Participation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพแวดล้อมของโลกปัจจุบันเมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องรวดเร็ว การศึกษายังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาประเทศ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน การแสวงหาผู้ร่วมดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาจึงสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาที่ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศ และการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนในประเทศ โดยยึดให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด และตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้อง บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา (สุดา ทัพสุวรรณ. 2545: 19-26)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2452) ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม และมาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้

ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง และมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 6) ประสิทธิภาพขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือที่ผลักดันให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมองค์กรและส่งเสริมบทบาทของครูมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และจะกระตุ้นให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารงาน ในทางตรงกันข้ามทั้งสองฝ่ายมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อาจทำให้ครูแยกตัวออกจากองค์กรทั้งนี้เพราะเขาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบหรือตัดสินใจได้ (พาตีเยห์ เดเบาะ. 2565: 1)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น มีประโยชน์ในการจัดการบริหารสถานศึกษา คือ เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัดการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ครู เจ้าหน้าที่ และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของโรงเรียน สร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ ๆ ในทุกระดับ

ในการพัฒนาโรงเรียนระบบเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเองโดยการใช้หลักการบริหารที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องและมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง (ทับทิม แสงอินทร์. 2559: 4) ซึ่งการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือว่าเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบหนึ่งที่ได้ได้รับความสนใจในการบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 อีกด้วย

การบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้น อาจมีรูปแบบการบริหารสำคัญหลายประการ โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบสำคัญประการหนึ่งที่ได้ได้รับความสนใจอย่างมากในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กับความรับผิดชอบและความร่วมมือในการพัฒนา แม้ได้มีการออกกฎกระทรวง กำหนดกฎเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาแล้ว แต่หน่วยปฏิบัติก็ยังไม่มีความคล่องตัวในการบริหารและจัดการศึกษาเท่าที่ควร (เทวพร ขำเมธา. 2558: 2) ผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ไม่มากเท่าที่ควร สะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาที่ขาดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ปฏิบัติงาน ขาดความชัดเจน และไม่ได้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การบริหารสถานศึกษาไม่ประสบผลและไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาลักษณะการดำเนินงานที่ดีมีประสิทธิภาพมากขึ้นบุคลากรทุกคนต้องร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ตามบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานสูงขึ้น ในส่วนกำลังใจและความพอใจในงานที่ทำก็เป็นสิ่งที่เกิดจากการที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาไปสู่เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานให้เป็นไปตามนโยบายที่โรงเรียนเป็นฐานและการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาคและทั่วถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมการบริหารโดยมีสถานศึกษาเป็นฐานและภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้กลุ่มบุคคลที่จะต้องเริ่มเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงและสำคัญอย่างยิ่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู โดยแบ่งกันคิดแบ่งกันทำ และร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาระบบการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของครู สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยต้องการทราบถึงการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา และการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูตามสถานภาพส่วนบุคคล เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน
3. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน
5. ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน

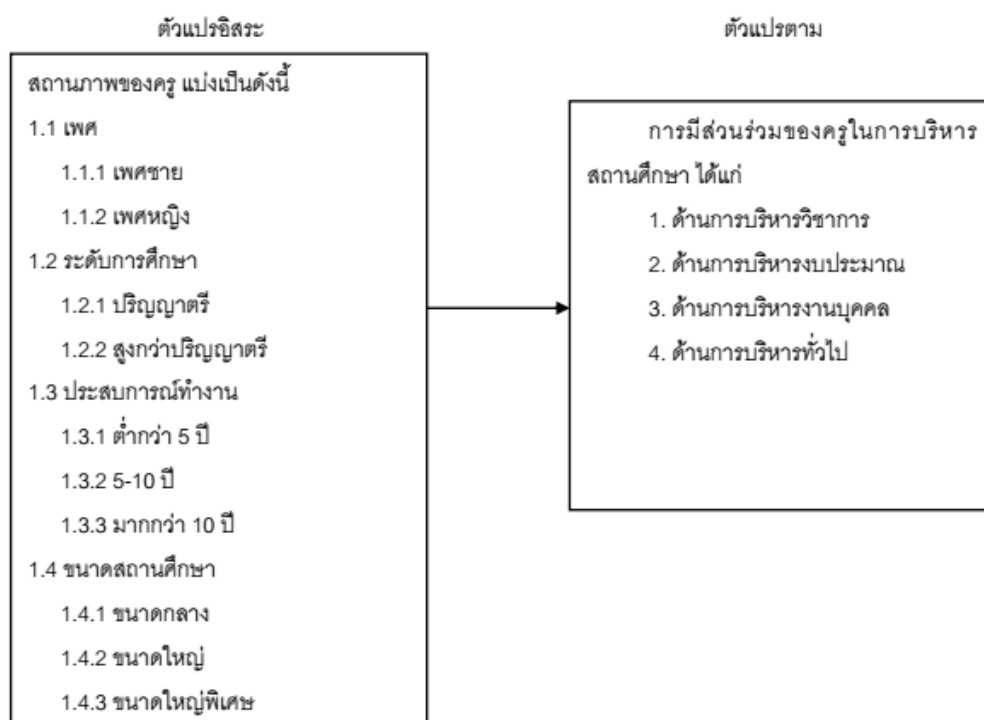
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2. ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน โดยผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา โดยการจัดการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนอย่างมีแบบแผน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการบริหารสถานศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามขอบเขตการบริหารงานสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีการ (2545); กระทรวงศึกษาธิการ (2550) จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6,229 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. 2565: 3)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ เมื่อทราบจำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดกลาง	4	123	7
โรงเรียนขนาดใหญ่	11	887	53
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	37	5,219	310
รวม	52	6,229	370

ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 63 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .98

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test แบบ Independent sample การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ Scheffe'test

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที และระดับของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(n = 370)

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา	การมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.14	.499	1	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.88	.707	3	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.79	.949	4	มาก
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.03	.659	2	มาก
รวม	3.96	.606		มาก

จากตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ปรากฏดังตาราง 3-4

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ

(n = 370)

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา	เพศชาย			เพศหญิง			t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.05	.582	มาก	4.20	.405	มาก	-2.884**	.004
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.84	.787	มาก	3.91	.630	มาก	-0.973	.331
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.88	.951	มาก	3.71	.943	มาก	1.749	.081
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.05	.646	มาก	4.03	.672	มาก	0.239	.812
รวม	3.95	.670	มาก	3.96	.549	มาก	-0.146	.884

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 370)

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา						t	Sig
	ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.04	.473	มาก	4.40	.471	มาก	-6.538**	.000
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.87	.685	มาก	3.90	.763	มาก	-0.381	.704
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.80	.910	มาก	3.76	1.049	มาก	0.343	.732
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.00	.663	มาก	4.12	.645	มาก	-1.542	.124
รวม	3.93	.596	มาก	4.04	.629	มาก	-1.670	.096

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ปรากฏดัง ตาราง 5-6

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

(n = 370)

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.827	2	.914	3.725*	.025
	ภายในกลุ่ม	90.000	367	.245		
	รวม	91.828	369			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	7.951	2	3.976	8.276**	.000
	ภายในกลุ่ม	176.290	367	.480		
	รวม	184.241	369			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	16.402	2	8.201	9.521**	.000
	ภายในกลุ่ม	316.113	367	.861		
	รวม	332.515	369			
4. ด้านการบริหารทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	2.172	2	1.086	2.518	.082
	ภายในกลุ่ม	158.299	367	.431		
	รวม	160.471	369			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.239	2	2.120	5.919**	.003
	ภายในกลุ่ม	131.425	367	0.358		
	รวม	135.664	369			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านการบริหารทั่วไป ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มากกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่จำแนกตามประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารวิชาการ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มากกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มากกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี และค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มากกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มากกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี และค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มากกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

(n = 370)

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.243	2	.621	2.518	.082
	ภายในกลุ่ม	90.585	367	.247		
	รวม	91.828	369			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	.243	2	.122	.243	.785
	ภายในกลุ่ม	183.998	367	.501		
	รวม	184.241	369			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.003	2	.002	.002	.998
	ภายในกลุ่ม	332.512	367	.906		
	รวม	332.515	369			
4. ด้านการบริหารทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	.550	2	.275	.631	.533
	ภายในกลุ่ม	159.921	367	.436		
	รวม	160.471	369			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.296	2	.148	.402	.670
	ภายในกลุ่ม	135.368	367	.369		
	รวม	135.664	369			

จากตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีเพศต่างกัน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ภาพรวมและด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่อยู่ในสถานศึกษานานต่างกัน ภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูเข้ามามีบทบาทร่วมในการตัดสินใจในการบริหารการศึกษา โดยครูผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากผู้ปฏิบัติตามสั่งจากผู้บังคับบัญชา มาเป็นผู้ร่วมงาน ร่วมตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน มีการประชุมปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นการพัฒนาโรงเรียน การที่ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น จะมากขึ้นขึ้นอยู่กับความแตกต่างของภาระงาน และร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ทำให้ครูมีบทบาทเป็นนักพัฒนาร่วมกับผู้บริหาร โดยแต่ละโรงเรียนต้องมีผู้รับผิดชอบงานในแต่ละด้าน ทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษานั้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พาติยะ เดเบาะ (2562) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพะเยา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพะเยา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิชัย อุตทาสา (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกยาที อาร์ คอทเทนนาวาร์ (Gayatri R. Kottennavar. 2016) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านตามข้อบ่งชี้งาน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ได้มอบหมายงานในการมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารสถานศึกษาทั้งครูเพศชายและหญิง ทำให้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร

สถานศึกษา จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทวพร ขำเมธา (2558: 56) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยาไสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารของโรงเรียนในกลุ่มสระยาไสม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุวรรณ รากเงิน (2560: 183) โดยศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหาร สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี เพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร สถานศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษา ได้เปิดโอกาสให้ครูที่ระดับการศึกษา ต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่าง เหมาะสม ทั้งการพัฒนางานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร เจริญพันธุ์วงศ์ (2562: 75) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาวดี ไภักดี (2563: 29) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ภาพรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้เวลา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยครูที่มี ประสบการณ์ทำงานมานาน ย่อมมีความชำนาญในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ทำให้เข้าใจปัญหา และ สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้แม่นยำและชัดเจน ผู้บริหารเกิดความไว้วางใจให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน รู้และเข้าใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ มามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาให้ บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิระภา มีหวายหลิม (2565) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบสภาพการ บริหารแบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกประสบการณ์ทำงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุวัฒน์ ดิ่งโหยบ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัมีส่วนร่วมนในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรประสบความสำเร็จได้มากหรือน้อย การใช้ทรัพยากรที่รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ล้วนเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ ไม่ว่าโรงเรียนจะขนาดเท่าใด แต่ครูทุกคนย่อมมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทราภรณ์ ชุ่มเชื้อ (2556: 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายกัลปพฤกษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้าน รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนพร รัตนสุวรรณ (2564: 13) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การมีส่วนร่วมของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพื่อบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางในการบริหารสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมมากขึ้น
2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนมากขึ้น
3. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงบประมาณ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับใช้ประกอบการจัดทำแบบฟอร์มที่ใช้ในการบริหารงานงบประมาณ เพื่อสะดวกในติดต่อด้านการบริหารงานงบประมาณ
4. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงาน ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับใช้ประกอบการพิจารณา และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอชื่อเพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา
5. ด้านการบริหารทั่วไป ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานสารบรรณของสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

6. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อระดมความคิดที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาพัฒนาในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

_____. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

จารุวรรณ รากเงิน. (2560, กรกฎาคม-ธันวาคม). การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 6(2): 183-184.

จีระภา มีหวายหลิม. (2565, พฤษภาคม-สิงหาคม). การเปรียบเทียบสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสาร มจร อุบลราชธานี. 7(2): 444-447.

ทับทิม แสงอินทร์. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เทวพร ขำเมธา. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พาติยะห์ เดเบาะ. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

เพ็ญพิศ ผาทองขุน. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุตรดิตถ์: วิทยาลัยสันตพล.

- ภัชราภรณ์ ชุ่มเชื้อ. (2556). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายกัลปพฤกษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- รัตนพร รัตนสุวรรณ. (2564, กรกฎาคม-กันยายน). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. 6(3): 9-14.
- ศศิธร เจริญพันธุ์วงศ์. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. นุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สิทธิชัย อุดทาส. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุดา ทัพสุวรรณ. (2545, พฤษภาคม-สิงหาคม). บ้านกับโรงเรียน. บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ. 19-26.
- สุภาวดี ใจภักดี. (2563). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย. 11(2): 26-30.
- อนุวัฒน์ ตั้งไยบ (2564, มกราคม-มิถุนายน). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารบัณฑิตวิจัย. 12(1): 11-12.
- Cronbach, L. J. (1969). *Essential of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper Collin
- Gayatri R. Kottennavar. (2016, February). Teachers' Participation in School Administration and Attitude Towards Teaching Profession of Secondary School Teachers. *Indian Streams Research Journal*. 6(1): 7-8.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

E0027S: การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

THE PARENT'S DECISION TO SEND THEIR CHILDREN TO RAJAVINITBANGKHEN SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

เฉลิมสิริ หนูดี¹ กุลจิรา รักษนคร²

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน จำนวนทั้งสิ้น 317 คน กำหนดตารางของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.92 ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชนมากที่สุด รองลงมาด้านบทบาทครูผู้สอน ด้านชื่อเสียงโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน

2. เปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าโดยภาพรวมรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท, 15,000-30,000 บาท และสูงกว่า 30,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำไปเปรียบเทียบรายคู่แต่ละด้าน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียน, การส่งบุตรหลานเข้าเรียน

Abstract

The purpose of this study were to investigate and compare the decision making of parents who sent their children to Rajavinitbangkhen school under the Secondary Educational Service Area Office

Bangkok 2. As classified by education level, occupation and average monthly income. The sample group was 317 parents of students in Rajavinitbangkhen school were calculate by Krejcie and Morgan (1970) sample size table and set by means of stratified random sampling. The data was collected by 5 level rating scale questionnaire with content validity between 0.8-1.0 and a reliability value at 0.92. The data were analyzed by a frequency distribution statistics, percentages, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results found that:

1. The decision making of parent who sent their children to Rajavinitbangkhen school was rate at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were rate at a high level. Sorted the average from descending order: the highest were services and community relations, followed by role of teachers, reputation of school, building and environment, and teaching management.

2. The Comparison of decision making of parent who sent their children to Rajavinitbangkhen school, classified by education level and occupation found that both aspect did not difference statistically significant. In the aspect of average monthly income, it was found that overall average monthly income lower than 15,000 bath, 15,000-30,000 bath, and more than 30,000 bath were difference statistically significant at the .05 level. When comparing each pair, the overall result of 5 aspects were difference statistically significant at the .05 level.

Keywords: The Parent's Decision, Sending children to school

ความเป็นมาและความสำคัญ

สถานการณ์ของสังคมโลกในปัจจุบันได้เปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างสมบูรณ์ การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ปีพุทธศักราช 2560-2564 จึงได้มีประเด็นการพัฒนาหลักเพื่อเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการพัฒนากิจกรรมที่เหมาะสมตามช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และหล่อหลอมค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม รวมทั้งการพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัย การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมและเสริมสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ภายในประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนประเทศให้เดินหน้าต่อไปได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559: 15)

การศึกษานับเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากการศึกษามีบทบาทในการยกระดับความรู้ความสามารถ ช่วยพัฒนากิจกรรมและเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนให้มีคุณภาพทัดเทียมและเท่าทันกับ

นานาชาติอารยประเทศ ดังนั้นเด็กและเยาวชนในฐานะที่เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า จึงต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและวัฒนธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 5)

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้มีคุณภาพนั้น เด็กและเยาวชนจึงต้องได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษาหลัก คือ โรงเรียน ซึ่งถือเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทในการให้การศึกษาอบรม ชัดเจน พัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมุ่งสร้างมาตรฐานทางวิชาการ พัฒนาด้านการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพของนักเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครอง เนื่องจากเด็กและเยาวชนต้องสะสมองค์ความรู้และประสบการณ์ชีวิตจากโรงเรียนเป็นระยะเวลานาน (ณัฐวิกร หรรษาพันธุ์. 2559: 2)

การตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้แก่บุตรหลาน จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญ โดยคาดหวังให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์รอบด้าน ตลอดจนเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน (สุทธานุช เจนโชติสุวรรณ. 2555: 1) ดังนั้นการสะท้อนแนวคิดด้านการตัดสินใจของผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนได้วางแผนพัฒนาคุณภาพของตนเองมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป ปัจจุบันโรงเรียนต่าง ๆ ได้พัฒนานตนเองและแข่งขันด้านการศึกษากันมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาโรงเรียนของตน เพื่อให้เป็นที่สนใจและเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป (ลشنا ชมตระกูล. 2550: 2) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ผู้ปกครองมีความต้องการด้านการศึกษาให้แก่บุตรหลานสูง โดยอ้างอิงจากรายงานข้อมูลจำนวนนักเรียนรายบุคคล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีโรงเรียน จำนวน 52 โรงเรียน มีนักเรียน จำนวน 120,687 คน จำแนกเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 37 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 4 โรงเรียน จึงเกิดโรงเรียนแข่งขันสูง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. 2565: 2)

โรงเรียนราชวินิตบางเขน เป็นโรงเรียนสหศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหนึ่งใน 8 ของโรงเรียนเครือราชวินิต ตั้งอยู่แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 1,848 คน ที่ผ่านมามีดำเนินการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุง การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง อันจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้ามศึกษาต่อที่โรงเรียนราชวินิตบางเขนในอนาคต

วัตถุประสงค์

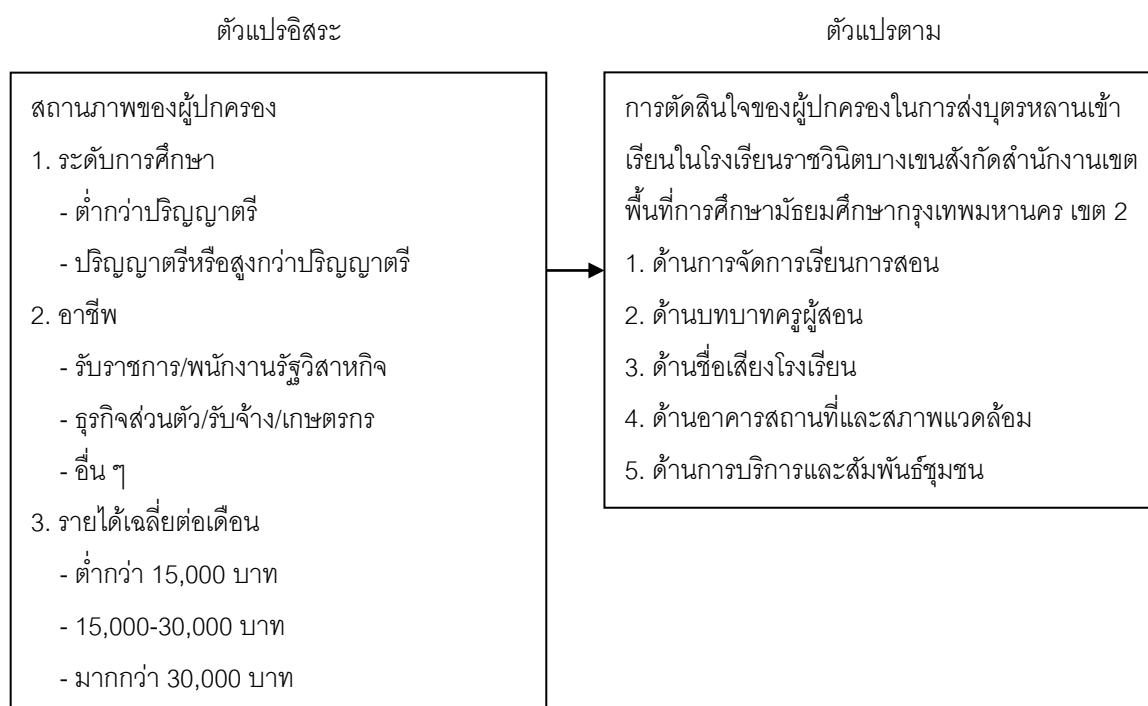
1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง
2. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียน ทำให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและศักยภาพของสังคมในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยการสังเคราะห์จากนักวิชาการ สุนิด ดวงใจ (2557), ณัฐวิกร หรรษาพันธุ์ (2559), พชรวรรณ ผลิผล (2560), ทิพย์สุดา เนินทราย (2561) นิสา ภิรมย์ไกรภักดี (2564) และ ธันนัท ชิตสกุล (2565) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน รวมจำนวนทั้งหมด 1,848 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) จากการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.92 ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ มีดังนี้

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลการประเมินอยู่ตั้งแต่ 0.6-1 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เหมาะสม มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์มาเป็นข้อคำถาม

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้สถิติพื้นฐานด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

2.2 วิเคราะห์การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของ Scheffe (Scheffe's test)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบรายละเอียดดังนี้

การตัดสินใจของผู้ปกครอง	ระดับการตัดสินใจ (n = 317)			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.15	0.75	มาก	5
2. ด้านบทบาทครูผู้สอน	4.21	0.78	มาก	2
3. ด้านชื่อเสียงโรงเรียน	4.19	0.78	มาก	3
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	4.18	0.78	มาก	4
5. ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน	4.22	0.76	มาก	1
รวม	4.19	0.73	มาก	

ผลการศึกษา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ด้านบทบาทครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.78) ด้านชื่อเสียงโรงเรียน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.78) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.78) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.75)

ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบรายละเอียดดังนี้

การตัดสินใจ ของผู้ปกครองนักเรียน	ระดับการตัดสินใจ						t	p
	ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี			ระดับการศึกษา ปริญญาตรี หรือสูงกว่า				
	(n = 139)			(n = 178)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.05	0.74	มาก	4.23	0.75	มาก	-2.12*	0.03
2. ด้านบทบาทครูผู้สอน	4.12	0.80	มาก	4.27	0.77	มาก	-1.63	0.10
3. ด้านชื่อเสียงโรงเรียน	4.11	0.79	มาก	4.26	0.77	มาก	-1.66	0.09

ตาราง (ต่อ)

การตัดสินใจ ของผู้ปกครองนักเรียน	ระดับการตัดสินใจ						t	p
	ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 139)			ระดับการศึกษา ปริญญาตรี หรือสูงกว่า (n = 178)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	4.11	0.76	มาก	4.23	0.79	มาก	- 1.37	0.16
5. ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน	4.16	0.74	มาก	4.28	0.77	มาก	-1.38	0.16
รวม	4.11	0.72	มาก	4.25	0.73	มาก	-1.73	0.08

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทครูผู้สอน ด้านชื่อเสียงโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การตัดสินใจของผู้ปกครอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.80	2	0.40	0.71	0.49
	ภายในกลุ่ม	178.42	314	0.56		
	รวม	179.23	316			
2. ด้านบทบาทครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.61	2	0.80	1.29	0.27
	ภายในกลุ่ม	195.25	314	0.62		
	รวม	196.86	316			

ตาราง (ต่อ)

การตัดสินใจของผู้ปกครอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
3. ด้านชื่อเสียงโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.15	2	0.57	0.93	0.39
	ภายในกลุ่ม	194.88	314	0.62		
	รวม	196.03	316			
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2.15	2	1.07	1.76	0.17
	ภายในกลุ่ม	191.48	314	0.61		
	รวม	193.64	316			
5. ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	0.87	2	0.43	0.75	0.47
	ภายในกลุ่ม	182.22	314	0.58		
	รวม	183.09	316			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.19	2	0.59	1.11	0.32
	ภายในกลุ่ม	167.20	314	0.53		
	รวม	168.40	316			

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การตัดสินใจของผู้ปกครอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	7.66	2	3.83	7.01*	0.00
	ภายในกลุ่ม	171.56	314	0.54		
	รวม	179.23	316			
2. ด้านบทบาทครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	11.42	2	5.71	9.67*	0.00
	ภายในกลุ่ม	185.43	314	0.59		
	รวม	196.86	316			

ตาราง (ต่อ)

การตัดสินใจของผู้ปกครอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
3. ด้านชื่อเสียงโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	9.12	2	4.56	7.66*	0.00
	ภายในกลุ่ม	186.91	314	0.59		
	รวม	196.03	316			
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	10.60	2	5.30	9.09*	0.00
	ภายในกลุ่ม	183.03	314	0.58		
	รวม	193.64	316			
5. ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	12.18	2	6.09	11.18*	0.00
	ภายในกลุ่ม	170.91	314	0.54		
	รวม	183.09	316			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	10.10	2	5.05	10.01*	0.00
	ภายในกลุ่ม	158.30	314	0.50		
	รวม	168.40	316			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การตัดสินใจของผู้ปกครอง	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 15,000 บาท	15,000-30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน			3.67	4.20	4.20
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.67	-	-0.53*	-0.53*
	15,000-30,000 บาท	4.20	-	-	0.00
	มากกว่า 30,000 บาท	4.20	-	-	-

ตาราง (ต่อ)

การตัดสินใจของผู้ปกครอง	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		ต่ำกว่า	15,000-	มากกว่า
			15,000 บาท	30,000 บาท	30,000 บาท
2. ด้านบทบาทครูผู้สอน		$\bar{X}$	3.62	4.28	4.25
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.62	-	-0.66*	-0.63*
	15,000-30,000 บาท	4.28	-	-	0.03
	มากกว่า 30,000 บาท	4.25	-	-	-
3. ด้านชื่อเสียงโรงเรียน		$\bar{X}$	3.67	4.25	4.25
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.67	-	-0.58*	-0.58*
	15,000-30,000 บาท	4.25	-	-	0.00
	มากกว่า 30,000 บาท	4.25	-	-	-
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม		$\bar{X}$	3.62	4.27	4.21
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.62	-	-0.65*	-0.59*
	15,000-30,000 บาท	4.27	-	-	0.06
	มากกว่า 30,000 บาท	4.21	-	-	-
5. ด้านการบริการและสัมพันธ์ชุมชน		$\bar{X}$	3.62	4.29	4.29
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.62	-	-0.67*	-0.67*
	15,000-30,000 บาท	4.29	-	-	0.00
	มากกว่า 30,000 บาท	4.29	-	-	-
รวม		$\bar{X}$	3.64	4.26	4.24
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.64	-	-0.62*	-0.60*
	15,000-30,000 บาท	4.26	-	-	0.02
	มากกว่า 30,000 บาท	4.24	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นรายคู่โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีการตัดสินใจที่แตกต่างจากผู้ปกครองที่มีรายได้ 15,000-30,000 บาท และผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่า 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน รองลงมา คือ ด้านบทบาทครูผู้สอน ด้านชื่อเสียงโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาในรายด้านเป็นรายข้อได้ผลการศึกษาดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รองลงมา คือ โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ตามลำดับ

1.2 ด้านบทบาทครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีอัธยาศัยดี มีน้ำใจโอบอ้อมอารีและเมตตาต่อศิษย์ รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนมีจำนวนเพียงพอ และครบทุกชั้นเรียน ตามลำดับ

1.3 ด้านชื่อเสียงโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานภายนอกให้การยอมรับในด้านคุณภาพของนักเรียนที่มีทักษะความสามารถพิเศษ เช่น นักกีฬาฟุตบอล รองลงมา คือ นักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสามารถสอบแข่งขันทักษะทางด้านวิชาการในระดับต่าง ๆ รวมทั้งผลประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ตามลำดับ

1.4 ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนสะอาด ร่มรื่น และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมา คือ สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความปลอดภัยต่อสวัสดิภาพของนักเรียน และมีรั้วกันเป็นสัดส่วน และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่วัสดุครุภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

1.5 ด้านการบริการและสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดประกันอุบัติเหตุและค่ารักษาพยาบาลให้แก่นักเรียนทุกคน รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้ปกครอง เช่น การประชุมผู้ปกครองประจำภาคเรียน และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาการเรียนหรือปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น Classroom Meeting ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า

2.1 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทครูผู้สอน ด้านชื่อเสียงโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน รองลงมาคือ ด้านบทบาทครูผู้สอน ด้านชื่อเสียงโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองเล็งเห็นถึงการพัฒนาขับเคลื่อนของโรงเรียนราชวินิตบางเขนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน เช่น โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน สนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน และส่งเสริมทักษะความสามารถในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างหลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะและความสามารถพิเศษเป็นที่ประจักษ์ต่อหน่วยงานภายนอก เช่น กีฬาฟุตบอล รวมทั้งให้ความสำคัญในด้านสุขภาพอนามัยและสภาพแวดล้อม โดยมีสภาพแวดล้อมและอาคารที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย ตลอดจนครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิต ดวงใจ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมของปัจจัยทั้ง 5 ด้าน มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวิกร หรรษาพันธุ์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมลจังหวัดจันทบุรี พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมลจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิน มัตตะนามะ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านลู่พลู อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตร

หลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านลุงพลูอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุดา เนินทราย (2561: 65) ได้ศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนราชวินิตบางเขนจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพในทุกด้านผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง มีการปรับการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนมีการรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พ้าไธ นามเทียร (2557: 8) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในกรุงเทพมหานครด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรวรรณ ผลิผล (2560: 47) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านมาบลำบิด (สง่าอุทิศ) พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านมาบลำบิด (สง่าอุทิศ) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบทบาทครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายข้อมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนราชวินิตบางเขนประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน มีคุณธรรมและจริยธรรม มีอภยาศัยดี มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เมตตาต่อศิษย์ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อสถานภาพครู ตลอดจนครูผู้สอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานสูง มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี รวมถึงครูเอาใจใส่ด้านการเรียนการสอน และดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิด ดวงใจ (2557: 100) ได้ศึกษาสภาพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจัยด้านบทบาทของครูมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุดา เนินทราย (2561: 51) ได้ศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา พบว่า ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา ด้านบทบาทของครู โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านชื่อเสียงโรงเรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภาพลักษณ์ของโรงเรียนเปรียบได้กับภาพสะท้อนความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการภายในโรงเรียน โดยมีนักเรียนเป็นผลลัพธ์แห่งความสำเร็จ โรงเรียนราชวินิตบางเขนมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะด้านกีฬาฟุตบอล ซึ่งนักกีฬาฟุตบอลโรงเรียนราชวินิตบางเขนทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันมีผลงานการแข่งขันเป็นที่ประจักษ์ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พ้าไธ นามเทียร (2557: 9) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร

พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร ด้านชื่อเสียงโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุดา เนินทราย (2561: 50) ได้ศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขต ยานนาวา พบว่า ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงาน เขตยานนาวา ด้านชื่อเสียงของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมและรายชื่อมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนราชวินิตบางเขนตั้งอยู่ในพื้นที่แหล่งชุมชน มีสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่ปลอดภัยต่อสวัสดิภาพของนักเรียน สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนสะอาด ร่มรื่น และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนมีอาคารเรียน ห้องเรียนและพื้นที่สำหรับดำเนินกิจกรรมที่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวิกร หรรษาพันธุ์ (2559: 48) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน โรงเรียนอนุบาลมารีนิรมลจังหวัดจันทบุรี พบว่าการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมล จังหวัดจันทบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิน มัตตะนามะ (2559: 66) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านลุงพล อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านลุงพล อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวมและรายชื่อมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนราชวินิตบางเขนจัดประกันอุบัติเหตุและคำรักษาพยาบาลให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายให้นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน รับทราบ ประสานงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนผ่านการประชุม Classroom Meeting ในทุกภาคเรียนร่วมขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนผ่านเครือข่าย ผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและให้บุคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรวรรณ ผลิผล (2560: 47) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านมาบลำบิด (สง่าอุทิศ) พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านมาบลำบิด (สง่าอุทิศ) ด้านบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสิณี ขวณวัน (2560: 5) ได้ศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนสายวิทยา อำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนสายวิทยา อำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

2. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกได้ดังนี้

2.1 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการสนับสนุนและการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานนับเป็นภารกิจหลักของผู้ปกครองทุกคน โดยผู้ปกครอง

ที่จบการศึกษาทุกระดับเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะของบุตรหลาน การตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้แก่บุตรหลานจึงขึ้นอยู่กับทัศนคติและปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบด้วย ดังนั้นระดับการศึกษาของผู้ปกครองอาจไม่ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา มักเขียว (2558: 94) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนโชติกาญจน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่าการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนโชติกาญจน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิน มัตตะนามะ (2559: 80) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านลุมพลู อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านลุมพลู อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป้าหมายหลักของผู้ปกครองทุกสาขาอาชีพต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่ดี เพื่อนำไปสู่อนาคตที่มั่นคงและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นเมื่อโรงเรียนมีปัจจัยที่ทำให้ผู้ปกครองพึงพอใจและมั่นใจว่าบุตรหลานจะได้รับการศึกษาที่ดี ผู้ปกครองจึงตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธานุช เจนโชติสุวรรณ (2555: 110) ได้ศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม พบว่า การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ ญัฐวิกร หรรษาพันธุ์ (2559: 67) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิมลจังหวัดจันทบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิมล จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีรายได้สูงมีโอกาสในการเลือกโรงเรียนที่มีคุณภาพให้แก่บุตรหลานมากกว่า เนื่องจากมีงบประมาณเพียงพอสำหรับชำระค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ จึงส่งผลต่อความคาดหวังในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนมีการดูแลและให้บริการนักเรียนและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพบุตรหลานในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิต ดวงใจ (2557: 116) ได้ศึกษาสภาพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ ธันชนท์ ชิตสกุล (2565: 60) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาโครงการห้องเรียนพิเศษ โรงเรียนชินรพวิทยาลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาโครงการห้องเรียนพิเศษ โรงเรียนชินโรวินวิทยาลัย โดยรวมแตกต่างกันทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดให้มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีเพิ่มเติม เพื่อให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองให้การนำบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ
2. ด้านบทบาทครูผู้สอน โรงเรียนควรปรับอัตราครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาให้มีจำนวนเพียงพอและครบทุกชั้นเรียน โดยมุ่งเน้นครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาตรงกับรายวิชาที่สอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในประสิทธิภาพของบุคลากรครูในโรงเรียน
3. ด้านชื่อเสียงโรงเรียน โรงเรียนควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางด้านวิชาการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสอบแข่งขันทักษะทางด้านวิชาการในระดับต่าง ๆ รวมทั้งผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ เช่น การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน อันเป็นผลลัพธ์เชิงประจักษ์ให้ผู้ปกครองได้เล็งเห็นถึงความสำเร็จในด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนและนำไปสู่การส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โรงเรียนควรมีการตรวจสอบ ปรับปรุงและซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ภายในอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนและความปลอดภัยของนักเรียน รวมทั้งทำให้เกิดการยอมรับจากผู้ปกครองในด้านความปลอดภัยและมั่นคงของบุตรหลาน
5. ด้านการบริการและงานสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาการเรียนหรือปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผ่านการประชุม Classroom Meeting หรือการประชุมผู้ปกครองระดับห้องเรียนอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอายุ ภาวะจำนวนบุตรหลาน และระยะทางการเดินทาง เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลอย่างรอบด้าน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองใน 3 กลุ่ม ได้แก่ ก่อนนำบุตรหลานเข้าเรียน บุตรหลานกำลังเรียนอยู่ และบุตรหลานจบการศึกษาแล้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐวิกร หรรษาพันธุ์. (2559). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมลจังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพย์สุดา เนินทราย. (2561). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนในพื้นที่สำนักงานเขตยานนาวา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ธันชนนท์ ชิตสกุล. (2565). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาโครงการห้องเรียนพิเศษโรงเรียนชินโรวินิจฉัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- นิตา ภิรมย์ไกรภักดิ์. (2564). การศึกษาเหตุผลของผู้ปกครองในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนวิทยาลัยเทคนิค ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พัชรพรรณ พลผล. (2560). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านมาบลำบิด (สง่าอุทิศ). งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลชนา ชมตระกูล. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สายพิน มัตตะนามะ. (2559). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนบ้านลุงพล อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2565). ข้อมูลจำนวนนักเรียนรายบุคคลภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2565, จาก http://www.sesao2.go.th/data_16579.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2565, จาก https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor_2542pdf.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2565, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.

สุทธานุช เจนโชติสุวรรณ. (2555). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการประกอบการ. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุนิด ดวงใจ. (2557). การศึกษาสภาพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
ในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

E0028S: การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

LEARNING RESOURCES MANAGEMENT OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS IN MUEANG TRAT UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ปาลิดา ทศวิล¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการสอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดในปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่ส่งผลต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ 1) จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ประสบการณ์ด้านการสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study and to compare the management of the learning resources of the school administrators in Mueang Trat under the Trat Primary Educational Service Area Office classified by gender, educational level and teaching experience. The 196 samples obtained by stratified sampling consisted of the school administrators and the government teachers under the Trat Primary Educational Service Area Office, academic year 2022. The tool used in this research was a questionnaire. The statistics used in the data analysis composed of frequency, percentage, mean, standard deviation and T-test.

The findings proposed that

1. The management of the learning resources of the school administrators in Mueang Trat under the Trat Primary Educational Service Area Office overall and in a much level
2. The results of the comparison in the management of the learning resources of the school administrators in Mueang Trat under the Trat Primary Educational Service Area Office were 1) statistically significant level difference at 0.05 when classified by gender 2) educational level not different in the opinions and 3) teaching experience not different in the opinions

Keywords: Learning Resources Management, School Administrators

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน และได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560)

เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และเป็นกำหนดนโยบายวางแผนเพื่อเสริมสร้างสนับสนุนการจัดหาจัดสร้าง เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประสบการณ์ในการจัดการใช้แหล่งเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงาน โครงการ หรือนวัตกรรมที่เกิดจากการศึกษา หรือใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผล ระบบการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่วนครูผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ คือ เป็นผู้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในสถานศึกษา ให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนในการศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ จัดหาประสานงาน วัสดุ อุปกรณ์ เอกสารเพิ่มเติมให้การแนะนำ และสร้างขวัญกำลังใจ ประเมินการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ในภาพรวม ติดตามช่วยเหลือการดำเนินงานแนะนำความถูกต้อง และประยุกต์ใช้ความรู้ เผยแพร่ผลงาน สรุปและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545) แหล่งเรียนรู้และสภาพแวดล้อมช่วยกระตุ้นให้เกิดความใคร่รู้ โดยมีการปฏิสัมพันธ์กับสื่อการสอนที่หลากหลาย ไม่ได้จำกัดโดยเฉพาะแต่การเรียนการสอนในห้องเรียน และครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงเท่านั้น การจัดการกระบวนการการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น มีการคิดวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลสะท้อนความคิดเห็นจากการเรียนรู้กระตุ้นมุ่งเน้นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็นผลักดันให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ เป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนให้เกิดประโยชน์แก่การจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการสอน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

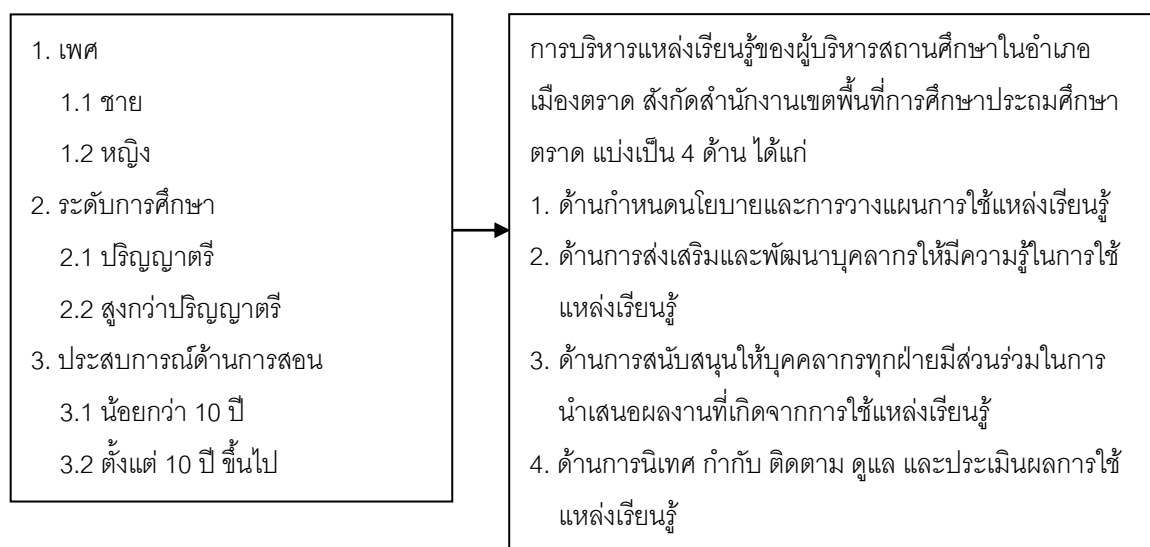
1. ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการสอน ดังปรากฏในภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32 โรงเรียน ครูจำนวน 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองตราด สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 196 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608; อ้างถึงใน พิสนุ พองศรี. 2552: 96) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยการสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการสอน

ตอนที่ 2 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม

ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ และศึกษาหลักการ เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าทางวิจัย
2. เสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบ เสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยการหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าความเที่ยงตรง อยู่ระหว่าง 0.60-1.00
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
5. นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยใช้เกณฑ์การเลือกข้อที่มี อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผลการหาค่าอำนาจจำแนก พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.34-0.90
6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า 0.96
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการสอน ใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับ การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม

การบริหารแหล่งเรียนรู้	n = 196		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	3.84	.23	มาก	1
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้	3.76	.28	มาก	2
3. ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้	3.69	.21	มาก	3
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้	3.65	.29	มาก	4
รวม	3.73	.15	มาก	-

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ คือ ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด	เพศชาย		เพศหญิง		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	3.85	.23	3.84	.23	.272	.786
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้	3.53	.24	3.83	.25	-7.486	.000*
3. ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้	3.66	.23	3.70	.21	-1.077	.283
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้	3.73	.33	3.62	.27	2.143	.035
โดยรวม	3.67	0.16	3.76	0.19	-3.770	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกระดับการศึกษา

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	3.83	.23	3.86	.23	-.854	.394
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้	3.77	.30	3.72	.24	-1.063	.289

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด	ปริญญาดรี		สูงกว่า ปริญญาดรี		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้	3.70	.22	3.67	.19	-.932	.353
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล และประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้	3.65	.30	3.65	.27	.101	.920
โดยรวม	3.74	0.17	3.72	0.13	.888	.376

จากตาราง 3 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ด้านการสอน

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่ง เรียนรู้	3.85	.22	3.81	.26	1.075	.284
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ในการใช้แหล่งเรียนรู้	3.76	.26	3.76	.33	-1.26	.900
3. ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้	3.70	.21	3.69	.21	-.135	.893
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล และประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้	3.65	.28	3.65	.30	.176	.861
โดยรวม	3.74	0.15	3.73	0.16	.364	.716

จากตาราง 4 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา

1. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ คือ ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .23) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = .28) ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .21) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .29) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการสอน ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ด้านการสอน โดยรวมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการสอน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีประสบการณ์ในการวางแผนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบริหารแหล่งเรียนรู้ให้ได้คุณภาพนับเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารที่ผู้บริหารจะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนจากเหตุผล การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดสอดคล้อง สุรเกียรติ์ งามเลิศ (2557) ได้ทำการศึกษา

เรื่อง บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคชัย หริกประโคน (2558) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า

2.1 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่งผลให้การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูที่เป็นเพศชายมีความคิดเห็นในการบริหารแหล่งเรียนรู้ไม่เหมือนกับผู้บริหารและครูที่เป็นเพศหญิง ส่งผลให้การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรณูภา ศรีสวัสดิ์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และครูที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้ที่ใกล้เคียง อาจเนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาทักษะในการใช้แหล่งเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ สมศักดิ์ ทองสมุท (2558) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายฉนวนนิพนธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน รวมทั้งสอดคล้องกับวิจัยของ รวิพร มณีวรรณ (2548) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ปัญหาอุปสรรคและเปรียบเทียบการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ด้านการสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากมีประสบการณ์ด้านการสอนต่างกัน แต่มีทักษะในการใช้แหล่งเรียนรู้ และมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน จึงใช้แหล่งเรียนรู้ที่ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับวิจัยของ ประสิทธิ์ สุนนทะราช (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระ

การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยจำแนกตามประสบการณ์ด้านการสอน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ควรมีการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ และประชาสัมพันธ์นโยบาย และแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ให้ผู้ปกครอง และชุมชนรับทราบ เพื่อให้มีนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนในการใช้แหล่งเรียนรู้
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างโอกาสให้ครูได้เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม
3. ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายครูดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างเหมาะสมและให้รางวัลสำหรับครูที่มีผลงานดีเด่นในการจัดการเรียนการสอนจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน และดูแลรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และสำรวจปัญหาอุปสรรคการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ประโยชน์สูงสุดในการใช้แหล่งเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. ควรศึกษาเรื่องกระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
3. ควรวิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในอำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- โชคชัย หริกประโคน. (2558). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ สุนทะราช. (2550). การศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เปรมวดี ช้วยเพชร. (2555). การศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิพร มณีวรรณ. (2548). การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เรณูภา ศรีสวัสดิ์. (2560). การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมศักดิ์ ทองสมุทร. (2558). การศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเครือข่ายฉนวนนิพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุเกียรติ งามเลิศ. (2557). บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Actives. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 608.

E0029S: การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

THE SCHOOL ADMINISTRATIONS USING INFORMATION SYSTEMS IN RATCHAVIPHA SCHOOL CONSORTIUM UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

กนกวรรณ ทองดี¹ กุลจิรา รักชนคร²

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 285 คน โดยกำหนดตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.89 ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

2. เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่าโดยภาพรวมประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี, 10-15 ปี และมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าด้านการบริหารงานทั่วไป ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันระหว่างต่ำกว่า 10 ปี กับ 10-15 ปี และ 10-15 ปี มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารงานวิชาการ, ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันทุกคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ระบบสารสนเทศ

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the school administrations using information systems in ratchavipha school consortium under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. Classified by gender, level of education and work experience. The sample group was 285 teachers, instrument set the schedule of Krejcie and Morgan (1970) by means of stratified random sampling to collect data. The questionnaire was estimated at 5 (rating scale) level with content validity. was between 0.8-1 and confidence value of 0.89 frequency, The statistics was percentage, mean, Standard Deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results revealed that:

1. The overall, school administration using information systems was at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level, sorted from most to least: academic administration, budget administration, General Administration and personnel administration.

2. Comparison of school administration using information systems classified by sex found that in overall was not different. classified by level of education found that in overall statistically significant different at the .01 level, classified by work experience found that in overall and experience in work under 10 years, 10-15 years and more than 15 years were significantly different at the .05 level. When comparing each pair, it was found that the general administration. The difference between less than 10 years and 10-15 years and 10-15 years and more than 15 years was statistically significant at the .05 level. Other couples are no different. Academic administration, budget management and personnel management all pairs of differences were statistically significant at the .05 level.

Keywords: School Administration, Information system.

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงด้านการศึกษา เพราะช่วยให้คนในยุคปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และมีระบบการส่งข่าวสารที่รวดเร็ว ทำให้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกสามารถสื่อสารถึงกันได้อย่างทันท่วงที สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดสังคมเปิดที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วและมีอิทธิพลต่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เป็นอย่างมาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีการศึกษาโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นเยาวชนของชาติได้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 9 เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในปีการศึกษา 2547 ด้านต่าง ๆ หลาย

ประการ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานสารสนเทศ คือการดำเนินการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูใน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้ระบุไว้ใน มาตรา 65 ให้มีการพัฒนานุเคราะห์ทางด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิตรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ เพราะสามารถใช้สารสนเทศเหล่านั้นในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษาและการกำหนดนโยบาย ต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความละเอียด ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามความต้องการและทันสมัย จึงช่วยให้การวางแผนการบริหารจัดการและการตัดสินใจดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้การบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานในการจัดการศึกษาทุกระดับที่จะต้องนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการจัดการศึกษา หากไม่ได้จัดเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบย่อมส่งผลให้การบริหารงานของหน่วยงานลดประสิทธิภาพลง หากมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล ย่อมทำให้การบริหารจัดการการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ (ศิริรัตน์ ไกรสุริยวงศ์. 2551: 1) ซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการจัดระบบสารสนเทศให้ครอบคลุมการบริหารจัดการการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งในการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน จำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและเป็นระบบเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ (อดิศร โชคบัณฑิต. 2548: 26)

โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยในการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ แต่ปัจจุบันยังพบปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. 2565) ซึ่งระบบสารสนเทศช่วยให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปัจจุบันโรงเรียนมีความต้องการที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้คุณภาพ จึงจำต้องอาศัยระบบสารสนเทศมาช่วยเพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำ ทันเวลาและเป็นปัจจุบัน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งผลการศึกษานี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดระบบสารสนเทศ ในสถานศึกษาให้มีความเป็นระบบ และมีความเหมาะสมทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอันจะส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนเพื่อพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

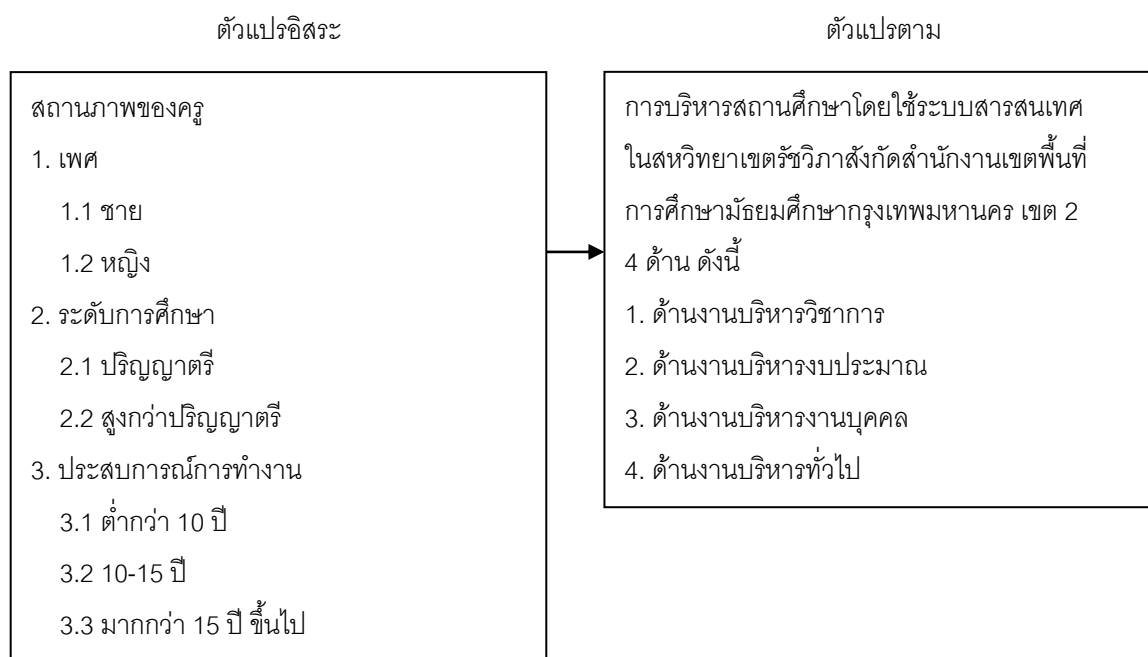
1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ สหวิทยาเขตรัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ สหวิทยาเขตรัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพของครู

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ข้อมูลการใช้ระบบสารสนเทศในโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สามารถนำไปพัฒนาระบบสารสนเทศในสถานศึกษาต่อไป
2. นำผลที่ได้จากการศึกษาให้ผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นข้อเสนอแนะและเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จาก 9 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 1,116 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.89 ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ มีดังนี้

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนความคิดเห็น

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลการประเมินอยู่ตั้งแต่ 0.80-1.00 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เหมาะสม มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์มาเป็นข้อคำถาม

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้สถิติพื้นฐานด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

2.2 วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

ผลการศึกษา

ตาราง 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัษฎา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบรายละเอียดดังนี้

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติการใช้ระบบ สารสนเทศ (n = 285)			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.48	0.65	มาก	1
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.22	0.68	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.90	0.79	มาก	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.97	0.87	มาก	3
รวม	4.14	0.56	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัษฎา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.68) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.87) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.79)

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัษฎา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบรายละเอียดดังนี้

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ระบบสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศ						t	p
	ระดับการศึกษา			ระดับการศึกษา				
	ปริญญาตรี (n = 202)			สูงกว่าปริญญาตรี (n = 83)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.59	0.57	มากที่สุด	4.20	0.74	มาก	4.24**	.00
2. ด้านการบริหารงาน งบประมาณ	4.26	0.65	มาก	4.13	0.74	มาก	1.55	.12

ตาราง 2 (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ระบบสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศ						t	p
	ระดับการศึกษา			ระดับการศึกษา				
	ปริญญาตรี (n = 202)			สูงกว่าปริญญาตรี (n = 83)				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.97	0.77	มาก	3.75	0.52	มาก	2.03*	.05
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.03	0.88	มาก	3.80	0.83	มาก	2.01*	.05
รวม	4.21	0.51	มาก	3.97	0.65	มาก	2.99**	.00

* มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ระบบสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	21.56	2	10.78	30.83*	0.00
	ภายในกลุ่ม	98.59	282	0.35		
	รวม	120.15	284			
2. ด้านการบริหารงาน งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	45.43	2	22.71	74.33*	0.00
	ภายในกลุ่ม	86.18	282	0.30		
	รวม	131.62	284			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	34.39	2	17.19	33.27*	0.00
	ภายในกลุ่ม	145.74	282	0.51		
	รวม	180.13	284			

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ระบบสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	39.93	2	19.96	31.92*	0.00
	ภายในกลุ่ม	176.38	282	0.62		
	รวม	216.31	284			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	25.38	2	12.69	54.117*	0.00
	ภายในกลุ่ม	66.74	282	0.23		
	รวม	91.52	284			

* มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé Method) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ระบบสารสนเทศ	ประสบการณ์ทำงาน		ต่ำกว่า 10 ปี	10-15 ปี	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ		$\bar{X}$	4.70	4.38	3.87
	ต่ำกว่า 10 ปี	4.70	-	0.32*	0.83*
	10-15 ปี	4.38	-	-	0.51*
	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	3.87	-	-	-
		$\bar{X}$	4.51	4.15	3.28
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ		$\bar{X}$	4.51	4.15	3.28
	ต่ำกว่า 10 ปี	4.51	-	0.36*	1.23*
	10-15 ปี	4.15	-	-	0.87*
	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	3.28	-	-	-
		$\bar{X}$	4.51	4.15	3.28

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ระบบสารสนเทศ	ประสบการณ์ทำงาน		ต่ำกว่า 10 ปี	10-15 ปี	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป
3. ด้านการบริหารงานบุคคล		$\bar{X}$	4.22	3.47	3.82
	ต่ำกว่า 10 ปี	4.22	-	0.75*	0.40*
	10-15 ปี	3.47	-	-	-0.35*
	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	3.82	-	-	-
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป		$\bar{X}$	4.29	3.48	4.04
	ต่ำกว่า 10 ปี	4.29	-	0.81*	0.25
	10-15 ปี	3.48	-	-	-0.56*
	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	4.04	-	-	-
รวม		$\bar{X}$	4.43	3.87	3.75
	ต่ำกว่า 10 ปี	4.43	-	0.56*	0.68*
	10-15 ปี	3.87	-	-	0.12
	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	3.75	-	-	-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี, 10-15 ปี และมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำไปเปรียบเทียบรายคู่แต่ละด้าน พบว่าด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันระหว่างต่ำกว่า 10 ปี กับ 10-15 ปี และ 10-15 ปี กับมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคลเมื่อศึกษารายละเอียดในรายด้าน ได้ผลการศึกษาดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากมากที่สุด รองลงมา คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน

และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในระดับมาก ตามลำดับ

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการ ทั้งระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการส่งเสริม และยกย่องเชิดชูเกียรติ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดระบบ และการจัดทำทะเบียนประวัติ อยู่ในระดับ ตามลำดับ

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผนการบริหารงานการศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศพบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่าโดยภาพรวมประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี, 10-15 ปี และมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำไปเปรียบเทียบรายคู่แต่ละด้านพบว่าด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันระหว่างต่ำกว่า 10 ปี กับ 10-15 ปี และ 10-15 ปี กับมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารงานวิชาการ, ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันทุกคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้ระบบสารสนเทศมีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการ

บริหารสถานศึกษา เนื่องจากช่วยในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการตัดสินใจที่รวดเร็ว เช่น การใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา การใช้ระบบสารสนเทศในการตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ระบบสารสนเทศในการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ และการใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผน การบริหารงานการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นผลให้ระดับการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชรีดา บัญฑะกาทัญญ์ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนราชดำริ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า สภาพการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ กันตนา มั่นจิตร์ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่าสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ กวินตรา ช้วนลิ้ม (2560) ได้ศึกษาเพื่อศึกษาเปรียบเทียบและเสนอแนะแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉริยา ทองมา (2558) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษามากขึ้น เนื่องจากระบบสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในด้านการบริหารงานของโรงเรียน เช่น มีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีการใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผนงาน และแนวปฏิบัติด้านวิชาการของสถานศึกษา และมีการใช้ระบบสารสนเทศในการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริรัตน์ ไกรสุริยวงศ์ (2551: 122-125) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความจำเป็นมากทุกด้าน

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานงบประมาณมีความสำคัญมากเพราะว่างานงบประมาณเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้คล่องตัว หากผิดพลาดจะมีผลเสียที่เห็นเด่นชัดกว่างานอื่น ๆ ดังนั้นการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงบประมาณจึงมีความจำเป็นในการดำเนินงานของ

สถานศึกษา โดยมีการใช้ระบบสารสนเทศในด้านการบริหารงานงบประมาณ เช่น มีการใช้ระบบสารสนเทศในการตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ มีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ และมีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดทำบัญชีการเงินหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จูติพร สุดสาย (2557) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ้านนาสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษามีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วย พัฒนาบุคคล บริหารจัดการ และบริการของสถานศึกษาจึงส่งผลต่อการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อความทันสมัย ความสะดวกและรวดเร็วในการพัฒนาระบบราชการจะเกิดประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานบุคคล เช่น มีการใช้ระบบสารสนเทศในการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การใช้ระบบสารสนเทศในการลาทุกประเภท และมีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดระบบ และการจัดทำทะเบียนประวัติ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยะนุช บัวชุม (2561: 56) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กวินตรา ช้วนลิ้ม (2560) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดระบบทรัพยากรที่มีอยู่ตามความเหมาะสมและความจำเป็น เพื่อการดำเนินงานโดยการร่วมมือของทุกฝ่าย การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารสถานศึกษา ให้การบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลัก ในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการบริหารงาน ทั้งนี้ในการดำเนินงานทุกรูปแบบ เพื่อมุ่งพัฒนาสถานศึกษาจึงมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน เช่น มีการใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผน การบริหารงานการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน มีการใช้ระบบสารสนเทศในการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา และมีการใช้ระบบสารสนเทศในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประสาน บ้วนเพชร (2555: 78) ที่ได้สรุปว่า สถานศึกษานำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารทั่วไปเกี่ยวกับงานธุรการ ประกอบด้วยงานสารบรรณงานทะเบียน งานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่ การจัดเก็บและค้นหาเอกสาร คำสั่งต่าง ๆ ด้านอาคารสถานที่ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลอาคารสถานที่ คู่มือรักษาซ่อมแซม บันทึกรักษาและแสดงแผนผังของอาคารสถานที่ จัดทำเป็นตาราง ควบคุมการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ประกอบด้วยงานประชาสัมพันธ์ชุมชนการบันทึกและรวบรวม

ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน การจัดทำทะเบียนประวัติของกรรมการโรงเรียนในแต่ละสมัยรวมทั้งผลงานและการให้ความร่วมมือที่ได้รับจากชุมชน ด้านงานบริหารกิจการนักเรียน ประกอบด้วยการจัดทะเบียนประวัตินักเรียนขาดแคลน ศิษย์เก่า บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์เด็ก รวมทั้งด้านสุขภาพพลานามัย

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูสอนที่มีเพศต่างกันมีความเห็นตรงกันสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกราช เครือศรี โกวิท วัชรินทรางกูร และ กระพั่น ศรีงาน(2558) ผลการศึกษา คือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภสิริ พัฒนภักดี (2558) ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ ผลการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูที่แตกต่างกันเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการบริหารงานบุคคลกับด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยนาด ราชแป้น (2555) ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีระดับการปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี, 10-15 ปี และมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นนำไปเปรียบเทียบรายคู่แต่ละด้านพบว่าด้าน การบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันระหว่างต่ำกว่า 10 ปี กับ 10-15 ปี และ 10-15 ปี กับมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารงานวิชาการ, ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันทุกคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็น

ตรงกันว่า การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปมีความสำคัญเหมือนกันในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากในสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้มีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กันตนา มั่นจิตร ศรดา ชัยสุวรรณ และ อลงกต ยะไวย (2559) ศึกษาเรื่องการศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่าสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกัน มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูได้มีการใช้ระบบสารสนเทศในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
2. โรงเรียนควรมีการสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูได้มีการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการทั้งระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
3. โรงเรียนควรมีการสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูมีการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดระบบ และการจัดทำทะเบียนประวัติ
4. โรงเรียนควรมีการสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูมีการใช้ระบบสารสนเทศในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. ควรศึกษาวิจัย เรื่องปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. ควรศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระบบสารสนเทศ ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ร.ส.พ., 2546.
- กวินตรา ช้วนลิ้ม. (2560, มกราคม-เมษายน). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *สงขลานครินทร์*. 23(1): 171. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2565, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/psujssh/article>.

- กันตนา มั่นจิตร ศรุดา ชัยสุวรรณ และ อลงกต ยะไวทย์. (2559, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. **สภามหาวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์**. 3(1): บทคัดย่อ. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2565, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sikkha/issue/view/10971>.
- จิตติพร สุดสาย. (2557). การศึกษาสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอบ้านนาสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสภามหาวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ เขต 3. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สภามหาวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์.
- ณัฐชรีดา บัณฑุกาญจน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนราชดำริ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสาน บ้วนเพชร. (2555). การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสภามหาวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ เขต 1. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครศรีธรรมราช.
- ปิยนดา ราชแป้น. (2555). การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนในสังกัดเมืองปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ศิริรัตน์ ไกลสุริยวงศ์. (2551). ความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศุภสิริ พัฒนภักดี. (2558). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสภามหาวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สภามหาวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2565). ข้อมูลสารสนเทศประจำปีการศึกษา 2565. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2565, จาก <http://www.sesao2.go.th/mainpage>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). การจัดระบบการบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อดิสร โชคบัณฑิต. (2548). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เอกราช เครือศรี โกวิท วัชรินทรางกูร และ กระพั่น ศรีงาน. (2558). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. การประชุมวิชาการ
และเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.

E0030S: แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

THE MOTIVATION OF THE TEACHER'S PERFORMANCE IN BO RAI DISTRICT UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

กมลชนก สีนวล¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ 2) เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ จำแนกตามสถานภาพของครู 3) ศึกษาแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในอำเภอบ่อไร่ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.63-0.91 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านได้รับผิดชอบต่องาน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านตัวงานเอง ด้านได้รับการยอมรับนับถือ และด้านความก้าวหน้า
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2.1 จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านความก้าวหน้า ด้านตัวงานเอง ด้านได้รับผิดชอบต่องาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, การปฏิบัติงานของครู, อำเภอบ่อไร่

Abstract

This study aimed 1) to study the motivation of the teacher's performance in Bo Rai District 2) to compare the motivation of the teacher's performance in Bo Rai District classified by the teacher's status 3) to study the guidelines to create the motivation of the teacher's performance in Bo Rai District. The Sample used in this study were 136 teachers in Bo Rai District, academic year 2022. The instruments used in this research were the questionnaire about the motivation of the teacher's performance in Bo Rai District. The Index of item objective congruence (IOC) was between 0.80-1.00. The item classification was between 0.63-0.91 and the reliability was 0.97. Mean, standard deviation, T-test, one-way ANOVA and Content Analysis were statistics tools used to analyze the data.

The findings of this study were as follows:

1. The motivation of the teacher's performance in Bo Rai District under the Trat Primary Educational Service Area Office was in the excellent level overall. Considering in each aspect, the most of the 2 aspects were the success aspect, work responsibility aspect Respectively, much of the 3 aspects were the work itself aspect, the respect aspect and the progress aspect.

2. The results of the comparative analysis in the motivation of the teacher's performance in Bo Rai District under the Trat Primary Educational Service Area Office were

2.1 There was no difference overall and in each aspect when classified according to gender.

2.2 There was statistically significant difference in every aspect when classified by work experience.

Keywords: motivation, teacher performance, Bo Rai District

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ระบุไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และ/หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา

ซึ่งหากพิจารณาทั้ง 2 มาตรา ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการให้เกิดการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติให้มากที่สุด (ราชกิจจานุเบกษา. 2553: 20)

การบริหารโรงเรียนโดยมีลักษณะเป็นธุรกิจทางการศึกษา คือต้องเน้นด้านวิชาการ และเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจศาสตร์ คือต้องได้กำไร หรือไม่ขาดทุน เพื่อให้ดำเนินการต่อไป ประกอบกับต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ มิให้แสวงหากำไรเกินควร เพียงแต่นำผลกำไรมาปรับปรุงกิจการของโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า หากโรงเรียนเอกชนสามารถบริหารงานจนเกิดประสิทธิผลที่ย่อมสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้าในโรงเรียนมาก ทำให้มีโอกาสคัดเลือกเด็กที่คุณภาพจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนนั้น ๆ เป็นที่นิยมของผู้ปกครองทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง และครูก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนมีคุณภาพ (วีระยุทธ ชาติตะกานนท์. 2552: 4) คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับประสิทธิผลและประสิทธิภาพของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของตน พยายามสร้างความพึงพอใจ ความผูกพัน ความตระหนักในหน้าที่ และความสำคัญของอาชีพแก่บุคลากรของตนผลักดันให้พวกเขาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และมีพัฒนาการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากครูเป็นบุคลากรสำคัญ จึงต้องได้รับการเอาใจใส่เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพเกิดประโยชน์สูงสุด และการที่ครูจะปฏิบัติงานได้ผลดีมาน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับขวัญและกำลังใจที่ดีของครูที่ส่งผลต่อทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยอาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจครูให้มีความทุ่มเทในการปฏิบัติงานเป็นวิธีสร้างความสำเร็จของการเรียนการสอนนั่นเอง (มัทนา วังถนอมศักดิ์. 2550: 3) ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถเพื่อพัฒนาองค์การให้บรรลุผลสัมฤทธิ์สู่ความเป็นระบบ มั่นคง และเจริญก้าวหน้าพร้อมทั้งพัฒนาองค์การให้ถึงพร้อมด้วยศักยภาพประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารก็คือการทำให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติหน้าที่และอุทิศตนเพื่อผลสำเร็จของงานอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นเรื่องยาก เพราะถึงแม้จะได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงาน และสามารถให้บุคคลเหล่านั้นให้ตรงกับความรู้ความสามารถ แต่หากไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน องค์การนั้นจะหวังให้บุคคลนั้นทำงานให้เต็มความรู้ ความสามารถและผลงานเป็นที่ประทับใจย่อมเป็นไปได้ (เนตรพัฒน์ ยาวีราช. 2550: 4)

โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีอยู่ 17 โรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นโรงเรียนในชนบทที่ค่อนข้างห่างไกลและติดชายแดน ความรับผิดชอบในการทำงานจะมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีการรับผิดชอบหลายงานปฏิบัติงานในหลายตำแหน่ง ครูหนึ่งคนทำงานหลายหน้าที่ จัดการเรียนการสอนหลายวิชาจึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนโยกย้ายอยู่บ่อยครั้ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามปัจจัยลักษณะแรงจูงใจ 5 ด้าน คือด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้า ด้านตัวงานเอง ด้านได้รับผิดชอบต่องาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลงสภาพต่าง ๆ ทำให้เกิดความพึงพอใจและความร่วมมือในการทำงานเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ นำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สู้ความเป็นเลิศและความก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม สถานภาพของครู

สมมติฐานของการวิจัย

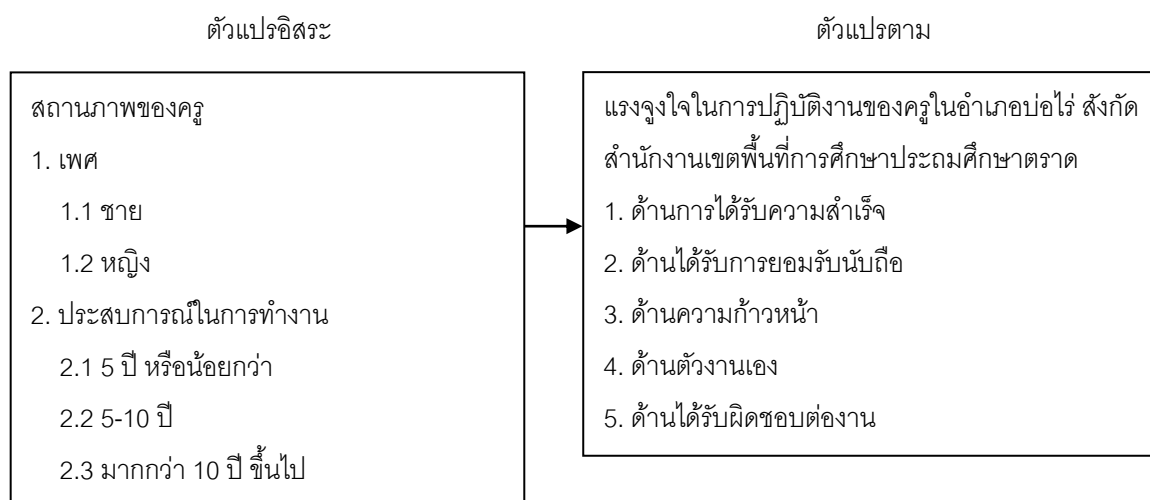
1. ครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีเพศที่ต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
2. ครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ให้เกิดประโยชน์ต่อการนำข้อมูลในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน มาพัฒนาให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น
2. ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจ ตามแนวคิดของ เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1952: 60-63) ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยคำจูง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการได้รับความสำเร็จ 2) ด้านได้รับการยอมรับนับถือ 3) ด้านความก้าวหน้า 4) ด้านตัวงานเอง 5) ด้านได้รับผิชอบต่องาน ดังปรากฏในภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 17 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 210 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาด เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random Sampling) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 136 คน

ตัวแปรที่ต้องศึกษา

1. ตัวแปรต้น

1.1 เพศ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ชาย และหญิง

1.2 ประสบการณ์การทำงาน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 5 ปี หรือน้อยกว่า ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามแนวคิดของ เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg. 1952: 60-63) ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการได้รับความสำเร็จ 2) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ 3) ด้านความก้าวหน้า 4) ด้านตัวงานเอง 5) ด้านได้รับผิดชอบต่องาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู นำมากำหนดกรอบประเด็นการศึกษาในแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. กำหนดจุดประสงค์ เกณฑ์การประเมินของแบบสอบถาม

3. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยการสอบถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้า ด้านตัวเอง และด้านได้รับผิดชอบต่องาน เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการแสดงออกอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการแสดงออกอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการแสดงออกอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการแสดงออกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

4. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า ดัชนีความสอดคล้อง มีค่า 0.97

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยใช้เกณฑ์การเลือกข้อที่มี อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผลการหาค่าอำนาจจำแนก พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.63-0.91

6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า 0.97

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ และระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบที (t-test) ทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample test)
4. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe')
5. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง

ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	26	19.1
1.2 หญิง	110	80.9
รวม	136	100
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 5 ปี หรือน้อยกว่า	79	58.1
2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี	32	23.5
2.3 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	25	18.4
รวม	136	100

จากตาราง 1 พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า เพศชาย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 และเพศหญิง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 80.9 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า มีครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 ปี หรือน้อยกว่า จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	N = 136		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการได้รับความสำเร็จ	4.568	.401	มากที่สุด	1
2. ด้านได้รับการยอมรับนับถือ	4.466	.429	มาก	4
3. ด้านความก้าวหน้า	4.395	.514	มาก	5
4. ด้านตัวงานเอง	4.497	.452	มาก	3
5. ด้านการรับผิดชอบต่องาน	4.520	.413	มากที่สุด	2
รวม	4.489	.391	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.489$, S.D. = .391) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการได้รับความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.568$, S.D. = .401) ด้านได้รับผิดชอบต่องาน ($\bar{X} = 4.520$, S.D. = .413) อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านตัวงานเอง ($\bar{X} = 4.497$, S.D. = .452) ด้านได้รับการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.466$, S.D. = .429) และด้านความก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.395$, S.D. = .514)

2. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

ตาราง 3 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	ชาย (n = 26)		หญิง (n = 110)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการได้รับความสำเร็จ	4.519	.460	4.580	.387	-.696	.487
2. ด้านได้รับการยอมรับนับถือ	4.373	.437	4.488	.426	-1.228	.222
3. ด้านความก้าวหน้า	4.538	.489	4.361	.517	1.582	.116
4. ด้านตัวงานเอง	4.438	.396	4.510	.464	-.734	.465
5. ด้านได้รับผิดชอบต่องาน	4.522	.417	4.519	.414	.028	.978
รวม	4.478	.396	4.492	.391	-.161	.872

จากตาราง 3 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านการได้รับความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	1.275	2	.638	4.143*	.018
	ภายในกลุ่ม	20.473	133	.154		
	รวม	21.748	135			
2. ด้านได้รับการยอมรับนับถือ	ระหว่างกลุ่ม	2.009	2	1.004	5.845**	.004
	ภายในกลุ่ม	22.858	133	.172		
	รวม	24.867	135			

ตาราง 4 (ต่อ)

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
3. ด้านความก้าวหน้า	ระหว่างกลุ่ม	2.201	2	1.100	4.356*	.015
	ภายในกลุ่ม	33.597	133	.253		
	รวม	35.797	135			
4. ด้านตัวงานเอง	ระหว่างกลุ่ม	1.355	2	.677	3.432*	.035
	ภายในกลุ่ม	26.244	133	.197		
	รวม	27.599	135			
5. ด้านได้รับผิดชอบต่องาน	ระหว่างกลุ่ม	1.334	2	.667	4.085*	.019
	ภายในกลุ่ม	21.714	133	.163		
	รวม	23.048	135			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.474	2	.737	5.108**	.007
	ภายในกลุ่ม	19.189	133	.144		
	รวม	20.663	135			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านความก้าวหน้า ด้านตัวงานเอง ด้านได้รับผิดชอบต่องาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

แรงจูงใจในการ ปฏิบัติงาน	5 ปี หรือน้อยกว่า				ตั้งแต่ 5-10 ปี				มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			
	n=79				n=32				n=25			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.การได้รับความสำเร็จ	4.637	.354	มาก ที่สุด	1	4.546	.492	มาก ที่สุด	1	4.380	.361	มาก	1
2.การได้รับการยอมรับ นับถือ	4.564	.379	มาก ที่สุด	4	4.383	.531	มาก	5	4.262	.344	มาก	4
3.ความก้าวหน้า	4.450	.490	มาก	5	4.468	.593	มาก	3	4.128	.403	มาก	5
4.ตัวงานเอง	4.579	.412	มาก ที่สุด	3	4.412	.517	มาก	4	4.344	.441	มาก	2
5.ได้รับผิดชอบต่องาน	4.596	.341	มาก ที่สุด	2	4.468	.538	มาก	2	4.342	.389	มาก	3
รวม	4.565	.349	มาก ที่สุด	-	4.456	.499	มาก	-	4.291	.283	มาก	-

จากตาราง 5 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปี หรือน้อยกว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.565$, S.D. = .349) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการได้รับความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.637$, S.D. = .354) ด้านได้รับผิดชอบต่องาน ($\bar{X} = 4.596$, S.D. = 0.341) ด้านตัวงานเอง ($\bar{X} = 4.579$, S.D. = .412) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.564$, S.D. = .379) และด้านความก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.450$, S.D. = .490) ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.456$, S.D. = .499) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการได้รับความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.546$, S.D. = .492) ด้านได้รับผิดชอบต่องาน ($\bar{X} = 4.468$, S.D. = .538) ด้านความก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.468$, S.D. = .593) ด้านตัวงานเอง ($\bar{X} = 4.412$, S.D. = .517) และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.383$, S.D. = .531) ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.291$, S.D. = .283) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการได้รับความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.380$, S.D. = .361) ด้านตัวงานเอง ($\bar{X} = 4.344$, S.D. = .441) ด้านได้รับผิดชอบต่องาน ($\bar{X} = 4.342$, S.D. = 0.389) ด้านการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.262$, S.D. = .344) และด้านความก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.128$, S.D. = .403)

สรุปผลการวิจัย

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านได้รับผิดชอบต่องาน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านตัวงานเอง ด้านได้รับการยอมรับนับถือ และด้านความก้าวหน้า

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2.1 จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านความก้าวหน้า ด้านตัวงานเอง ด้านได้รับผิดชอบต่องาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศของครู และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการได้รับความสำเร็จ ด้านตัวงานเอง ด้านได้รับผิดชอบต่องาน ด้านได้รับการยอมรับนับถือ และด้านความก้าวหน้า ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด และผู้บริหารได้มีนโยบายคอยสนับสนุนสนับสนุนและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพตรงกับมาตรฐานและเหมาะสมกับวิชาชีพ สนับสนุนแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เปิดโอกาสให้ครูพัฒนาตนเอง โดยสนับสนุนให้ครูได้เข้าศึกษาต่อ และได้เข้าร่วมอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมาก ใช้ความรู้ได้อย่างเต็มที่และผู้บังคับบัญชาได้มองเห็นถึงความสามารถ ความเหมาะสมในงานที่มอบหมายให้แก่ครูและบุคลากรจึงทำให้งานเกิดความสำเร็จมากยิ่งขึ้น จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวความคิดของ สุวณีย์ ฤทธิ์ถาวร (2552: 61) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2.1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากเพศชายและเพศหญิงได้ผ่านการอบรม สัมมนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีการได้รับผลตอบแทนจากการทำงานที่เป็นธรรม มีการได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้รับค่าตอบแทนชมเชยจากผู้บริหารและการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งเป็นไปตามความถูกต้องและเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ธนอมรัฐ ชะลอ (2550: 51) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า เพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์แตกต่างกันส่งผลให้แรงจูงใจแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์น้อยจะสามารถเรียนรู้งานใหม่ ๆ อย่างเต็มใจ ไม่เลื่องลาง ทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวความคิดของ สุวนีย์ ฤทธิ์ธำพร (2552: 61) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับแนวความคิดของ ไวยพจน์ แก้วนามไชย (2552: 98) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ พบว่า ข้าราชการครูที่สังกัดโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางพัฒนาการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

3.1 ด้านการได้รับความสำเร็จ

สรุปข้อมูลหรืองานที่จะมอบหมายให้ครูทำและจัดทำตารางปฏิบัติงานของงานนั้น ๆ ให้ชัดเจน แล้วจึงเรียกครูประชุม เพื่อชี้แจงและมอบหมายงาน โดยตลอดระยะเวลาดำเนินการนั้น ต้องให้การสนับสนุนช่วยเหลือและประสานงาน หรือขอความร่วมมือกับบุคคลหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เนื่องจากเราเป็นผู้บริหาร มีอำนาจหน้าที่มากกว่าจึงทำให้การติดต่อประสานงานต่าง ๆ นั้น จะทำให้ได้ง่ายและคล่องตัวมากกว่า อีกทั้งยังต้องสามารถให้ครูเข้าถึงได้โดยง่ายสามารถปรึกษาได้ตลอดเวลา เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และนี่เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้งานที่ครูได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จตามที่ได้คาดหวังไว้

3.2 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

เริ่มจากเรื่องการยอมรับนับถือ คนเราทุกคนไม่สามารถทำองค์การให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยคน ๆ เดียว ความสามารถ ความเก่ง ความถนัดของแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน สิ่งที่ทุกองค์กรที่อยากประสบความสำเร็จต้องทำคือ การให้การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการแบ่งงานและหน้าที่ที่ชัดเจน มีความชำนาญ ถนัด เก่ง เรื่องอะไรก็ไปทำงานในสายงานนั้น ตัวผู้บริหารต้องมีการให้การยอมรับนับถือครูที่มีความสามารถเหล่านั้น รวมถึงต้องสนับสนุน ให้กำลังใจ และแสดงความยินดีกับความสำเร็จของครูที่ดี เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ

3.3 ด้านความก้าวหน้า

โดยหลักจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 จะดูจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่ามีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ซึ่งส่วนนี้จะแสดงถึงความตั้งใจ มุ่งมั่น ส่วนที่ 2 จะพิจารณาจากงานเอกสารที่รับผิดชอบ เช่น โครงการ กิจกรรม ทำเรียบร้อยแล้วเสร็จตามแผนหรือไม่ ซึ่งสิ่งนี้จะแสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และส่วนสุดท้าย คือ

จะพิจารณาจากความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย และผู้บริหาร ว่ามีความประพฤติเป็นเช่นไร ทั้งต่อหน้า และลับหลัง มีพฤติกรรมเป็นเช่นไร และที่สำคัญต้องดูว่าตำแหน่งงานที่ทำหรือตำแหน่งงานที่จะเลื่อนขึ้นไปนั้นมีความเหมาะสมกับคุณท่านนั้นหรือไม่

3.4 ด้านตัวงานเอง

ใช้หลักบริหารงานทั่วไป PDCA และใช้หลักการ Put the right man on the right job แล้วมีการกระจายงานให้ร่วมมือกันทำทุก ๆ คนมีส่วนร่วม มีการแบ่งงานที่ชัดเจน มีแผนงานที่ชัดเจน แล้วเสริมด้วยการใช้คุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการด้วย

3.5 ด้านได้รับผิดชอบต่องาน

เนื่องจากครูมีภาระงานค่อนข้างมาก ทั้งเรื่องการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาตนเอง เรื่องงานของส่วนรวม และเรื่องงานของตนเอง ซึ่งแต่ละเรื่องก็มีความสำคัญทั้งสิ้น อีกทั้งต้องให้ประสิทธิผลของงานทุก ๆ เรื่องที่ทำอยู่ในระดับที่ดีเยี่ยมอีกด้วย ดังนั้นครูต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงมาก แสดงให้เห็นว่าครูนั้นมีความขยันความสามารถ และมีความรับผิดชอบต่อทุก ๆ งานที่ได้รับผิดชอบมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านความก้าวหน้า ควรส่งเสริมให้มีการเข้ารับการศึกษาค้นคว้าในระดับที่สูงขึ้น ผู้บริหารยกย่องชมเชยให้เกียรติอยู่เสมอ เข้าร่วมอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อผลตอบแทนที่ได้รับจากงานที่ปฏิบัติ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งควรดำเนินไปอย่างเป็นธรรม

2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรในการมีส่วนร่วมในการวางแผนต่าง ๆ นำความคิดเห็นของครูไปใช้จริง แสดงความยินดีกับเพื่อนร่วมงานในความความสำเร็จ ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นในการทำงานต่าง ๆ ของครูและบุคลากร เมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและหาทางออกร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

3. ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

ถนอมรัฐ ชะลอ. (2550). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เนตรพัฒน์ ยาวีราข. (2550). **การจัดการสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: ทิพย์เพ็ญ กรุ๊ป.

_____. (2553). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ทิพย์เพ็ญ กรุ๊ป.

มัทนา วังถนอมศักดิ์. (2550). **รูปแบบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูระดับปริญญาเอก**. ปริญญาโท
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ราชกิจจานุเบกษา. (2553, สิงหาคม). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการกำหนดและแก้ไขการเปลี่ยนแปลงเขต
พื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. เล่ม 127 ตอนพิเศษ 97 ง.

วีระยุทธ ชาศะกาญจน์. (2552). **เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไวพจน์ แก้วนามไชย. (2552). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิต-
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุนีย์ ฤทธิ์ภาพรม. (2552). **การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน-
ศาสตร์. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. 5th ed., New York: Harper of Ron.

Herzberg, F.; & Snyderman, B. (1959). **The Motivation to Work**. New York: McGraw-Hill Book.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Actives. **Educational and
Psychological Measurement**. 30(3): 608.

E0031S: การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

PARTICIPATION IN THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF TEACHERS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ปาริชาติ ตีรลภี¹ วิโรจน์ หมั่นเทพ² นิษฐา พรสุริวงษ์³

¹ นักศึกษานักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{2,3} อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 300 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวม การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ขนาดของโรงเรียนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the participation in academic administration of teachers in educational institutions. Under the Trat Primary Educational Service Area Office 2. To compare teachers' participation in academic administration in educational institutions. Under the Trat Primary Educational Service Area Office classified by work experience education level and the size of the school

The sample used in this study were school administrators and teachers. Under the Office of Trat Primary Educational Service Area, there were 300 students by stratified sampling and simple random sampling by drawing lots. Tools used in this research as a questionnaire The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research findings were as follows: 1) Teachers' participation in academic administration in educational institutions under the Trat Primary Educational Service Area Office. Overall, the participation was at a high level. 2) Different levels of education. Participation in the academic administration of teachers in educational institutions in terms of development or operations concerning the development of local curriculum content. and academic planning were different at statistical significance at the .01 level, but other aspects were not different. The different work experiences, teachers' involvement in academic administration in educational institutes in terms of development, or actions related to giving opinions on local curriculum development were different at the statistically significant level. 01 but other aspects are not different different school sizes Participation in the academic administration of teachers in educational institutions in terms of development or operations concerning the development of local curriculum content. Significantly different at the .05 level, but other aspects were not different.

Keywords: Participation, Academic Affairs Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปลูกจิตสำนึกตลอดจนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันควรมุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนมีทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในโลกที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลง ทำให้นักเรียนคิดเป็น ตัดสินใจอย่างชาญฉลาด แก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง รับผิดชอบต่อส่วนรวมอันหลากหลายของต่างชาติที่กำลังแพร่หลายเข้ามาในประเทศ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม และใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งนำทักษะการเรียนรู้มาใช้ในการดำเนินชีวิตและเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เพื่อพัฒนานักเรียนทุกคน อันเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน มีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปมีการจัดการบริหารงานหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งาน

วิชาการของสถานศึกษาประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่งสถานศึกษาจะต้องสร้างหลักสูตรเป็นของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 9) การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่งซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิก หรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงานล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กรถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกัน หรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ธร สุนทราวุฒ, 2551: 539)

จากข้อมูลผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาปรับปรุง กำหนดนโยบายในการบริหารงานวิชาการ และพัฒนาบุคลากรให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

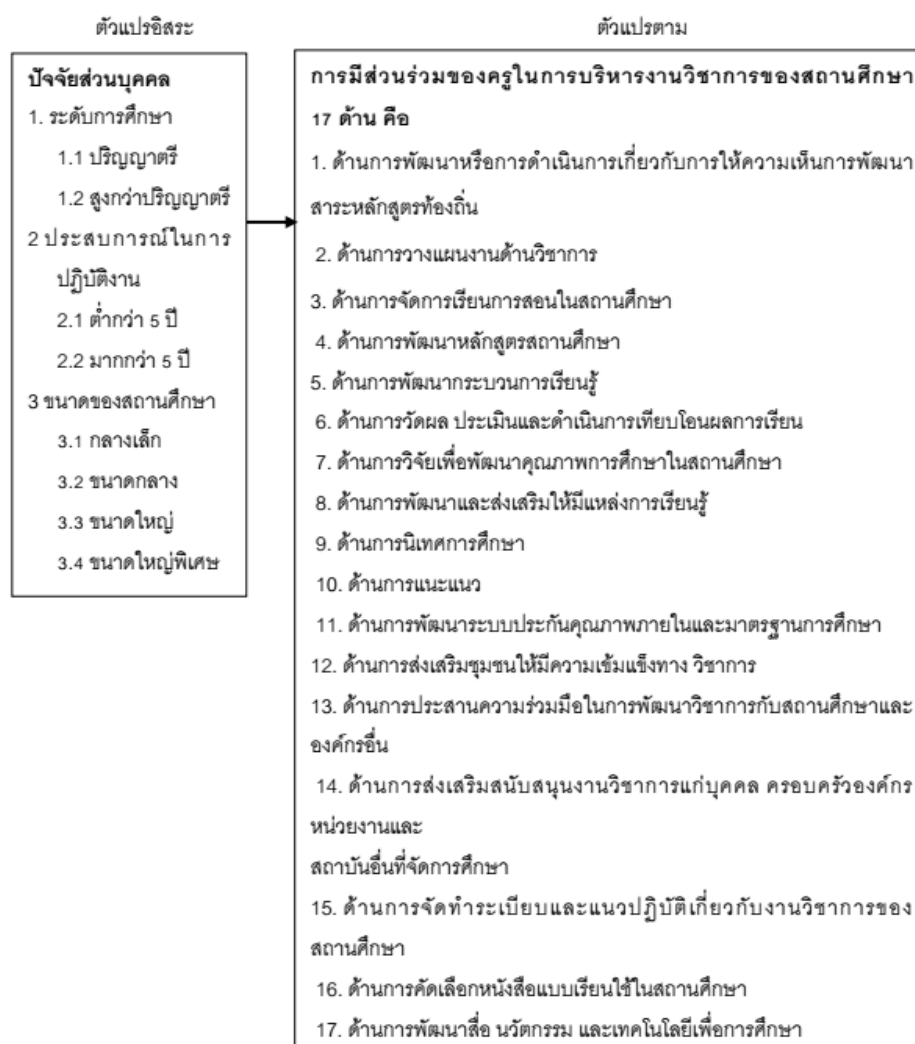
ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษานำผลจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง กำหนดนโยบายในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. สถานศึกษานำข้อมูลไปพัฒนาบุคลากรและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด โดยผู้วิจัยได้พิจารณาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550: 35) ที่กำหนดเนื้อหาไว้ 17 ด้าน โดยศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 104 โรงเรียน จำนวน 1,192 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2565)

2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2565 - ธันวาคม พ.ศ. 2565

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 17 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) ด้านการวัดผล ประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 9) ด้านการนิเทศการศึกษา 10) ด้านการแนะแนว 11) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 16) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา 17) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 104 โรงเรียน จำนวน 1,192 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 300 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบคำถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากหนังสือตำรา เอกสาร วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
3. สร้างข้อคำถามสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู จำนวน 76 ข้อ
4. เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่าแบบสอบถามนำไปใช้ได้ แต่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอและให้มีการปรับแก้ข้อคำถามเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น
2. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
3. ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .984
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำแบบทดสอบที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. ค่าสถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในกรณี 2 กลุ่ม
4. ค่าสถิติ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ใช้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รายละเอียดดังนี้

1. ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67
2. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวม ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.123) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.440) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.397) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.444) ตามลำดับ

ตาราง 1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ของครูในสถานศึกษา	ระดับการศึกษา		ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน		ขนาดของโรงเรียน	
	t	p-value	t	p-value	F	p-value
1. ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการ พัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	-1.350**	0.017	-0.558**	0.016	3.270**	0.022
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	0.058**	0.011	0.204	0.060	1.108	0.346
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	-1.000	0.609	-0.774	0.186	1.531	0.207
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	-1.111	0.267	-1.058	0.310	1.524	0.208
5. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	-0.157	0.428	-1.067	0.611	0.640	0.590
6. ด้านการวัดผล ประเมินและ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	0.362	0.932	-0.521	0.999	2.084	0.102
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	-0.306	0.723	-0.628	0.759	0.985	0.400
8. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งการเรียนรู้	-0.518	0.391	-0.533	0.286	0.965	0.410
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	0.075	0.410	-0.321	0.286	0.576	0.631
10. ด้านการแนะแนว	0.375	0.752	0.965	0.119	0.835	0.476
11. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	-1.253	0.623	-0.560	0.761	0.102	0.959
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทาง วิชาการ	-0.403	0.556	0.103	0.239	1.592	0.191
13. ด้านการประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	-2.123	0.998	-1.651	0.932	1.237	0.297

ตาราง 1 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ของครูในสถานศึกษา	ระดับการศึกษา		ประสพการณ์ ในการปฏิบัติงาน		ขนาดของโรงเรียน	
	t	p-value	t	p-value	F	p-value
14. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบคลุม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	1.868	0.087	1.179	0.587	0.410	0.746
15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของ สถานศึกษา	0.638	0.777	0.908	0.186	0.215	0.886
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนใช้ในสถานศึกษา	-1.300	0.444	-1.125	0.343	0.202	0.895
17. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	-1.138	0.777	-0.899	0.720	0.064	0.979
ผลรวม	1.62	0.183	0.93	0.447	3.562**	0.007

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 ระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ แตกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้

ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านการวางแผนงานด้าน วิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ขนาดของโรงเรียนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ด้านการวางแผนงานด้าน วิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวม การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ แตกต่างกันไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ขนาดของโรงเรียนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรวด โดยภาพรวม การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย สามารถ อ่อนสำลี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายที่ 45 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัย อัสวรินทร์ แก่นจันทร์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย จารุวรรณ ศิลาวิก (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องงานวิจัยของ สุลีวัลย์ คนหาญ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องงานวิจัยของ เสาวนีย์ เสนขวัญแก้ว (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดา ชะบา (2560) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ระดับมาก

2. ระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรวด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ แตกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของ สุลีวัลย์ คนหาญ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของ สามารถ

อ่อนสำลี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องงานวิจัยของ อธิภาพ ทิญญูมี (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านการวางแผนงานด้าน วิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของ สุลีวัลย์ คนหาญ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ประสบการณ์การในการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของ สามารถ อ่อนสำลี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์สอนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของ ปณิดา ชะบา (2560) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์สอนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ขนาดของโรงเรียนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องงานวิจัยของ อัครวินทร์ แก่นจันทร์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ด้านการวางแผนงานด้าน วิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ทางวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของ จารุวรรณ ศิลาวีห (2563) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีการนิเทศและประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตร และสนับสนุนครูให้ใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน
2. โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัย แนวทางการดำเนินงานวิชาการไปประยุกต์ใช้ได้โดยพิจารณาในส่วนของบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้ โดยเฉพาะในเรื่องด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมและให้ความรู้กับครูผู้สอนโดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนในการผลิตนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของชุมชนกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
2. ปัจจัยที่ส่งต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- _____. (2550ก). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: ที.เอส.บีโปรดักส์.
- _____. (2550ข). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). ปฏิบัติงานข้าราชการครู. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทราณี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บัณฑิตพอยท์.

- จารุวรรณ ศิลาวิน. (2563). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ธรร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุล
การพิมพ์.
- ธีรภาพ ทิบุญมี. (2555). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)
เพื่อปฏิรูปสอบสองและประเมินภายนอกรอบสาม.** กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ปณิดา ชะบา. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สามารถ ช่อนสำลี. (2560). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่ม
เครือข่ายที่ 45. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (2565). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา.** สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน
2565, จาก <https://web.trat-edu.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู.** กรุงเทพฯ: ชุมชุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุลวิทย์ คนหาญ. (2558). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมวัน เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- เสาวนีย์ เสนขวัญแก้ว. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อัศวรินทร์ แก่นจันทร์. (2562). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper Collins Publishers.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed., New York: Harper and Row Publications.

E0032S: การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

DRIVING THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY AND THE EFFECTIVENESS SCHOOLS IN THE CENTRAL REGION, OFFICE OF SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION

กุลวดี บุตรศรี¹ ทงยศ แก้วมงคล²

¹ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 179 คน กำหนดตัวอย่างโดยตารางของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า

การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการขับเคลื่อน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ: เศรษฐกิจพอเพียง ประสิทธิผลของโรงเรียน

Abstract

A research on driving the philosophy of sufficiency economy and the effectiveness of specific schools for disability in the central region, Office of Special Education Administration. The objective is to study the propulsion of the philosophy of sufficiency economy. Study the performance of schools specific to disabilities, under the Office of Special Education Administration To study the relationship between the sufficiency economy philosophy driving and the effectiveness of schools for disability under the Office of Special Education Administration and study the approaches to drive the philosophy of sufficiency economy that affects the effectiveness of disability-specific schools under the Office of Special Education Administration. The sample used in the research were 307 administrators and teachers of schools with disabilities in the central region of the Office of Special Education Administration. Samples were determined using Krejcie & Morgan tables and using proportional-type stratified random sampling. (Proportionate Stratified Random Sampling). Data was collected using a questionnaire. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation. and the correlation coefficient.

The results of the research showed that the sufficiency economy philosophy driving into educational institutes and the effectiveness of specific schools with disabilities in the central region under the Office of Special Education Administration. Overall, it was at a high level. The relationship between the sufficiency economy philosophy drive and the effectiveness of schools for disability in the central region under the Office of Special Education Administration as a whole were moderately correlated. statistically significant at the .01 level. Guidelines for Driving the Sufficiency Economy Philosophy and the Effectiveness of Special Disability Schools, Central Region, Under the Office of Special Education Administration. Guidelines for Driving the Sufficiency Economy Philosophy and the Effectiveness of Special Schools with Disabilities in the Central Region under the Office of Special Education Administration Curriculum and learning activities There are 4 elements to drive, namely the creation of a learning unit on the philosophy of sufficiency economy; Integrating Sufficiency Economy Philosophy into Learning Activities Producing media and learning resources about the philosophy of sufficiency economy and the measurement and evaluation of learning activities according to the philosophy of sufficiency economy.

Keywords: Sufficiency Economy, School Effectiveness

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการปฏิรูปประเทศที่สืบเนื่องมาจากอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจโลกและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งแนวทางการพัฒนาของประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ได้แก่ เศรษฐกิจไทย มีขนาดใหญ่ขึ้น มีฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขา และความร่วมมือกับมิตรประเทศทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี

รวมถึงความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคและอาเซียนมีความเข้มข้นและชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงสร้างเศรษฐกิจไทย ได้มีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้น จึงทำให้มีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอกมากขึ้น เนื่องจากเน้นที่ทุนนิยมหรือเสรีนิยม ซึ่งให้ความสำคัญ กับวัตถุ เงินตรา ประสิทธิภาพ กำไร ความรวดเร็ว การต่อสู้แข่งขันที่สูงขึ้น รวมทั้งเน้นความเจริญก้าวหน้าโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น ๆ ส่งผลให้ประชากรไทยส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฟุ่มเฟือยอย่างต่อเนื่อง อันเป็นสาเหตุทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสื่อมสภาพ ถูกทำลาย และบางอย่างหมดสิ้นไปอย่างหาทดแทนใหม่ไม่ได้ และในอนาคตคนไทยจะประสบปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกันเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบกับประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพในเกือบทุกด้านที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการสาธารณสุข สังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำสูงและก่อให้เกิดความแตกแยก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงนำมาสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ด้วยการสร้างพื้นฐานที่แข็งแรงให้กับคนในสังคมในทุก ๆ ด้าน อย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกันที่ดี และการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน และมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายและจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่มุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษานับพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำมาบูรณาการในการบริหารจัดการสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (แผนการศึกษาแห่งชาติ. 2560)

จากนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้เริ่มดำเนินการขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมานั้น มีสถานศึกษาสมัครใจเข้ารับการประเมิน เพื่อเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินทั่วประเทศ จำนวน 14,602

แห่ง และมีศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ จำนวน 39 แห่ง โดยได้กำหนดนโยบายในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะ 3 ปี ตั้งแต่ปี 2558-2560 โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทั่วไปต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงครบทุกแห่ง และให้มีศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาครบทุกจังหวัดในปี 2558 และครบทุกเขตพื้นที่การศึกษาภายในปี 2560 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554) ซึ่งมีเป้าหมายความสำเร็จ คือ ข้อ 1 ด้านผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านการประเมินคุณธรรม มีสำนึกในความเป็นชาติไทย สามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีประชาธิปไตย และข้อ 4 โรงเรียนทุกแห่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็น ชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีโรงเรียนผ่านมาตรฐานและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับโรงเรียนอื่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และได้กำหนดมาตรการ เพื่อความสำเร็จของเป้าหมายคือ สํารวจสภาพการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ประเมินความเข้าใจของนักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเสริมประสิทธิภาพในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาสื่อและการจัดการเรียน การสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย โดยเฉพาะการจัดค่าย การแสดง ลูกเสือ ดนตรี กีฬา เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้สนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาและการบริหารจัดการ โดยมีจุดเน้นการจัดการศึกษาข้อที่ 6 สถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตลอดจนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2555)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงนับได้ว่าการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะเสริมสร้างและพัฒนา ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในสาระของปรัชญานั้น ตระหนักในความสำคัญและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ให้เรียนรู้ปัญหา อยู่กับปัญหา และเรียนรู้แนวทางแก้ปัญหา เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ สถานศึกษาจึงต้องสร้างองค์การของตนให้เป็นองค์การที่มีคุณภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษาและความต้องการของสังคมนั้น เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการบริหารจัดการ และสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียน เฉพาะความพิการ ภาควิชา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อทราบถึงแนวทางการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ในการวางแผนการจัดการศึกษา ให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดการศึกษาในอนาคตโดยอาศัยกระบวนการ การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ถือได้ว่ามีบทบาทหน้าที่สำคัญในการนำนโยบายสู่สถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้และบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ตอบสนองเป้าหมายการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และตอบสนองการปฏิรูปการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างเห็นผล และเป็นไป

ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อเป็นการสะท้อนให้ผู้บริหารได้ทราบถึงสภาพการบริหารงานอันอาจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง ให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

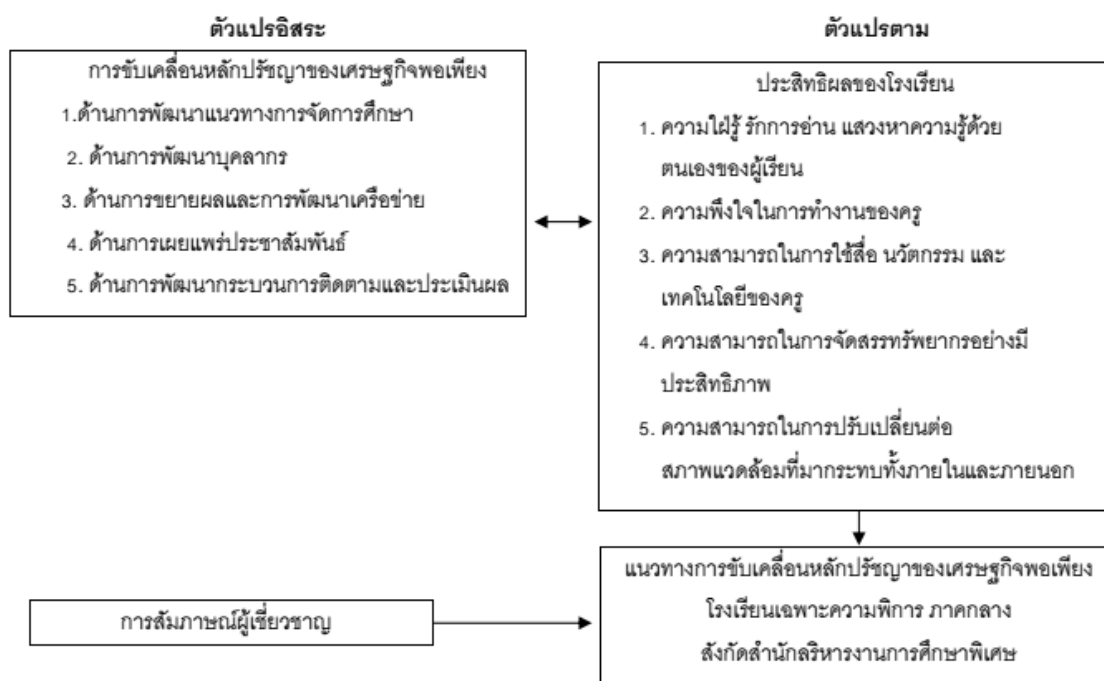
1. เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
4. เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนสามารถนำแนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของสถานศึกษาไปพัฒนาองค์กรของตนเอง และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก
2. ผู้บริหารได้แนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. ครูได้องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบองค์กรให้มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษา

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้แนวคิดทฤษฎีที่พิจารณาโรงเรียนที่มีประสิทธิผลของ ฮอย และ เฟอร์กูสัน (Hoy & Ferguson) ดังภาพประกอบ 1

สมมติฐานของการวิจัย

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 โรงเรียน รวม 347 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2565 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 179 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตาราง เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างตามการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. นครสวรรค์ปัญญานุกูล	45	23
2. พิจิตรปัญญานุกูล	45	23
3. พิษณุโลกปัญญานุกูล	27	14
4. ลพบุรีปัญญานุกูล	45	23
5. ศึกษาพิเศษชัยนาท	42	22
6. สุพรรณบุรีปัญญานุกูล	27	14
7. โสตรศึกษาจังหวัดนครปฐม	31	16
8. โสตรศึกษาจังหวัดนนทบุรี	33	17
9. โสตรศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์	22	11
10. โสตรศึกษาปาลเลศจังหวัดลพบุรี	30	16
รวม	347	179

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาต่าง ๆ

ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จำนวน 3 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อายุ ตำแหน่ง หน้าที่ อายุราชการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence) IOC ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก (Diseriminant) และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการของครอนบาค แอลฟา (Cronbach 's Alpha)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) และหาความสัมพันธ์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามแนวคิดทฤษฎีของ ฮอย และ เฟอริกูสัน (Hoy & Ferguson) ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ด้านความพึงใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาพแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก โดยการวิเคราะห์หาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 1

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (X_1)	3.94	0.72	มาก	5
2. ความพึงใจในการทำงานของครู (X_2)	4.08	0.64	มาก	3
3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู (X_3)	4.14	0.63	มาก	2
4. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (X_4)	4.00	0.68	มาก	4
5. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาพแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก (X_5)	4.18	0.58	มาก	1
รวม (X_{tot})	4.07	0.65	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาพแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.63) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความรู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.72)

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 2

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านต่างๆ โดยภาพรวม

การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (Y_1)	3.65	0.69	มาก	2
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Y_2)	3.42	0.66	ปานกลาง	5
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Y_3)	3.62	0.80	มาก	3
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (Y_4)	3.59	0.81	มาก	4
5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา (Y_5)	3.69	0.81	มาก	1
รวม (Y_{tot})	3.59	0.75	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.69) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.66)

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 3

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม

การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Y_{tot})	ประสิทธิผลของสถานศึกษา (X_{tot})	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (Y_1)	0.32**	ปานกลาง
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Y_2)	0.48**	ปานกลาง
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Y_3)	0.44**	ปานกลาง
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (Y_4)	0.36**	ปานกลาง
5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา (Y_5)	0.45**	ปานกลาง
รวม	0.49**	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กัน ปานกลาง ($r = .49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($r = 0.48$) และด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($r = 0.32$)

จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 ท่าน ได้แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในด้านที่ให้คำตอบได้ โดยสรุปได้ประเด็นต่าง ๆ 5 ด้าน ตามกรอบแนวคิด ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการขยายผลและการพัฒนาเครือข่าย 4) ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 5) ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา

การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อน คือ โรงเรียนต้องกำหนดเป็นนโยบายที่สำคัญโดยกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำปฏิทินการนิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน กำหนดผู้ทำการนิเทศและเครื่องมือนิเทศที่ชัดเจน ผู้บริหาร ต้องทำให้ครูและบุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญกับการปฏิบัติ การนิเทศและการนำผลการนิเทศมาพิจารณา ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการขับเคลื่อน คือ โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา วิเคราะห์/วิจัยผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสภาพของปัญหาปัจจัยที่มีผลกระทบทั้งทางบวก และทางลบ ต่อการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เสนอแนะแนวทางการ แก้ปัญหาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น นำข้อเสนอแนะมาแก้ไข้ปัญหา ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอและเผยแพร่หน่วยการเรียนรู้ที่พัฒนาเป็น แบบอย่างครูทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากร จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ แนวทางการขับเคลื่อน คือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีคุณภาพด้วยการจัดให้มีการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน เป็นประจำทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม ส่งเสริมให้ครูประจำกลุ่มสาระต่าง ๆ ได้ ประชุมสัมมนาภายในกลุ่ม โรงเรียนควรจัดอบรมการเขียนแผนการสอนที่มีรูปแบบถูกต้อง ครบถ้วนตามมาตรฐานและสามารถบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและครบถ้วน ได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ด้านการขยายผลและการพัฒนาเครือข่าย

ส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดทำสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรวางแผนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

และสอดคล้องกับหลักแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อใช้เอง ใช้วัสดุที่มีและหาง่ายในท้องถิ่นมาใช้จัดทำสื่อ ต้องส่งเสริม สนับสนุน จัดอบรมหรือส่งครูไปศึกษาดูงานเรื่องนวัตกรรมการผลิตการใช้สื่อ และแพร่ทั้งในและนอกสถานศึกษา

4. ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้แนวทางการขับเคลื่อน คือ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวัดผลแสดงเผยแพร่ประกวดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเผยแพร่ด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปเข้าร่วมกิจกรรมระดับองค์กร สมาคม ชุมชน เพื่อให้ได้แสดงวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ นำเสนอผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และขยายผลไปสู่ชุมชนภายนอก โดยใช้กระบวนการนิเทศเป็นสำคัญ

5. ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ครูรู้และเข้าใจในเรื่องการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการประเมินอย่างหลากหลาย ทั้งการประเมินตนเอง เพื่อนครูและผู้ปกครอง นำผลที่ได้จากการประเมิน มาพัฒนาผู้เรียนให้มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง นำผลที่ได้รับจากการวัดและประเมินผลมาใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม และนำมาปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
3. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 ท่าน โดยสรุปได้ประเด็นต่าง ๆ 5 ด้าน ตามกรอบแนวคิด

ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการขยายผลและการพัฒนาเครือข่าย 4) ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 5) ด้านการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาพแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก รองลงมา คือ ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญา สมัครการ (2551) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ของการปฏิบัติงานจากความสามารถในการทำงาน และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ รวมทั้งความสามารถในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้ รวมถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ผู้เรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล รองลงมา คือ ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ผู้เรียนรู้จักเลือกอ่านหนังสือและสื่อต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทรา รอบรู้ (2553: 92) ที่สรุปว่า การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นความสามารถของเอกตบุคคลที่แสดงออกโดยการปฏิสัมพันธ์กับระบบสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความรู้ หรือสารสนเทศที่ตนเองต้องการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ความสามารถในการแสวงหา ความรู้นั้นครอบคลุมตั้งแต่ความสามารถในการกำหนดขอบเขตข้อมูลความรู้ที่ต้องการ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ ประเมินแหล่งข้อมูลความรู้ และสามารถตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูล ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมทั้งเข้าถึงและการใช้ข้อมูลความรู้อย่างมีจรรยาบรรณและถูกต้องตามกฎหมาย

3. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ครูมีความภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย รองลงมา คือ ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ งานที่ครูปฏิบัติอยู่มีความท้าทายในสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ บุญศรี (2549: 10) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนที่ทำให้บุคคลเกิด

ความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน

4. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู พบว่าประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ ครูใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดทำเอกสารชั้นเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ครูใช้บทเรียนสำเร็จรูปมาช่วยสอน เป็นการเพิ่มเติมความรู้และช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย สุชาติ ทิพวงศ์ (2551: 19) ที่กล่าวว่า สื่อมีบทบาทสำคัญอย่างมาก ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง พัฒนาการเรียนรู้ และดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม การเรียนการสอนต้องมีการใช้สื่อช่วยในการเรียนรู้ และถ่ายทอดเนื้อหาของวิชาจากง่ายไปยาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม

5. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การจัดสรรทรัพยากรทุกด้านให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน รองลงมา คือ ผู้บริหารและครูใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารและครูมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันทนา คุณนา (2556: 109) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นและมีอยู่อย่างจำกัดต่อการพัฒนา จัดสรรทรัพยากรด้านงบประมาณ ด้านกายภาพและด้านวัสดุ อุปกรณ์ให้แก่ครูได้อย่างทั่วถึง เพื่อใช้ในการบริหารและจัดการเรียนการสอน และดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างราบรื่น คล่องตัว ตรงตามเป้าหมายอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา

6. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา รองลงมา คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษามีการยอมรับแนวคิด วิธีการตลอดจนเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้การจัดการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความกระตือรือร้น

ในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัลชัย สิงห์ธีร์ (2551: 90) ที่สรุปว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามปรับตนเองซึ่งได้รับตัวบั่นจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งอยู่ในหรือนอกขอบเขตเกิดกระบวนการต่าง ๆ ภายในตัวบุคคลแล้วแสดงผลย้อนกลับออกมาสู่ภายนอกเป็นลักษณะการปรับตัว สามารถดำรงชีวิตในสังคม สภาพแวดล้อมหรือสภาพปัญหานั้น ๆ ได้อย่างปกติสุข

จากการศึกษาการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 179 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

7. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านต่าง ๆ โดยภาพรวม พบว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ 4 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) มีนโยบายให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

8. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของสถานศึกษาต่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน และดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ ตันติเวชกุล (2542) กล่าวว่า การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งใน การพัฒนาประเทศตั้งแต่การวางแผนพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่สามารถกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาได้ ในรูปแบบการพึ่งตนเอง ทำให้การเจริญเติบโตขององค์การทางการศึกษาพัฒนาไปอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน สามารถเผชิญกับ สภาพการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่รอบด้าน โดยอาศัยหลักการมีเหตุผล การรู้จักพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในด้านผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการตามนโยบายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย กิฟานักธรรมชาติวิทยา มีเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมในการบริหารงาน

9. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่ม

ตัวอย่าง ต่อการขับเคลื่อนปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีเพียง 5 ใน 14 ข้อ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่ส่งเสริมการ เป็นอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกนั้นมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง และที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ทาเวียง (2553: 79) การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ในแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมการศึกษาให้มีหน่วยการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจ พอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแก้ไขปรับปรุงให้เป็นแบบอย่างแก่ครูทั้งในและนอกสถานศึกษา

10. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การจัดกิจกรรม ลูกเสือ/เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา/พัฒนา ตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษาชุมชน ด้านเศรษฐกิจ หรือสังคมหรือสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย อามุคคะ (2553: 132) ที่สรุปได้ว่า หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิด หลักปฏิบัติของประชาชนทุกระดับ เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่ใช้คุณธรรมนำความรู้ เป็นการพัฒนาตนเอง พัฒนาครอบครัว พัฒนาชุมชน และพัฒนาชาติ เพื่อให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและมั่นคง เป็นหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ระหว่างคนกับคน คนกับชุมชน คนกับธรรมชาติและคนกับวัฒนธรรม เป็นหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างคามตระหนักถึงคุณค่า ประยุกต์ใช้ต่อยอด สืบสานภูมิปัญญาไทย เป้าหมายเพื่อการพัฒนาในทุกระดับให้เกิดความสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

11. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนา

บุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2550) ที่สรุปได้ว่า ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติด้านการศึกษานั้นประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู อาจารย์ ในสถานศึกษา มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงที่จะนำวิธีหรือแนวทางในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือการศึกษาที่สมบรูณ์สู่การปฏิบัติการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบรูณ์ ผู้บริหาร ต้องเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญ ต้องมีการกำหนดนโยบายหลักร่วมกันให้เกิดเป็นรูปธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีในสถานศึกษาและสังคม โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ เห็นชอบและกำกับติดตาม

12. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ด้านด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ และรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ที่สรุปได้ว่า การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพียงเป็นการเสริมให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไป ได้อย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างฐานรากทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากร ในด้านต่าง ๆ ตลอดจนสามารถปรับตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรู้เท่าทันและนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.25$) คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาพแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก ควรต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลแห่งความพอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก

รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคกลาง สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.26$) ควรต้องมีการสนับสนุนให้ครูใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า และสามารถจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

เสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เป็นลำดับต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กำธร ทาเวียง. (2553). การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชวัลชัย สิงห์ธีร์. (2551). การปรับตัวเข้าสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปริญญา สมัครการ. (2551). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรชัย อำมฤคะ. (2553). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2550). การวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 1: การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิไลวรรณ บุญศรี. (2549). ความพึงพอใจในการทำงานของครูในกลุ่มโรงเรียนพานทอง 1. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สันทนา คุณนา. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). นโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชาติ ทิพวงศ์. (2551). การพัฒนาบุคลากรในใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีฐาน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2555). การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในวันพัฒนา 2545. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน, 2542.

อินทรา รอบรู้. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

- **วิทยาเขตสะพานใหม่**
6/999 ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220
Tel.0-2972-7200 Fax.0-2972-7751
- **วิทยาเขตรังสิต**
59 ถ.รังสิต-นครนายก (คลอง 3) อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
Tel.02-533-1000 Fax.0-2533-1020
- **ศูนย์การศึกษานนทบุรี**
49/178 หมู่ 8 ถ.รัตนวิเศษ ต.บางกระสอ อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000
Tel.0-2589-1133 ต่อ 534 Fax.0-2589-5808